

Årsrapport 2009
Storebrand ASA

 storebrand

HØYDEPUNKTER 2009

- Januar

SPP blir Storebrand Kapitalforvaltnings nest største kunde etter overføringen av verdipapirer til en samlet verdi på 94 milliarder svenske kroner.
- Februar

Storebrand og Formuesforvaltning går sammen om å etablere Norges ledende miljø for formuesforvaltning. Deler av Storebrand Finansiell Rådgivning (SFR) slås sammen med Formuesforvaltning.
- Mars

SPP kåres til årets beste fondsforsikrings-selskap av Söderberg & Partner.

Morningstar kårer Storebrand til det beste forvaltningshuset blant forvaltere som til-byr et begrenset utvalg obligasjonsfond. Storebrand mottar prisen for Best Small Fixed-Interest Fund House.

Delphi Europa fyller 10 år. I denne tiden har fondet utmerket seg ved å være et av de beste europeiske fondene i markedet.
- April

Storebrand Kapitalforvaltning topper en rangering over de beste europeiske Private Equity-investorene.
- Mai

Storebrand er først ut i Norge med å la kundene kjøpe uføreforsikring på internett. Kundene kan velge mellom tre dekningsnivåer på forsikringen, som kalles Topp, Basis og Mini.

Storebrand Bank lanserer sin nye dagligbank.
- Juni

Det offentlige utvalget som har utredet «Brede tjenestepensjonsordninger» leverer sin innstilling til finansministeren. Utvalget har sett på partenes rolle i tjenestepensjonsmarkedet, og foreslår også å innføre et nytt pensjonsprodukt, en hybrid mellom innskudds- og ytelses-pensjon.
- August

For sjette året på rad viser Norsk Kunde-barometer at Storebrand har de mest fornøyde tjenestepensjonskundene.

SPP tar førsteplassen som den bedrif-ten allmenheten oppfatter tar størst

- samfunnsansvar blant pensjons-leverandørene i Sverige.
- September

Storebrand lanserer Pensjonsopp-lysningen.no, en interaktiv opplysnings-tjeneste om pensjon. Tjenesten blir senere også lansert på SPPs hjemmeside.

Storebrand lanserer bloggen Penger og Pensjon.
- Oktober

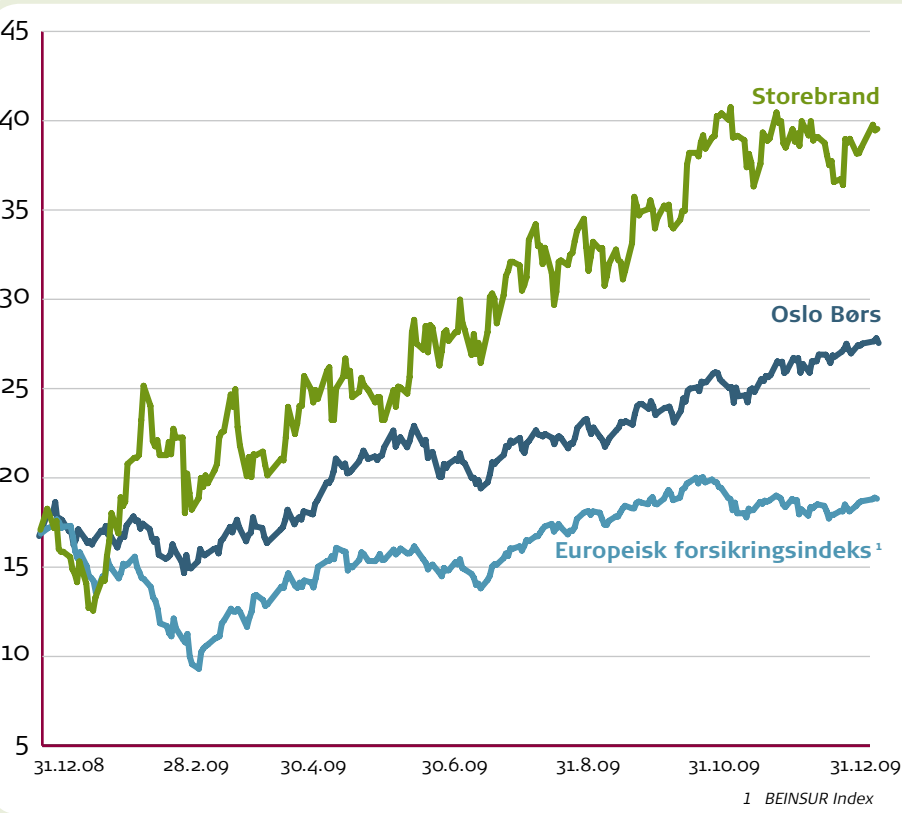
Storebrand blir hedret for sin klima-rapportering av Carbon Disclosure Project.
- Desember

Storebrand flytter inn i sitt nye energi-effektive hovedkontor på Lysaker. Energiforbruket halveres i forhold til Storebrands tidligere hovedkontor. Arbeidsmiljøet styrkes og kostnadene reduseres med 40 millioner kroner årlig.

Storebrand Skadeforsikring passerer 40 000 kunder.

De ansatte i Storebrand gir sin julegave til Kreftforeningen, Røde Kors, Frelses-armeen og Kirkens Bymisjon.

Aksjeinformasjon (STB)		
Kurs 30.12.08 (kroner)	16,8	
Kurs 31.12.09 (kroner)	39,6	
Høyeste 2009 (kroner)	40,8	
Laveste 2009 (kroner)	12,2	
STB endring 2009	136 %	
Oslo Børs 2009	66 %	
Europeisk fors. indeks 2009	11 %	
Handelsvolum 2009 (mill. kroner)	511	
Gjennomsnittlig daglig handelsvolum (mill. aksjer)	2,0	
Markedsverdi 31.12.2008 (mrd. kr)	7,5	
Markedsverdi 31.12.2009 (mrd. kr)	17,8	
Antall aksjer (mill.)	449	
Utenlandsandel 31.12.08	49 %	
Utenlandsandel 31.12.09	52 %	

INNHold

Storebrand-konsernet hovedtall	5
Konsernsjefen har ordet	6
Vi tar samfunnsansvar	8

ÅRSBERETNING	Styrets årsberetning	12
	Aksjonærforhold	29
	Eierstyring og selskapsledelse	32

LEDELSES-RAPPORT	Ledelsen i Storebrand	36
	Finansiell og forretningsmessig utvikling	38
	Konsern	39
	Liv Konsern	43
	Liv og Pensjon Norge	45
	Liv og Pensjon Sverige	49
	Kapitalforvaltning	52
	Bank	55
	Skadevirksomheten	57
	Øvrig	58

	Medlemmer av Storebrands styrings- og kontrollorgan	64
--	---	----

REGNSKAP/NOTER	Innholdsfortegnelse regnskap og noter	65
	Regnskap Storebrand konsern	66
	Endringer i konsernets egenkapital	70
	Kontantstrømanalyse	71
	Noter Storebrand konsern	73
	Regnskap Storebrand ASA	131
	Kontantstrømanalyse	133
	Noter Storebrand ASA	134
	Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør	146
	Revisjonsberetning og uttalelser for 2009	147
	Status handlingsplan samfunnsansvar	148
	Revisors uttalelse om samfunnsansvar	150

	Selskapene i Storebrand	151
	Ord og uttrykk	152

Storebrand Livsforsikring

16 mrd. kroner i premieinntekter

Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner. Storebrand Livsforsikring har som ambisjon å være Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsselskap ved å tilby kundene de mest attraktive produktene og den beste rådgivningen og kundebetjeningen.

Storebrand Livsforsikring har høyest kundetilfredshet i tjenestepensjonsmarkedet (Norsk Kundebarometer), noe som sammen med sterk kundevekst har bidratt til å befeste selskapets posisjon som ledende pensjonsleverandør i det norske markedet.

SPP

Positiv resultatutvikling

SPP tilbyr pensjons- og forsikringsløsninger samt rådgivning til foretak i den konkurranseutsatte delen av tjenestepensjonsmarkedet. SPP tilbyr også privat pensjonssparing samt syke- og helseforsikringer. Selskapet leverer kvalifiserte konsulenttjenester innenfor tjenestepensjon samt forsikringer for foretak og offentlige virksomheter.

Nøkkeltall (mill. kr)	2009	2008
Resultat før skatt norsk livvirksomhet	759	348
Netto meldt tilflytting	2 416	2 475
Premieinntekter ekskl. tilflytting	16 073	16 304
Midler til forvaltning eksl. SPP	190 470	188 508
Solvensmargin	170 %	160 %

Nøkkeltall (mill. kr)	2009	2008
Resultat før skatt	147	-2 145
Premieinntekter	7 354	7 334
Midler til forvaltning	111 215	106 127
Villkorad Återbæring	8 689	7 499
Solvensmargin	194 %	135 %

Storebrand Kapitalforvaltning

351 mrd. kroner til forvaltning

Storebrands kapitalforvaltningsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Kapitalforvaltning, Storebrand Fondene, SPP Fonder og Storebrand Eiendom. All forvaltning har en garantert samfunnsansvarlig profil. Storebrand har et bredt utvalg verdi-papirfond til personkunder og institusjoner under merkenavnene Delphi, Storebrand Fondene og SPP Fonder. Storebrand Eiendom er et av Norges største eiendoms-selskap og forvalter eiendomsporteføljer både i Norge og internasjonalt.

Nøkkeltall (mill. kr)	2009	2008
Resultat før skatt	233	215
Kostnader/inntekter	65 %	57 %
Midler til forvaltning	351 mrd. kr	229 mrd. kr

Storebrand Bank

Ledende nisjebank

Storebrand Bank er med en forvaltningskapital på 43 milliarder kroner blant de ti største bankene i Norge. Banken skal etablere seg som Norges ledende direktbank til privatmarkedet, og er i tillegg en ledende tilbyder av rådgivning, transaksjons-tjenester og finansiering til bedriftskunder innen næringsseiendom. Gjennom sin posisjon som en ledende direktbank skal banken aktivt rekruttere nye kunder til Storebrand og distribuere konsernets produkter til egne kunder.

Nøkkeltall (mill. kr)	2009	2008
Resultat før skatt	35	33
Brutto utlån	36 123	39 035
Innskudd fra kunder	18 320	18 291

Storebrand Skadeforsikring

Fortsatt sterk vekst i et konkurranseutsatt marked

Storebrand Skadeforsikring tilbyr standard forsikringsprodukter til det norske privatmarkedet. Selskapet ble lansert høsten 2006. Med kostnadseffektiv distribusjon og en svært kundevennlig nettløsning, har selskapet etter kort tid markert seg som en konkurransedyktig tilbyder av trygghet til lave priser.

Nøkkeltall	2009	2008
Totalt antall kunder	44 500	27 700
Bestandpremie	346 mill. kr	225 mill. kr
Andel skadeforsikringer kjøpt på nett	43 %	52 %

Storebrand Helseforsikring

Økt oppmerksomhet på helseforsikring som verktøy for å redusere sykefravær

Storebrand Helseforsikring er 50 prosent eid av henholdsvis Storebrand ASA og Deutsche Krankenversicherung AG og tilbyr behandlingsforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet. Selskapet ble lansert høsten 1998 og fortsetter å vokse i antall kunder.

Nøkkeltall	2009	2008
Antall kunder	81 953	80 905
Årlig premie	276 mill. kr	243 mill. kr

STOREBRAND-KONSERNET

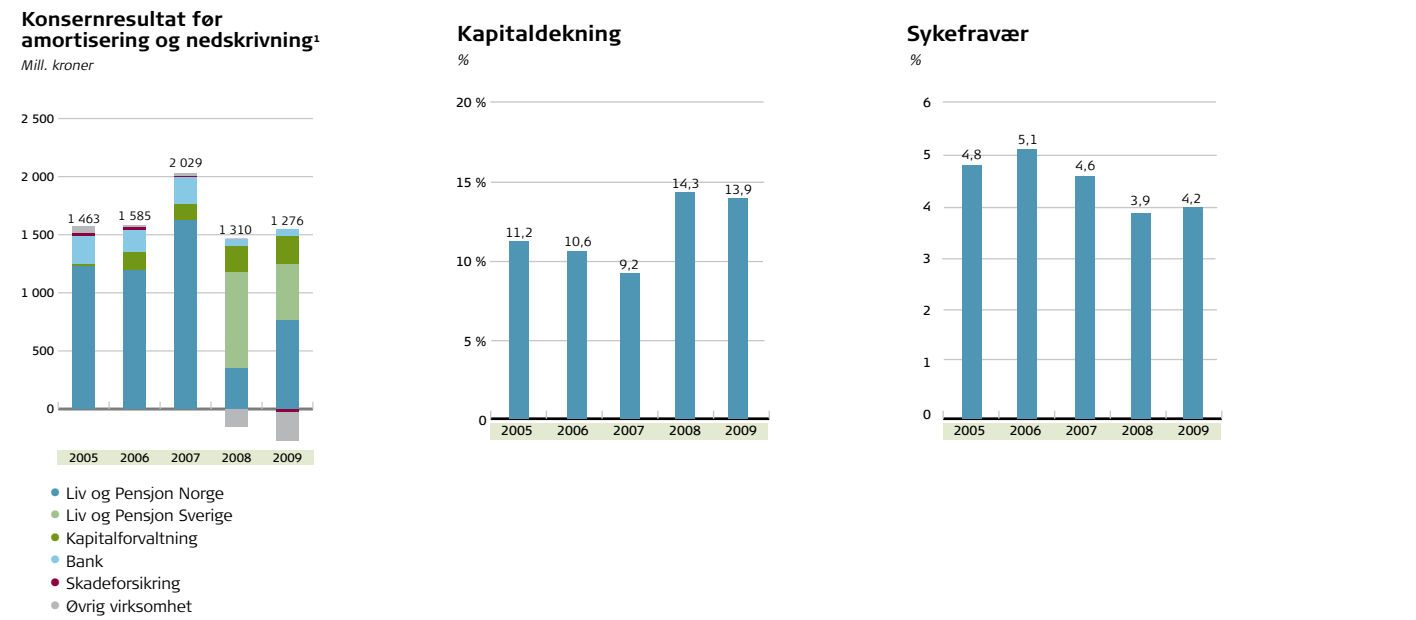
Storebrand-konsernet består av forretningsområdene livsforsikring, kapitalforvaltning, bank, skade- og helseforsikring. Konsernet har hovedkontor på Lysaker, og i tillegg er det etablert livsforsikrings-, kapitalforvaltnings- og helseforsikringsvirksomhet i Sverige. Storebrand-konsernet er Nordens ledende tilbyder av livsforsikring og pensjon og tilbyr et helhetlig produktspekter til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet.

Storebrands historie går tilbake til 1767. Selskapet har levert tjenestepensjon til norske arbeidstakere siden 1917, samme år som SPP ble etablert i Sverige. Storebrand Bank ble etablert i 1996, og i 2006 ble skadeforsikring relansert som et tilbud til personkundene og utvalgte deler av bedriftsmarkedet.

Ved utgangen av 2009 var det 2 280 ansatte i konsernet, mot 2 516 ved årets begynnelse. Av disse er 51 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 44 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 11 år.

Storebrands ambisjon er å være ledende på samfunnsansvar og samfunnsansvarlige investeringer. For å synliggjøre hvordan samfunnsansvar er integrert i kjernevirksomheten, rapporterer konsernet finansielle og ikke-finansielle mål og resultater i konsernets årsrapport.

Storebrand mener mangfold skaper verdier. Alle medarbeidere i Storebrand er likeverdige, uavhengig av alder, kjønn, funksjonshemming, trosbekjennelse, kulturell bakgrunn og seksuell orientering.

HOVEDTALL KONSERN

Nøkkeltall	2009	2008	2007	2006	2005
Konsernresultat før skatt ¹ (mill. kroner)	887	-1 716	2 029	1 585	1 463
Forvaltningskapital (mill. kroner)	366 159	372 712	381 837	222 787	201 885
Egenkapital (mill. kroner)	17 217	16 158	19 241	8 900	9 108
Antall årsverk	2 185	2 434	2 151	1 429	1 295
Kvalifisert til FTSE4Good	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert
Kvalifisert til Dow Jones Sustainability Index	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert
Andel kvinner i ledende stillinger	40 %	39 %	37 %	38 %	37%
Investeringer i mikrofinans (mill. kroner)	149 ²	127	81	56	
Energiforbruk ³	222 kwh/m²	216 kwh/m²	221 kwh/m²	257 kwh/m²	

¹ Tall for 2005 - 2007 er ikke omarbeidet til oppstillingsplan som benyttes fra 2008.
² Storebrand har kommitert 200 millioner kroner til mikrofinansinvesteringer, hvorav 149 millioner kroner er investert pr. 31.12.09.
³ Gjelder for tidligere hovedkontor, Filipstad Brygge 1, Oslo.

Nøkkeltall pr. aksje	2009	2008	2007	2006	2005
Gjennomsnittlig antall ordinære aksjer (i tusen) ⁴	445 658	445 091	251 517	247 965	258 576
Resultat pr. ordinær aksje	2,08	-5,01	7,95	6,03	5,41
Utbytte pr. ordinær aksje (i kroner)	0,00	0,00	1,20	1,80	4,00
Markedsverdi 31.12 (mill. kroner)	17 798	7 536	25 510	19 811	15 059
Sluttkurs pr. ordinær aksje (i kroner)	39,56	16,75	56,70	79,30	58,25

⁴ Beregnet for gjennomsnittlig antall utestående aksjer.

AKTIV TILPASNING

Norsk finansnæring har kommet seg gjennom finanskrisen og dens ettervirkninger på en god måte. Bransjens aktører preges av uroen, men leverer gode resultater og ivaretar sine oppgaver overfor kunder og samfunn på en tilfredsstillende måte. De tiltak bransjen og norske myndigheter initierte høsten 2008 og vinteren 2009 bidro til å bygge bro over en situasjon med ikke-fungerende kapitalmarkeder.

Det betyr ikke at problemene er tilbakelagt. En rekke bedrifter er fremdeles preget av virkningene fra den globale økonomiske krisen, og vi er forberedt på at tilbakeslag kan komme.

Uroens konsekvenser

Finanskrisen skapte press på bankenes likviditet og utlånsevne, noe som raskt ga negative ringvirkninger for et næringsliv som løpende er avhengig av kapitaltilgang fra bankene. For et livsforsikringselskap er effektene av markedsure ikke knyttet til likviditet, men til verdifall. Et livsforsikringselskaps resultater og balanseverdier svinger naturlig med finansmarkedenes utvikling. Gjennom plasseringene av kundens midler, tar vi daglig pulsen på verdens finansmarkeder. 2009 ble samlet sett et positivt år for Storebrands kunder og eiere. Avkastningen har vært tilfredsstillende for både norske og svenske kunder. Storebrands aksjekurs steg i løpet av året med 136 prosent.

Konkrete tiltak

Storebrand iverksatte en rekke tiltak for å møte utfordringer i markedet og samtidig legge et godt grunnlag for langsiktig verdiskapning.

Offensiv risikostyring

Risikostyringen i Storebrand sørger for at vi har en sammensetning av aktiva som er tilpasset de forpliktelser og den bufferkapital selskapet har. Storebrand reduserte i løpet av 2008 andelen aksjer i porteføljen fra 26 prosent til 5 prosent. Hovedoppgaven i 2009,

med oppgang i markedene, har vært å øke risikoen og den forventede avkastningen i takt med at kundebufferne bygges opp. I løpet av året er den gjennomsnittlige aksjeandelen økt til 11 prosent mens kundebufferne har vokst med 35 prosent.

Tilpasninger i finansieringsstrukturen

I et lånemarked preget av betydelig uro, har Storebrand tilbakebetalt ansvarlig lån med EUR 175 millioner, forbedret finansieringsstrukturen ved opptak av lån med lengre løpetid, og oppnådd meget konkurranse-dyktige priser. De planer og prosesser som ble etablert før krisen har fungert godt.

Effektiv drift

Storebrands organisasjon og medarbeidere har i en turbulent markedssituasjon vist en imponerende evne til å levere på de langsiktige mål som er vedtatt og kommunisert til markedet. Vårt kunde- og effektiviseringsprogram, LEAN, benyttes som et aktivt forbedringsverktøy i alle deler av organisasjonen. Målsettingen om en effektivitetsforbedring på 30 prosent er nådd i de gjennomførte prosjekter. Programmet videreføres med uforminsket styrke.

Det er satt ambisiøse, men realistiske lønnsomhetsmål i alle deler av konsernet for inneværende og de neste år. I en toårsperiode skal det ved en kombinasjon av økte inntekter og reduserte kostnader oppnås en vesentlig lønnsomhetsvekst i den samlede virksomheten.

Tett kundedialog

Et bevisst arbeid med kundetilfredshet har ført til at Storebrand seks år på rad har toppet Norsk Kundebarometers undersøkelse blant norske kunder i tjenestepensjonsmarkedet. En slik rangering er gledelig. Vår klare målsetting er å styrke kundenes tilfredshet ytterligere. Nær dialog med kundene, enklere og mer forståelige produkter, effektive og kundevennlige betjeningsløsninger og konkurransedyktige betingelser, er sentrale elementer i dette arbeidet.

Rammevilkår

Storebrand er en aktiv pådriver overfor norske og internasjonale myndigheter for å utvikle et regel- og rammeverk for næringen som er hensiktsmessig for både kunder og selskap. Finanskrisen har illustrert behovet for tilpasninger.

Reguleringen av livsforsikringsbransjen i Norge kombinerer langsiktige kontraktsforpliktelser overfor kundene med garantert årlig avkastning. Parallelt med at den langsiktige forpliktelsen skal oppfylles, må selskapene dele ut alt overskuddet hvert år. Dette er spesielt for Norge. For økonomien som helhet er det uheldig at regelverket virker prosyklisk, ved at livselskapene selger aksjer i fallende markeder og kjøper i stigende markeder, drevet av kortsiktige svigninger i bufferkapitalnivået. Innføringen av det internasjonale regulativet Solvens II forsterker behovet for å tilpasse reguleringen av livselskapene i Norge, drevet av kundenes og selskapenes langsiktige interesser.

Sterk kundevekst

Gjennom fjoråret styrket Storebrand sin posisjon i det nordiske markedet for langsiktig sparing og forsikring. Salgsveksten i SPP var gjennom året på 6 prosent, og kjennskapen til SPP har gjennom bevisst markedsinnsats økt med 20 prosent. Også i den norske virksomheten har veksten vært sterk i et urolig marked. Netto tilflytting i tjenestpensjonsmarkedet ble i 2009 på 2,4 milliarder kroner (meldt salg). Skadeselskapet har passert 40 000 kunder og kapitalforvaltning har innenfor storkundeområdet alene hatt en netto nyttegning på 5,6 milliarder kroner.

Økte ambisjoner

Ved utgangen av 2009 flyttet Storebrand inn i nytt miljøvennlig hovedkontor på Lysaker Park i Bærum kommune. Flyttingen reduserer selskapets kostnadsnivå med over 40 millioner kroner årlig sammenliknet med fortsatt lokalisering på Aker Brygge. Fremfor alt gir det nye hovedkontoret de ansatte et bedre og mer effektivt arbeidsmiljø. Det gir oss et styrket utgangspunkt for en videre offensiv utvikling.

Viktigst av alt er å sikre en åpen og tillitsfull dialog med våre kunder. Det er i møtet mellom kundene og kompetente medarbeidere at merkevaren Storebrand bygges. Vår visjon og ambisjon er å være Nordens fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og forsikring.

Idar Kreutzer,
konsernsjef
Storebrand

Kjerneverdiene

Til å stole på
Muliggjørende
Enkel å forholde seg til
Fremtidsrettet

Visjon

Storebrand skal være Nordens fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og forsikring

VI TAR SAMFUNNSANSVAR – HVA BETYR DET?

Storebrand har ambisjon om å være Nordens ledende finanskonsern innenfor samfunnsansvar og samfunnsansvarlige investeringer. Men hva betyr egentlig samfunnsansvar, og hva gjør vi for å nå ambisjonen vår?

Merket «Garantert samfunnsansvarlig» er utarbeidet for de fondene hvor Storebrand selv foretar investeringsbeslutningene. For disse fondene garanterer vi samsvar med Storebrands konsernstandard.

Merket «Samfunnsansvar i fokus» er utarbeidet for fond som er helt eller delvis forvaltet av eksterne og illustrerer at vi arbeider systematisk med samfunnsansvar også overfor disse aktørene.

Å være samfunnsansvarlig handler om noe mer enn å følge lover og regler eller støtte frivillige organisasjoner. Bedriftens samfunnsansvar handler først og fremst om å opptre ansvarlig og bidra til samfunnet gjennom de produktene og tjenestene bedriften leverer. Det handler med andre ord om kjernevirksomhet og lønnsomhet. Hvordan kan bedriften være med å løse samfunnets utfordringer gjennom ansvarlig og lønnsom drift? For Storebrand handler det eksempelvis om å stille strenge krav til miljø og samfunnsansvar i investeringene, bidra til å avdekke og forebygge økonomisk kriminalitet, og å utvikle pensjonsprodukter som hjelper bedriftskundene med å redusere sykefravær. Slik er samfunnsansvar integrert i måten vi driver vår virksomhet.

«Vi tar samfunnsansvar» er også ett av konsernets seks konsernprinsipper, som alle medarbeidere måles på. Konsernprinsippet har ulik betydning og innhold for de forskjellige enhetene. For innkjøpsavdelingen handler det om å stille krav og bidra til miljø og samfunnsansvar hos våre leverandører. For servicemedarbeidere kan det handle om forventningsstyring og måten de møter kundene på. Selgere og rådgivere forbinder

det med ansvarlig rådgivning og transparente produkter til beste for kunden. For de som forvalter kundenes spare- og pensjonsmidler handler det om ansvarlige investeringer.

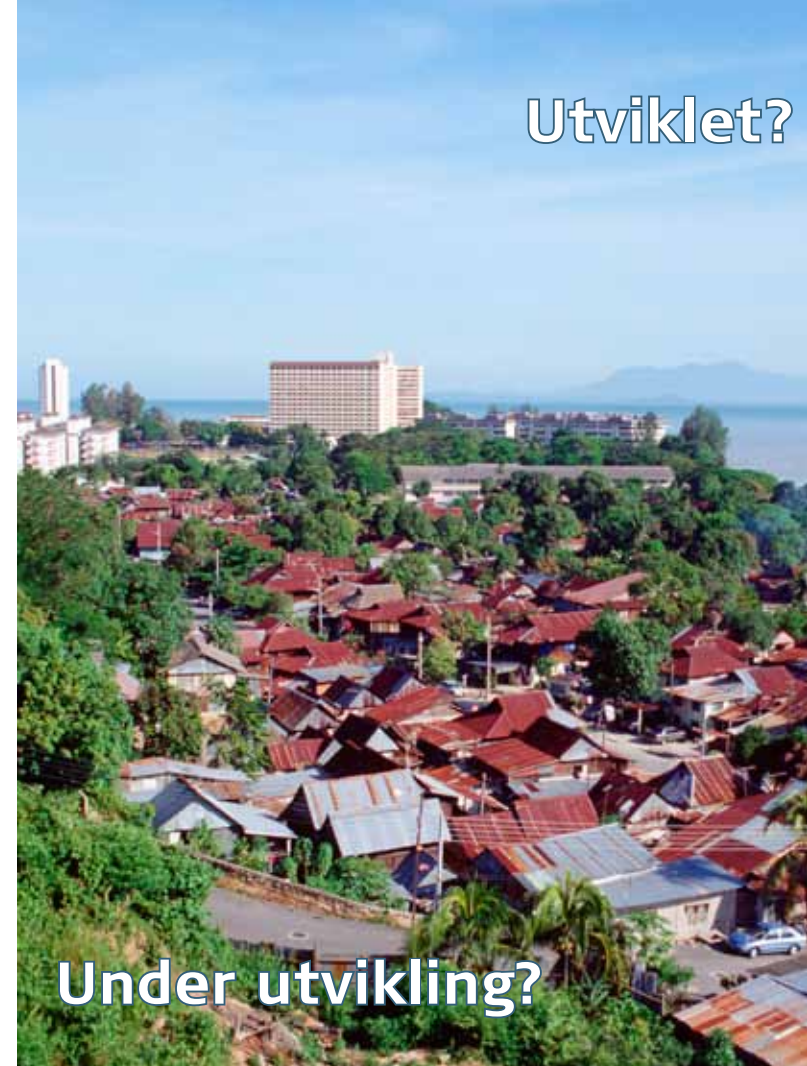
Ansvarlige investeringer - med kunnskap og makt til å påvirke

Samfunnsansvarlige investeringer handler om å ha et bevisst forhold til hvordan vi tjener penger. Storebrand har 15 års erfaring med å stille krav til de selskapene vi eier verdipapirer i. Forvaltning av kapital er langsiktig virksomhet, og vi tror det lønner seg å arbeide systematisk med samfunnsansvar – for å redusere risiko og identifisere forretningsmuligheter.

Vårt viktigste bidrag til bærekraftig utvikling er å drive aktivt eierskap. Vi kombinerer kunnskap og makt for å påvirke til forbedring. Hvert år tar vi kontakt med flere hundre selskaper hvor vi presenterer våre forventninger om kontinuerlig forbedring innenfor miljøstyring, anti-korrupsjon, menneskerettigheter og eierstyring.

Samtidig avstår vi fra investering i selskaper som ikke arbeider aktivt for å unngå brudd på menneskerettigheter og korrupsjon, eller minimere miljøskade og utslipp av

Utviklet?

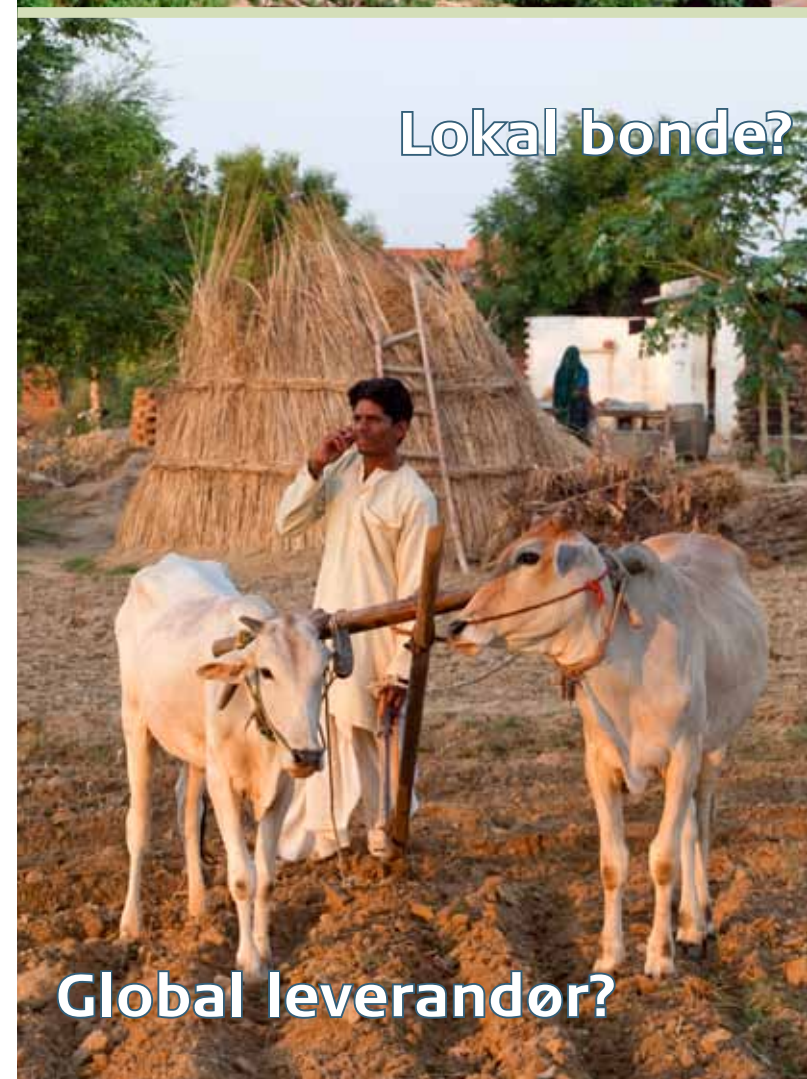
Under utvikling?

Bistand?

Talent?

Lokal bonde?

Global leverandør?

Risiko?

Mulighet?

Vi støtter og er aktive deltagere i:

- **Global Compact**
- **UN Environment Programme - Finance Initiative (UNEP-FI)**
- **PRI (Principles for Responsible Investments)**
- **World Business Council for Sustainable Development (WBCSD)**
- **Carbon Disclosure Project (CDP)**

Klimagasser. Vi avstår også fra å investere i selskaper som har betydelige mangler i sin risikostyring, som produserer tobakk og som er delaktig i produksjon av kontroversielle våpen. Per 31. desember 2009 var 93 selskaper utelukket fra investering i Storebrand og SPP.

For å fremheve de beste både finansielt og på miljø- og samfunnsansvar, rangerer vi selskaper etter «Best in Class»-prinsippet. Per 31. desember 2009 hadde 149 selskaper status som «Best in Class». Ved å investere i selskaper som har orden i eget hus, sikrer vi kundene den beste og mest stabile avkastningen over tid. Det skal lønne seg å arbeide systematisk for bærekraftig utvikling.

Internasjonale undersøkelser (Mercer, 2009; Statman & Glushkov, 2009) tyder på at det er en positiv sammenheng mellom samfunnsansvar og finansiell avkastning. Vår erfaring viser også at avkastningen er like god selv om vi stiller strenge krav til hvilke selskaper vi vil investere i.

Mikrofinans – bistand eller business?

Mikrofinans handler om å gi fattige mennesker tilgang til finansielle tjenester som lån, forsikring og sparing. Storebrand har engasjert seg i mikrofinans siden 2005 og har i dag om lag 150 millioner kroner investert i utvalgte mikrofinansinstitusjoner på vegne av våre kunder. Disse institusjonene tilbyr banktjenester til personer som ønsker å etablere

egen virksomhet, for eksempel ved å gi lån til å kjøpe husdyr, symaskiner eller utbygging av eksisterende virksomhet. Investeringer i mikrofinans er lønnsomt for Storebrand samtidig som det er et viktig bidrag til økonomisk vekst i fremvoksende økonomier.

I juni 2008 inngikk Storebrand en avtale om opprettelse av Det norske mikrofinansinitiativet (NMI) i samarbeid med andre private aktører i Norge og norske utviklingsmyndigheter. I august 2009 ble den første investeringen gjennom NMI foretatt på 5,8 millioner USD i India Financial Inclusion Fund (se www.nmimicro.no).

Klimaforandringer – vår tids største samfunnsutfordring

Håndteringen av finanskrisen er et godt eksempel på hva land kan få til når man samarbeider om kraftfulle tiltak. Klimatoppmøtet i København ble dessverre et eksempel på det motsatte. Problemstillingene som næringslivet og enkeltmennesker står foran er globale og komplekse. Det gjør det vanskelig å tenke seg at tverrnasjonale forhandlinger tidsnok skal komme frem til løsningene verden trenger. Da blir det desto viktigere hvordan næringslivet innretter seg. Bedriftene kan, gjennom måten de drives på, gjøre en nødvendig forskjell. Det ligger samtidig betydelige forretningsmuligheter for de bedriftene som tilpasser sin kjernevirksomhet til å bli en del av løsningen på klimautfordringene. Her ser Storebrand-konsernet nye muligheter gjennom blant annet investeringer i infrastruktur og fornybar energi.

Storebrand har i en årrekke arbeidet systematisk med å redusere konsernets miljøbelastning. Det skjer blant annet gjennom å redusere energiforbruk og reisevirksomhet. I 2009 reduserte vi for eksempel antall flyreiser med 44 prosent. Papirforbruket ble redusert med nesten 30 prosent. Disse faktorene har også medvirket til å redusere CO₂-utslippet med 27 prosent. Konsernet bidrar indirekte til å redusere miljøbelastning. Det skjer ved

at konsernet bruker sin påvirkningsmulighet som forvalter og innkjøper ved å stille strenge miljø- og klimakrav i de selskaper vi investerer i eller kjøper varer og tjenester fra. Miljøkravene ved innkjøp har blant annet ført til at flere store leverandører er i gang med miljøsertifisering og klimaregnskap.

Finans- og tillitskrise

For finansbransjen var finanskrisen en tillitskrise. Vår tillit er avhengig av profesjonalitet, dyktighet og høy etisk standard. Dette gjelder både for konsernets forretningsdrift og handlemåten til hver enkelt ansatt. I Storebrand-konsernet har vi etikk høyt på agendaen, og vi har satt i gang nye tiltak i 2009.

Vi har blant annet revidert konsernets etiske regler og utarbeidet retningslinjer for arrangementer i regi av Storebrand-konsernet, retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon, og nye retningslinjer for varsling.

Vi har utarbeidet et eget e-læringskurs i etikk som lanseres tidlig i 2010. Alle avdelinger skal deretter gjennomføre dilemmatrening. I 2009 gjennomførte vi kurs i etikk og håndtering av etiske dilemmaer for forsikrings- og finansielle rådgivere, som en del av autorisasjonsordningene.

For å forbedre seg er det viktig å måle resultatene av arbeidet. Konsernet har derfor utviklet en egen etikkindikator som fra 2010 inngår i konserndirektørens målkort, i konsernets målkort og i samfunnsansvarsrapporteringen.

Storebrand relanserte spørsmål og svar-tjenesten på intranettet, der ansatte anonymt kan stille spørsmål om etiske problemstillinger. Dersom man ønsker å stille spørsmål eller gå videre med kritikkverdige forhold til personer utenfor administrasjonen, har vi en ekstern varslingskanal.

Det er en kjent sak at nordmenns sparing finner veien ut i verden via fond, bank eller pensjonsparing. Pengene investeres i ulike virksomheter for å gi deg best mulig avkastning. Det som ikke er fullt så kjent er at noen av pengene havner på feil sted. I bedrifter som bryter menneskerettighetene, i miljøfiendtlige eller korrupte virksomheter. Du har ikke en sjanse i havet til å finne ut av det.

Men vi har!

I Storebrand har vi en gruppe medarbeidere med en viktig oppgave: Å velge de beste selskapene på samfunnsansvar og sørge for at pengene dine styres unna selskaper som oppfører seg dårlig.

LYSAKER PARK

– et miljøprosjekt å være stolt av

Storebrand flyttet i 2009 til Lysaker Park, konsernets nye hovedkontor. Bygget er et miljø- og lavutslippsbygg. Dette betyr blant annet:

- **Halvert energibruk**
 - Miljøfyrtårnsertifisert bygg med energiklasse B
 - EU-pilotprosjekt
- **Miljøvennlig transport**
 - Tilrettelagt for sikker sykkelparkering med tilknyttede garderobes
 - Elektriske biler som ansatte kan bruke til eksterne møter
- **Miljøvennlige energikilder**
 - Fjernvarme, varmepumpe fra sjøen, solenergi og automatisk solavskjerming
- **Miljømerkede bygningsprodukter**
 - Svanemerket maling, linoleum, terrassebord og kontorstoler
- **Kildesortering av avfall**

ÅRSBERETNING

Hovedtrekk

Storebrand-konsernet består av de fire forretningsområdene livsforsikring, kapitalforvaltning, bank og skadeforsikring. I tillegg til finansielle tjenester til både bedrifts- og privatmarkedet i Norge, leverer konsernet livsforsikrings-, kapitalforvaltnings- og helseforsikringsvirksomhet i Sverige. Etter oppkjøpet av det svenske tjenestepensjonsselskapet SPP i desember 2007 er Storebrand-konsernet Nordens ledende tilbyder av livsforsikring og pensjon. Storebrand tilbyr et helhetlig produktspekter til privatpersoner, bedrifter, kommuner og offentlig virksomhet. Storebrand eier 90 prosent av BenCo Insurance Holding B.V. som igjen er 100 prosent eier av Nordben Life and Pension Insurance Company og Euroben Life and Pension. Det utføres saksbehandlings-tjenester gjennom datterselskapet Storebrand Baltic i Litauen. Storebrands hovedkontor ble i desember 2009 flyttet fra Oslo til Lysaker i Bærum kommune.

Verdiskapningen for Storebrand henger nært sammen med utviklingen i finansmarkedene og selskapets evne til aktivt å tilpasse seg disse. Tiltak for å sikre en best mulig risikostyring, finansiering og drift i et turbulent marked har derfor fått særlig oppmerksomhet i 2009. Innenfor livvirksomheten har Storebrand gjennom året tilpasset aktivaallokeringen i takt med den økende risikobærende evnen i kundeporteføljene. Det

innebærer blant annet at aksjeeksponeringen gradvis har økt i 2009.

Storebrand har gjennom de to siste årene reforhandlet eksisterende lån og tatt opp nye lån med lang løpetid. Samlet gir tilpasningene en positiv effekt på konsernets finansieringsstruktur og kapitaltilgang, samt reduserte finanskostnader fremover. Solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern var ved utgangen av året på 170 prosent og kapitaldekningen var på 14,9 prosent. I Storebrand Bank er kjernekapitalen over det interne målet på 10 prosent og utgjorde ved utgangen av 2009 10,4 prosent. Storebrand konsern har en kapitaldekning på 13,9 prosent og en kjernekapitaldekning på 10 prosent.

Aktivitetene i 2009 har også vært preget av at rammebetingelsene for Storebrands forretningsområder på en rekke områder er endret de siste årene, blant annet gjennom innføring av nye virksomhetsregler for livsforsikring i 2008. Nært forstående endringer i rammebetingelsene som er av stor betydning for selskapet er pensjonsreformen som innføres i 2011, og Solvens II, som forventes gjennomført i norsk lovgivning høsten 2012. Storebrands arbeid med å tilpasse seg disse endringene ivaretas gjennom en aktiv dialog med norske og europeiske myndigheter, aktive produkttilpasninger, tett kundedialog, videreutvikling av risikostyring og tilpasning av IT-systemer.

For å nå fastsatte lønnsomhetsmål er det de senere år gjennomført omfattende effektiviseringsprosesser. Arbeidet er forsterket i 2009 gjennom iverksettelse av ytterligere kostnadsprogrammer i alle deler av organisasjonen. Selskapets kunde- og effektiviseringsprogram, LEAN, benyttes som forbedringsverktøy. Arbeidet har blant annet bestått i å utvikle mer effektive løsninger for kundebetjening, service og oppgjør og generell forbedring av arbeidsprosesser. Effektivitetsarbeidet fortsetter med full styrke i 2010.

Konsernets resultat

Storebrand-konsernets årsregnskap avlegges etter EU-godkjente regnskapsstandarder - International Financial Reporting Standards (IFRS). Regnskapet til morselskapet Storebrand ASA er avlagt etter norsk regnskapslovgivning. IFRS benyttes ikke i selskapsregnskapet. Storebrand konsern oppnådde et konsernresultat før amortisering av immaterielle eiendeler på 1 276 millioner kroner i 2009, mot 1 310 millioner kroner i 2008. Etter amortisering ble konsernresultatet på 887 millioner kroner, mot minus 1 716 millioner kroner i 2008. Resultatet i 2008 inkluderte en nedskrivning på 2,5 milliarder kroner.

Det har vært resultatforbedringer både i livvirksomheten og i kapitalforvaltning, mens resultatet for bankvirksomheten er på samme nivå som i 2008.

Konsernresultat		
Mill. kroner	2009	2008
Livvirksomheten	1 246	1 179
Kapitalforvaltning	240	218
Bank	63	68
Skade- og helseforsikring	-18	
Øvrig virksomhet	-255	-155
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning	1 276	1 310
Nedskrivning immaterielle eiendeler		-2 507
Amortisering immaterielle eiendeler	-390	-519
Konsernresultat før skatt	887	-1 716

I tillegg til forsikringsresultater er det finansavkastningen som er av størst betydning for resultatet i konsernet. Aktivaklassen aksjer har steget vesentlig mer i 2009 enn det som forventes for ett enkelt år, men svingningene i verdien av aksjer har også vært store i løpet av året. Så sent som i mars 2009 var det internasjonale aksjemarkedet på sitt laveste nivå på seks år. Markedsrenter har steget i

2009, mens kredittpåslaget for kredittobligasjoner har falt. Gjennom markedsbevegelsene i 2009 er risikobærende evne vesentlig styrket fra utgangen av 2008. I livsforsikring har den positive utviklingen i finansmarkedene bidratt til resultatforbedringen. Inntektene i kapitalforvaltningsvirksomheten har økt som følge av overtagelsen av forvaltningen for SPP og SPP Fonder. Resultatutviklingen i

Storebrand Bank er til tross for en normalisering av de globale kredittmarkedene i 2009 preget av pressede innskuddsmarginer og høye kostnader knyttet til å opprettholde tilstrekkelige likviditetsbuffer. Negativt resultat i skade er som forventet som følge av at den nye virksomheten fremdeles er i en tidlig fase.

I samsvar med norsk regnskapslovgivning bekrefter styret at betingelsene for å avlegge regnskapet ut fra fortsatt drift er til stede.

Virksomhetsområdene

Liv og Pensjon Norge

2009 ble et tilfredsstillende år både for kunder og eiere. Resultatet til kundene er avhengig av utviklingen i finansmarkedet, hvilket profilvalg kundene har gjort på sine investeringer og aktivaallokering i de

Resultat - Liv og Pensjon Norge						
Mill. kroner	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv investeringsvalg og unit linked fee basert	Risiko-produkter	Individual og fripoliser med overskuddsdeling	Selskapsportefølje / øvrig	
Administrasjonsresultat	- 39	- 82	- 58	11		- 169
Risikoresultat	70		157	1		229
Finansresultat ¹		- 8	82	75	52	201
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	478					478
Øvrig	- 21				41	20
Resultat før skatt	488	- 90	182	87	92	759

¹ Renteresultat og overskuddsdeling.

STYRET I STOREBRAND

BIRGER MAGNUS (54), styreleder i Storebrand ASA siden 2009

1984 MBA INSEAD, Frankrike • 1979 NTNU Sivilingeniør

Tidligere stillinger: 1996-2009 Konserndirektør Schibsted ASA • 1985-1996 Partner McKinsey & Co • 1982-1984 Daglig leder Magnus Data • 1980-1982 Systemkonsulent Honeywell Bull

Tillitsvern: 2003-, styremedlem Kristian Gerhard Jebsens Skibsrederi AS • 2009-, styremedlem Kristian Gerhard Jebsens Stiftelse

BIRGITTE NIELSEN (46), styremedlem i Storebrand ASA siden 2005

General Management Programme, CEDEP/INSEAD • 1993 Bachelor of Commerce, økonomi og finans, Handelshøjskolen København • 1986 Bachelor of Commerce, internasjonale relasjoner, Handelshøjskolen København

Tidligere stillinger: 2003-2006 Rådgiver Nielsen + Axelsson Asp. • 1992-2003 CP/CFO FLS Industries AS • 1983-1992 Danske Bank (1990-1992 som Vice President)

Tillitsvern: 2008-, Styremedlem Finansiell Stabilitet AS • 2006-, Styremedlem Novenco AS • 2006-, Styremedlem Arkil AS • 2005-, Styremedlem Buy-Aid AS • 2005-, Styremedlem Faber AS • 2005-, Styremedlem Energinet.dk • 2004-, Styremedlem Team Danmark

ulike profilene på bakgrunn av tilgjengelig bufferkapital. Det er beregnet et overskudd til kunder på 1 375 millioner kroner. Over-skuddet består av positivt risikoresultat etter avsatt risikoutjevningfond på 72 millioner kroner samt 1 303 millioner i overskudd fra avkastningsresultat. Resultatført avkast-ning ble 4,6 prosent for kollektivporteføljen samlet. Tilleggsavsetningene er økt med 1,2 milliarder kroner i løpet av året. Resultatet til eier før amortisering ble 759 millioner kroner i 2009 mot 348 millioner kroner i 2008.

Ny forsikringslov fra 2008 innebærer en endret opptjening av overskudd for området kollektiv ytelsespensjon. Hovedprinsippet etter det nye regelverket er at prisene for rentegarantien fastsettes årlig og betales på forhånd.

For kollektiv ytelsespensjon og for nyopp-rettede garanterte individualprodukter med-fører ny forsikringslov at overskuddet skal gå til kunden. De ulike delene av pensjons-leveransen prises separat på forhånd og hvert priselement kan inneholde et fortjeneste-element til forsikringsselskapet. Som følge av dette er eiers resultat mindre påvirket av finansmarkedets utvikling enn tidligere.

For gamle og nye fripoliser er det innført et modifisert overskuddsdelingsregime som innebærer at selskapet kan beholde 20 prosent av renteresultatet. Modifisert over-skuddsdelingsmodell innebærer at et eventu-elt negativt risikoresultat vil gå til fradrag mot kundenes renteoverskudd.

Individuelle produkter som var i selskapet før lovens ikrafttredelse kan videreføres etter overskuddsregler som gjaldt før 2008, og Storebrand forvalter fortsatt disse midlene etter dette regimet. Det vil si at selskapet kan ta maksimalt 35 prosent av totalt overskudd og må dekke eventuelt underskudd for disse produktene.

Selskapet får i tillegg tilført all avkastning på kapital i balansen som ikke tilhører kundene.

Administrasjonsresultat
Administrasjonsresultatet i 2009 ble minus 169 millioner kroner og minus 177 millioner for 2008. Effektene av underliggende reduksjon i kostnader som følge av lavere bemanning i flere områder begynner å gi resultater. Kostnadsnivået reduseres og vil gi bedrede administrasjonsresultater fremover. Målset-ningen om et positivt administrasjonsresultat til eier for driftsåret 2010 står fast. Lønn-somhetsforbedringer gjennomføres med en kombinasjon av kostnadsreduserende og inntektsøkende tiltak.

Risikoresultat
Risikoresultatet utgjorde 229 millioner kroner for 2009 og 475 millioner kroner for 2008. Utviklingen for året 2009 i forhold til 2008 forventes av engangseffekter i 2008 på 198 millioner kroner som følge av oppløsning av sikkerhetsfond. I løpet av 2009 er det en reduksjon i risikoresultatet for risiko-produktene som i hovedsak skyldes økte uføreavsetninger.

Det er anledning til å avsette inntil 50 pro-sent av risikoresultatet for kollektiv pensjon til risikoutjevningfond til dekning av eventu-elt fremtidig negativt risikoresultat. Risiko-utjevningfond inngår i konsernets bundne egenkapital. I kollektiv privat er det for 2009 avsatt 70 millioner kroner til risikoutjevnings-fond. Risikoutjevningfondet utgjør 181 millioner kroner ved utgangen av 2009 for kollektiv.

Tilsvarende som for kollektiv ytelse er det anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for fripoliser til risikout-jevningfond. Risikoutjevningfondet for fripolisene utgjør 42 millioner kroner ved utgangen av 2009.

Finansresultat
Finansresultatet i 2009 er 201 millioner kroner mot minus 316 millioner kroner for 2008. Selskapsporteføljen oppnådde et resultat på 52 millioner kroner for 2009. Avkastningen på de investerte midlene er 5,2 prosent for 2009 mot 3,0 prosent i 2008. Selskapsporteføljen er i all hoved-sak investert i aktivaklasser med lav risiko. Pengemarked utgjør i underkant av 80 prosent av investeringsporteføljen som har bidratt med god avkastning. Rentekostnadene på Store-brand Livsforsikrings lån utgjør om lag netto 520 millioner kroner de kommende 12 måne-der. Samlet rentebærende gjeld utgjør om lag 6,6 milliarder kroner ved utgangen av året.

Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko
Gjennom forhåndsprising av rentegaranti og

fortjeneste på risiko er resultat til eier etter ny forsikringslov mindre avhengig av bokført avkastning i kundeporteføljene. Det er for 2009 inntektsført 478 millioner kroner mot 398 millioner kroner i 2008.

Salg
Etter innføringen av obligatorisk tjeneste-pensjon (OTP) i 2006 er markedet for tjenestepensjon i stor grad et flyttemarked. Storebrand er svært konkurransedyktig i dette markedet. Storebrand fikk i 2009 en netto tilflytting fra konkurrentene (meldt salg) på 2,4 milliarder kroner. Samlet tilflytting til Storebrand de siste 5 årene er på over 12 milliarder kroner. Flere av selskapets kunder har gjennomført eller vurderer overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

I personmarkedet lyktes Storebrand godt med salg av Garantikonto, med et nettosalg på 1,6 milliarder kroner. Den nye ordningen for indivi-duell pensjonssparing (IPS) ble lansert i 2008. Hittil har det blitt solgt relativt lite av dette

spareproduktet, noe som har sammenheng med lave sparegrenser og skatteregler som fremstår som uoversiktlige for forbrukerne.

Liv og Pensjon Sverige
SPP konsern oppnådde et resultat på 487 mil-lioner kroner før amortisering av immaterielle eiendeler mot 831 millioner kroner i 2008.

Administrasjonsresultat
Administrasjonsresultatet i SPP ble minus 101 millioner kroner mot minus 103 millioner i 2008. Administrasjonsinntektene ble påvirket av et lavere avgiftsgrunnlag i begynnelsen av året, som følge av nedgangen på aksje- og kapitalmarkedene. Forvaltet kapital har tatt seg kraftig opp i løpet av året og medført økte administrasjonsinntekter. Samlet utviklet de administrative inntektene seg positivt i forhold til fjoråret. Det er gjennomført driftsmessige forbedringer i 2009, og kostnadssynergiene gjennom integrasjonen mellom SPP og Store-brand realiseres før plan. Administrasjonskost-nadene var høye i 2009 sammenliknet med

2008, i hovedsak som følge av engangskost-nader forbundet med omstrukturering.

Risikoresultat
Risikoresultatet ble i 2009 på 253 millioner kroner mot 287 millioner kroner året før. I løpet av året har oppløsning av sykereserver som følge av friskmeldinger gitt et positivt bidrag. Årsaken til at sykeresultatet er mer volatil er at det påvirkes sterkt av innskjer-pede regler for sykemeldinger ved lengre sykdomsperioder.

Finansresultat
Finansresultatet ble i 2009 totalt 260 millioner kroner mot 340 millioner kroner i 2008.

I begynnelsen av året iverksatte selskapet tiltak for å stabilisere og bedre solvensen. Solvensmarginen steg kraftig i løpet av årets første måneder idet rentenivået steg og forskjellen mellom bolig- og statsrenten økte. I samme periode falt finansresultatet som følge av det stigende rentenivået og en redu-sert forskjell mellom swap- og statsrente.

Den forbedrede solvensen gjorde at sel-skapet resten av året kunne redusere hedgeporteføljen og øke aksjeeksponeringen i forvaltningsporteføljene. Disse tiltakene, kombinert med styrkingen av kreditt- og aksjemarkedene, førte til at finansresultatet bedret seg.

Den gode totalavkastningen på investerings-porteføljene medfører en avkastningsdeling på til sammen 160 millioner kroner for 2009.

JOHN STAUNBJERG DUEHOLM (58), CEO Scandinavian Airlines & Deputy CEO SAS Group styremedlem i Storebrand ASA siden 2009
Handelshøjskolen i København, Cand.merc.
Tidligere stillinger: 1998-2002 Konserndirektør Group 4 Falck AS • 1996-1998 EVP SAS Technical Division • 1994-1996 Konserndirektør ISS Scandinavia AS • 1990-1994 CEO SAS Data A/S • 1997-1990 Konserndirektør Top Danmark
Tillitsverv: 2009-, Styreleder ADDICI

JON ARNT JACOBSEN (52), konserndirektør Foredling og Markedsføring, Statoil ASA styremedlem i Storebrand ASA siden 2009
1983 MBA University of Wisconsin • 1981 MA Business & Economics Handelshøyskolen BI
Tidligere stillinger: 1998-2004 Finansdirektør Statoil ASA • 1985-1998 Ulike stillinger i Den norske Bank ASA: leder oljeavdelingen konsernkundedivisjonen, leder industriseksjon konsernkundedivisjonen, leder industri & finansielle institusjoner konsernkundedivisjonen, daglig leder Singapore Branch med ansvar for DnBs aktiviteter i ASEAN
Tillitsverv: 2005-, Styreleder Statoil North America

I løpet av 4. kvartal 2009 gikk SPP over til nye dødelighetsantagelser ved beregning av livsforsikringsavsetninger. I sammenheng med oppkjøpet av SPP ble det gjort en avsetning for den beregnede effekten av overgangen til de nye antagelsene. Reserveringen var høyere enn den faktiske effekten ved overgangen, hvilket har gitt en positiv nettoeffekt på 82 millioner kroner.

Øvrig resultat

Øvrig resultat ble 74 millioner kroner i 2009 og 293 millioner kroner i 2008. Resultatet skyldes først og fremst avkastningen på egenkapitalporteføljen. Porteføljen har i sin helhet vært plassert i rentebærende verdipapirer, og forandringen fra fjoråret skyldes renteforskjeller. Resultatet omfatter også rentekostnader på ansvarlig lån.

Positivt nysalg og fokus på effektivisering
SPP hadde et positivt nysalg målt i APE gjennom året, med en økning på totalt 6 prosent sammenlignet med året før. Den sterke økningen skjer først og fremst gjennom meglerkanalene og innenfor fondsforsikrings- og valgsentralsprodukter.

I året gjennomførte SPP et nødvendig program for innsparing og effektivisering. Fortsatt effektivisering av virksomheten vil være en hovedprioritet også i tiden fremover.

Kapitalforvaltning

Resultat før amortisering for kapitalforvaltningsvirksomheten ble på 240 millioner kroner i 2009 mot 218 millioner kroner året

før. Resultatet består av 139 millioner kroner fra Storebrand Kapitalforvaltning, 35 millioner kroner fra Storebrand Fondene, 45 millioner kroner fra forvaltningsselskapet Storebrand Eiendom AS og 21 millioner kroner fra SPP Fonder.

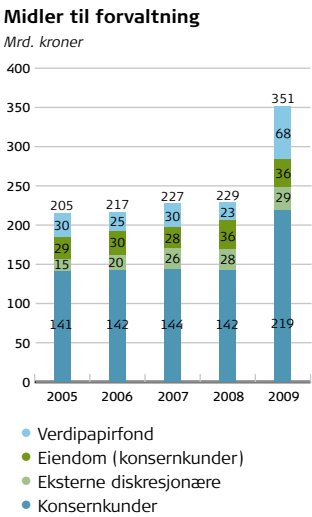
Storebrand Kapitalforvaltning

Faste og volumbaserte inntekter i 2009 ble 359 millioner kroner mot 309 millioner kroner året før. Økningen skyldes i hovedsak overtakelsen av forvaltningen for SPP Livförsäkring AB, som alene representerer en årlig inntektsøkning på om lag 90 millioner kroner. Markedsfall gjennom 2008 og kundenes allokering fra aksjer til renter er årsaken til at inntektsveksten ikke fullt ut reflekterer inntektene fra SPP.

Avkastningsbaserte inntekter i 2009 ble 148 millioner kroner mot 52 millioner kroner i 2008. Det var gode resultater i de aktivt forvaltede porteføljene. Samlede driftsinntekter utgjorde 508 millioner kroner mot 363 millioner kroner i 2008. Kostnadssiden er høyere i 2009 enn i 2008. Totale driftskostnader utgjorde 374 millioner kroner mot 246 millioner kroner i 2008. Dette er i hovedsak drevet av høyere personalkostnader som følge av økt kompleksitet i driften fra ny forsikringslov, engangsinvesteringer på IT området og overtakelse av SPP porteføljen. Videre innebærer gode avkastningsresultater en økning i resultatbasert lønn.

Fra 1. januar 2009 overtok Storebrand Kapitalforvaltning forvaltningen av SPP

Livförsäkring ABs kundemidler og egenkapital. Ved utgangen av mars 2009 overtok selskapet også forvaltningen av SPP Fonder ABs 14 verdipapirfond. For Storebrand Kapitalforvaltning har dette medført en økning i midler til forvaltning på over 100 milliarder kroner. Ved utgangen av 2009 forvaltet Storebrand Kapitalforvaltning 351 milliarder kroner i verdipapirfond, fond-i-fond og individuelle porteføljer for fondsforvaltningsselskaper, forsikringsselskaper, pensjonskasser, kommuner, institusjonelle investorer og investeringselskaper. Per 31. desember 2008 utgjorde midler til forvaltning 229 milliarder kroner.

Storebrand Kapitalforvaltning forvalter en full bredde av spare- og investeringsprodukter for produktselskapene i konsernet. I tillegg tilbyr

Storebrand Kapitalforvaltning aktiv forvaltning til et bredt utvalg av større investorer. I samarbeid med kundene utformes skreddersydde investeringsstrategier tilpasset kundens finansielle målsetting, investeringshorisont og risikoprofil.

Storebrand Fondene

Inntekter fra forvaltning av verdipapirfond utgjorde i 2009 183 millioner kroner mot 185 millioner kroner i 2008. Lavere honorarinntekter som følge av nedleggelse av 5 verdipapirfond i 2009 er kompensert av en økning i forvaltningshonorar som følge av høyere forvaltet volum. Avkastningsbaserte honorar fra verdipapirfondene utgjorde 7 millioner kroner som følge av gode avkastningsresultater. Kostnadene utgjorde ved utgangen av 2009 172 millioner kroner mot 185 millioner kroner i 2008. Selskapet har god kontroll over kostnadene og har med dette et godt grunnlag for fortsatt lønnsom drift fremover. Storebrand Fondene AS tilbyr en rekke aksje- og rentefond for individuell sparing og avanserte spesialistfond for profesjonelle investorer. Storebrand har et respektert forvaltermiljø og forvaltere med lang erfaring. Absoluttavkastningen ble meget god i 2009, spesielt for aksjer. Av de aktivt forvaltede aksjefondene var det hele 87 prosent som slo sin referanseindeks. Samtlige kombinasjons- og allokeringsprodukter slo sin referanseindeks, og 87 prosent av rentefondene leverte bedre enn sin referanseindeks.

Samfunnsansvarlige investeringer

Storebrand stiller strenge krav til samfunns-

ansvar i forvaltningen av kundenes kapital. Vi ser det som en viktig oppgave å bruke vår eierinnflytelse på en måte som fremmer bærekraftig utvikling og er én av få europeiske kapitalforvaltere som har et dedikert fagmiljø på dette området. Mer enn 3 000 selskaper fra hele verden overvåkes og analyseres, og Storebrand Kapitalforvaltning gjennomfører et aktivt eierskap. Årlig er selskapet i kontakt med flere hundre selskaper. Dersom dialogen ikke resulterer i forbedringer blir selskapet utelukket for investeringer. Per 31. desember 2009 var 93 selskaper utelukket på grunn av medvirkning til brudd på menneskerettigheter, korrupsjon eller alvorlig miljøskade, produksjon av landminer, klasevåpen, atomvåpen eller tobakksproduksjon. I tillegg utelukkes også selskaper som opererer innenfor høyrisikoindustrier og har betydelige mangler i sin risikostyring, samt de selskapene som scorer dårligst på klimatiltak. For å forsterke positive bidrag tildeles utmerkelsen Best in Class til de beste selskapene innenfor hver industrigruppe. Per 31. desember 2009 hadde 149 selskaper status som Best in Class.

Bank

Resultat før tap for Storebrand Bank konsern ble 144 millioner kroner mot 190 millioner kroner i 2008. Netto kostnadsføring knyttet til tap på utlån, garantier, inklusive overtatte engasjement med videre utgjorde 81 millioner kroner mot 122 millioner i 2008. Lav netto rentemargin som følge av høye fundingkostnader i deler av året samt svak resultatutvikling i Ring Eiendomsmegling trekker

resultatet ned. Resultatet før amortisering for bankkonsernet ble 63 millioner kroner, mot 68 millioner kroner for 2008. Netto renteinntekter beløp seg til 423 millioner kroner, en reduksjon på 17 prosent mot året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,95 prosent i 2009 mot 1,17 prosent i 2008.

Netto renteinntekter har i 2009 vært preget av bankkonsernets høye finansieringskostnader. Disse følger av obligasjonsutstedelser i slutten av 2008 og 2009 med relativt høy kredittspread. Det er en prioritert oppgave for banken fremover å arbeide videre med balansestruktur for å sikre bedret lønnsomhet.

Netto provisjonsinntekter utgjorde 76 millioner kroner for året mot 62 millioner i 2008. Andre inntekter beløp seg til totalt 148 millioner kroner for året mot 89 millioner kroner i 2008.

Driftskostnadene for bankvirksomheten¹ utgjorde totalt 391 millioner kroner, tilsvarende 71 prosent av samlede driftsinntekter for året mot 63 prosent i 2008. Økningen skyldes lavere inntekter. Effektiviseringsarbeidet har fortsatt i 2009, og Storebrand Bank har målsetting om å redusere driftskostnadene med 50 millioner kroner i løpet av 2011.

Resultatutviklingen i Storebrand Bank er til tross for en normalisering av de globale kredittmarkedene i 2009 preget av svake

1 Består av Storebrand Bank ASA, Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendomskreditt AS.

ERIK HAUG HANSEN (55), salgssjef Bedrift Storebrand Livsforsikring AS ansattevalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2004
Forsikringsakademiet
Tidligere stillinger: 1979–1985 Konsulent Ajungilak AS • 1977–1979 Konsulent Fred. Olsen Spedisjon AS

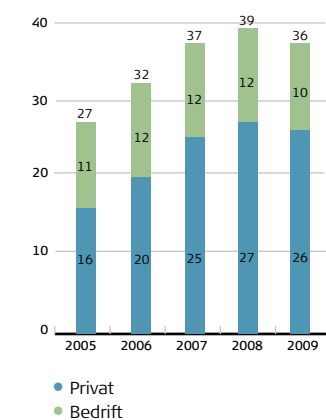

CAMILLA M. GRIEG (45), administrerende direktør i Grieg Shipping Group AS styremedlem i Storebrand ASA siden 2007
Autorisert finansanalytiker (AFA), NHHK/NFF • 1989 MBA University of San Francisco
• 1986 Cand. mag. Universitetet i Bergen
Tidligere stillinger: 1998–2006 Administrerende direktør Grieg Shipping AS • 1995–1998 Direktør Grieg Shipping AS
• 1993–1995 Corporate market analytiker Star Shipping AS • 1990–1993 Finansanalytiker Bergen Fonds AS
Tillitsvern: 2009-, Styremedlem Grieg Star Shipping AS • 2006-, Styremedlem GC Rieber AS • 1995-, Styremedlem Grieg Shipping Group AS

konjunkturer og en krevende markeds-situasjon. For banknæringen og Storebrand Bank har dette medført utlånstap over et normalt nivå, lav direkteavkastning på egenkapitalen, pressede innskuddsmarginer og høye kostnader knyttet til å opprettholde likviditetsbuffer over et normalt nivå. Det er i 2009 gjennomført en rekke tiltak som gjør at banken har en sterk kjernekapital, robust finansieringsstruktur, god likviditet og en utlånsportefølje med høy kvalitet.

Brutto utlån

Mrd. kroner

Ved utgangen av 2009 hadde bank-konsernet en forvaltningskapital på 43 milliarder kroner, og den samlede utlånsporteføljen ble redusert fra 39 milliarder kroner i 2008 til 36 milliarder kroner i 2009. Banken har i 2009 prioritert vekst i innskudd foran vekst i utlån og har opprettholdt en innskuddsdekning på over 50 prosent gjennom året.

I privatmarkedet har banken blant markedets mest fornøyde og lojale kunder, og ambisjonen er å etablere banken som Norges beste direktebank. Bankens rolle i konsernet er å bidra til kundevekst samt sikre kryssalg av spare- og forsikringsprodukter mot personkundene. Som en del av arbeidet med å nå ambisjonen i privatmarkedet har banken lansert flere nye tjenester i nettbanken gjennom året. Neste milepæl i prosessen er lanseringen av Storebrand Banks nye nettbank i løpet av første halvår 2010. Kryssalg av bankens og konsernets produkter til egen kundemasse er en viktig suksessfaktor for å øke inntjeningen i privatområdet i banken og sikre fortsatt høy kundetilfredshet og lojalitet. Konkurransesituasjonen i privatområdet er preget av at pris fortsatt er en viktig faktor for rekruttering av nye bankkunder.

I bedriftskundesegmentet har Storebrand Bank en sterk posisjon mot det profesjonelle eiendomsmarkedet. Ambisjonen er å være en ledende tilbyder av rådgivning, transaksjonstjenester og finansiering til bedriftskunder innenfor næringseiendom. Bankens konkurransefortrinn er knyttet til kompetanse, helhetlige løsninger og god service. Virksomhet innenfor dette området inkluderer eiendomsmegling, utleiemegling, verdivurdering, corporate finance og finansieringstjenester. Disse tjenestene er samlet under navnet «Eiendomshuset Storebrand Bank».

Banken etablerte i 3. kvartal 2009 datterselskapet Storebrand Eiendoms kreditt AS.

Selskapet har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med pant i næringseiendom. Søsterselskapet Storebrand Boligkreditt AS ble etablert i 2008 og har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett med pant i privatbolig.

Skadeforsikring

Høsten 2006 ble skadeforsikringsvirksomheten Storebrand Skadeforsikring AS reetablert. Selskapet leverer standard skadeforsikringsprodukter til privatmarkedet i Norge, samt enkelte næringsforsikringer til SMB markedet. Ut over nyetableringen har Storebrand Skadeforsikring et frontingsansvar for risikoen knyttet til forsikringer tegnet før overdragelse av skadevirksomheten til If i 2000. Denne avviklingsforretningen er 100 prosent reassurert i If. Oslo Reinsurance Company driver i hovedsak avvikling av egen reassuranseforretning, og vil for alle praktiske formål være ferdig avviklet i løpet av 2010. I tillegg består skadevirksomheten av en 50 prosent eierandel i Storebrand Helse som tilbyr behandlingsforsikring i bedrifts- og privatmarkedet.

Skadevirksomheten viste et underskudd i 2009 på minus 18 millioner kroner. Storebrands andel av det positive resultatet i Storebrand Helse ble på 6 millioner kroner, som er en dobling fra året før og skyldes hovedsakelig effektiviseringstiltak. Resten av skadevirksomheten hadde et underskudd på 24 millioner kroner. Det var forventet et underskudd som følge av at skadevirksomheten fremdeles er i en tidlig fase. Forfalt

bruttopremie har økt med 51 prosent til 339 millioner kroner i løpet av året. Skadeprosenten har økt med 2 prosentpoeng i forhold til 2008 og endte på 81 prosent.

Den sterke veksten i Storebrand Skadeforsikring AS fortsatte gjennom 2009, med en vekst i bestandspremie på 54 prosent. Ved utgangen av 2009 hadde Storebrand Skadeforsikring AS vel 40 000 kunder og i overkant av 123 600 poliser, med en bestandspremie på 346 millioner kroner. Gjennom 2009 har nettsalg fortsatt å være selskapets viktigste salgskanal, 43 prosent av bestanden er tegnet gjennom nettsalgsløsningen.

I tillegg til nettsalg er telefonbasert salg- og kundesenter den viktigste salgskanalen til Storebrand Skadeforsikring. Til sammen bidrar telefon og nett til mer enn 80 prosent av det totale salget. Salg gjennom eksterne kanaler har hatt en økning i 2009, men fra lave nivåer. Det private forsikringsmarkedet i Norge vurderes fremdeles som lønnsomt, men det har vært en økning både i antall skader og gjennomsnittsskade gjennom 2009. Etableringen av flere nye aktører har også skjerpet konkurransen ytterligere i det norske markedet. I tillegg til nyetableringene bidrar de store aktørene til ytterligere marginpress ved aktiv bruk av redningsrabatt for å beholde kundene.

Forsikringsrelaterte driftskostnader i forhold til opptjent premie for egen andel (kostnadsprosenten) utgjorde 40 prosent i 2009 mot 53 prosent i 2008. Den positive utviklingen

i kostnadsprosenten forventes videreført i 2010 etter hvert som opptjent premie øker.

Øvrig virksomhet

Resultatet av øvrig virksomhet ble på minus 255 millioner kroner mot minus 155 millioner kroner i 2008. Resultatet består i det alt vesentlige av Storebrand ASA og elimineringer. Resultatet i Storebrand ASA ble minus 256 millioner kroner før konsernbidrag for 2009 og minus 160 millioner kroner i 2008.

Det offisielle regnskapet til Storebrand ASA som er avlagt etter norsk regnskapslovgivning har et resultat før skatt på 568 millioner kroner, mot minus 14 millioner kroner i 2008. Konsernbidrag fra investeringer i datterselskaper ble på 835 millioner kroner, som er en økning på 688 millioner kroner i forhold til 2008. Netto inntekter fra finansielle instrumenter er redusert med 162 millioner kroner og utgjorde 38 millioner kroner. Nedgangen skyldes lavere likvide midler gjennom året og lavere rente på rentebærende papirer. Konsernprosjekter har bidratt til en økning i driftskostnadene med 52 millioner kroner. Resultatet på 568 millioner kroner er ført til annen egenkapital per. 31. desember 2009.

Risikoforhold

Storebrands inntekter er avhengig av eksterne forhold det er knyttet usikkerhet til. Det viktigste er utviklingen i kapitalmarkedene og endringer i levealderen til den norske og svenske befolkningen. Visse

interne operasjonelle faktorer kan også gi opphav til tap, ved for eksempel manglende kvalitet i forvaltningen av kunders midler.

Kontinuerlig overvåking og aktiv styring av risiko er et kjerneområde i konsernets virksomhet og organisasjon. Styring av operasjonell risiko er en integrert del av ledelsesansvaret, og det gjennomføres årlig en risikovurdering i konsernledergruppen som resulterer i en risikooversikt med forbedringstiltak. Risikovurderingen presenteres for og behandles av styret.

Dynamisk risikostyring

Storebrand Livsforsikring og SPP benytter dynamisk risikostyring. Metodeverket skal sikre at selskapene opprettholder en god risikobærende evne gjennom fortløpende å tilpasse aktivaallokeringen og den finansielle risikoen til selskapenes soliditet og risikokapital. Daglige beregninger i et eget modellverktøy danner, med grunnlag i siste døgns markeds- og porteføljeutvikling, basis for beslutninger om mulige aktivitilpasninger etter et forhåndsdefinert rammeverk. Gjennom utøvelsen av denne type risikostyring forventer selskapene å skape god avkastning i hvert enkelt år og over tid.

Liv og Pensjon Norge

Det er knyttet avkastningsgaranti til en vesentlig del av spareproduktene i livsforsikringsvirksomheten. I dag har disse spareproduktene en gjennomsnittlig årlig avkastningsgaranti på 3,5 prosent. Gjennomsnittlig garanti faller over tid ved at nye kontrakter maksimalt kan ha en årlig garanti

HALVOR STENSTADVOLD (65), selvstendig rådgiver styremedlem i Storebrand ASA siden 2000

Statsviter, Universitetet i Oslo

Tidligere stillinger: 1997–2006 Medlem av Orklas hovedledelse • 1988–2006 Administrerende direktør, Orklas konsernstaber

• 1979–1988 Senior VP, Christiania Bank • 1981–1984 Statssekretær

Tillitsverv: 2008-, Styreleder Det Norske Mikrofinansinitiativet, NMI • 2008-, Styremedlem Navamedic ASA

• 2002-, Styremedlem Statkraft SF og Statkraft AS

ANN-MARI GJØSTEIN (47), hovedtillitsvalgt Storebrand ansattevalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2007

Markedsøkonom, Bedriftsøkonomisk Institutt

Tidligere stillinger: 2001–2007 Opplæringsansvarlig og fagkonsulent, Storebrand Bank ASA

• 1982–2001 DnB og DnB Investor

Soliditetskapital					
Mill. kroner	2005	2006	2007	2008	2009
Egenkapital	4 604	5 361	14 304	15 247	14 000
Ansvarlig lånekapital	2 967	2 962	8 814	9 833	6 637
Risikoutjevningssfond			197	153	225
Kursreguleringsfond	2 767	5 918	3 889		31
Tilleggsavsetning (TA)	3 706	5 551	5 757	3 437	4 646
Villkorad återbäring (VÅ)			13 699	7 499	8 689
Oververdi obligasjoner til amortisert kost	4 213	1 097	40	-313	140
Opptjent resultat	2 458	4 175	1 340		952
Sum	20 715	25 063	48 041	35 856	35 321
Kundefond med garanti ekskl. tilleggssavsetninger og villkorad återbäring	117 360	140 588	222 522	232 588	232 076
Soliditetskapital i %	17,7 %	17,8 %	21,6 %	15,4 %	15,2 %

på 2,75 prosent. Livselskapets finansielle risiko er i hovedtrekk knyttet til evnen til å innfri avkastningsgarantien, som for størstedelen av produktene gjelder for ett år av gangen. Dette stiller krav til hvordan kapitalen investeres og til hvordan risikostyringen gjennomføres.

Aksjer har steget vesentlig mer i 2009 enn det som forventes for ett enkelt år. Markedsrenter har steget i 2009, mens kredittpåslaget for kredittobligasjoner har falt. Gjennom markedsbevegelsene i 2009 er risikobærende evne vesentlig styrket fra utgangen av 2008. For norske livselskap er et høyt rentenivå å foretrekke fremfor lave renter, da dette medfører at avkastningsgarantien lettere kan nås. Selskapet har plassert en andel av de finansielle eiendelene i obligasjoner i kategorien «lån og fordringer». Disse obligasjonene føres ikke

til markedsverdi løpende, men vil gi en jevn bokført avkastning vesentlig over rentegarantien. Dette bidrar til å redusere følsomheten for renteendringer.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer og rammer for selskapets risikostyring, kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko, bruk av derivatinstrumenter og krav til likviditet i aktivaporteføljen.

Samlet sett ble soliditetskapitalen i liv-konsernet redusert med 0,5 milliarder kroner i 2009 som følge av blant annet innfrielse av ansvarlig lån. Tilleggssavsetningene er økt med 1,2 milliarder kroner mens kursreguleringsfondet er på 31 millioner kroner per 31. desember 2009. Forsikringsavtaler er av lang varighet og det knytter seg usikkerhet til be-

regningen av levealder og uførhet frem i tid. Livvirksomheten følger tariffen som er meldt til myndighetene og som bygger på statistisk erfaringsmaterieil. Det er lov- og forskrifts-regulert hvilke tariffen som kan benyttes.

I 2009 har Storebrand Livsforsikring utøvet en solvensbasert risikostyring og således økt aksjeandelen i kundenes investeringsporteføljer. I obligasjonsporteføljene er allokeringen til kategorien «lån og fordringer» økt gjennom 2009 og isolert bidrar dette til å redusere den finansielle risikoen.

Liv og Pensjon Sverige
SPP er eksponert for de samme typer risikoer som den norske delen av Storebrand Livsforsikring, men vilkårene i forsikringsproduktene er noe forskjellige. SPP har forsikringsprodukter med rentegaranti på innbetalte premier samt fondsforsikring der kunden bærer den

finansielle risikoen. SPPs ytelsesbaserte produkter har også inflasjonsjustering og således er det inflasjonsrisiko på deler av bestanden. Ved at det svenske rammeverket for livsforsikring i større grad er tilpasset det europeiske Solvens II-regelverket, der rentenivået løpende påvirker størrelsen på forsikringsforpliktelsen, har SPP en annen finansiell risiko knyttet til rentebevegelsene. Dette påvirker aktiviteten og risikostyringen av denne.

For SPP kan det oppstå latente underskudd for visse kunder dersom akkumulert avkastning på eiendelene er lavere enn størrelsen på forsikringsforpliktelsene. Selskapet gjør avsetninger i regnskapet for å møte dette og følger løpende opp risikoen gjennom blant annet Value at Risk-målinger. Latente underskudd kan reverseres ved god porteføljearvkastning og/eller økte markedsrenter. Risikostyringen i SPP er utformet og optimalisert etter dette regelverket.

Gjennom investeringsstrategiene for Storebrand Livsforsikring og SPP settes rammer for allokering til risikable aktiva, med tilhørende løpende risikostyring. Risikostyringen gjennomføres med tilpasninger både i kundeporteføljen og i selskapets egne midler. Dette kan være ved endring av allokering til risikable aktiva eller gjennom bruk av derivater. Likviditetsrisikoen håndteres ved at deler av finansinvesteringene plasseres i markedsnoterte verdipapirer med god likviditet. For å sikre at forsikrings-selskapene har tilstrekkelig kapital til å betjene sine forpliktelser, krever Finansinspektionen i Sverige

og Finanstilsynet i Norge at forsikringsvirksomheten stresstestes etter forhåndsdefinerte maler. Stresstesten omfatter både aktiva og passivasiden i balansen. I Sverige omtales dette som «Trafikklyssrapportering» og i Norge «Risikobasert Tilsyn». Disse er utviklet i tråd med det kommende europeiske regelverket for livsforsikring, Solvens II, og det forventes at videre utvikling i dette regelverket vil reflekteres i norsk og svensk rammeverk.

Kapitalforvaltning
Storebrand Kapitalforvaltning tilbyr aktiv forvaltning og forvaltning av fond-i-fond-strukturer for kunders regning og risiko og har ikke risiko utover normal forretningsmessig og operasjonell risiko for denne type virksomhet.

Kredittrisikoen anses som lav, ettersom honorar for en stor del trekkes direkte fra kundeporteføljer. Selskapet har i svært liten grad tap på fordringer. Selskapets overskuddslikviditet er plassert i norske stats sertifikater og det anses ikke å utgjøre noen kredittrisiko.

Den operasjonelle risikoen vil være den betydeligste risikoen for selskapet. Operasjonell risiko i forvaltningsvirksomheten refererer til risiko for direkte eller indirekte tap som følge av mangelfulle/sviktende interne prosesser, personalkompetanse eller systemer. De vanligste operasjonelle risikotypene er feil som oppstår i handels- og oppgjørprosessen, feilprising, brudd på

investeringsmandater og feilrapportering, samt IS/IT risiko.

Bank
Storebrand Bank ASA og datterselskapene Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendomskreditt AS sine finansielle risikoer består hovedsakelig av kreditt-, likviditets-, rente- og valutarisiko. Kredittrisiko ansees som den vesentligste. Storebrand Bank benytter standardmetoden for kredittrisiko i kapitalkravsregelverket, standardmetoden for markedsrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Banken har i sin ICAAP prosess vurdert samlet kapitalbehov for bank-konsernet. Beregnet kapitalbehov tar i tillegg til kreditt-, markeds- og operasjonell risiko som beregnet i pilar 1 høyde for ekstra kapitalbehov knyttet til konsentrasjons-, likviditets-, residual-, markeds-, omdømmetrisiko etc. Banken vurderes til å ha en god kapitalisering i forhold til risikoprofilen.

Finanskrisen tiltok for alvor høsten 2008 og i første halvdel av 2009. I Norge har ikke den økonomiske nedturen vært så alvorlig som fryktet. Boligeiendomsverdier falt til begynnelsen av 2009, men har siden steget. For privatporteføljen registreres ingen vesentlig forverring av misligholdsvolumet. Storebrand Bank har vært relativt konservative med utlånspraksisen i forhold til beregning av kundenes betjeningsevne. Sikkerhetene vurderes fortsatt som gode da mange lån er innvilget innenfor 60 prosent av panteverdien, og svært få lån er utover 80 prosent belåningsgrad. Risikoen i boliglånporteføljen

KNUT DYRE HAUG (53), spesialrådgiver Storebrand Livsforsikring AS ansattevalgt styremedlem i Storebrand ASA siden 2006
Befalsskole, Autorisert forsikringsrådgiver
Tidligere stillinger: 1998–1999 Markedsdirektør Sparebank 1 Livsforsikring • 1978–1998 Diverse stillinger Storebrand Livsforsikring
• 1990–2006 Foreleser og forfatter BI Senter for Finansutdanning og Forsikringsakademiet
Tillitsverv: 2007-, Styreleder Boligstiftelsen Ungdomsboliger i Asker • 2007-, Styremedlem Asker og Bærum Boligbyggelag
• 2007-, Medlem Rådet for bank-, forsikrings- og finansstudier • 2002-, Leder prosjektstyret for autorisasjon, FNH

ANNIKA LUNDIUS (58), viseadministrerende direktør i Svenskt Näringsliv styremedlem i Storebrand ASA siden 2008
1975 Jur. cand. Universitetet i Lund • 1979 Hovrättsfiskal Svea Hovrätt • 1987 Hovrättsassessor Svea Hovrätt
• 1976–1978 Tingsmetering Gøteborgs Tingsrett
Tidligere stillinger: 2002–2007 Administrerende direktør Sveriges Försäkringsförbund og Försäkringsbranshens Arbetsgivarorganisation • 1996–2002 Rättschef Finansråd og leder for Finansmarkedsavdelingen Finansdepartementet (Sverige)
• 1994 Rättschef Finansdepartementet (Sverige) • 1993 Departementsråd Finansdepartementet (Sverige)
• 1988 Rättsakkunnig Justisdepartementet (Sverige) • 1987 Utredningssekretær Arbeidsmarkedsdepartementet (Sverige)

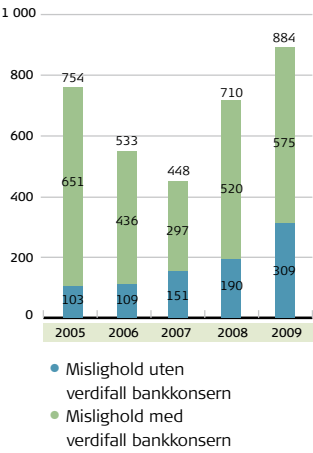
anses derfor som lav, mens det i porteføljene med usikrede kreditter og kredittkort er tatt mer tap i 2009 enn normalt. Disse porteføljene utgjør omlag 1 prosent av utlånsvolumet i privatmarkedet.

Sikkerhetsklassifiseringen for bedriftsmarkedsporteføljen er dårligere ved utgangen av 2009 enn ved utgangen av 2008. Årsaken er i hovedsak lavere markedsverdier på sikkerhetene, og i tillegg dårligere likviditet og inntjening hos debitorene. For næringseiendom har det vært dårlig likviditet i markedet for større eiendommer i store deler av 2009. Dette medførte at verdvurderinger ble gjort fra yield-betraktninger og ikke reelle transaksjoner. Store deler av pantene i bedriftsmarkedsporteføljen ble vurdert av eksterne konsulenter høsten 2009 i forbindelse med opprettelsen av Storebrand Eiendomskreditt AS. Disse verdvurderingene var også gjort ut fra yieldbetraktninger. Reelle transaksjoner mot slutten av 2009 viser at panteverdier lagt inn i depotsystemet er konservativt vurdert. Bankens belåningsgrader og sikkerhetsklassifiseringer fremstår derfor som konservative.

Likviditetsindikatorene i Storebrand Bank ASA, Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendomskreditt AS er innenfor de internt fastsatte grensene. Storebrand Bank konsern økte gjennomsnittlig løpetid på innlånene i 2009 og vil fortsette dette arbeidet i 2010. En viktig finansieringskilde har vært den statlige bytteordningen hvor banken byttet obligasjoner med fortrinnsrett utstedt av Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendomskreditt AS mot statskasseveks

Utvikling i misligholdsvolum¹

Mill. kroner

¹ Ny og strengere misligholdsdefinisjon innført fra 2009.

Banken har etablert gode likviditetsbuffer, og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som banken kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Storebrand Bank ASA, Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendomskreditt AS skal styre eksponeringen i rentemarkede slik at rentefølsomheten er minst mulig. Dette gjør at Storebrand Bank har svært små rammer for renterisiko. Renterisikoen følges opp løpende og det er definert risikorammer som rapporteres månedlig til bankens styre. Økonomisk sikring skal skje på en slik måte at dette får minimale regnskapsmessige konsekvenser. Storebrand Bank ASA har en policy om full valutasikring. Formålet er å minimere valuta-risiko forbundet med investeringer, utlån og låneopptak i utenlandsk valuta.

Skadeforsikring

For skadevirksomheten vil risikoen for det meste bestå i at det er en liten bestand å utligne skadene på. Dette betyr at enkelte storskader kan slå uforholdsmessig ut på resultatet. De største skadene vil typisk være innenfor ansvarsforsikring på motorvogn. For å redusere denne risikoen er det inngått særskilte reassuranseavtaler.

Oslo Reinsurance Company ASA har vært under avvikling siden 1994. Risikoen er vesentlig redusert i løpet av perioden. Avsetningene er foretatt basert på aktuar-messige prinsipper.

I 2000 ble all landbasert norsk skadeforsikring og all marin direktforsikring som lå i Storebrand Skadeforsikring AS overført til If ved en 100 prosent reassuranseordning.

Storebrand Skadeforsikring konsern har en verdipapirportefølje bestående i all hovedsak av rentebærende papirer med lav risiko. Vurdering av kursrisiko, renterisiko, kredittrisiko og valutarisiko står sentralt i risikostyringen av verdipapirporteføljen i Storebrand Skadeforsikring og oppfølging av eksponeringen skjer mot fastsatte grenser.

Kapitalforhold

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv

Rating	Storebrand Livsforsikring AS	Storebrand ASA	Storebrand Bank ASA
Moody's	A3 (S)	Baa3 (S)	A3 (N)
Standard & Poor's	A- (S)	BBB (S)	BBB+ (S)
P = positive outlook	S = stable outlook	N = negative outlook	

kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent og kjernekapitaldekning i banken på over 10 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Morselskapet i konsernet har en målsetting om en netto gjeldsgrad på null over tid.

Per 31. desember 2009 var solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern på 170 prosent. Det har vært en økning i solvensmarginen i 2009 som følge av positivt resultat og økte tilleggsavsetninger. Solvensmarginen i SPP var 194 prosent ved utgangen av 2009. Storebrand Bank hadde en kapitaldekning på 13,5 prosent og kjernekapitaldekning på 10,4 prosent. Storebrand-konsernets kapitaldekning var på 13,9 prosent og kjernekapitaldekning var på 10 prosent per 31. desember 2009. Myndighetenes krav til kapitaldekning er på 8 prosent.

Konsernets kapitalbase, som består av egenkapital, ansvarlig lånekapital samt kursreguleringsfond, tilleggsavsetninger, villkorad återbäring og annen soliditetskapital i livvirksomheten, utgjorde 38,5 milliarder kroner per 31. desember 2009, mot 37,8 milliarder kroner ved forrige årsskifte.

Storebrand ASA hadde totale likvide eien-deler på 1,3 milliarder kroner ved utgangen av 2009 og har i tillegg en uttrukket kredittfasilitet på 115 millioner euro. Total rentebærende gjeld i Storebrand ASA var ved årsskiftet 3,2 milliarder kroner. Storebrand ASA har forfall på en trekkfasilitet på EUR 225 millioner i desember 2010 som ved årsskiftet var belånt med EUR 110 millioner. Gjelden i Storebrand ASA refinansieres normalt i god tid før forfall. Dersom lånemarkedet ikke fungerer, vil forfallet i 2010 kunne dekkes av likviditetsbeholdningen i Storebrand ASA. Første forfall på obligasjonsgjeld er i september 2011.

Storebrand Livsforsikring AS hadde ved årsskiftet en rating på A3 og A- fra henholdsvis Moody's og Standard & Poor's. Storebrand ASA hadde ratingen Baa3 og BBB. Storebrand Banks rating var A3 fra Moody's og BBB+ fra Standard & Poor's.

Samfunnsansvar

Storebrands ambisjon er å være Nordens ledende finanskonsern når det gjelder samfunnsansvar og samfunnsansvarlige investeringer. Som sentral aktør i finansbransjen handler det blant annet om å stille krav til miljø og samfunnsansvar i investeringene, bidra til å avdekke og forebygge økonomisk kriminalitet og å utvikle pensjons-

produkter som hjelper bedriftskundene med å redusere sykefravær.

Storebrand kvalifiserte seg for 11. gang på rad til den ledende globale bærekraftsindeksen Dow Jones Sustainability Index, der kun de 10 prosent beste i verden innenfor sin bransje er kvalifisert. Storebrand er blant et fåtall norske selskaper som har klart dette hvert år siden opprettelsen av indeksen i 1999. Konsernet ble også kåret av Carbon Disclosure Project til Nordens beste finanskonsern på klimarapportering og kvalifiserte seg derved til CPSS Carbon Disclosure Projeccs Leadership Index.

I arbeidet med samfunnsansvar har Storebrand over lang tid engasjert seg i ulike internasjonale sammenslutninger for en mer bærekraftig utvikling i næringslivet. Storebrand er aktiv i og støtter arbeidet til organisasjonene World Business Council for Sustainable Development (www.wbcsd.org), UNEP Finance Initiative (www.unep.org) og FNs Global Compact (www.globalcompact.org). I tillegg har konsernet bidratt i utviklingen til og signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (PRI).

De tre viktigste områdene for konsernets samfunnsansvarsarbeide i 2009 har vært etikk, miljø og klima, samt integreringen av samfunnsansvar i SPP.

Etisk regelverk

Konsernet ønsker å ha en åpen bedriftskultur. Åpenhet er en forutsetning for motivasjon, tillit og trygghet. Alle medarbeidere skal føle seg trygge til å ta opp både små og store saker med lederen sin eller andre i konsernet.

Fra 2009 overtok samfunnsansvarsheten det overordnede ansvaret for regler og retningslinjer innenfor etikk, varsling, anti-korrupsjon og mislighold. Konsernets etiske regler ble revidert, samtidig som det ble utarbeidet nye retningslinjer for arrangementer i regi av Storebrand-konsernet. Retningslinjene for varsling, tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, bekjempelse av korrupsjon, samt interne misligheter ble også revidert i løpet av året.

Etikk er et fast tema på seminarer for alle nyansatte og er integrert i opplæringsmoduler for alle ledere. I 2009 ble det også utarbeidet et e-læringsprogram i etikk, som lanseres i mars 2010, og som alle ansatte skal ta i løpet av året. E-læringen skal fungere som forberedelse til den praktiske dilemmatreningen som alle avdelinger skal gjennomføre minst én gang i året. På denne måten sikrer vi at alle ansatte både har kjennskap til konsernets etiske regler og gjennom praktisk trening og diskusjon selv tar eierskap til reglene og til etikk som analyseverktøy.

En egen spørsmål og svar-tjeneste på intranettet ble relansert høsten 2009, der ansatte anonymt kan stille spørsmål om etiske problemstillinger. Dersom man ønsker å stille spørsmål eller gå videre med kritikkverdige forhold til personer utenfor administrasjonen, har vi etablert en ekstern varslingskanal til et advokatbyrå med lang erfaring innenfor dette området.

I 2009 ble det som en del av autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere (AFR) gjennomført opplæring i etikk og håndtering av etiske dilemmaer. Målet er at 80 prosent

av konsernets rådgivere skal sertifiseres i løpet av 2010, og de resterende i 2011.

For å kunne forbedre seg er det viktig å måle resultatene av arbeidet. Derfor utviklet konsernet i 2009 en egen etikkindikator som fra 2010 inngår i konserndirektørenes målkort, i konsernets målkort og i samfunnsansvarsrapporteringen.

Miljø

Storebrand arbeider målrettet for å redusere forretningsdriftens belastning på miljøet, både i forhold til egen drift, investeringer, innkjøp og eiendomsforvaltning. Konsernet flyttet i desember 2009 inn i nytt hovedkontor, Lysaker Park, som er et miljø- og lavutslippsbygg. Dette betyr blant annet at selskapets energiforbruk på hovedkontoret blir halvert og at miljøvennlige energikilder som solenergi og varmepumpe fra sjøen tas i bruk. Konsernet implementerte i 2009 nye retningslinjer for innkjøp med klare krav til miljø og samfunnsansvar. Dette kravet ble også lagt til grunn ved de store innkjøpene som ble foretatt i forbindelse med rehabilitering av Lysaker Park. Det nye hovedkontoret har derfor gjennomgående miljømerkede bygningsmaterialer og inventar.

I november 2009 ble hovedkontoret Miljøfyrtåmsertifisert. Konsernet tilfredsstiller derved kravene til energireduserende tiltak, riktig håndtering av avfall, gode rutiner på HMS-området, miljøkrav ved innkjøp og miljøfokus på transport som sertifiseringen stiller. For konsernet betyr miljøfyrtåmsertifisering av hovedkontoret at selskapet stiller like strenge krav til seg selv som til sine leverandører og i forhold til de selskaper det investerer i.

For Storebrand, som selv stiller strenge klimakrav i sine investeringer, er det viktig å kunne vise til at vi også har høye krav til egen klimarapportering.

Selv om konsernet arbeider aktivt for å redusere utslipp, er det per i dag ikke mulig å redusere CO₂-utslippene til et nullnivå. For å kompensere for dette kjøper Storebrand FN-sertifiserte klimavoter (CER, certified emissions reductions) som dekker utslipp fra flyreiser, energiforbruk og firmabiler. Konsernet ble Norges første klimanøytrale finansaktør i 2008.

Innkjøp

Bare i Norge handler Storebrand for omlag 1,5 milliarder kroner i året. Det gir selskapet en reell mulighet til å påvirke til forbedring innenfor samfunnsansvar. Nye retningslinjer for innkjøp ble implementert i 2009. I retningslinjene vektet miljø og samfunnsansvar minimum 20 prosent i alle typer innkjøp. Leverandører som er utelukket fra investeringer i henhold til Storebrands konsernstandard for samfunnsansvarlige investeringer får ikke gi tilbud. Storebrand mottok i 2009 Svanepreisen som beste innkjøper.

Samfunnsansvarsarbeidet i SPP

SPP gjennomførte en rekke tiltak innenfor samfunnsansvarsområdet i 2009. Dette er viktige byggesteiner i arbeidet med å reposisjonere selskapet i det svenske markedet. De viktigste områdene har vært arbeidet med samfunnsansvar i salg og salgstrening, ekstern kommunikasjon, samfunnsansvar i kundekommunikasjon og prosesser for å holde orden i eget hus. I 2009 har samtlige selgere i SPP vært gjennom opplæring i samfunnsansvar og

samfunnsansvarlige investeringer. SPP har vært aktiv på samfunnsansvarsområdet gjennom å delta i flere prosjekter og initiativ, blant annet Bærekraftig Verdiskaping og Global Compacts Nordic Networks samling i Stockholm. Gjennom deltagelse i paneldebatter og seminarer har SPP markert seg som ledende i Sverige på samfunnsansvarlige investeringer. Andre tiltak for å styrke ekstern kommunikasjon har vært utarbeidelse av trykksaker om samfunnsansvar, nyhetsbrev og profilering av SRI på den nettbaserte Pensjonsskolan.

Når det gjelder å holde orden i eget hus, har det blitt lagt vekt på implementering av nye innkjøpsregler, der det legges vekt på å stille krav om miljø- og samfunnsansvar. I tillegg har arbeidet med etikk vært et prioritert område.

Personal og organisasjon

Ved utgangen av året var det 2 280 ansatte i konsernet, mot 2 516 ved årets begynnelse. Av disse er 51 prosent kvinner. Gjennomsnittsalderen er 44 år og gjennomsnittlig ansiennitet er 11 år. Storebrand benytter i Norge følgende tekst i stillingsannonser: «Vi er opptatt av mangfold og oppfordrer kvalifiserte kandidater til å søke uansett alder, kjønn, funksjonshemming, kulturell bakgrunn eller seksuell orientering.»

Likestilling/mangfold

Storebrands likestillings- og mangfoldsarbeid utøves i konsernet gjennom arbeid i mangfoldsutvalget. Dette er viktig for å speile det marked og samfunn vi jobber i, for å sikre de mest kompetente kandidatene og belyse

beslutninger på bakgrunn av ulikt ståsted, alt godt forankret i ledelsen.

Storebrand arbeider for å få flere kvinner inn i ledende posisjoner i selskapet. 40 prosent av styremedlemmene i Storebrand ASA er kvinner, og kvinneandelen i konsernledelsen er 20 prosent. Ved utgangen av året var det 39 prosent kvinner med lederansvar i konsernet. Storebrand deltar aktivt i et eksternt mentorprogram der hovedvekten av deltakerne er kvinner.

Storebrand er med i finansnæringens lederutviklingsprogram for kvinner, Futura, med lederansvar, kandidat og mentor. Selskapet setter krav til samarbeidende rekrutteringsbyråer om at begge kjønn skal være representert som finalekandidater til lederstillinger. Selskapet har eget talentprogram og ansattegodter, slik som fleksibel arbeidstid og full lønn ved egen, barns og foreldres sykdom og under svangerskap som er naturlige tiltak i likestillingsarbeidet. For bedre å kunne sammenligne lønn mellom kvinner og menn utarbeides det lønnsstatistikker for definerte nivåer.

I tillegg til likestillingsperspektivet er mangfoldsarbeidet knyttet opp mot systematisk arbeid for å inkludere personer fra grupper som er underrepresentert på arbeidsmarkedet, herunder funksjonshemmede og grupper med ulik etnisk bakgrunn. Den sistnevnte gruppen representerte fem prosent av de nyansatte i 2009. For å tiltrekke kvalifiserte medarbeidere i den andre gruppen har Storebrand eksplisitt i stillingsannonser oppfordret funksjonshemmede og personer med uføretrygd eller attføringsytelser til å søke stillinger. Storebrands ønske

om å legge til rette for at søkere med nedsatt funksjonsevne og innvandrerbakgrunn skal gis ansettelse og tilgang til arbeidsplassen på lik linje med øvrige søkere, har resultert i at de gjeldende grupper kan velge om dette ønskes registrert.

Seniorpolitikk

Storebrand er klar over hvilken viktig ressurs seniorene er for konsernet. Således er 250 ansatte med mer enn 20 års ansiennitet medlemmer i Veteranklubben. En god seniorpolitikk er god butikk, og selskapet har derfor i flere år jobbet systematisk for å gi ansatte over 50 år bevissthet om verdien i å stå lenge i arbeid. I 2009 var det 35 medarbeidere over pensjonistalderen på 65 år i arbeid, mot 43 medarbeidere i 2008. Det er ingen ansatte over 65 år i SPP. I Norge var det 9 nyansettelser av personer over 45 år. Et stort flertall av ansatte som nærmer seg pensjonsalderen ønsker å jobbe videre (mer enn 50 prosent).

Sykefravær

Storebrand er opptatt av sykefravær og sykenærvær. Tallene viser en økning for alt fravær i 2009 for Norge, med et sykefravær på 4,9 prosent der langtidsfraværet har økt mest, mens kortidsfraværet er stabilt. Sykefraværet for konsernet ble på 4,2 prosent, like over målet på 4,0. SPP har et sykefravær på 2,5 prosent og Storebrand Baltic 2,7 prosent.

Storebrand ble en inkluderende arbeidslivsbedrift (IA) i 2002. Som følge av denne avtalen med trygdeetaten kan Storebrand-ansatte benytte egenmelding i inntil 24 dager per kalenderår. Statistikken for bruk av egenmeldinger i 2009 viser, som for tidligere år, at det ikke er noen form for

«misbruk» med hensyn til uttak av 24 dager, men IA-tiltaket er benyttet i større grad enn før. Ingen ansatte er fratatt retten til å levere egenmelding i 2009.

Aktiviteter knyttet til oppfølging av lang-tids sykefravær er definert i Storebrands personalhåndbok. Oppfølgingen skal skje fortløpende, og det påligger både leder og medarbeider samme ansvar for oppfølging og dokumentasjon.

For ytterligere å redusere sykefraværet har selskapet som pilot iverksatt tiltak innenfor helse, ledelse, samspill i avdelingene og individuell oppfølging og mestring. Storebrand har en intern helseklinikk, med et helhetlig og tverrfaglig behandlingskonsept, herunder psykologi- og mestringsjeneste. Ansatte tilbys røykesluttkurs, egen idrettshall og selskapet har aktivitetsskampanjer som sykling til jobben. Storebrand har i tillegg egen bedriftsprest.

Storebrand har ikke vært utsatt for meldte personskader, materielle skader eller ulykker av betydning i 2009.

Kompetanse
Kompetanseheving er grunnleggende for god leder- og medarbeiderutvikling. Kompetansehevingen i Storebrand utføres på en rekke ulike arenaer. Den viktigste arenaen er «på-jobben» kompetanseheving, der ledere og medarbeidere kontinuerlig må utvikle og dele kompetanse. Den andre viktige formen for kompetanseheving gjøres i en-til-en relasjoner mellom ledere og medarbeidere sammen med personalsjefer og navigatører i effektiviseringsprogrammet Lean. Disse arenaene blir spesielt benyttet til kompe-

tanseheving av lederferdigheter. Den tredje viktige formen for opplæring er standardiserte opplæringstilbud rettet mot større grupper. De tre viktigste formene for slike tilbud er e-læring, selvstudium og mer tradisjonell klasseromsundervisning.

Kompetansehevingstilbudet i Storebrand fokuserer på tre ulike læringsveier: lederkompetanse, spesialistkompetanse og prosjektkompetanse.

Storebrand har i 2009 tatt flere nye initiativ i videreutviklingen av kompetansetilbudene. Det er i hovedsak kompetansetilbudet for spesialist- og fagkompetanse som er blitt utvidet og styrket i nært samarbeid med forretningsområdene. Lederutvikling har også i 2009 hatt stort fokus. Selskapets ledere gjennomgår obligatoriske ledertreningsmoduler.

Det er blitt investert mye ressurser i at e-læringen skal bli et konsernverktøy, noe som er på vei til å gi gode resultater. E-læring er et meget kostnadseffektivt læringsverktøy, som hele Storebrand-konsernet vil benytte. Bredden i bruken av e-læringen og tilbud av kurs har økt. Spesielt viktig er det at også SPP har tatt i bruk e-læringen og er i gang med utvikling av nye e-læringskurs.

På bakgrunn av dette arbeidet har samarbeidet med kompetanseutviklingsmiljøene i SPP og Storebrand blitt styrket. Dette arbeidet er også en viktig del av Storebrand Leder, et samarbeid med Lean-avdelingen, som er et fruktbart samarbeid på tvers av kompetansemiljøene i Storebrand.

Eierstyring og selskapsledelse

Storebrand etablerte egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i 1998. Styret har hvert år en gjennomgang av disse prinsippene. I desember 2004 ble en anbefaling til en nasjonal standard for god eierstyring og selskapsledelse lagt frem. Denne ble sist revidert 21. oktober 2009. Storebrands prinsipper for eierstyring og selskapsledelse samsvarer med denne anbefalingen. For en nærmere redegjørelse for Storebrands eierstyring og selskapsledelse vises det til egen artikkel på side 31 i årsrapporten.

Styret gjennomførte en styreevaluering for 2009 der også Storebrands administrasjon deltok. I 2009 ble det holdt 15 styremøter og en styrekonferanse. Styrets arbeidsform reguleres i en egen styreinstruks. Styret har opprettet to rådgivende underutvalg: kompensasjonsutvalget og revisjonsutvalget.

I løpet av 2009 har det skjedd følgende endringer i Storebrands styrings- og kontrollorganer:

Styret: Birger Magnus er valgt som ny leder av styret etter Leiv L. Nergaard som var styreleder fra 2000 og medlem av styret fra 1997. Videre er Jon Arnt Jacobsen og John S. Dueholm valgt inn som styremedlemmer etter Sigurdur Einarsson og Barbara Rose Milian Thoralfsson.

Representantskapet: Vibeke Hammer Madsen ble valgt som varaordfører for en periode på 1 år. Inger Lise Gjorv, Trond Bjørgan og Lydur Gudmundsson trådte ut av representantskapet. Henrik Madsen og

Trond Berger rykket opp fra varamedlem til fast medlem. Marianne Lie og Kristian Vibe ble valgt inn som nye medlemmer. Marius Steen rykket fra fast medlem til varamedlem. Tuss Benum og Morten Fon ble valgt som nye varamedlemmer.

Kontrollkomitéen: Ingen endringer i 2009.

Styret takker de fratrådte medlemmene av styret og representantskap for verdifull innsats for selskapet.

Fremtidsutsikter

De urolige finansmarkeder som kjenne-tegnet 2008 fortsatte inn i 2009. Storebrand har gjennom sin aktive risikostyring og kundedialog sikret fortsatt solid lønnsomhet og en sterk markedsposisjon innenfor langsiktig sparing og forsikring. Storebrand vil gjennom en aktiv risikostyring, effektivisering av driften, tilfredse kunder og en aktiv tilpasning til rammevilkår, sikre fortsatt god lønnsomhet.

Storebrand har lang erfaring i å tilpasse seg skiftende markedsforhold gjennom en dynamisk risikostyring. Denne har fungert godt gjennom den finansielle turbulensen de siste to årene og videreføres inn i 2010. Selskapets aktive risiko- og porteføljestyring reduserer sårbarheten ovenfor fortsatt uro i finansmarkedene og gir Storebrand et solid finansielt grunnlag for videre utvikling.

Storebrand har de siste årene gjennomført flere effektivitetstiltak for å redusere det relative kostnadsnivået i både den norske og svenske virksomheten. Fokuset har vært

på å forbedre prosessene, hvilket har ført til at en større kundemasse med flere midler til forvaltning har latt seg håndtere til reduserte kostnader. Storebrand flyttet i 2009 til nye lokaler på Lysaker Park som er tilrettelagt for ytterligere å kunne strømlinjeforme prosessene i selskapet. Arbeidet med å effektivisere driften og redusere kostnadene vil fortsette med full kraft og vil komme både kunder og eiere til gode.

De kommende årene vil det skje store endringer i rammevilkårene som Storebrand opererer under, både som følge av Pensjonsreformen og gjennom nye regler for soliditet og Solvens II. Storebrand har en aktiv myndighetsdialog med målsetning om å etablere rammebetingelser for gode produktløsninger som ivaretar en effektiv og langsiktig forvaltning av kundemidler.

Pensjonsreformen som er ventet innført fra 1. januar 2011, vil skape økt fleksibilitet i pensjonsmarkedet og gi flere valgmuligheter til kundene. Storebrand har som målsetning å styrke konkurransekraften gjennom pensjonsreformen ved å sikre gode og fleksible løsninger for våre kunder.

Nye regler for beregning av soliditet, Solvens II, forventes å tre i kraft mot slutten av 2012. Storebrand støtter dette arbeidet med å skape et ensartet regelverk for beregning av soliditet for europeiske forsikringsselskaper. Storebrand har derfor tatt en aktiv rolle i å forstå, skape kunnskap om og etablere rammebetingelser for utfordringer som følger av Solvens II-regelverket i Norge og Sverige. Innføringen forsterker behovet for å vurdere det norske livregelverket. Finanskrisen har illustrert regelverkets krav om kortsiktige

tilpasninger for en næring som forvalter langsiktige kundemidler. Effekten er at næringen gjennom sine porteføljetilpasninger forsterker svingningene i finansmarkedet.

I Sverige har SPP opplevd et økt salg etter sammenslåingen med Storebrand. Et bredere og mer sammensatt fondsutvalg, bedret relativ avkastning og en ny distribusjonsstrategi har bidratt til dette. I Norge opplever Storebrand for femte året på rad en positiv flyttebalanse mot konkurrentene, noe som stadfester den sterke markedsposisjonen til selskapet. Storebrand jobber aktivt med å utnytte den brede kontaktflaten i bedrifts-markedet ved å utvikle gode løsninger for både personmarkedet og ansatte i bedrifter med pensjonsavtale med Storebrand. I tillegg satses det på å videreutvikle direktedistribusjon til kundene, slik Storebrand har hatt suksess med blant annet gjennom Storebrand Skade.

Gjennom konsernets risikostyring er Storebrand godt forberedt på fortsatt turbulente finansmarkeder og konsernets finansielle målsetninger står fast. Storebrands visjon er å være Nordens fremste og mest respekterte samarbeidspartner innenfor langsiktig sparing og forsikring.

Anvendelse av årsresultat

Storebrand ASA oppnådde i 2009 et årsresultat på 568 millioner kroner. Styret i Storebrand ASA vedtok ved behandlingen av årsresultatet for 2007 ny utbyttepolitikk med økt utdelingsgrad. Utbyttepolitikken er som følger: «Utbyttepolitikken skal bidra til å gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning

og bidra til en riktig kapitalstruktur. Utbytte til aksjonærene vil normalt utgjøre over 35 prosent av årsresultatet for konsernet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Styret ønsker at utbyttepolitikken skal være av langsiktig karakter, og vil tilstrebe en stabil årlig vekst i utbytte per aksje».

Styret vil for 2009 foreslå for general-forsamlingen at det ikke betales utbytte for

2009 til aksjonærene. Styret vil prioritere å styrke kundebuffer i livsforsikringsvirksomheten og redusere netto gjeldsgrad i Storebrand ASA. Det er gjennomført avsetninger til tilleggsavsetninger i Storebrand Livsforsikring for 1,3 milliarder kroner i 2009. Gjeldsgraden i Storebrand ASA er over målsatt nivå og konsernbidrag fra datterselskaper vil bli benyttet til å nedbetale gjeld.

Disponering av årets resultat:

(Mill. kroner)
Til annen egenkapital: 568

Fri egenkapital utgjør 4 313 millioner kroner per 31. desember 2009.

AKSJONÆRFORHOLD

Aksjekapital, fortrinnsrettsemisjon og antall aksjer

Storebrands aksje er notert på Oslo Børs og har tickerkode STB. Storebrand ASA hadde ved inngangen til 2009 en aksjekapital på 2 249,5 millioner kroner. I forbindelse med oppkjøpet av SPP vedtok selskapets ekstraordinære generalforsamling 24. oktober 2007 å gjennomføre en fortrinnsrettsemisjon på 200 090 786 nye aksjer. Etter emisjonen har selskapet 449 909 891 aksjer pålydende fem kroner.

Per 31. desember 2009 eide selskapet 4 059 843 egne aksjer tilsvarende 0,90 prosent av aksjebeholdningen. Selskapet har ikke utstedt opsjoner som kan føre til utvanning av eksisterende aksjonærer.

Aksjonærer

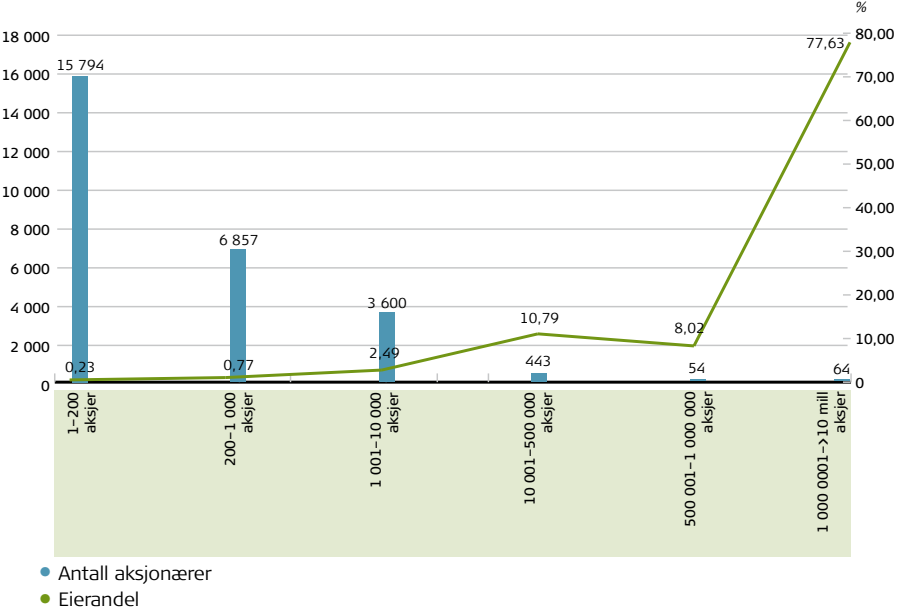
Storebrand ASA er et av de største selskapene notert på Oslo Børs målt i antall aksjonærer. Selskapet har aksjonærer fra nær alle landets kommuner og fra 41 land. Målt i markedsverdi var Storebrand det 13. største selskapet på Oslo Børs ved utgangen av 2009.

Aksjekjøpsordning for ansatte

Storebrand ASA har hvert år siden 1996 gitt ansatte tilbud om å kjøpe aksjer i selskapet gjennom en aksjekjøpsordning. Formålet har vært å knytte de ansatte nærmere til verdikutviklingen i selskapet. I 2009 ble det også gitt tilbud til de ansatte om å kjøpe aksjer

i Storebrand. I juni 2009 fikk hver ansatt anledning til å kjøpe fra 300 til 1 595 aksjer til en kurs på 20,08 kroner per aksje. Vel 24 prosent av de ansatte deltok og tegnet seg for til sammen 517 397 aksjer.

Aksjonærer fordelt etter antall aksjer og eierandel pr. 31.12.09

Lysaker, 16. februar 2010

Halvor Stenstadvold

John S. Dueholm

Birger Magnus
styrets leder

Camilla M. Grieg

Jon Arnt Jacobsen

Birgitte Nielsen

Erik Haug Hansen

Knut Dyre Haug

Ann-Mari Gjøstein

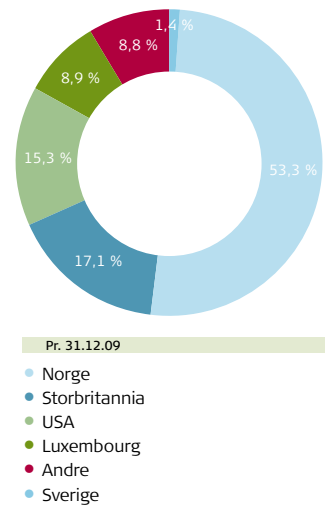
Annika Lundius

Idar Kreutzer
administrerende direktør

20 største aksjonærer pr. 31.12.09				
Aksjonærer	Kontotype ¹	Beholdning aksjer	%	Land
Gjensidige Forsikring JP Morgan Chase Bank	ORD	109 458 254	24,33	NOR
Fidelity Funds-Europ	ORD	20 971 352	4,66	LUX
Folketrygdfondet JP Morgan Chase Bank	ORD	20 103 891	4,47	NOR
Bank of New York Mel S/A st of New Jersey	ORD	15 000 000	3,33	USA
JP Morgan Chase Bank Nordea Treaty Account	NOM	14 482 922	3,22	GBR
State Street Bank & A/C Client Fund Numb	NOM	14 418 778	3,2	USA
The Northern Trust C Treaty Account	NOM	8 900 990	1,98	GBR
JP Morgan Chase Bank Omnibus Lending ACCO	NOM	8 044 328	1,79	GBR
Bank of New York Mel S/A Mellon Nominee ¹	NOM	7 580 371	1,68	USA
Clearstream Banking Cid Dept, Frankfurt	NOM	5 936 458	1,32	LUX
State Street Bank An A/C Client Omnibus F	NOM	5 123 289	1,14	USA
DnB Nor Bank ASA Egenhandelskonto	ORD	5 046 215	1,12	NOR
CitiBank N.A. (London A/C 400 Series Funds)	NOM	4 672 700	1,04	KWT
Goldman Sachs & Co - Security Client Segr	NOM	4 606 710	1,02	USA
Storebrand ASA P 190 AN	ORD	4 059 843	0,90	NOR
Oslo Pensjonsforsikring	ORD	3 700 000	0,82	NOR
State Street Bank AN A/C Client Omnibus D	NOM	3 593 257	0,80	USA
Citibank N.A. (London A/C SLI Treaty)	NOM	3 585 305	0,80	GBR
Societe Generale Glo C/O Svenska Handelsbanken	ORD	3 559 535	0,79	FRA
The Northern Trust C Usl Treaty Account	NOM	3 322 717	0,74	GBR

¹ NOM er klientkonto
Utenlandsandel 51,5 %

Utenlandsandel 2009

Utenlandsandel

31. desember 2009 utgjorde den totale utenlandsandelen 51,5 prosent i forhold til 48,5 prosent ved utgangen av 2008.

Omsetning av Storebrand-aksjen

I 2009 ble det registrert en omsetning på nær 511 millioner aksjer, en nedgang på 32 prosent fra 2008. Omsetningen i kroner var 14 157 millioner i 2009 ned fra 25 138 millioner i 2008. Målt i kroner var Storebrand i 2009 den 21. mest omsatte aksjen på Oslo Børs. I forhold til gjennomsnittlig antall aksjer var omsetningshastigheten for aksjen 113 prosent.

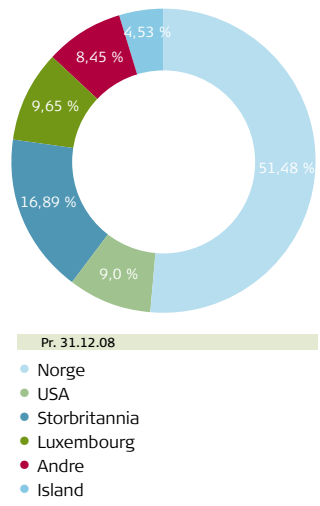
Kursutvikling

Storebrand hadde en totalavkastning på pluss 136,20 prosent gjennom 2009. I tilsvarende periode steg Oslo Børs’ OSEBX-indeks med 64,78 prosent. Siste tre år har Storebrand hatt en totalavkastning (inklusive utbytte) på minus 37,71 prosent, mens Oslo Børs’ OSEBX-indeks har hatt en avkastning på minus 15,62 prosent i tilsvarende periode.

Utbyttepolitikk

Utbyttepolitikken i Storebrand skal bidra til å gi aksjonærene en konkurransedyktig avkastning og bidra til en riktig kapitalstruktur. Utbytte til aksjonærene vil normalt utgjøre over 35 prosent av årsresultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Styret ønsker at utbyttepolitikken skal være av langsiktig karakter og vil tilstrebe en stabil årlig vekst i utbytte per aksje. Basert på utviklingen i finansmarkedene de siste årene, har bygging

Utenlandsandel 2008

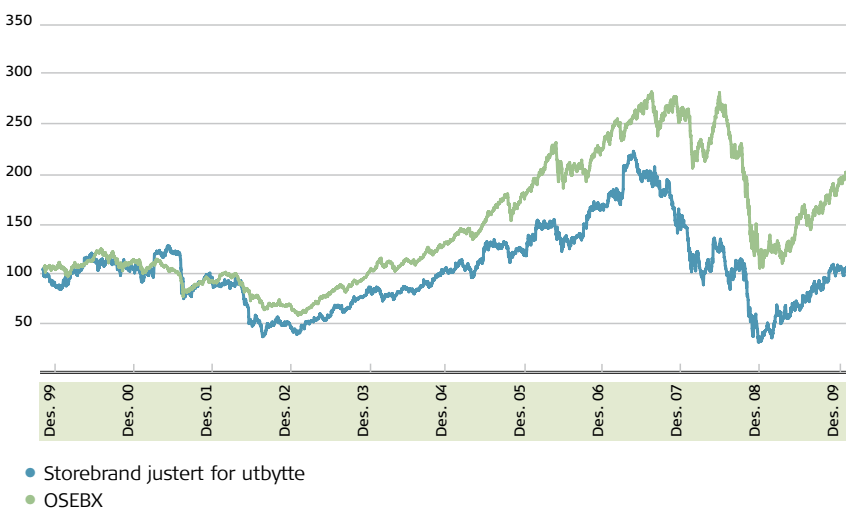

av finansiell styrke og fleksibilitet blitt prioritert. Styret i Storebrand ASA vil med bakgrunn i dette foreslå for generalforsamlingen at det ikke utbetales utbytte for 2009.

Finansiell kalender 2010

17. februar:	Resultat 4. kvartal 2009
3. mars:	Embedded Value for 2009
21. april:	Generalforsamling
5. mai:	Resultat 1. kvartal 2010
15. juli:	Resultat 2. kvartal 2010
27. oktober:	Resultat 3. kvartal 2010
25. november:	Kapitalmarkedsdag
Februar 2011:	Resultat 4. kvartal 2010

Kursutvikling

Gevinstbeskatning

Fra 1. januar 2006 ble det innført nye regler for beskatning av utbytte og gevinster på aksjer for privatpersoner. Det nye regelsettet betegnes «aksjonærmodellen» og erstatter RISK- og godtgjørelsessystemet. Etter aksjonærmodellen er utbytte fratrukket skjermingsfradrag skattepliktig med for tiden 28 prosent. Ved salg kommer ubenyttet skjermingsfradrag til fradrag i gevinsten. Skjermingsfradraget beregnes med utgangspunkt i aksjens kostpris multiplisert med gjennomsnittlig 3-måneders rente på statskasseveksler, som er en tilnærmet risikofri rente. For 2009 er skjermingsrenten fastsatt til 1,3 prosent.

Innsidehandel

Som en av landets ledende finansinstitusjoner er Storebrand avhengig av å ha et ryddig forhold til finansmarkedet og kontrollmyndighetene. Selskapet legger derfor vekt på at rutiner og retningslinjer tilfredsstiller de formelle krav myndighetene setter til verdipapirhandel. I den anledning har selskapet utarbeidet egne retningslinjer om innsidehandel og egenhandel basert på de aktuelle lover og forskrifter. Selskapet har et eget kontrollapparat som påser at rutinene etterleves.

Investorkontakt

Storebrand legger vekt på å ha utstrakt og effektiv kommunikasjon med finansmarkedet. Kontinuerlig dialog med eiere, investorer og analytikere, både i Norge og utenlands, har høy prioritet. Konsernet har en egen

enhet for Investor Relations. Denne enheten har ansvaret for å etablere og koordinere kontakten mellom selskapet og eksterne forbindelser som analytikere, børs, aksjonærer og andre investorer. Alle kvartalsrapporter, pressemeldinger og presentasjoner for de enkelte kvartalsresultater finnes på vår internettside www.storebrand.no.

Generalforsamling

Storebrand har én aksjeklasse hvor hver aksje gir én stemme. Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni. Aksjeeiere som ønsker å delta i generalforsamlingen må melde seg hos selskapet senest kl. 16.00 på den tredje virkedagen før generalforsamlingen. Aksjonærer som ikke har meldt sin ankomst innen fristens utløp vil kunne delta i generalforsamlingen, men ikke ha stemmerett.

Aksjonærenes kontakt med selskapet

Aksjonærene skal i alminnelighet henvende seg til sin egen kontofører for aksjene når de har spørsmål og melding om endringer, for eksempel ved adresseendring. I tillegg bistår Storebrands egen aksjonærservice med veiledning og informasjon på telefon 22 31 26 20.

Storebrand-aksjen (kr)	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003
Høyeste sluttkurs	40,80	57,10	87,37	68,30	48,94	49,15	36,63
Laveste sluttkurs	12,15	10,55	54,60	48,10	39,49	33,94	17,22
Sluttkurs ved 31.12.	39,56	16,75	56,70	66,62	55,87	49,15	36,38
Markedsverdi 31.12. (mill. kr)	17 798	7 536	25 510	19 811	15 059	16 274	12 040
Dividende for regnskapsåret	0,00	0,00	1,20	1,80	4,00	7,00	0,80
Årlig omsetning (i 1000 aksjer)	510 873	749 261	540 207	564 195	516 323	471 331	372 970
Gjennomsnittlig daglig omsetning (i 1000 aksjer)	2 035	2 973	2 161	2 248	2 041	1 863	1 492
Årlig omsetning (mill. kr)	14 157	25 138	39 338	39 825	30 318	22 149	12 842
Omsetningshastighet (%)	114	167	186	222	187	169	134
Antall ordinære aksjer 31.12 (i tusen)	449 910	449 910	449 910	249 819	258 526	278 181	278 070
Resultat pr. ordinær aksje	2,08	-5,01	7,95	6,03	5,41	8,49	2,67
Total avkastning (%)	136	-70	-13	44	13	38	67

Historiske kurser er justert for å ta hensyn til splitten mellom aksje og tegningsretter som ble gjennomført i 2007.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE (corporate governance)

Ledelsen og styret i Storebrand vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse og hvordan de fungerer i konsernet. Storebrand følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 21. oktober 2009¹. Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 punktene i anbefalingen er fulgt opp av Storebrand. Storebrand har ingen avvik fra anbefalingen.

1. Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse

Storebrand etablerte egne prinsipper for eierstyring og selskapsledelse allerede i 1998 og ser på den norske anbefalingen som en naturlig forlengelse av egne prinsipper. Styret har besluttet at Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse skal følges og omtaler etterlevelsen av anbefalingen i styrets årsberetning på side 26.

Storebrands verdigrunnlag er beskrevet gjennom konsernets visjon, kjerneverdier og konsernprinsipper. Sammen gir de konsernet felles mål og retning. Visjonen forteller hva som er mål og ambisjon for konsernet. De fire kjerneverdiene kjennetegner hva Storebrand som selskap og ansatte står for. De seks konsernprinsippene gir veiledning og støtte til valgene man skal ta på alle nivåer i organisasjonen, og skal påvirke beslutninger og atferd. Ytterligere omtale og klargjøring av konsernets verdigrunnlag er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Konsernet har utarbeidet egne etiske regler som foreligger i en nylig revidert versjon. For å styrke kjennskapet til regelverket blant de ansatte, avholdes det jevnlig e-læringskurs og dilemmatrening i organisasjonen, inkludert for konsernledelse og styret.

Markedet oppdateres om mål og strategier gjennom kvartalsvise resultatpresentasjoner og i egne temapresentasjoner, som ved kapitalmarkedsdagene, som arrangeres annethvert år, sist avholdt 12. november 2008. Les mer om selskapets mål og hovedstrategier på side 39.

2. Virksomhet

Storebrand ASA er i henhold til vedtektene morselskap i et finanskonsern og har som formål å forvalte sine eierinteresser i konsernet

i samsvar med gjeldende lovverk. Konsernets hovedforretningsområder omfatter pensjon og livsforsikring, kapitalforvaltning, bank og skadeforsikring. Vedtektene finnes på konsernets nettside www.storebrand.no.

3. Selskapskapital og utbytte

Styret vurderer til enhver tid selskapets behov for soliditet i lys av selskapets mål, strategi og risikoprofil. Les mer om Storebrands soliditetskapital og kapitalforhold på s. 22 i styrets årsberetning. Styret har vedtatt en utbyttepolitikk som tilsier at utbytte til aksjonærene normalt vil utgjøre over 35 prosent av årsresultatet etter skatt, men før amortiseringskostnader. Generalforsamlingen fastsetter det årlige utbyttet, basert på forslag fra styret. Les mer om Storebrands utbyttepolitikk på side 27.

Det foreligger ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i Storebrand ASA.

4. Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Storebrand ASA har kun én aksjeklasse, og det er ikke tilgjengelig innenfor norsk regelverk å la aksjonærer akkumulere stemmer fra en sak for å få flere til en annen (kumulativ stemmegivning). Det gjelder ingen spesielle eier- og stemmerettsbegrensninger utover bestemmelsene om eierkontroll i finansieringsvirksomhetsloven.

Alminnelige habilitetsregler for styremedlemmer samt ledende ansatte fremkommer av Storebrand ASAs styreinstruks samt konsernets etiske regler.

Styrets medlemmer skal melde fra til selskapet dersom de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av et selskap i konsernet. For konsernets ansatte samt øvrige tillitsvalgte er transaksjoner

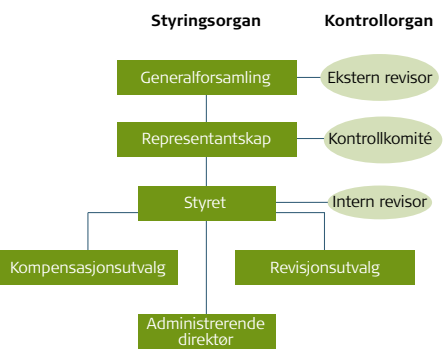
med nærstående regulert i konsernets etiske regler. Ved ikke uvesentlige transaksjoner skal styret sørge for at det foreligger verdivurdering fra uavhengig tredjepart.

For en fullstendig redegjørelse om aksjonærforhold, se side 29.

5. Fri omsettelighet

Alle aksjer har lik rett og aksjene er fritt omsettelige. Vedtektene har ingen begrensninger på omsetteligheten.

6. Generalforsamling og kontrollkomité

Årlig generalforsamling i Storebrand ASA avholdes innen utgangen av juni. I 2009 ble den holdt 22. april. Alle aksjonærer med kjent adresse mottar skriftlig innkalling per post, som sendes ut minst 21 dager før generalforsamlingen. Med innkallingen følger saksdokumenter for alle vedtaksaker, inkludert valgkomiteens innstilling med foreslåtte kandidater til valgene. Innkallingen med vedlegg gjøres samtidig tilgjengelig på konsernets internettside. Til ordinær generalforsamling 2010 vil styret foreslå å endre selskapets vedtekter, slik at innkalling med vedlegg kun vil bli gjort tilgjengelig på selskapets internettside, med mindre

aksjonærer ber om å få det tilsendt. Alle aksjonærer kan delta på generalforsamlingen og det er anledning til å stemme med fullmakt. Det er lagt til rette for at fullmaktene knyttes til hver enkelt sak som behandles. Avstemning på generalforsamlingen tillater separat avstemning for hvert enkelt medlem i de ulike organene.

I henhold til vedtektene er representant-skapets leder møteleder for generalfor-samlingen. På generalforsamlingen deltar styrets leder, minst en representant fra valgkomiteen og ekstern revisor. Fra administrasjonen deltar konsernsjef og konsernledelsen. Generalforsamlingsprotokoller er tilgjengelig på konsernets nettsider.

Storebrand er lovpålagt å ha kontrollkomité. Komiteen er felles for Storebrand ASA, Storebrand Livsforsikring og Storebrand Skadeforsikring, og består av fem medlemmer som velges av generalfor-samlingen. Komiteen er uavhengig av styret og administrasjonen. Valgperioden er to år. Komiteen skal påse at virksomheten i konsernet drives på en hensiktsmessig og betryggende måte. Det legges vekt på et godt samarbeid med kontrollkomiteen. Komiteen skal påse at konsernet følger gjeldende lovbestemmelser, selskapenes vedtekter og vedtak i konsernets beslut-tende organer. Den kan ta opp ethvert forhold innenfor konsernet og kreve innsyn i alle saksdokumenter og annen foreliggende informasjon. Komiteen kan kreve nødvendige opplysninger fra alle ansatte og medlemmer av de styrende organer. Komiteen hadde 10 møter i 2009 og ga innberetning til representantskapet om komiteens arbeid 5. mars 2009. Storebrand Bank med datter-selskaper har egen kontrollkomité.

7. Valgkomité

Valgkomiteen i Storebrand ASA er vedtekts-bestemt og består av fire, eventuelt fem, medlemmer. Valgkomiteens leder og de øvrige medlemmer velges av generalfor-samlingen. Representantskapets ordfører er i henhold til vedtektsbestemmelser fast-satt av generalforsamlingen fast medlem av komiteen, dersom vedkommende ikke allerede er valgt av generalforsamlingen. De ansatte velger en observatør til komiteen. Observatøren deltar som fast medlem ved innstilling til valg av styrets leder. Komiteen

er uavhengig av styret og administrasjonen og satt sammen med sikte på å brede aksje-eierinteresser blir representert. Nærmere informasjon om medlemmene er lagt ut på konsernets internettsider. Valgkomiteen gjennomgår den årlige styreevalueringen og skal foreslå kandidater og honorar til representantskapet, styret, kontrollkomiteene og valgkomiteen. Valgkomiteen foreslår kandidater på bakgrunn av fastsatte kriterier og en egen instruks. Komiteens medlemmer er også medlemmer av valgkomiteene i Storebrand Livsforsikring AS og Storebrand Bank ASA.

8. Representantskap og styre, sammensetning og uavhengighet

Representantskapet i Storebrand ASA er lovpålagt og har 18 medlemmer, hvorav 12 velges av generalforsamlingen og seks av de ansatte i konsernet. Medlemmene velges for to år om gangen slik at halvparten er på valg hvert år. Etter lovgivningen skal medlem-mene som velges av generalforsamlingen til sammen avspeile selskapets interesse-grupper, kundestruktur og samfunnsfunksjon. Selskapets aksjeeiere er gitt en bred repre-sentasjon gjennom de valg som er foretatt.

Representantskapet skal blant annet avgi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til årsoppgjør, velge de seks, eventuelt syv, aksjonærvalgte medlemmene til styret, herunder styrets leder, fastsette styrets godt-gjørelse, gi instruks om kontrollkomiteenes virksomhet og behandle innberetninger fra kontrollkomiteene. Representantskapet kan vedta anbefalinger til styret i en hvilken som helst sak.

Vedtektene fastsetter at styret kan bestå av ni eller 10 medlemmer. Styrets medlemmer velges for ett år. På generalforsamling i 2009 ble det valgt to nye styremedlemmer og ny styreleder. I 2009 har styret bestått av 10 medlemmer. Seks, eventuelt syv, styremedlemmer velges av representantskapet etter innstilling fra valgkomiteen. Tre medlemmer velges av og blant de ansatte. Daglig leder inngår ikke i styret. Ingen av styremedlem-mene som er valgt av representantskapet har ansettelses- eller oppdragstakerforhold til konsernet, utover sine verv som tillitsvalgte. CVer og kompetanse for styremedlemmene fremgår i kortform på side 12-21 og i sin helhet på konsernets internettsider. Styret

i Storebrand ASA tilfredsstiller kravene til uavhengighet som følger av Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse. Styrets vurdering av de enkelte styremedlemmers uavhengighet er anmerket i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 64. Oversikt over hvor mange aksjer i Storebrand-konsernet som var eid av medlemmene av styrende organer per 31. desember 2009 følger av noter til regnskapene for Storebrand ASA (Opplysninger om nærstående parter) på side 84.

9. Styrets arbeid

Styret møtes minimum 11 ganger årlig. I 2009 ble det holdt 15 styremøter og styreseminar om styrearbeid generelt og finansiell risikostyring i Storebrand. På styrets årlige strategisamling diskuteres konsernets frem-tidige strategi som deretter legger føringer for administrasjonens utarbeidelse av planer og budsjetter i forbindelse med årlig planprosess som styret godkjenner. Opp-møtefrekvens for de enkelte styremedlem-mene er angitt i oversikten over styrings- og kontrollorgan på side 64. Styrets arbeidsform reguleres av egen styreinstruks. For å sikre gode og veloverveide beslutninger legges det vekt på at styremøtene skal være godt forbe-redt og at alle skal kunne delta i beslutnings-prosessene. Styret fastsetter årlige møte- og temaplaner for sitt arbeid. Agenda for påfølgende styremøte fremlegges normalt for styret, basert på temaplan for hele året og en liste over oppfølgingssaker. Endelig agenda fastsettes i samråd med styrets leder. Det settes av tid i hvert styremøte til å evaluere møtet uten administrasjonen til stede. Styret har i sitt arbeid anledning til å engasjere eksterne rådgivere i den utstrekning det har behov for det.

Styret gjennomfører årlig en styreevaluering. Resultatene fra styreevalueringen gjøres tilgjengelige for valgkomiteen, som benytter evalueringen i sitt arbeid.

Styret har etablert et kompensasjonsut-valg og et revisjonsutvalg. Begge utvalgene består av tre styremedlemmer, hvorav to er aksjonærvalgte og én ansattevalgt. Sammen-setningen er med på å sikre en grundig og uavhengig behandling av saker som gjelder internkontroll, finansiell rapportering og godt-gjørelse til ledende ansatte. Utvalgene bistår styret i forberedelsen av saker, men beslut-

¹ Den norske anbefalingen, utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, er tilgjengelig på www.nues.no

ninger fattes av det samlede styret. Begge utvalgene kan på eget initiativ gjennomføre møter og behandle saker uten deltakelse fra administrasjonen.

Kompensasjonsutvalget bistår styret i alle saker som gjelder vederlag for administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om vederlagsordninger for ledende ansatte i konsernet og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte og styrets erklæring om lederlønnfastsettelse som fremlegges årlig for generalforsamlingen. Kompensasjonsutvalget har holdt syv møter i 2009.

Revisjonsutvalget bistår styret ved å gjennomgå, vurdere og eventuelt foreslå tiltak i forhold til kontrollmiljø, finansiell og operasjonell rapportering, risikostyring/-kontroll og eksternt og intern revisjon. Revisjonsutvalget har holdt seks møter i 2009. Ekstern og intern revisor deltar på møtene. Flertallet av medlemmene i utvalget er uavhengig av virksomheten.

10. Risikostyring og intern kontroll
Styret i Storebrand har vedtatt retningslinjer for overordnet styring og kontroll. Risikostyring og internkontroll i Storebrand er forankret i konsernstyringsmodellen, der ledelsen av konsernet baseres på tverrgående policies og internregler innenfor områder som etikk, informasjon og informasjonssikkerhet, samt et felles verdibasert styringssystem av finansiell og operasjonell risiko.

Styringssystemet er et sentralt element i internkontrollen og skal sikre at det er en sammenheng mellom mål og handlinger på alle nivåer i konsernet og det overordnede

prinsippet om å skape verdier for Storebrands interessenter. Systemet er bygget opp med utgangspunkt i balansert målstyring der fire dimensjoner; finans, kunder, interne prosesser og læring/vekst, reflekterer både kortsiktig og langsiktig verdiskapning i konsernet.

Strategi- og planprosessen gjennomføres årlig i hvert virksomhetsområde. Sluttproduktet er en rullerende treårig plan for konsernet med overordnede mål, strategi og budsjett. Styret i Storebrand ASA er involvert gjennom hele strategi- og planprosessen.

Styret har også vedtatt retningslinjer for risikostyring og internkontroll.

Risikovurdering og internkontrollrapportering er en integrert del av strategi- og planprosessen. Ledergruppene i de ulike virksomhetsområdene identifiserer risikoområder og forbedringstiltak med utgangspunkt i selskapets mål og strategi. Det er i tillegg etablert en overordnet risikokontrollfunksjon, Chief Risk Officer, som rapporterer til konserndirektør økonomi og finans/konsern-juridisk. Arbeidet oppsummeres i en årlig risikovurdering, som en del av konsernets planprosess samt internkontrollrapportering. Begge deler behandles i revisjonsutvalget og i styrene.

Grunnlaget for den løpende ledelsesrapporteringen i Storebrand legges i strategi- og planprosessen hvor det identifiseres sentrale måleparametre innen finans, kunder, interne prosesser og vekst/læring. Storebrand Kompass er selskapets oppfølgingsverktøy med rapportering til ledelsen og styret av finansielle og operasjonelle måltall med trendutvikling og tiltak basert på balansert målstyring. Kompasset skal kunne gi tidlig informasjon dersom parametre har lav måloppnåelse slik at korrigerende tiltak raskt kan iverksettes.

Medarbeideroppfølging og belønning for samtlige ansatte i Storebrand er integrert i det verdibaserte styringssystemet og skal sikre gjennomføringen av den vedtatte strategien. Bonus tildeles avhengig av både selskapets verdiskapning og individuelle prestasjoner. Storebrands belønningssystemer er i samsvar med internasjonal anerkjente prinsipper. Storebrand benytter ikke opsjoner i sitt belønningssystem.

Historiske opsjonsdata fremgår av årsrapporten for 2004 og tidligere.

Konsernet har en felles internrevisjonsordning som foretar en uavhengig vurdering av robustheten i styringsmodellen. Internrevisor ansettes av og rapporterer til styrene i de respektive selskapene i konsernet.

Årsplaner for internrevisjonen fastsettes av styrene, basert på revisors egne vurderinger og en risikovurdering foretatt i selskapenes ledergrupper. Internrevisjonen avgir kvartalsvise rapporter til styrene. Rapporter fra spesialundersøkelser, knyttet til mulige brudd på etiske regler initiert av internrevisjonen eller ledelsen, skal umiddelbart rapporteres til revisjonsutvalgets formann, konsernsjef og administrerende direktør, med kopi til juridisk direktør og personaldirektør. Det er utarbeidet en internrevisjonsinstruks i henhold til gjeldende lover og forskrifter og internasjonal standard. Kontrollkomiteen har anledning til å benytte seg av internrevisjonens ressurser ved behov.

KPMG er av styret i Storebrand ASA valgt som selskapets interne revisor. De øvrige selskapene i konsernet har samme interne revisor som Storebrand ASA.

I tillegg til selskapenes egne kontrollorganer og eksterne revisor er konsernet underlagt lovpålagt tilsyn fra Finanstilsynet. Finanstilsynet har som oppgave å påse at finansinstitusjonene virker på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lovgivningen, hensikten med institusjonens opprettelse, dens formål og vedtekter. Finanstilsynet fører tilsyn med den samlede virksomheten i Storebrand.

Det er vedtatt tverrgående internregler for følgende områder i Storebrand konsern: økonomi, finans og risikostyring, investor relations, informasjon, merkevare, IT, personal, juridiske støttefunksjoner og samfunnsansvar.

Storebrands interne regelverk er etablert som en egen fane på konsernets intranettside, som blant annet omhandler regelverk og praktisk informasjon om informasjons-sikkerhet, beredskapsplaner, hvitvasking og økonomisk kriminalitet. I tillegg fremkommer også her internt regelverk for egenhandel,

for håndtering og rapportering av innsideinformasjon og regelverk for primær-innsideres egenhandel.

11. Godtgjørelse til styret
Generalforsamlingen fastsetter årlig styrets godtgjørelse. Styremedlemmenes honorarer er ikke knyttet til resultat, opsjonsprogram eller lignende. Medlemmene av styret og styreutvalgene mottar ikke insentivbasert vederlag, men en årlig fast kompensasjon. Aksjonærvalgte styremedlemmer deltar ikke i selskapets pensjonsordninger. Ingen av styrets aksjonærvalgte medlemmer har oppgaver for selskapet ut over styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon, lån og aksjeinnehav fremgår av notene 15 (Konsern) og 5 (ASA). Styremedlemmene oppfordres til å eie aksjer i selskapet.

12. Godtgjørelse til ledende ansatte
Styrets erklæring om fastsettelse av lønn med videre til ledende ansatte har fra og med 2007 årlig blitt fremlagt for generalforsamlingen for nødvendig behandling. Erklæringen fremgår av konsernets intranettsider. Fastsetting av lønn og annen godtgjørelse for konsernsjefen foretas av styret. Nærmere informasjon om kompensasjon, lån og aksjeinnehav for ledende ansatte fremgår av notene 15 (Konsern) og 5 (ASA). Ledende ansatte oppfordres til å eie aksjer i konsernet.

13. Informasjon og kommunikasjon
Styret har fastsatt retningslinjer for selskapets rapportering av finansiell og annen

informasjon, samt selskapets kontakt med aksjeeiere utenfor generalforsamlingen. Konsernets finanskalender blir offentliggjort både på Internett og i selskapets årsrapport. All rapportering er basert på åpenhet og under hensyn til krav om likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet og reglene om god børsskikk. Nærmere informasjon fremgår av side 29.

14. Selskapsovertakelse
Det finnes ingen begrensninger vedrørende kjøp av aksjer i Storebrands vedtekter. Det er fastsatt hovedprinsipper for hvordan styret vil opptre ved eventuelle overtakelsestilbud. Styret vil sørge for at alle aksjeeiere blir behandlet likt og får muligheten til å vurdere det budet som er fremsatt. Styret vil så langt det lar seg gjøre, skaffe informasjon om budgiver og gjøre det tilgjengelig for alle aksjonærer. Videre vil styret vurdere budet og søke å avgis en uttalelse med styrets vurdering av budet. Styret vil ved et eventuelt overtakelsestilbud arbeide så langt det lar seg gjøre for å maksimere aksjonærenes verdier.

15. Revisor
Ekstern revisor velges av generalforsamlingen og foretar finansiell revisjon. Ekstern revisor avgir revisjonsberetning i forbindelse med årsregnskapet og foretar en begrenset revisjon av delårsregnskapene. Ekstern revisor deltar i styremøter der kvartalsregnskapene behandles, alle møter i kontrollkomiteene, samt på alle møter i revisjonsutvalget, med mindre sakene som skal behandles der ikke krever revisors tilstedeværelse. I 2007 ble

det av styret besluttet at eksternrevisor skal rotere ansvarlig partner på revisjonsoppdraget hvert syvende år. Hvert år evalueres eksternrevisors arbeid og uavhengighet av styrets revisjonsutvalg. Deloitte er av generalforsamlingen i Storebrand ASA valgt som selskapets eksterne revisor. De øvrige selskapene i konsernet har samme revisor som Storebrand ASA.

Øvrig
Som en av de største eierne i det norske aksjemarkedet har Storebrand stor potensiell innflytelse på børsnoterte selskapers utvikling. Storebrand er opptatt av å utøve sitt eierskap i børsnoterte selskaper på basis av et sett med enkle og enhetlige eierprinsipper. Storebrand benytter den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse i sin eierskapsutøvelse. Storebrand har siden 2006 hatt en administrativ Corporate Governance-komite. Komiteen er med på å sikre god eierstyring og selskapsledelse på tvers av konsernet. Storebrand har utarbeidet retningslinjer for ansattes tillitsverv i eksterne foretak, som blant annet regulerer antall eksterne styreverv ansatte kan ha.

Ytterligere informasjon om Storebrands eierstyring og selskapsledelse finnes på www.storebrand.no > Om Storebrand > [Selskapsledelse](#), hvor vi blant har lagt ut oversikt og CV for medlemmene i Storebrands styrings- og kontrollorgan, vedtekter og eierprinsipper.

LEDELSEN I STOREBRAND

1. IDAR KREUTZER (47), konsernsjef. Siviløkonom, Norges Handelshøyskole. 1995–2000 konserndirektør Økonomi og Finans, Storebrand ASA. Nestformann i bedriftsforsamlingen og medlem av valgkomiteen, Orkla ASA. Nestformann i bedriftsforsamlingen, Statoil ASA. Medlem i bedriftsforsamlingen, Norsk Hydro ASA. Rådsmedlem, World Business Council for Sustainable Development (WBCSD).

2. ODD ARILD GREFSTAD (44), konserndirektør Økonomi/Finans og Konsernjuridisk. Statsautorisert Revisor og Autorisert Finansanalytiker (AFA), Norges Handelshøyskole. 1998–2002 økonomidirektør Storebrand Konsern/ leder Forretningsmessig styring, Storebrand ASA. 1997–1998 konsernkontroller, Storebrand ASA. 1994–1997 revisjonssjef Internrevisjonen, Storebrand ASA. 1989–1994 revisjon, Arthur Andersen & Co.

3. LARS AA. LØDDESØL (45), konserndirektør Liv og Pensjon Norge og adm. dir. Storebrand Livsforsikring AS. Siviløkonom, BI. MBA, Thunderbird (AGSIM). 2004–2007 konserndirektør Bedriftsmarked, Storebrand Livsforsikring AS. 2001–2004 finansdirektør, Storebrand ASA. 1994–2001 Vice President, Citibank International plc. 1990–1994 asst. treasurer, Scandinavian Airlines Systems.

4. SARAH MCPHEE (55), konserndirektør Liv og Pensjon Sverige og adm. dir. SPP. MA Latin American studies, Stanford University. Siviløkonom, Handelshögskolan i Stockholm. BA Modern European History, Wesleyan University. CEP, L'Institut d'Etudes Politiques Paris. 2004–2008 viseadministrerende direktør, kapitalforvaltningssjef, AMF

Pension. 2001–2004 ALM og risikokontrollansvarlig, Fjærde AP-fonden. 1998–2001 kredittsjef Bedrift, GE Capital Norden. 1992–1998 Chief Group Risk Control, Svenska Handelsbanken AB. 1986–1992 senior-konsulent Financial Services, PricewaterhouseCoopers.

5. HANS AASNÆS (46), konserndirektør Sparing og Kapitalforvaltning og adm. dir. Storebrand Kapitalforvaltning AS. Sivilagronom, Norges landbrukshøgskole. Høyere avdeling (HAS bedriftsøkonomisk analyse) og Autorisert finansanalytiker (AFA), Norges Handelshøyskole. Program for Executive Development, IMD Lausanne. 2001–2005 investeringsdirektør, Storebrand Kapitalforvaltning AS. 1994–2001 leder norske og utenlandske aksjer, Storebrand Kapitalforvaltning AS. 1990–1994 derivat-spesialist, Orkla Finans.

6. KLAUS-ANDERS NYSTEEN (44), adm. dir. Storebrand Bank ASA. MBA, Norges Handelshøyskole. AFF, Solstrandprogrammet. Managementprogram i logistikk, BI. Sjøkrigsskolen 1. og 2. avdeling. 2001–2006 konserndirektør/CFO, Posten Norge AS. 1999–2000 finansdirektør/CFO, Hydro Seafood AS. 1998–1999 fung. adm. dir./ finansdirektør, Hydro Seafood GSP Ltd Skottland. 1997–1998 økonomisjef, Hydro Seafood Norway AS. 1993–1997 høyskoleforeleser i logistikk, BI Bergen.

7. GUNNAR ROGSTAD (53), konserndirektør Storebrand Direkte. Cand. jur, Universitetet i Oslo. 2006–2009 adm. dir., Storebrand Skadeforsikring AS. 2005 konserndirektør, Sampo. 2002–2005 konserndirektør/ nordisk leder Privat-

marked, If Skadeforsikring. 1999–2002 nordisk skadesjef Industri og Næring, If. 1984–1999 nasjonal og regional salgsledelse liv- og skadeprodukter næringskunder, UNI Storebrand. 1984 produktsjef, UNI Forsikring. 1982–1984 produktsjef/skadebehandler, Norges Brannkasse.

8. EGIL THOMPSON (45), konserndirektør Informasjon og Marked. Cand. polit, Universitetet i Oslo. 2000–2009 konserndirektør Informasjon og Næringspolitikk, Storebrand ASA. 1999–2000 ass. informasjonssjef, Storebrand ASA. 1994–1999 journalist og redaksjonell leder, Aftenposten AS. 1990–1994 journalist, NTB AS.

9. ROAR THORESEN (52), konserndirektør Operative prosesser. Program for Executive Development, IMD Lausanne. Sivilingeniør, skipslinjen, Norges Tekniske Høgskole. 2002–2006 konserndirektør Strategisk forretningsutvikling, Storebrand ASA. 1989–2002 konsulent/ Managing Partner/ adm. dir., PA Consulting AS. 1986–1989 avdelingsdirektør, Mandator AS (nå Bouvet ASA). 1982–1985 konsulent, Arthur Andersen & Co (nå Accenture).

10. ELIN M. MYRMEL-JOHANSEN (36), konserndirektør Samfunnsansvar. Cand.polit. sammenlignende politikk, Universitetet i Bergen. Master of Science in Comparative Politics, LSE. 2005 – 2007 leder Samfunnsansvar, Storebrand ASA. 2004 ansvarlig Intern merkevarebygging, Storebrand ASA. 2002–2003 konsult. leder Forretningsmessig samfunnsansvar, Storebrand ASA.

Artikkelen beskriver den finansielle og forretningsmessige utviklingen for Storebrand-konsernet i 2009. Gjennomgangen omfatter historiske utviklingstrekk samt de trender som gjør seg gjeldende ved inngangen til 2010.

Denne rapporten bør leses i sammenheng med informasjonen som er gitt i styrets årsberetning og regnskap med tilhørende noter i denne årsrapporten. Ytterligere detaljer om regnskap og noter for datterselskapene finnes i egne årsrapporter for selskapene.

Hovedpunkter – strategisk og finansiell utvikling

Oversikt sentrale nøkkeltall (i mill. kroner hvis ikke annet er angitt)		2009	2008	2007	2006	2005
Konsern	Konsernresultat før skatt ¹	887	-1 716	2 029	1 585	1 463
	Overskudd pr. ordinære aksje i kroner	2,08	-5,01	7,95	6,03	5,41
	Egenkapitalavkastning ²	8 %	-9 %	24 %	19 %	17 %
	Ordinært utbytte pr. aksje i kroner	0,00	0,00	1,20	1,80	1,50
	Tilleggsutbytte pr. aksje i kroner					2,50
	Gjennomsnittlig antall aksjer (i millioner)	445,7	445,1	251,5	248,0	258,6
	Kapitaldekning	13,9 %	14,3 %	9,2 %	10,6 %	11,2 %
Storebrand Livs- forsikring AS	Premier for egen regning	18 757	21 323	19 717	19 619	19 227
	Forsikringskundenes fond inkl. opptjent resultat	175 920	164 016	165 120	153 710	140 383
	- herav fond med garantert avkastning	162 641	155 417	150 433	146 346	134 664
	Resultatført kapitalavkastning kundefond med garanti	4,6 %	2,0 %			
	Verdijustert kapitalavkastning kundefond med garanti	4,6 %	-0,2 %			
	Kapitalavkastning selskapsporteføljen	5,2 %	3,0 %			
	Resultatført kapitalavkastning Storebrand Liv AS			8,86 %	7,12 %	6,89 %
SPP Konsern ³	Verdijustert avkastning (ekskl. merverdier i holdt til forfall portefølje) Storebrand Liv AS			7,26 %	8,28 %	7,55 %
	Premier for egen regning	7 397,0	7 280,6			
	Forsikringskundenes fond inklusiv opptjent resultat (eksklusiv villkorad återbäring) (tradisjonell forretning)	102 477	98 627	95 824		
	Forsikringskundenes fond (Unit Linked)	25 677	20 910			
	Avkastning Defined Benefit	4,1 %	0,6 %			
	Avkastning Defined Contribution	5,0 %	2,9 %			
	Villkorad Återbäring	8 689	7 499	13 699		
Storebrand Livsforsikring Konsern ⁴	Soliditetskapital ⁵	35 321	35 856	48 041	25 620	22 176
	Kapitaldekning	14,9 %	17,4 %	10,0 %	9,7 %	10,9 %
	Solvensmargin	170 %	160 %	136 %	175 %	176 %
Bank	Netto rentemargin	0,95 %	1,17 %	1,07 %	1,32 %	1,59 %
	Kostnader/inntekter ⁶	71 %	63 %	70 %	76 %	62 %
	Innskudd/utlån	51 %	47 %	47 %	43 %	42 %
	Brutto utlån	36 123	39 035	37 096	31 181	26 758
	Andel boliglån av brutto utlån	67 %	67 %	64 %	54 %	55 %
	Misligholds- og tapsutsatte volum	884	710	448	533	754
	Tapsavsetninger i % av mislighold og tapsutsatt volum	33 %	49 %	68 %	81 %	64 %
Kapital- forvaltning	Totale midler til forvaltning	351 160	228 671	227 356	216 900	204 800
	Herav midler under forvaltning eksternt	103 556	58 445	57 661	54 800	49 700
	Andel av totale midler til forvaltning investert i aksjer	na	24 %	23 %	22 %	23 %
	Fordeling eksterne midler til forvaltning mellom privat og institusjon (%)	7 / 93	13 / 87	14 / 86	19 / 81	20 / 80
	Samlet netto salg	3 428	2 757	2 867	3 200	23 300
	Kostnader/inntekter ⁷	74 %	67 %	78 %	70 %	96 %

Tall er basert på IFRS.
1 Tall for 2005 - 2007 er ikke omarbeidet til oppstillingsplan som benyttes fra 2008.
2 (Resultat etter skatt justert for amortiseringskostnader) / (inngående egenkapital - avsatt utbytte - halvparten av tilbakekjøpte aksjer gjennom året).
3 SPP tall oppgis kun fra oppkjøpstidspunkt.
4 Kombinert virksomhet - tall frem til 2007 er norsk virksomhet før kjøp av SPP.
5 Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningsfond, kursreserver anleggsobligasjoner, tilleggsavsetning, villkorad återbäring og opptjent resultat.
6 Viser bank konsern fra 2005-2007, bankvirksomheten fra 2008.
7 Holder finansinntektene utenom.

Strategisk utvikling for konsernet
Hovedstrategien videreføres

Storebrand skal videreføre og videreutvikle posisjonen som en ledende leverandør av langsiktig sparing og forsikring i Norden. Siden ervervelsen av SPP høsten 2007 har en effektiv gjennomføring av integrasjonen hatt høy prioritet. Vi har lykket svært godt med dette arbeidet, og SPP er i dag integrert på konsernets operative plattform og kommuniserte synergier er realisert foran plan. Konsernet har etablert en solid plattform for videre vekst i årene som kommer.

Storebrand vil fortsette arbeidet med å gjennomføre driftsmessige forbedringer og realisere ambisiøse mål for kostnads-effektivisering, samtidig som virksomheten skal vokse videre. Storebrand skal være en kundeorientert organisasjon med fokus på lønnsom organisk vekst innen etablerte kundesegmenter, distribusjonskanaler og produktplattformer. Samtidig erfarer vi at teknologiutviklingen vil skape nye muligheter for effektive og kundevennlige løsninger. Gjennom endringene i rammebetingelsene og harmonisering av regelverket i Europa vil det skapes ytterligere vekstmuligheter fremover, samtidig som vi forventer en utvikling i retning av mindre kapitalintensive produkter.

Strategiske prioriteter

Storebrand er i et marked som har opplevd en årlig topplinjevekst på nærmere 10 prosent det siste tiåret. Flere forhold taler for at denne veksten vil fortsette. Pensjonsreformen vil flytte en større del av pensjonsforpliktelsene fra det offentlige og over på det private, mens eldrebølgen og høyere levealder vil føre til økt behov for pensjonssparing.

Høy kundetilfredshet har vært nøkkelen til vår suksess i tjenstepensjonsmarkedet og gjennom kontinuerlig forbedring av kundeopplevelsen skal denne posisjonen videreføres og styrkes gjennom den kommende pensjonsreformen. I privatmarkedet skal Storebrand møte kundenes behov for finansielle tjenester gjennom markedets beste inter-

nettløsning for effektivt salg og betjening. Kunder med særskilte behov vil kunne dekke disse gjennom kvalifiserte rådgivere.

Innføringen av ny forsikringslov i 2008 og den påfølgende finanskrisen har stilt ekstra høye krav til kostnadseffektivisering av driften. Storebrand har i løpet av de siste årene redusert kostnadene vesentlig samtidig som antall kunder har økt kraftig gjennom innføring av obligatorisk tjenstepensjon. Dette arbeidet vil bli videreført de neste årene for å gjøre virksomheten mer robust i tider med svak avkastning og mer lønnsom i tider med høy avkastning. Det er fortsatt muligheter for kostnadseffektivisering gjennom bedre prosessstyring, samordning på tvers av landegrenser og forretningsområder, bruk av billigere arbeidskraft utenfor Norden, bedre styring av innkjøp og gjennom automatisering av driften som igjen øker skalerbarheten til virksomheten.

Innenfor pensjon og livsforsikring kan produktene deles inn i tre ulike grupper. Disse produktgruppene er tradisjonell overskuddsdeling, fee-basert garantert forretning og til sist fee-basert unit link og risikoprodukter. For å møte nye solvensregler fra 2012 vil en stor andel av veksten skje innenfor de mindre kapitalintensive produktene. Det er også en klar trend i markedet at arbeidsgivere flytter tjenstepensjonsordningen sin fra en ytelsesordning til en innskuddsordning for få mer forutsigbare kostnader. Dette gir en vridning mot pensjonsprodukter uten garantert ytelse med større kapitaleffektivitet for pensjonsleverandøren som resultat.

Oppsummert vil den langsiktige verdiskapingen bli generert fra:

- Topplinjevekst gjennom generell markedsvekst og økt markedsandel.
- Forbedret lønnsomhet gjennom reduserte kostnader, økt produktivitet og bedret kapitaleffektivitet.

Storebrand er en viktig samfunnsaktør

Gjennom alt arbeid som gjøres skal Storebrand ikke bare skape verdier for våre eiere, men også for samfunnet rundt oss. Samfunnsansvar handler for oss først og fremst om å opptre ansvarlig og bidra til samfunnet gjennom de produktene og tjenestene vi leverer. I 2011 innføres nye regler for alderspensjon i folketrygden. Som Nordens ledende finanskonsern har vi blant annet et ansvar å gi gode råd til bedrifter og arbeidstagere om hvordan de skal tilpasse seg ny folketrygd og hvordan deres tjenstepensjonsavtale blir påvirket.

Storebrands kjerneverdier er:

- Til å stole på
- Fremtidsrettet
- Muliggjørende
- Enkel å forholde seg til

Offensiv tilpasning til endrede rammebetingelser

I de kommende årene vil omfattende endringer i rammebetingelsene for finans- og forsikringsbransjen ha stor betydning for Storebrand. De to endringene som vil ha størst innvirkning på Storebrands virksomhet er Pensjonsreformen og Solvency II. Aktiv dialog med myndigheter og gode interne prosesser er nøkkelfaktorer for å lykkes og vil være prioriterte områder for Storebrand også i 2010.

Pensjonsreformen

Pensjonsreformen trer i kraft 1. januar 2011. Regelverk for ny alderspensjon i folketrygden ble vedtatt av Stortinget våren 2009. Partene i offentlig sektor ble også enige om tilpasning av tjenstepensjon og AFP i offentlig sektor til den nye alderspensjonen i folketrygden. Banklovkommisjonen fikk i juni 2009 et mandat fra Finansdepartementet til å utrede tilpasninger av regelverket for tjenstepensjonsordningene i privat sektor. Banklovkommisjonen skal levere sin innstilling innen 30. april 2010. Nytt regelverk for private tjenstepensjonsordninger vil trolig vedtas av Stortinget høsten 2010.

De viktigste endringene i folketrygdens alderspensjon er innføring av en ny opptjeningsmodell hvor man går bort fra besteårsregelen og innfører alleårsopptjening. Det innføres også fleksibelt uttak av pensjon fra 62 år og full frihet til å kombinere arbeid og pensjon uten avkorting. Det ventes at myndighetene vil legge til rette for tilsvarende mulighet til fleksibelt uttak i tjenstepensjonsordningene. Dagens pensjonsprodukter bygger på folketrygden, og når denne endres kan vi også vente endringer som tilpasser disse produktene til ny opptjeningsmodell og fleksibelt uttak i folketrygden. Banklovkomisjonen vil også utrede et nytt tjenstepensjonsprodukt, en såkalt hybrid mellom dagens ytelses- og innskuddsbaserte ordninger. Storebrand følger regelverksprosessene på dette området tett.

For Storebrand innebærer pensjonsreformen en betydelig omstilling. Nye produkter og systemløsninger skal på plass, og samtlige bedrifter og ansatte med tjenstepensjonsordning skal forholde seg til nye muligheter for valg av pensjonsprodukter og fleksibel avgangsalder. Endelig regelverk for tjenstepensjonsordningene vil komme svært sent. Dette stiller krav til god og løpende dialog med kundene frem mot implementeringen, og Storebrand arbeider aktivt for å holde bedrifter og ansatte oppdaterte.

Til tross for at regelverkt ikke er klart, har Storebrand i lengre tid arbeidet med pensjonsreformen innenfor følgende hoved-

områder: informasjon til kunder og deres ansatte, implementering av produkt, system- og prosessendringer som følger av reformen, samt forståelse og påvirkning av lovarbeidet. Det ble i 2008 etablert et prosjekt som ivaretar disse aktivitetene.

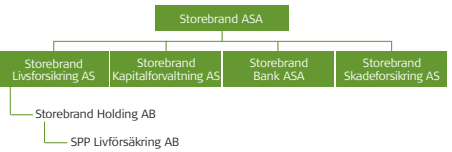
Solvens II
Solvens II er et felles europeisk regelverk for regulering av forsikringsbransjen. Ramedirektivet ble godkjent av EU-parlamentet 22. april 2009. Utfyllende bestemmelser og tilpasning til nasjonalt lovverk skal etter planen være ferdig innen 31. oktober 2012, hvoretter Solvens II-regelverket formelt trer i kraft. Både Storebrand og SPP jobber aktivt i forhold til myndigheter i Norge og Sverige og mot europeiske organer med sikte på å påvirke den endelige utformingen.

Under Solvens II vil størrelsen på kapitalkravet bli bestemt av hvor mye risiko selskapet er utsatt for. Både markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko skal medregnes. Solvens II vil derfor stille store krav til god risikomåling og risikostyring. For den norske virksomheten blir det også nytt at forsikringsforpliktelsene skal vurderes til markedsverdi. Det vil være mulig å søke tilsynsmyndighetene om å benytte en såkalt intern modell som helt eller delvis kan erstatte standardmodellen ved beregningen av kapitalkravet. Storebrand har satt i gang arbeid med sikte på å oppfylle kravene til å få godkjent en internmodell for noen risikoer.

Storebrand har nedsatt et prosjekt med ansvar for å sikre god gjennomføring av Solvens II i konsernet. Det er gjort et grundig kartleggingsarbeide for å få innsikt i regelverket samt å forstå hvilke konsekvenser dette antas å få. Prosjektet har også startet arbeidet med å forberede konsernet på den nye beregningsmodellen samt å sikre at Solvens II blir en integrert del av Storebrand sin virksomhet. En viktig milepæl i 2010 vil være å delta i en kvantitativ studie av konsekvensene av det foreløpige regelverket (QIS5).

Finansielle målsettinger
Storebrands finansielle målsettinger ble justert i februar 2008 etter oppkjøpet av SPP og bekreftet på kapitalmarkedsdagen i november samme år. Målsettingene er i all hovedsak fastholdt og kommunisert til markedet også i 2009. For å imøtekomme markedets vektlegging av kapitalstyrke i banker ble det i 2009 vedtatt å endre bankens finansielle målsetting til en kjernekapitaldekning på 10 prosent. For å tilfredsstille den nye målsettingen for kjernekapitaldekning ble det i oktober vedtatt å gjennomføre en emisjon i Storebrand Bank ASA på 200 millioner kroner. Oppdaterte målsettinger og måloppnåelse per 31. desember 2009 finnes i tabellen nederst på siden.

Konsernstruktur og regnskapsrapportering
Den overordnede juridiske strukturen med de viktigste datterselskapene er vist i figuren under:

En mer detaljert oversikt over selskapsstrukturen finnes på side 151.

I tillegg til det ordinære konsernresultatoppsettet på side 66 kan konsernresultat også settes opp etter en fordeling på ulike

Konsernresultat

<i>Mill. kroner</i>	2009	2008	2007	2006	2005
Liv og Pensjon Norge	759	348	1 622	1 191	1 224
Liv og Pensjon Sverige (SPP)	487	831			
Kapitalforvaltning	240	218	138	156	24
Bank	63	68	235	190	241
Skade- og helseforsikring	-18		-5	28	24
Øvrig virksomhet	-255	-155	30	20	-60
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning ¹	1 276	1 310	2 020	1 585	1 453
Nedskrivning immatrielle eiendeler		-2 507			
Amortisering immatrielle eiendeler	-390	-519			
Endring i sikkerhetsavsetning med videre skadeforsikring ¹			9		10
Konsernresultat før skatt	887	-1 716	2 029	1 585	1 463
Skatt	47	-505	-20	-79	-41
Årsresultat	934	-2 221	-2 009	1 506	1 422

¹ Gjelder årene 2005-2007 som ikke er omarbeidet til oppstillingsplan som benyttes fra 2008.

virksomhetsområder. Dette er vist i tabellen over. Storebrand Livsforsikring AS er kategorisert som Liv og Pensjon Norge. Storebrand Holding AB rapporteres i denne sammenheng som et eget konsern som omfatter SPP Livförsäkring AB med datterselskaper som driver med forsikringsvirksomhet. Dette segmentet benevnes Liv og Pensjon Sverige. Kapitalforvaltningsvirksomheten består av Storebrand Kapitalforvaltning AS, Storebrand Fondene AS, SPP Fonder AB og Storebrand Eiendom AS. Bankvirksomheten består av Storebrand Bank ASA med datterselskaper, mens skadeforsikring omfatter Storebrand Skadeforsikring AS med datterselskapet Oslo Reinsurance Company AS samt Storebrand Helseforsikring AS. Øvrig virksomhet i konsernresultatoppsettet består i hovedsak av Storebrand ASA (morselskapet).

Positiv resultatutvikling
Konsernresultatet før skatt ble 887 millioner kroner i 2009, mot minus 1 716 millioner kroner i 2008. Resultat per aksje utgjorde 2,08 kroner i 2009 og var i 2008 på minus 5,01 kroner beregnet på gjennomsnittlig utestående aksjer. Resultatutviklingen for de ulike virksomhetsområdene omtales på de neste sidene.

Samfunnsansvar
Storebrand ønsker å være en samfunnsansvarlig aktør. For konsernet handler ansvarlighet om å ha en langsiktig strategi – og ha vilje til å stå for den i både opp- og nedgangstider. Det stilles strenge krav til samfunnsansvar, både i forhold til hvordan selskapet holder orden i eget hus og i forhold til samarbeidspartnere. Som følge av konsernets strategi, er det etablert klare rammer for hva Storebrand ønsker å investere penger i. Det er gjennom måten konsernet investerer kundenes sparepenger på at det har størst påvirkningskraft. Rollen som eier gir selskapet mulighet til å påvirke andre selskaper til systematisk forbedring. Storebrand mener bærekraftighet og samfunnsansvar blir en av de viktigste strategiske driverne for næringslivet fremover.

2009 var et år hvor konsernet styrket sitt samfunnsansvarsarbeid på flere områder. De viktigste har vært etikk og klima- og miljøarbeidet. Storebrand legger stor vekt på å skape et inkluderende arbeidsmiljø preget av høy etisk bevissthet blant sine ansatte. Undersøkelse blant de ansatte i 2008 viste at den etiske bevisstheten var nedadgående. Parallelt har det skjedd endringer på etikkområdet de siste årene, både på lov- og regelsiden og i forhold

til de forventninger som samfunnet stiller til finansbransjen. Storebrand har i løpet av 2009 både satset på kompetanseheving, opplæring og utvikling, samt revidering av etisk regelverk og etablering av eksternt varslingskanal. Det er i tillegg etablert en egen etikkindikator for konserndirektørene som inngår i konsernets målkort og samfunnsansvarsrapporteringen. Disse prosessene har skjedd samtidig i Storebrand og i det svenske datterselskapet SPP.

På miljøsidene har det nye hovedkontoret på Lysaker, som stod klart november 2009, vært et løft. Hovedkontoret er et bærekraftig bygg med lavt energiforbruk, hvor fornybare energikilder som solenergi og varmepumpe fra sjøen er tatt i bruk. De nye retningslinjene for ansvarlige innkjøp er lagt til grunn for alle innkjøp og investeringer i forbindelse med det nye bygget. Driften av hovedkontoret er også miljøfyrtårnsertifisert. Storebrand utmerket seg også som det beste nordiske finanskonsern på klimarapportering og ble inkludert i Carbon Disclosure Leadership Index 2009.

Storebrand har over lang tid engasjert seg i ulike internasjonale sammenslutninger for en mer bærekraftig utvikling. Stadig flere av samfunnets utfordringer er globale, og løs-

ninger krever samarbeid innad i næringslivet og mellom næringsliv, myndigheter og det sivile samfunn. Konsernet legger FNs Global Compact 10 prinsipper for god forretningsførsel og OECDs retningslinjer for multi-nasjonale selskaper til grunn for sitt samfunnsansvarsarbeid. Konsernet er aktiv i det internasjonale engasjementet til organisasjonene World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), United Nations Environment Programme Finance Initiative (UNEP FI) samt det nordiske nettverket i Global Compact.

Oppfølging av verdidrivere – Storebrands verdibaserte styrings-system

Virksomhetsstyringen i Storebrand knytter sammen mål, strategi, handlingsplaner, rapportering og medarbeideroppfølging. Artikkelen om eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance, side 32) beskriver dette nærmere.

Den forretningsmessige utviklingen i Storebrand følges opp gjennom definerte verdidrivere i tillegg til finansielle og regnskapsmessige størrelser. Styret og administrasjonen får på denne måten mulighet til tidlig å identi

fisere utviklingstrekk, iverksette eventuelle tiltak samt fokusere på langsiktig verdiskapning.

Storebrand Kompass utarbeides hver måned. Rapporten følger opp målene til virksomhetsenhetene konkretisert i verdidrivere og nøkkeltall. Prinsippene om balansert målstyring ligger til grunn i Storebrand Kompass og driverne er delt inn i områdene finans, kunder, interne prosesser samt vekst og læring. I tabellen under vises, som eksempel, noen utvalgte parametre innenfor kategoriene finans og kunder samt en vurdering av selskapets prestasjoner i 2009.

Oppfølging av verdidrivere					
	2009	2008	2007	2006	Vurdering 2009
Finans					
Administrasjonsresultat til eier Storebrand Livsforsikring	-176	-154	-669	-601	Forbedringspotensial
Administrasjonsresultat SPP (SEK. mill)	-122	-120			Forbedringspotensial
Kostnader/Inntekter Kapitalforvaltningsvirksomheten	65 %	56 %	65 %	64 %	Forbedringspotensial
Kostnader/ Inntekter Bankvirksomheten	71 %	66 %	70 %	71 %	Forbedringspotensial
Rangering av Storebrand Livsforsikrings avkastning i Norge ift. utvalgte konkurrenter (1-5) ¹	5	2	3	2	Forbedringspotensial
Rangering av SPPs totalavkastning ift utvalgte konkurrenter (1-6) ²	4	2			Forbedringspotensial
Kunder					
Markedsandel nysalg ³					
- tjenestepensjon (YTP/ITP) ekskl. til- og fraflytting	27 %	19 %	37 %	32 %	Meget godt
- gruppeliv bedrift	47 %	29 %	18 %	23 %	Meget godt
- langsiktig fonds- og pensjonssparing ⁴	13 %	15 %	8 %	7 %	Tilfredsstillende
- private risikoprodukter	13 %	10 %	9 %	10 %	Forbedringspotensial
Flyttebalanse (mill. kroner) ⁵	55	2 834	1 056	5 260	Forbedringspotensial
Vekst i nysalg i SPP målt i APE	6 %	16 %			Tilfredsstillende
KTI - norsk kundebarometer ⁶	68	68	70	70	Tilfredsstillende
SKI - svensk kvalitetsindex ⁷	62	61			Tilfredsstillende
Antall produkter pr. privatkunde	2,8	2,6	1,8	1,5	Forbedringspotensial
Antall nye bankkunder (brutto) ⁸	4 170	10 610	11 556	9 631	Forbedringspotensial

1 Storebrands rangering av verdjustert avkastning målt mot SpareBank 1, Nordea, Vital og KLP pr. 4. kvartal 2009.
2 SPP's totalavkastning for P250 pr. 4. kvartal målt mot Alecta, AMF, Handelsbanken Liv, LF og Skandia.
3 Statistikk fra FNH og VFF pr. 3. kvartal 2009.
4 Aksje-/kombifond, Unit Linked og Livrente/IPA vektet etter totalt salgsvolum (tegning/brutto forfalt premie) i markedet. Pr. 3. kvartal 2009.
5 Meldt salg i 4. kvartal er 2,4 milliarder kroner for kollektiv pensjon. Flyttingen vil i all hovedsak bli bokført i 1. kvartal 2010.
6 Skala fra 0-100 som viser om våre bedriftskunder i Norge er fornøyd med våre leveranser, om vi innfrir deres forventninger og hvordan de opplever oss i forhold til våre konkurrenter.
7 Skala fra 0-100. Gjennomsnittlig kundetilfredshet for kategoriene «Pensjons/livsforsikringer privatkunder» og «Tjenestepensjon bedriftskunder».
8 Både personkunder og næringskunder. Måler nye kundenummer.

EV – Market Consistent Embedded Value

Dette avsnittet gir informasjon om Embedded Value (EV) 2009 for Storebrand Livsforsikring Konsern. Denne verdien inkluderer Storebrand Livsforsikring AS (SBL) og SPP Livförsäkring AB (inkludert Euroben Life & Pension Ltd.).

Embedded Value er en aktuariell beregning for å måle verdien av et livsforsikrings-selskap ekskludert effekten av fremtidig nysalg. Denne beregningen benytter en rekke forutsetninger om forretningen, mikro-og makro-økonomiske forhold, samt andre faktorer hvorav noen er beregnet ut fra makroøkonomiske forhold og finansmarkedenes tilstand. Storebrand har utgitt en separat EV-rapport med ytterligere detaljer. EV-rapporten fra Storebrand er utarbeidet med en markeds-konsistens metodikk (MCEV).

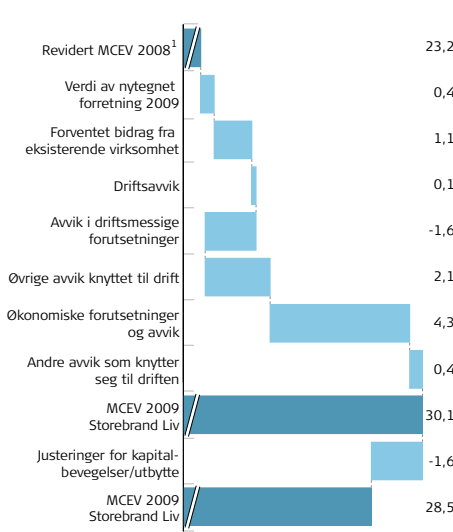
Resultat

For Storebrand Livsforsikring konsern per 31. desember 2008, er total EV på 28,5 milliarder kroner. Nåverdien av fremtidig overskudd er på 30,4 milliarder kroner, mens selskapskapitalen er på 8,9 milliarder kroner. EV har økt med 6,9 millioner inkludert åpningsjusteringer på 135 millioner kroner, men uten å ta hensyn til utbytte og øvrige kapitalforhold. Dette representerer en avkastning på EV på 30 prosent.

	31.12.09	31.12.08
<i>Mill. kroner</i>	Konsern	Konsern
Selskapskapital	8 896	8 431
Nåverdi av fremtidige overskudd ¹	30 405	23 893
Friksjonskostnader for bundet kapital	-162	-236
Tidsverdi av finansielle opsjoner og garantier	-6 847	-5 183
Kostnader for risikoer det ikke er mulig å sikre seg mot	-3 808	-3 864
MCEV Storebrand Livsforsikring konsern	28 484	23 041
IFRS egenkapital annen virksomhet ²	1 914	1 319
Embedded value Storebrand konsern	30 398	24 361
Embedded value pr. aksje ³	NOK 68,2	NOK 54,7

1 Nåverdi av fremtidig overskudd inkluderer kapitalforvaltningsverdien på 4 022 og 3 495 for hhv 2008 og 2009.
2 IFRS egenkapital for øvrig virksomhet som ikke er inkludert i MCEV analysen.
3 Basert på 445,3 millioner aksjer for 2008 og 445,9 millioner aksjer for 2009.

EV resultat på 6,9 milliarder – 30% RoEV

1 MCEV for 2008 er justert med 135 millioner som følge av ny holdingstruktur for BenCo.

Utviklingen i EV resultatet er negativt påvirket av at det er innført en mer konservativ metode for beregning av dødlighet i Storebrand Liv. I SPP har man redusert forutsetninger for at en arbeider med pensjon i SPP som slutter, blir erstattet med en ny, samt en økning i overgangen til fri-poliser. Begge disse endringer i forutsetningene i SPP bidrar til å redusere EV resultatet.

Øvrige avvik knyttet til driften har bidratt positivt til EV resultatet, påvirket av proaktive endringer i forsikringsforpliktelsene i Defined Benefit og Unit-Linked porteføljene i SPP.

I Storebrand Liv har erkjennelsen av økte marginer i kollektiv ytelse produktet bidratt positivt til EV resultatet.

Etter et turbulent 2008, har finansmarkedene stabilisert seg i 2009. Dette har bidratt til en økning i EV på 4,3 milliarder. God avkastning i 2009 har gitt økte reserver i Unit Linked produktene, og byggingen av kundebuffer har begge bidratt til det gode EV resultatet. Også økte renter bidrar positivt til EV.

Verdien av nytegnnet forretning (Value of New Business)

Verdi av nytegnnet forretning i 2009 er beregnet til 421 millioner kroner. Salget har vært positivt i både norsk og svensk livvirksomhet med nysalg på henholdsvis 1 026 millioner kroner og 670 millioner kroner målt i APE¹. For norsk virksomhet er verdien av ny forretning 348 millioner kroner.

For den svenske virksomheten er det i 2009 vært et skift i verdien av nysalget, hvor dette nå påvirker EV positivt. Dette skyldes i hovedsak økt salgsvolum, endrede betingelser og en bedret modell for kostnadsallokering.

Stadig mer av den nye forretningen skjer i fondsbaserte produkter, som utgjorde 65 prosent av verdien av nysalget i 2009. Fondsbaserte produkter har gått fra å utgjøre 22 til 34 prosent av den totale verdien ved utgangen av 2009.

<i>Mill. kroner</i>	VNB
Verdi av nytegnnet forretning	
<i>Herav</i>	
- Nåverdi av fremtidig overskudd	679
- Tidsverdi av finansielle garantier	-141
- Friksjonskostnader på bundet kapital	-3
- Kostnader for risikoer det ikke er mulig å sikre seg mot	-114
Totalverdi av nytegnnet forretning	421
<i>Kapitalforvaltningsverdien inkludert i nåverdi av fremtidig overskudd</i>	<i>97</i>

1 APE - Annual Premium Equivalent (løpende premier + 10 % av engangspremier)

Sensitiviteter

Ettersom EV bygger på en rekke forutsetninger, er det beregnet en og presentert flere ulike sensitiviteter. Gjennom 2009 er sensitivitetene knyttet til endringer i finansmarkedene blitt til dels betydelig redusert. Hovedforklaringen til dette ligger i økte kundebuffer og økt rentenivå. Den største sensitiviteten er til endringer i rentenivået, hvor en reduksjon på 1 prosentpoeng vil føre til 20 prosent reduksjon i EV. Dette er en reduksjon på 3 prosentpoeng fra 2008, da tilsvarende sensitivitet ville gitt et fall på 23 prosent. Samtidig har sensitiviteten til et 10 prosent fall i aksje og eiendomsmarkedet blitt redusert fra 16 prosent i 2008 til 10 prosent i 2009 EV.

Mill. kroner	MCEV 2009	MCEV 2008
Base	28 484	23 041
Rentenivå +1 %	-7 %	-13 %
Rentenivå -1 %	-20 %	-23 %
Markedsverdi av aksjer og eiendom -10 %	-10 %	-16 %
Markedsverdi av aksjer -10 %	-4 %	-6 %
25 % økning i underliggende volatilitet i aksjer og eiendom	-7 %	-6 %
25 % økning i underliggende volatilitet i «swaption»	-6 %	-8 %
Kostnader -10 %	8 %	8 %
Avgangsrater -10 %	3 %	2 %
Dødelighetsrate -5 % – langt liv	-4 %	-4 %
Dødelighetsrate -5 % – annen forretning	0 %	0 %
Lønn og kostnadsinflasjon + 0,5 %	1 %	1 %
Regulatorisk kapital lik solvenskapital	0 %	0 %

LARS AA. LØDDESØL (45), konserndirektør Liv og Pensjon Norge og adm. dir. Storebrand Livsforsikring AS

«Storebrand Livsforsikring har styrket sin stilling i det norske pensjonsmarkedet gjennom 2009, og er godt forberedt på pensjonsreformen som kommer neste år.

Strategi og marked

Hovedtrekk

Storebrands visjon er å være Nordens fremste og mest respekterte samarbeidspartner innen langsiktig sparing og forsikring. For Storebrand Livsforsikring innebærer det at selskapet skal være Norges mest respekterte og kundeorienterte livsforsikringsvirksomhet. En slik posisjon kan bare nås og opprettholdes gjennom markedets høyeste kvalitet på rådgivning, kundebetjening og produkttilbud. Storebrand Livsforsikring har et fortrinn i Norge ved at Storebrand-konsernet er den eneste store aktøren i markedet med langsiktig sparing og livsforsikring som hovedvirksomhet.

Rammebetingelsene for Storebrand Livsforsikrings forretningsområder er endret på en rekke områder de siste årene, blant annet gjennom innføring av nye virksomhetsregler for livsforsikring i 2008. Blant kommende endringer i rammebetingelsene som er av

Storebrand Livsforsikring har gjennom 2009 befestet sin posisjon som ledende pensjonsleverandør med de mest fornøyde kundene og positiv flyttbalanse mot konkurrentene. Storebrands konkurransekraft og lønnsomhet er styrket gjennom omfattende kostnadsreduksjoner. Pensjonsreformen innføres 1. januar 2011, og legger til rette for vekst i markedet gjennom økt behov privat sparing når pensjonene fra folketrygden reduseres.

stor betydning for selskapet er pensjonsreformen som innføres i 2011, og Solvency II, som skal gjennomføres i norsk lovgivning fra oktober 2012.

Storebrands arbeid med å tilpasse seg disse endringene omfatter produktendringer, porteføljeendringer, kundedialog, endret risikostyring og tilpasning av systemer.

Salg

Etter innføringen av OTP i 2006 er markedet for tjenestepensjon i større grad et flyttemarked. Storebrand er svært konkurransedyktig i dette markedet. Storebrand fikk i 2009 en bokført netto tilflytting i bedriftsmarkedet (kollektiv pensjon) fra konkurrentene på 2,4 milliarder kroner (meldt salg). Utviklingen med overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon har fortsatt i 2009. Flere bedrifter som vurderer omdanning fra ytelsesbaserte ordninger har utsatt prosessene i påvente av det nye hybridproduktet som myndighetene utreder i forbindelse med pensjonsreformen.

Kommunemarkedet i 2009 var krevende. Storebrand fikk ingen nye kommunekunder, og mistet tre. Samlet sett flyttes det i 2009 likevel netto 440 millioner kroner til Storebrand i markedet for offentlig tjenestepensjon, som følge av at flere store offentlige virksomheter flyttet sin pensjonsordning til Storebrand. Storebrand overtar også pensjonskasseadministrasjon og forvaltning fra flere store offentlige pensjonskasser.

I personmarkedet lyktes Storebrand godt med salg av Garantikonto, med et nettosalg på 1,6 milliarder kroner.

Premieutvikling

Samlede premieinntekter er redusert med 1 prosent sammenlignet med i fjor. Utviklingen i tjenestepensjonsmarkedet er preget av lavere lønnsvekst i år enn i tilsvarende periode i fjor.

Resultat Liv og Pensjon Norge

Mill. kroner	2009	2008
Administrasjonsresultat	-169	-177
Risikoresultat	229	475
Finansresultat ¹	201	-316
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	478	398
Øvrig	20	-31
Resultat før skatt	759	348

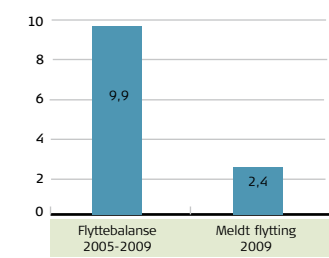
¹ Renteresultat, overskuddsdeling.

Premieinntekter ekskl. tilflytting av premiereserve

Mill. kroner	2009	2008
Kollektiv ytelsespensjon-fee basert	8 286	9 948
Fripoliser	101	97
Kollektiv med investeringsvalg	2 624	2 260
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	1 506	1 638
Individuell med investeringsvalg	2 073	1 023
Risikoprodukter uten overskuddsdeling	1 484	1 338
Sum	16 073	16 304

Flyttebalanse og meldt flytting

Mrd. kroner

Nytegning

For 2009 er samlet nytegnet premie (APE) på 1 035 millioner kroner (1 583 millioner). Nedgangen fra 2008 skyldes hovedsakelig redusert APE for kollektiv ytelsespensjon. Det har vært en god økning i forvaltningskapitalen for Garantikonto og Link-produkter gjennom 2009. Kollektiv pensjon offentlig sektor har en økning i nytegnet premie (APE) på 127 millioner kroner (37 millioner) i 2009. Nedgangen i APE for individualbransjene fortsetter også i 2009. Selskapet vant en rekke større anbudsprosesser i slutten av 2009, men disse kommer først med i regnskapet i 2010.

Effektivisering

Arbeidet med å effektivisere løsninger for salg, kundebetjening, service og oppgjør har fortsatt i 2009 og har bidratt til betydelige effektiviseringsgevinster. Storebrands rådgiverapparat på bedrifts- og privatmarkedet ble slått sammen. Målet er en enda sterkere salgskultur, bedre samarbeid lokalt, økt salg og bedre lønnsomhet i konsernets fysiske distribusjon. Den nye felles salgsorganisasjonen på tvers av bedrifts- og privatmarkedet ble etablert 1. mars 2009.

Storebrand Livsforsikrings filial i Sverige

Storebrand Livsforsikring åpnet filial i Sverige høsten 2005. Oppkjøpet og integreringen med SPP har endret forutsetningene for denne satsingen, og i 2009 ble det besluttet å samle alt nysalg i Sverige i SPP. Storebrand Liv Sverige vil ikke lenger tegne nye kontrakter, men eksisterende kundeforhold videreføres.

Et viktig mål med endringen er at SPP og Storebrand-konsernet skal bli enklere å forholde seg til for våre svenske kunder.

Samfunnsansvar og bærekraftig arbeidsliv

Storebrand ønsker å motivere og inspirere sine kunder til å utvikle helsefremmende og inkluderende arbeidsmiljøer. Målet er at flest mulig av våre kunder ser hvor viktig og nyttig en forsterket innsats på HMS-området er for de ansatte, for virksomheten og for samfunnet. Som pensjonsleverandør kan vi medvirke til at arbeidstakere får bedre helse, samtidig som nærværet øker og sykefraværet synker. Fornøyde og motiverte medarbeidere skaper lønnsomhet og bedre kvalitet i arbeidet. Vi deltar i og støtter flere prosjekter hos våre kunder der målet er å skape et bærekraftig arbeidsliv hvor ansatte kan holde seg friske og leve et liv i balanse både på arbeid og i fritiden.

Eksempler på prosjekter som har gitt et permanent lavt sykefravær er utprøving av ny arbeidstidsmodell som er mindre belastende for de ansatte og gode rutiner for forebygging og håndtering av vold og trusler på arbeidsplassen. Et pågående senior-

prosjekt har ført til at seniorer kan bli i arbeid istedenfor å velge AFP. Vi tilbyr opplæring i helsefremmende metoder som enten er vitenskapelig dokumentert og utviklet ved anerkjente forskningsinstitusjoner, eller som er utprøvd gjennom mange år i næringslivet. I 2009 har blant annet 15 kommuner og 5 offentlige virksomheter fått opplæring i Langtidsfrisk-metoden, og mange er i gang med å lage handlingsplaner for å bli langtids-friske organisasjoner.

Fremtidsutsikter

Et stort flertall av arbeidstakerne i privat sektor er nå omfattet av innskuddsbaserte tjenstepensjonsordninger. De siste årene har vært preget av økende overgang fra ytelsesbaserte til innskuddsbaserte pensjonsordninger. Hensynet til mer forutsigbare kostnader er det viktigste for bedrifter som gjennomfører slik omdanning.

Når man ser på hvor mye kapital som ligger i ordningene, vil reservene knyttet til ytelsesordningene likevel være dominerende i overskuelig fremtid.

Som følge av innføring av OTP og økt om-danning fra ytelses- til innskuddsordninger, vil markedet for fripoliser vokse betydelig i årene som kommer. Konkurransen i dette markedet er økende, og nye aktører har kommet til. Storebrand vil møte denne konkurranse offensivt, med utgangspunkt i et konkurransedyktig produkt og lang erfaring med forvaltning av pensjonsmidler som gir trygghet for kunden.

Vekst

Storebrand Livsforsikring forventer en balansevekst på mellom 6 og 9 prosent per år i bedriftsmarkedet. Markedet for langsiktig sparing utvikler seg positivt. Pensjonsreformen som gjennomføres i 2011 vil øke betydningen av gode tjenstepensjonsordninger og supplerende individuell sparing. Ansatte i bedrifter med tjenstepensjon i Storebrand er en viktig målgruppe for salg av private forsikringer og privat tilleggssparing.

Resultatutvikling

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet i 2009 er minus 169 millioner kroner og minus 177 millioner kroner for 2008. Resultatet er svakere enn ønsket, men effektene av underliggende reduksjon i kostnader som følge av lavere bemanning i flere områder begynner å gi resultater. Kostnadsnivået reduseres og vil gi bedre administrasjonsresultater fremover. Det er en operativ målsetning om at administrasjonsresultatet til eier skal være positivt fra 2010.

Risikoresultat

Risikoresultatet utgjør 229 millioner kroner for 2009 og 475 millioner kroner for 2008. Den underliggende utviklingen er noe svakere enn forventet for året 2009 i forhold til 2008. Nedgangen i resultatet for 2009 skyldes engangseffekter som slo positivt ut i 2008.

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon til risikoutjevningsfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. I kollektiv privat er det for 2009 avsatt 70 millioner kroner til risikoutjevningsfond. Risiko-utjevningsfondet utgjør 181 millioner kroner ved utgangen av 2009 for kollektiv. Risiko-utjevningsfondet for fripoliser utgjør 42 millioner kroner ved utgangen av 2009, og det er ingen endring i 2009.

Finansresultat

Finansresultatet for 2009 er 201 millioner kroner mot minus 316 millioner kroner for 2008.

Det er god avkastning i samtlige kundeporteføljer med rentegaranti. Oppnådd avkastning er over gjennomsnittlig rentegaranti i alle porteføljer.

Markedsavkastning kollektivporteføljen

Portefølje	2009	2008
Totalt	4,6 %	-0,2 %
Kollektiv standard	4,8 %	-0,2 %
Fripoliser	4,5 %	-1,3 %
Individual	4,3 %	-0,1 %

Avkastningen til de anbefalte investeringsvalgene for innskuddspensjon ble henholdsvis 11 prosent (minus 6 prosent) for forsiktig profil, 21 prosent (minus 22 prosent) for balansert profil og 30 prosent (minus 36 prosent) for offensiv. For alle profiler er avkastningen bedre enn benchmarkavkastningen.

Det er i 2009 foretatt nedskrivning av eiendomsverdiene med 1 180 millioner kroner fordelt på 287 millioner kroner i den direkte eide porteføljen i Norge og 893 millioner kroner i indirekte eksponering, hovedsakelig i utenlandske eiendomsfond. Verdssettelsen av eiendomsporteføljen støttes av et bredt utvalg av eksterne takster.

For året som helhet er samlet meravkastning 977 millioner kroner, hvorav 102 millioner kroner stammer fra interne aksjerelaterte mandater, 759 millioner kroner fra interne rente- og kredittmandater og 116 millioner kroner fra eksterne mandater.

Selskapsporteføljen leverer et resultat på 52 millioner kroner for 2009. Avkastningen på de investerte midlene er 5 prosent for 2009 mot 3 prosent i 2008. Selskapsporteføljen er nå i all hovedsak investert i aktivaklasser med lav risiko. Pengemarked utgjør i underkant av 80 prosent av investeringsporteføljen som har bidratt med god avkastning. Rentekostnadene på Storebrand Livsforsikrings lån utgjør om lag netto 130 millioner kroner i kvartalet for de kommende 12 måneder. Samlet rentebærende gjeld utgjør 6,6 milliarder kroner ved utgangen av året.

Overskuddsdeling

Avkastningen for individualproduktene med overskuddsdeling er for 2009 bedre enn gjennomsnittlig rentegaranti. Også avkastningen for fripolisene var i 2009 bedre enn den

gjennomsnittlige rentegarantien i porteføljen på 3,8 prosent.

Det er ingen overskuddsdeling på fripoliser og individuell kapitalforsikring for 2009 da selskapet har bygget buffere i form av tilleggsavsetninger på 242 millioner kroner. Når det gjelder individuell pensjonsforsikring er det i 2009 belastet et underskudd på 22 millioner kroner som følge av negativt risiko- og administrasjonsresultat.

Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko

Gjennom forhåndsprising av rentegaranti og fortjeneste på risiko er resultat til eier etter ny forsikringslov mindre avhengig av bokført avkastning i kundeporteføljene. Det er for 2009 inntektsført 478 millioner kroner mot 398 millioner kroner i 2008. Gjennomførte prisøkninger vil gi effekt fra og med 2010.

Øvrig resultat

Øvrig resultat utgjør 20 millioner kroner for 2009 og minus 31 millioner kroner for 2008. Øvrig resultat består i hovedsak av resultat fra datterselskap.

Storebrand ervervet den 1. juli 2009 14 prosent av aksjene i rådgivningsselskapet Formuesforvaltning gjennom en overføring av enkelte kundeporteføljer. Storebrand har en opsjon til å øke sin eierandel til omlag 21 prosent. Formuesforvaltning er et rådgivningsselskap rettet mot høyinntektssegmentet. Transaksjonen hadde en positiv resultateffekt på 51 millioner i 2009.

Balanseforhold

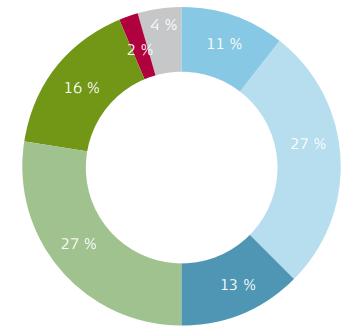
Diagrammene på neste side viser risikojustert allokering (inklusive derivater). Aksjeandelen i porteføljene med garanti utgjør mellom 4 prosent og 30 prosent. I gjennomsnitt er aksjeandelen 11 prosent, mot 5 prosent ved inngangen til året. Allokering til anleggsobligasjoner er endret fra 15 prosent til 27 prosent i gjennomsnitt for porteføljene med garanti. Økningen i aksjer og anleggsobligasjoner motsvares i tilsvarende

reduksjon i omløpsobligasjoner og penge-marked. Selskapsporteføljens aksjeandel er redusert fra 3 prosent til o prosent i 2009.

Fra årsskiftet 2010 er fripoliseporføljen splittet opp i tre underporteføljer basert på kontraktenes kundebuffer. Dette medfører at fripoliser med mye tilleggsavsetninger nå har en aksjeandel på 20 prosent. Dette bidrar til å øke den forventede avkastningen for både kunde og eier.

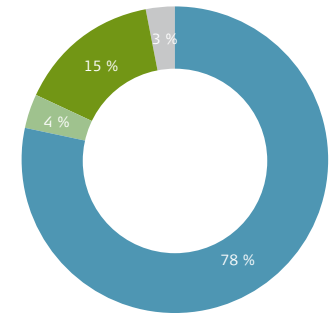
Aktivprofil

Kundeporteføljer med garanti

- Pr. 31.12.09
- Aksjer
 - Obligasjoner
 - Pengemarked
 - Anleggsobligasjoner
 - Eiendom
 - Alpha
 - Annet

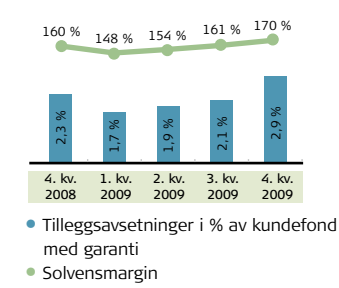
Selskapsporteføljen

- Pr. 31.12.09
- Pengemarked
 - Anleggsobligasjoner
 - Eiendom
 - Annet

Den totale forvaltningskapitalen er i 2009 økt med om lag 5 milliarder kroner og utgjør 204 milliarder kroner ved utgangen 2009.

Soliditet

Soliditetskapitalen utgjør 35 milliarder kroner og er redusert som følge blant annet av innfrielse av ansvarlig lån. Det har også vært positiv resultatutvikling og økning av kundebuffer. Tilleggsavsetningene utgjør 4,6 milliarder kroner ved utgangen av 2009, en økning på 1,2 milliarder kroner fra utgangen av 2008.

Kapitaldekningen for Storebrand Livsforsikring konsern ble 14,9 prosent, en nedgang i 2009 fra 17,4 prosent som følge av netto innfrielse av ansvarlig lån med 1 milliard kroner og avsatt konsernbidrag til Storebrand ASA på 610 millioner kroner. Storebrand Livsforsikring konsern fikk en solvensmarginprosent på 170 prosent, en forbedring på 10 prosentpoeng som følge av positiv resultatutvikling og økte tilleggsavsetninger.

SARAH MCPHEE (55), konserndirektør Liv og Pensjon Sverige og adm. dir. SPP

«Fremtidens vinnere er bedrifter som reagerer på forandringer og raskt tilpasser seg nye forhold. Vi har gjort det bra i år, men vi skal gjøre det enda bedre fremover.

Strategi og marked

Det konkurranseutsatte pensjonsmarkedet har vokst de siste årene, og det er fremdeles rom for videre vekst. Premievolumet på det svenske markedet for tjenstepensjon anslås til 92 (88) milliarder kroner. Samtidig har konkurransen blitt hardere, og den har delvis endret karakter.

Markedet for tjenstepensjoner kan deles i to grener: Forsikringer som tegnes av enkeltpersoner (både kollektive og individuelle) og andre pensjonsløsninger rettet mot arbeidsgiverne, som rådgivning, pensjonsforsikring med trekk i bonuser, risikoforsikring, pensjonsforsikring med trekk i lønn, beregnings-tjenester, samordning og forsikringspooler. SPP opererer på begge markedene.

De store anbudene har fått større betydning, noe som stiller store krav til selskapene som vil delta. Arbeidsmarkedsparterne (SN, LO, PTK) har skapt en markert endring i synet på hvilke kostnader bedriftene forventes å dekke. Enkelte avgiftstyper har blitt avskaffet.

Imponerende vending for SPP - Gjennom året har bedriften forbedret sine posisjoner på det svenske markedet. Med fortsatt fokus på kjernevirksomheten har SPP oppnådd et positivt resultat som sammen med en solid avkastning har plassert SPP blant de beste pensjonsselskapene i bransjen. En vellykket integrasjon med Storebrand gjør at SPP nå er godt rustet for ytterligere vekst og verdiskapning.

I stedet for større mangfold og bedre innsyn preges anbudsmarkedet av konkurransebegrensning og reduserte valgmuligheter for enkeltpersoner. Denne utviklingen kan føre til en monopolsituasjon der dynamisk produktutvikling hindres, noe som primært rammer kundene.

Større krav til innsyn har stilt pensjons-selskapene under press i form av tilsyn og kontroll. Dette er en positiv trend for SPP, som er helt transparent i sin presentasjon og som fremmer åpenhet.

Interessen for holdbarhet og etiske produkter stiger i samfunnet. Denne interessen styrkes også på fonds- og pensjonsmarkedet. SPP har i år tatt i bruk Storebrands konsernstandard for ansvarlige investeringer.

Informasjon og rådgivning på andre måter enn ved personlige møter øker stadig, for eksempel via internett. Både enkeltpersoner og bedriftskunder forventer stadig bedre

funksjonalitet, noe som krever rask utvikling og at selskapene kommuniserer med kundene på nye måter.

Positiv salgsutvikling

SPP har de siste tre årene hatt en svært positiv utvikling innenfor løpende premier for ikke-kollektive tjenstepensjoner, som for eksempel arbeidsgiverplaner, sjefsplaner, pensjoner med lønnstrekk og utenlandsplaner. Løpende premier har økt med omlag 22 prosent. Økningen skjer i hovedsak innenfor fondsforsikring og BenCo og skyldes i stor grad økende nytegninger.

Premieinntektene i 2009 var 7 354 millioner kroner (7 334 millioner). SPP hadde en positiv utvikling innen nysalg målt i APE gjennom året, med en økning på totalt 6 prosent sammenlignet med året før målt i lokal valuta. Den sterke økningen skjer først og fremst gjennom meglerkanalene og innen fondsforsikrings- og valgsentralprodukter.

Resultat SPP konsern		
Mill. kroner	2009	2008
Administrasjonsresultat	-101	-103
Risikoresultat	253	287
Finansresultat	260	340
Øvrig	74	293
Valutaeffekt		14
Resultat før amortisering og nedskrivning	487	831
Amortisering immaterielle eiendeler	-340	-476
Nedskrivning immaterielle eiendeler		-2 500
Resultat før skatt	147	-2 145

Premieinntekter		
Mill. kroner	2009	2008
Garanterte produkter	3 529	3 729
herav løpende premier	2 892	3 035
herav engangspremier	637	694
Unit Link	3 081	3 010
herav løpende premier	2 535	2 467
herav engangspremier	546	543
BenCo	744	596
herav løpende premier	476	274
herav engangspremier	268	322
Sum	7 354	7 334

Omstilling for bedre å møte nye markedsvilkår

I løpet av året gjennomførte SPP et nødvendig program for innsparing og effektivisering som blant annet omfattet en gjennomgang og forbedring av arbeidsprosessene for å bedre virksomhetens effektivitet. Denne omstillingsprosessen medførte at arbeidsstyrken ble redusert med 80 personer, hvorav 30 konsulenter. Reduksjon av staben har først og fremst berørt IT, salg og administrasjon. I forbindelse med omstillingen ble en del av administrasjonen overført til Storebrands datterselskap i Baltikum. SPP inngikk også en avtale om outsourcing med IT-selskapet Logica. Samarbeidet betyr at 30 av SPPs ansatte overføres til Logica.

Fortsatt effektivisering av virksomheten vil være en hovedprioritet også i tiden fremover.

Med full kraft mot visjonen

Året var generelt preget av forandring, og SPP har gjennomført store endringer i løpet av året. Integrasjonen med Storebrand er nå gjennomført og mulighetene for synergi og kunnskapsutveksling mellom selskapene begynner å vises i virksomheten. Medarbeidernes kompetanse og engasjement kan nå med full kraft rettes mot å oppnå målet om å bli Sveriges fremste og mest respekterte pensjonsselskap.

SPP skal være et moderne forsikrings- og kapitalforvaltningsselskap som tilbyr en rekke

attraktive finansiøsninger. SPP vil konkurrere med en stor portefølje av konkurransekraftige og langsiktige spareløsninger, tilpasset både flyttbarhet og livsstilsprodukter innen markedene for bedrifter, privatkunder og kommuner.

SPP vil fortsatt jobbe aktivt med å skape en effektiv organisasjon som raskt kan tilpasse seg nye forutsetninger. Tilbudet skal forbedres og tydeliggjøres, og SPP skal bli den første til å vinne kundenes tillitt.

Resultatutvikling

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet i SPP ble minus 101 millioner kroner (minus 103 millioner) i 2009. Administrasjonsinntektene ble påvirket av et lavere avgiftsgrunnlag i begynnelsen av året, som følge av nedgangen på aksje- og kapitalmarkedene. Forvaltet kapital har tatt seg kraftig opp i løpet av året, og administrasjonsinntektene er tilbake på nivåene før finanskrisen. Samlet utviklet de administrative inntektene seg positivt i forhold til fjoråret. Administrasjonskostnadene var høye i forhold til 2008. Dette skyldes i hovedsak engangskostnader forbundet med omstrukturering. I resultatet for SPP inngår også BenCo Insurance Holding B.V. fra juni 2009.

Risikoresultat

Risikoresultatet ble i 2009 253 millioner kroner (287 millioner). I løpet av året har oppløsning av sykereserver som følge av friskmeldinger gitt et positivt bidrag. Livsfall- og dødsfallsresultatet bidrar samlet med et lite, positivt resultat. Sykeresultatet er mer volatilt ettersom det påvirkes sterkt av innskjerpede regler for sykemeldinger ved lengre sykdomsperioder.

Finansresultat

Finansresultatet ble i 2009 totalt 260 millioner kroner (340 millioner).

I begynnelsen av året iverksatte selskapet tiltak for å stabilisere og bedre solvensen. Solvensmarginen steg kraftig i løpet av årets

første måneder idet rentenivået steg og forskjellen mellom bolig- og statsrenten økte. I samme periode falt finansresultatet som følge av det stigende rentenivået og en redusert forskjell mellom swap- og statsrente.

Den forbedrede solvensen gjorde at SPP i resten av året kunne redusere hedgeporteføljen og øke aksjeeksponeringen i forvaltningsporteføljene. Disse tiltakene, kombinert med styrkingen av kreditt- og aksjemarkedene, førte til at finansresultatet bedret seg.

Den gode totalavkastningen på investeringsporteføljene medfører en overskuddsdeling innenfor Defined Contribution (DC) med til sammen 160 millioner kroner for 2009.

I løpet av 4. kvartal 2009 gikk SPP over til nye dødelighetsantagelser ved beregning av livsforsikringsavsetninger. I sammenheng med oppkjøpet av SPP ble det gjort en avsetning for den beregnede effekten av overgangen til de nye antagelsene. Reserveringen var høyere enn den faktiske effekten ved overgangen, hvilket har gitt en positiv nettoeffekt på 82 millioner kroner.

Øvrig resultat

Øvrig resultat ble 74 millioner kroner (293 millioner) i 2009. Resultatet skyldes først og fremst avkastningen på egenkapitalporteføljen. Porteføljen har i sin helhet vært plassert i rentebærende verdipapirer, og forandringen fra fjoråret skyldes renteforskjeller. Resultatet omfatter også rentekostnader på ansvarlig lån.

Balanseforhold		
Finansavkastning	2009	2008
Defined Benefit (DB)	4,1 %	0,6 %
Defined Contribution (DC)	5,0 %	2,9 %
P250 ¹	9,6 %	-5,9 %
P300 ¹	4,8 %	1,2 %
P520 ¹	2,9 %	9,6 %
AP (Avgangspensjon)	1,3 %	

1 Høyeste rentegaranti i porteføljene P250, P300 og P520 er henholdsvis 2,5 %, 4 % og 5,2 %.

Året begynte med negativ avkastning på investeringsporteføljene som følge av stigende rente og fallende aksjemarkeder. I 2. kvartal bedret aksje- og kredittmarkedene seg. Sammen med økt aksjeeksponering ga dette en positiv avkastning på samtlige porteføljer for året 2009.

1. februar 2009 ble den garanterte renten for nye premier i DC senket fra 2,5 prosent til 1,25 prosent som følge av det rådende renteklimaet. Det ble lagt til en ny forvaltningsportefølje (AP) bestående av avgangspensjoner i mars 2009.

SPP praktiserer dynamisk risikostyring. Dette innebærer at SPP tilpasser sin aksjeeksponering til utviklingen i markedet. I løpet av året har aksjeandelen steget fra 3 til 26 prosent i

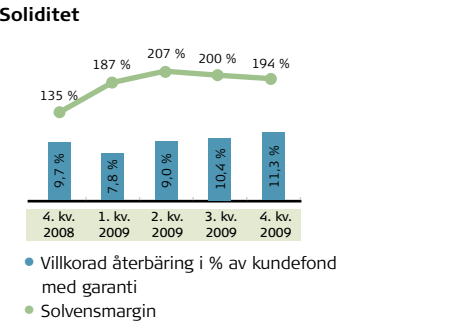
DB-porteføljen, og i samtlige DC-porteføljer har den største økningen skjedd i P250 der aksjeandelen har steget fra 11 til 42 prosent.

Villkorad återbäring

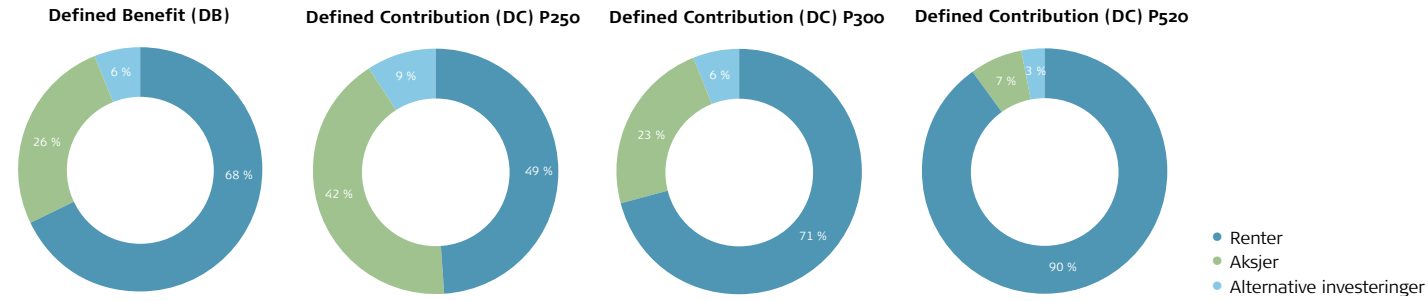
Villkorad återbäring (forsikringstakerenes bufferkapital) har kommet seg igjen etter den kraftige nedgangen i 1. kvartal 2009 og har økt med 16 prosent ved årsskiftet sammenlignet med samme tidspunkt i 2008.

Forvaltet kapital var 112 milliarder (103 milliarder) kroner ved årsskiftet 2009. En sterk netto kontantstrøm innen fondsforsikring, sammen med en positiv avkastning på porteføljene, bidro til at kapitalen steg kraftig i løpet av året.

Solvensmarginen har steget fra 135 til 194 prosent ved slutten av 2009.

Aktivaprofil kundeporteføljer med garantert avkastning

Nye avtalevilkår for DB-bestanden

I 4. kvartal 2009 ble det innført nye avtalevilkår for DB-bestanden. De nye vilkårene innebærer en overgang til markedsvurdering av pensjonsforpliktelsene og gir bedre forutsetninger for langsiktig forvaltning. Overskuddsdeling ble erstattet med en indekseringsavgift, som betyr at eier mottar 0,4 prosent av kapitalen dersom pensjoner under utbetaling kan indekseres med endringen i KPI (konsumprisindeksen), og ytterligere 0,4 prosent dersom også opp-tjente pensjonsrettigheter (fribrev) justeres med KPI.

HANS AASNÆS (46), konserndirektør
Sparing og Kapitalforvaltning og adm.
dir. Storebrand Kapitalforvaltning AS

«Godt 2009 resultat drevet opp av høye avkastningsbaserte honorarer, men svekket kvalitet i inntjeningen fra den underliggende driften.

Strategi og marked
Ambisjon

Storebrand Kapitalforvaltning er i dag Norges største private kapitalforvalter. Storebrand Kapitalforvaltning har som ambisjon å bli den foretrukne forvalter av langsiktige sparemidler og pensjonskapital. Storebrand Kapitalforvaltning bruker kompetanse fra forvaltningen av livselskapenes midler til å lage investeringsløsninger innenfor tradisjonelle fond, garantiprodukter og alternative produkter som private equity og infrastruktur, og tilbyr dette som frittstående produkter til eksterne kunder. Ved utgangen av 2009 hadde selskapet 351 milliarder kroner til forvaltning.

Bredt produktspekter

Storebrand Kapitalforvaltning forvalter hele bredden av spare- og investeringsprodukter, blant annet aktiv og passiv forvaltede aksje- og rentefond, eiendomsfond, infrastrukturfond, fond av fond strukturer innenfor private equity og hedgefond, garanterte livprodukter og enkeltstående hedgefond.

Kapitalforvaltningsvirksomheten leverer et godt 2009 resultat til tross for et krevende utgangspunkt etter finanskrisen i 2008. Resultatet drives opp av høye avkastningsbaserte resultater grunnet god verdiskaping. Inntjeningen i den underliggende driften er imidlertid noe svakere i 2009 som følge av reduserte volumbaserte honorarer og høyere kostnader til engangsinvesteringer. Totalt sett har utviklingen i 2009 vært god med økte midler til forvaltning, en rekke nye institusjonskunder, kvartalsvis økning i volumbaserte inntekter og stabilisert utvikling i kostnadsbasen.

Produktbredden gjør at selskapet kan tilby attraktive produkter under ethvert markedsforhold.

Fornøyde kunder

Storebrand Kapitalforvaltning har en egen storkundeavdeling med høyt kvalifiserte investeringsrådgivere som betjener institusjonelle kunder. Storkundeavdelingen betjener forvaltningskunder i institusjonsmarkedet som pensjonskasser, kommuner, foretak og stiftelser, i tillegg til såkalte family offices og investeringsselskaper.

I 2009 fikk Storebrand Kapitalforvaltning 23 nye institusjonelle kunder. Både interne og eksterne kundeundersøkelser viser at de institusjonelle kundene til Storebrand Kapitalforvaltning er svært fornøyde. I den anerkjente nordiske Prospera-undersøkelsen,

som gjennomføres annethvert år, ble Storebrand Kapitalforvaltning rangert som nummer én av de aller største kundene. Kunder med kapital under 800 millioner kroner til forvaltning rangerer Storebrand noe lavere, men fremdeles blant de 3-4 beste selskapene.

Storebrand Kapitalforvaltning satser også aktivt både i det norske privatmarkedet og i det svenske privat- og institusjonsmarkedet. I det norske markedet har man hatt fokus på utvikling av enkle og transparente spareprodukter som kan selges både gjennom direkte kanaler og rådgivningsbaserte kanaler. Satsningen mot det svenske markedet er fortsatt i startfasen. I 2009 overtok man fondsselskapet SPP Fonder. En stor del av fokus i 2009 har derfor vært knyttet til driften av selskapet. I perioden fremover vil derfor

salgsfokuset økes betydelig blant annet gjennom ansettelse av en institusjonell selger. Det er også i 2009 gjennomført enkelte aktiviteter mot det svenske markedet med stor suksess. Fokus i det svenske markedet vil være plattformbasert salg.

Samfunnsansvarlig investor

Samfunnsansvarlige investeringer handler om å ha et bevisst forhold til hvordan vi tjener penger. Storebrand har 15 års erfaring med å stille krav til de selskapene vi investerer i. Forvaltning av kapital er langsiktig virksomhet, og vi tror det lønner seg å arbeide systematisk med samfunnsansvar for å redusere risiko og skape forretningsmuligheter.

Vårt viktigste bidrag til bærekraftig utvikling er å drive aktivt eierskap. Hvert år tar vi kontakt med flere hundre selskaper, og vi forventer kontinuerlig forbedring innenfor miljøstyring, anti-korrupsjon, menneskerettigheter og eierstyring. Storebrand avstår fra investering i selskaper som medvirker til uetisk forretningsførsel. Per 31. desember 2009 var 93 selskaper utelukket fra investering i Storebrand og SPP. For å forsterke positiv adferd, fremhever vi også de beste selskapene: per 31. desember 2009 var 149 selskaper utnevnt til «Best in Class» av Storebrand.

Nyere forskning viser en positiv sammenheng mellom samfunnsansvar og finansiell avkastning. Vår viktigste oppgave er å tjene penger, men det er ikke likegyldig hvordan vi gjør det.

Resultatutvikling

I 2009 var samlet resultat før skatt fra kapitalforvaltningsvirksomheten 233 millioner kroner mot et overskudd året før på 215 millioner. Sammenlignet med 2008 drives resultatet opp av høye avkastningsbaserte honorarer. Videre har volumbaserte inntekter fra interne kunder økt som følge av overtakelsen av forvaltningen for SPP Livforsikring og SPP Fonder. Kostnadene i 2009 er høyere enn i 2008. Dette er i hovedsak drevet av høyere personalkostnader som følge av økt kompleksitet i driften fra ny forsikrings-

lov, engangsinvesteringer på IT området og overtagelse av SPP-porteføljen. I sum bidrar lavere volumbaserte inntekter uten et betydelig lavere kostnadsnivå til en svekket marginutvikling sammenlignet med 2008. Storebrand Eiendom bidrar med et resultat på 45 millioner kroner og SPP Fonder med et resultat på 17 millioner kroner.

Positiv inntektstutvikling

Selskapets inntekter er i hovedsak forvaltningshonorar, faste og avkastningsbaserte, samt salgsprovisjon og avkastningsbaserte honorarinntekter. Totale inntekter i selskapene Storebrand Kapitalforvaltning og Storebrand Fondene økte med 40 prosent i forhold til 2008. Økningen drives i hovedsak av høye avkastningsbaserte honorarer som følge av gode verdiskapingsresultater innenfor de fleste produktområder i 2009.

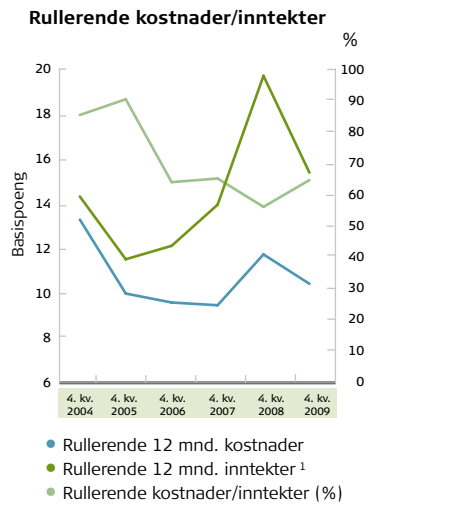
Avkastningsbaserte honorarinntekter var 147 millioner kroner i 2009 mot 39 millioner kroner i 2008. Også volumbaserte inntekter øker sammenlignet med 2008. Volumbaserte inntekter i selskapene Storebrand Kapitalforvaltning og Storebrand Fondene var 439 millioner kroner i 2009 mot 380 millioner kroner i 2008. Økningen skyldes i hovedsak inntekter fra SPP Livforsikring og SPP Fonder som Storebrand Kapitalforvaltning overtok forvaltningen for i 2009. Øvrige volumbaserte inntekter er noe lavere enn i 2008 som følge av lavere forvaltningsvolumer ved inngangen til året og produkter med lavere margin etter finanskrisen i 2008.

Bonus og investeringer gir økte kostnader

Totale kostnader øker med 53 prosent sammenlignet med 2008, i sum utgjør dette en økning på 150 millioner. Bonuskostnaden i Storebrand Kapitalforvaltning er direkte linket opp mot verdiskapingsresultatene og de avkastningsbaserte inntektene i virksomheten; svært gode avkastningsresultater innebærer derfor en stor andel resultatbasert bonus. Videre har man i 2009 overtatt forvaltningen av porteføljene til SPP Livforsikring og SPP

Fonder, noe som har medført en kostnadsøkning. I 2009 er det også gjort en rekke engangsinvesteringer på IT området, blant annet relatert til flytting av hovedkontor som bidrar til et unormalt høyt kostnadsnivå. Tilslutt ser man noe høyere personalkostnader i virksomheten drevet blant annet av økt kompleksitet i driften fra ny forsikringslov.

Utviklingen i driftsmarginen er svekket sammenlignet med 2009. Dette skyldes svekket inntektsmargin drevet av lavere volumbaserte inntekter. Kostnaden over midler til forvaltning er imidlertid lavere enn hva tilfellet var ved utgangen av 2008, og trenden i inntektsmarginen er positiv sammenliknet med inngangen av året. Totale kostnader som en del av totale inntekter (12 måneders rullerende) er økt fra 58 prosent i 2008 til 66 prosent i 2009.

¹ Inkluderer netto finansiinntekter og resultat før skatt fra Storebrand Eiendom (12 mnd. rullerende).

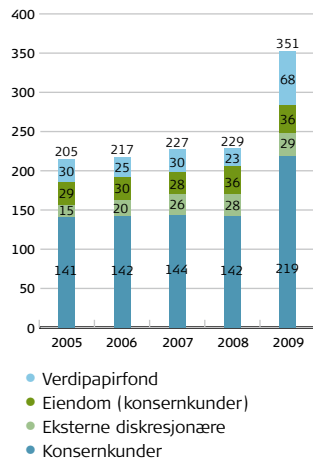
Balanseforhold

Sterk vekst i midler til forvaltning

Totale midler til forvaltning ved årets slutt var 351 milliarder kroner. Midler til forvaltning økte med 126 milliarder kroner fra 2008 til 2009. Denne massive økningen skyldes overtakelse av forvaltningen av SPP Livforsikring sine porteføljer og SPP Fonder, alene representerer disse to kundene en økning på henholdsvis 74 milliarder kroner og 40 milliarder kroner. Videre har Storebrand Livsforsikring økt sin portefølje med om lag 8 milliarder i løpet av året. Storebrand Fondene har økt sin portefølje med 5,6 milliarder i løpet av året, mens midler til forvaltning i eksterne diskresjonære porteføljer er redusert med 1,5 milliarder. I sum innebærer dette en netto positiv utvikling også i midler til forvaltning fra eksterne kunder på om lag 4 milliarder kroner.

Midler til forvaltning

Mrd. kroner

Positiv netto tegning i 2009

Storebrand Kapitalforvaltning hadde i 2009 en netto positiv tegning i verdipapirer eksklusiv midler fra konsernkunder og midler knyttet til fondsbasert liv- og pensjons-sparing på 1,4 milliarder. Hoveddelen av nettotegningen har kommet i diskresjonære mandater, men også i Storebrand Fondene har man hatt positiv netto tegning. Markedsandelen til Storebrand Kapitalforvaltning i norskregistrerte verdipapirfond var 8,2 prosent ved utgangen av 2009, noe som er en oppgang på 0,3 prosent fra 2008. Midler under forvaltning i norskregistrerte Storebrandfond økte med 8 milliarder kroner i 2009 (+84 prosent), en fjerdeplass i markedet i et år med rekordtegning.

Gode avkastningsresultater

Etter et svakt børsår i 2008 har 2009 vært et svært godt år avkastningsmessig. Storebrand Kapitalforvaltning har hatt en meravkastning på 977 millioner kroner på den aktive forvaltningen som utføres for Storebrand Livsforsikring. Også i fondsselskapene har avkastnignen vært god i 2009. Storebrand Fondene hadde en verdiskaping på 806 millioner etter forvaltningshonorarer og SPP Fonder en meravkastning på 442 millioner etter forvaltningshonorarer.

KLAUS-ANDERS NYSTEEN (44), adm, dir. Storebrand Bank ASA

«Storebrand Bank har klart seg godt i en krevende tid, og vil i 2010 fokusere på å videreutvikle eksisterende posisjoner og å bedre lønnsomheten.

Strategi og marked

Storebrand Bank ASA har som visjon å være «det smarte valget for den moderne kunden». Banken skal være enkel å forholde seg til og tilby etterspurte produkter til konkurransedyktige priser både til privat- og bedriftsmarkedet.

Nye tilbud til privatmarkedet

I privatmarkedet er ambisjonen å etablere Storebrand Bank som Norges beste direktebank. Banken skal bidra til kundevekst i konsernet samt med distribusjon av Storebrandkonsernets produkter til personkundene. Som en del av arbeidet med å nå ambisjonen i privatmarkedet har banken lansert nye tjenester i nettbanken gjennom hele 2009. Banken har blant markedets mest fornøyde og lojale kunder. Konkurransesituasjonen i privatområdet er preget av at pris fortsatt er en viktig faktor for rekruttering av nye bankkunder, og gjennom 2009 har priskonkurransen på boliglån til husholdningene tilspisset seg.

Resultatutviklingen i Storebrand Bank er til tross for en normalisering av de globale kredittmarkedene i 2009 preget av svake konjunkturer og en krevende markedssituasjon. For banknæringen og Storebrand Bank har dette medført utlånstap over et normalt nivå, lav direkteavkastning på egenkapitalen, pressede innskuddsmarginer og høye kostnader knyttet til å opprettholde høye likviditetsbuffer. Det er i 2009 gjennomført en rekke tiltak som gjør at banken har en sterk kjernekapital, robust finansieringsstruktur, god likviditet og en utlånsportefølje med høy kvalitet.

Sterkt posisjon i bedriftsmarkedet

I bedriftskundesegmentet har Storebrand Bank en sterk posisjon mot det profesjonelle eiendomsmarkedet. Ambisjonen er å være en ledende tilbyder av rådgivning, transaksjonstjenester og finansiering til bedriftskunder innen næringseiendom. Bankens konkurransefortrinn er knyttet til kompetanse, helhetlige løsninger og god service. Virksomheten innenfor området inkluderer eiendomsmegling, utleiemegling, verddivurdering, corporate finance og finansieringstjenester. Disse tjenestene er samlet under navnet «Eiendomshuset Storebrand Bank». I tillegg har banken etablert en fokusert satsing mot formuende privatpersoner og investorer. Sammen med øvrige enheter i Storebrand tilbyr banken tjenester til disse og andre utvalgte segmenter.

Et svakt marked for nye boliger har i 2009 medført svekket lønnsomhet for en rekke eiendomsutviklere. Dette er en viktig årsak til at samlede nedskrivninger på utlån i bedriftskundesegmentet utgjorde 45 millioner kroner i 2009. De individuelle nedskrivningene skyldes hovedsakelig to enkeltprosjekter knyttet til utvikling av boliger til personmarkedet. Resultatene i Ring Eiendomsmegling er preget av at 2009 har vært et år med lav aktivitet i eiendomsmarkedet, spesielt innenfor salg av nye boliger.

Samfunnsansvar i fokus

Storebrand Bank har samfunnsansvar på agendaen, spesielt koblet til den ordinære bankdriften. De viktigste aktivitetene er knyttet til holdningsskapende arbeid og krav til ivaretagelse av etiske retningslinjer, compliancearbeid samt tiltak mot hvitvasking og økonomisk kriminalitet.

Resultat Bank konsern

Mill. kroner	2009	2008
Netto renteinntekter	423	512
Netto provisjonsinntekter	76	62
Andre inntekter	148	89
Totale inntekter	647	663
Driftskostnader	-504	-473
Resultat før tap	144	190
Tap på utlån/investeringseiendommer	-81	-122
Resultat før amortisering	63	68
Amortisering immaterielle eiendeler	-29	-35
Resultat før skatt	35	33

Resultatutvikling

Resultat før tap og amortisering for Storebrand Bank konsern ble 144 millioner kroner mot 190 millioner kroner i 2008. Resultatet er preget av lav direkteavkastning på egenkapitalen, økte fundingkostnader, pressede innskuddsmarginer og høye kostnader knyttet til å opprettholde høye likviditetsbuffer, samt et svakt resultat i Ring Eiendomsmegling. Netto kostnadsføring knyttet til tap på utlån, garantier, inklusive overtatte engasjement med videre utgjorde 81 millioner kroner mot 122 millioner i 2008.

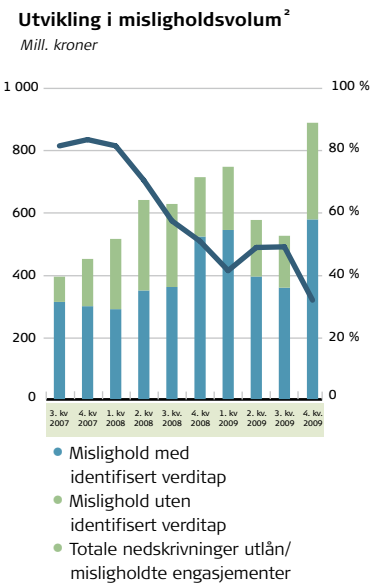
Netto renteinntekter for bankkonsernet beløp seg til 423 millioner kroner mot 512 millioner kroner året før. Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,95 prosent (1,17 prosent) i 2009. Nedgangen i netto renteinntekter i 2009 skyldes i hovedsak høyere finansieringskostnader og lavere direkteavkastning på egenkapitalen som følge av et lavere rentenivå.

Driftskostnadene for bankvirksomheten¹ utgjorde 391 millioner kroner (382 millioner), tilsvarende en kostnadsprosent på 70,5 prosent (63,1 prosent) i 2009. Banken har i 2008 og 2009 overtatt flere funksjoner som tidligere ble kjøpt av andre konsernselskap. De overtatte funksjonene utgjør 42 årverk og omfatter i hovedsak kundesenter og bankrådgivere. Overtagelsen av disse funksjonene vil i en periode svekke bankens resultater fordi kostnadene for tidligere år fortsatt periodiseres over netto renteinntekter samtidig som de nå inngår i sin helhet i bankens driftskostnader. Korrigert for denne effekten er det en underliggende kostnadsreduksjon i bankvirksomheten. I løpet av året er en rekke oppgaver overført til Storebrand Baltic, og effektiviseringsarbeidet i banken fortsetter i 2010. Kostnadsprogrammet vil gi en årlig reduksjon i driftskostnader på totalt 50 millioner kroner, full effekt forventes i 2011.

Balanseforhold

Forvaltningskapitalen for Storebrand Bank konsern utgjorde 43 milliarder kroner per 31. desember 2009. Innskuddsdekningen var ved årsskiftet 50,7 prosent mot 46,9 prosent i 2008.

Mislighold uten verdifall er redusert med 5 millioner kroner til 309 millioner kroner gjennom 2009 etter ny misligholdsdefinisjon. Volumet av misligholdte og tapsutsatte engasjementer for bankvirksomheten utgjorde 884 millioner kroner, tilsvarende 2,5 prosent av brutto utlån per 31. desember 2009, en økning fra 2,1 prosent av brutto utlån ved utgangen av 2008.

Tilgangen på langsiktig finansiering i kapitalmarkedene er i bedring. Storebrand Bank har benyttet bytteordningen administrert av Norges Bank, gjennom datterselskapene Storebrand Boligkreditt og Storebrand Eiendoms-kreditt i forbindelse med utstedelser av obligasjoner med fortrinnsrett. Banken har en balansert finansieringsstruktur og baserer sine innlån på kundeinnskudd, utstedelse av

verdipapirer og kredittforetaksobligasjoner både direkte i markedet og gjennom bytteordningen mot Norges Bank, samt innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. Forfallstrukturen på bankens gjeld er forbedret i 2009.

For å styrke bankens kjernekapital ble det i oktober 2009 gjennomført en kapitalutvidelse gjennom en rettet emisjon mot Storebrand ASA på 200 millioner kroner. Storebrand Bank konsern har ved utgangen av 2009 en netto ansvarlig kapital på 2,9 milliarder kroner, tilsvarende en kapitaldekning på 13,5 prosent og en kjernekapitaldekning på 10,4 prosent. Storebrand Banks mål for kjernekapitaldekning er 10 prosent. Storebrand Bank konsern har per 31. desember 2009 tilfredsstillende soliditet og meget god likviditet.

GUNNAR ROGSTAD (53), konsern-direktør Storebrand Direkte

«Kvalitet og kundevennlighet i skadeoppgjør er vår beste referanse i et konkurranseutsatt marked.»

Skadevirksomheten i Storebrand omfatter selskapene Storebrand Skadeforsikring og Storebrand Helseforsikring.

Skadeforsikring

Marked og strategi

Fremtidsrettet skadeforsikringsselskap

Storebrand Skadeforsikring leverer standard skadeforsikringer til det norske privatmarkedet samt utvalgte næringsforsikringer til SMB markedet. Inngående telefon- og nettsalg utgjør mer enn 80 prosent av totalsalget, hvorav nettsalg utgjør 43 prosent. Gjennom lave distribusjonskostnader og rett risikopris tilbyr selskapet kvalitetsprodukter til konkurransedyktige priser.

Fortsatt sterk vekst

Utviklingen i skadevirksomheten er fortsatt sterk. I løpet av 2009 økte bestandspremien med over 50 prosent. Antallet forsikringspoliser i bestanden økte i samme periode med 40 200 poliser til 123 600 poliser. I løpet av 2009 har Storebrand Skadeforsikring forbedret nettsalgsløsningen ytterligere med utvidet produkttilbud og bedret grensesnitt.

Storebrand Skadeforsikring er ledende i Norge på nettdistribusjon og fortsetter den sterke veksten i 2009. Storebrand Helseforsikring har en ledende markedsposisjon innenfor helseforsikring og leverer trygghet og høy kvalitet i skadebehandlingen.

Fornøyde kunder

Tilbakemeldingen fra kundetilfredshetsundersøkelser (samlet KTI for skadeoppgjør på 79,4) forteller oss at våre kunder fortsetter å være svært fornøyde med at vi leverer raske, vennlige og effektive skadeoppgjør

Prisvinner

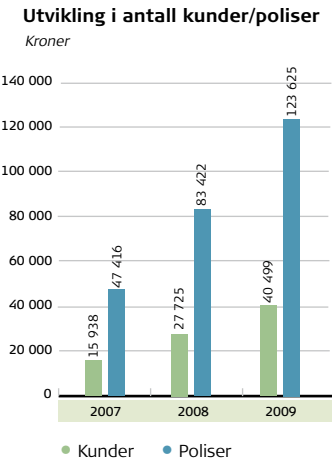
Storebrand Skadeforsikring har i løpet av de siste tre årene blitt kåret til beste selskap (alene eller sammen med et annet selskap) i 11 av de 12 store pristestene i media.

Øvrig virksomhet

Oslo Reinsurance Company eies 100 prosent av Storebrand Skadeforsikring AS og driver i hovedsak avvikling av egen reassuranseforenting. Forretningen vil være endelig avsluttet i løpet av 2010. Ved siden av den nye virksomheten og Oslo Re, består virksomheten i Storebrand Skadeforsikring AS av avvikling av brutto forsikringsansvar (frontingansvar) som er reassurert i If Skadeforsikring.

Resultatutvikling

Storebrand Skadeforsikring inkludert Oslo Reinsurance Company ASA fikk et resultat før amorterisering på minus 24 millioner kroner for 2009, mot minus 3 millioner året før. Det er naturlig at virksomheten har et negativt resultat i oppstartsfasen, men det forventes at virksomheten vil generere positivt resultat i 2010. Skadeprosenten for året endte på 83 prosent inklusive skadeoppgjørskostnader.

Resultat skadevirksomheten		
Mill. kroner	2009	2008
Premieinntekter for egen regning	278	172
Erstatningskostnader for egen regning	-230	-142
Driftskostnader ekskl. amortisering	-94	-77
Netto finansinntekter	2	12
Driftsresultat før amortisering Storebrand Skadeforsikring AS	-45	-34
Oslo Reinsurance Company AS (run-off)	25	19
Endring forsikringstekniske avsetninger	-4	11
Resultat Storebrand Skadeforsikring konsern før amorterisering	-24	-3
Resultat Storebrand Helseforsikring AS før amortisering	6	3
Resultat skadevirksomheten før amortisering	-18	
Amortisering immaterielle eiendeler	-13	-12
Resultat før skatt	-31	-12

1 Består av Storebrand Bank ASA, Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eiendoms-kreditt AS.
2 Ny og strengere misligholdsdefinisjon innført fra 2009.

Utsikter for 2010

Det private skadeforsikringsmarkedet i Norge vurderes fremdeles som lønnsomt, men etablering av flere nye aktører i 2009 har bidratt til skjerpet konkurranse. Vi ser en generell negativ trend i skadeutviklingen innenfor reise-, bygning- og innbo som vi følger nøye med hensyn til behov for generelle prisøkninger.

Hovedutfordringen i 2010 blir å velge løsninger som støtter opp om en kostnadseffektiv drift av selskapet slik at det vil være mulig å oppnå ønsket lønnsomhet og volumvekst.

Helseforsikring

Resultatutvikling

Storebrand Helseforsikring eies 50 prosent av Storebrand ASA, men resultatkommentarene er for selskapet som helhet. Storebrand Helse oppnådde et resultat før amortisering for 2009 på 12 millioner kroner mot 7 millioner kroner året før. Selskapet tilbyr behandlingsforsikring i bedrifts- og privatmarkedet i Norge og Sverige. Premieinntektene for helseforsikringsproduktene økte fra 245 millioner kroner i 2008 til 264 millioner kroner i 2009, tilsvarer en økning på 7

prosent. Av veksten i opptjent premie for egen regning er den prosentvise økningen størst i Norge. Virksomheten opplever økt oppmerksomhet på helseforsikring som verktøy for å redusere sykefraværet fra både næringslivet og media generelt, og skadeprosenten for året endte på 53 prosent (eksklusive skadeoppgjørskostnader) mot 51 prosent året før. Virksomheten fortsetter å vokse i antall kunder i 2009, og ved utgangen av 2009 hadde helseforsikringsselskapet i overkant av 81 900 kunder og en samlet bestandspremie på 276 millioner kroner.

ØVRIG

Storebrand ASA

Resultatutvikling

Resultat før skatt i Storebrand ASA, i henhold til IFRS, vises i tabellen nedenfor. Det offisielle regnskapet til Storebrand ASA er avlagt etter norsk regnskapslovgivning (NGAAP). Informasjon om dette regnskapet er gitt på side 131. Etter IFRS ble resultat før skatt på minus 109 millioner kroner i 2009, mot 512 millioner i 2008.

Konsernbidrag og utbytte er direkteavkastning på kapital investert i datterselskaper og var i 2009 147 millioner kroner. Etter IFRS blir konsernbidrag og utbytte inntektsført i det året det vedtas på generalforsamlingen. Dette betyr at inntektsførte konsernbidrag og utbytter i 2009 kommer fra datterselskapenes resultat i 2008. Fra Storebrand Livsforsikring er det ikke inntektsført konsernbidrag i 2009 mot 268 millioner kroner i 2008.

Storebrand ASAs driftskostnader i 2009 var 151 millioner kroner, mot 111 millioner i 2008. Økningen i kostnader skyldes i hovedsak prosjektarbeid våren 2009.

Kapitalforhold

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital og lån i konsernet til den økonomiske risikoen og kapitalkrav for virksomheten. Vekst i virksomheten og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig driv-

kraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingbaserte krav.

Konsernet har en målsetting om over tid å ha en solvensmargin i livvirksomheten på over 150 prosent og kjernekapitaldekning i banken på over 10 prosent. Storebrand Livsforsikring AS har videre en målsetting om en rating på A-nivå. Morselskapet i konsernet har en målsetting om en netto gjeldsgrad på null over tid.

Solvensmarginen i Storebrand Livsforsikring konsern var ved årsskiftet på 170 prosent og således over intern målsetting. Kapitalbasen i livvirksomheten er i 2009 styrket gjennom et positivt resultat og bygging av tilleggsavsetninger. Kjernekapitaldekning i Storebrand Bank var ved årsskiftet på 10,4 prosent.

Storebrand ASA hadde ved utgangen av året en netto gjeldsgrad på 11 prosent. Nedgangen i forhold til 2008 skyldes hovedsakelig innfrielse av et internt ansvarlig lån ytet til Storebrand Livsforsikring på EUR 70 millioner. I løpet av året har Storebrand ASA utstedt tre senior obligasjonslån på til sammen 1,5 milliarder kroner. Nye obligasjonslån i Storebrand ASA er brukt til å betale tilbake et banklån på EUR 70 millioner, nedbetale kredittfasiliteten med EUR 40 millioner samt innfrielse av et obligasjonslån på 830 millioner kroner. Storebrand ASA hadde totale likvide eiendeler ved utgangen av 2009 på 1,25 milliarder kroner. Morselskapet har i tillegg en uttrukket kredittfasilitet på EUR 115 millioner.

Styret har i 2009 lagt vekt på å bygge kundebuffer, styrke solvensmarginen og redusere netto gjeldsgrad. Styret i Storebrand ASA anbefaler derfor ikke å utbetale utbytte for 2009.

I forbindelse med aksjekjøpsordning for ansatte og en incentivordning for konsernledelsen og andre ledende ansatte har selskapet til sammen solgt 517 397 aksjer for til sammen 10 389 332 kroner. Ved utgangen av 2009 eide Storebrand ASA 4 059 843 egne aksjer.

Skatt

I Norge er normalskattesatsen for aksjeselskaper på 28 prosent, mens effektiv skattekostnad for konsernet er normalt langt lavere. Skattesatsen for SPP i Sverige er omlag 26 prosent på visse inntekter.

Det er flere forhold som påvirker skattekostnaden for Storebrand-konsernet og som

gir avvik mot normalskattesatsen. De største avvikene er knyttet til virksomheten i Storebrand Livsforsikring som normalt har store forskjeller mellom regnskapsmessige resultater og skattepliktige resultater knyttet til investeringer i aksjer innenfor EØS-området. Etter den skattemessige fritaksmetoden beskattes samlede gevinster på og utbytte fra slike aksjer med en lav skattesats på tre prosent, mens samlede tap på slike aksjer ikke er skattemessig fradragsberettiget. Som følge av betydelige fremførbare underskudd i konsernet, samt den forventede lave skattesatsen for livvirksomheten ved normale finansmarkeder, forventes ikke betalbar skatt i den norske virksomheten i de kommende årene.

Ved utgangen av 2009 foreligger det et grunnlag for balanseføring av utsatt skattefordel, inklusive midlertidige forskjeller mellom regnskap og skatt, på om lag 4,6 milliarder kroner i konsernet. Fremførbare underskudd og fremførbar godtgjørelse utgjør om lag 8,5 milliarder kroner. Det vises til note 9 i årsregnskapet for konsernet. Den fremførbare godtgjørelsen kan fremføres i 10 år fra det tidspunkt hvor den fremførbare godtgjørelsen oppstod. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at

selskapene i konsernet i fremtiden vil ha tilstrekkelig skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Det er ikke innregnet utsatt skattefordel i balansen. Dette skyldes usikkerhet om fremtidige skattepliktige inntekter vil komme på et nivå som medfører at de fremførbare underskuddene kan benyttes.

Ved oppkjøpet av SPP har Storebrand fått en stor virksomhet i Sverige. Fremførbare underskudd kan ikke benyttes på tvers av landegrenser, og den svenske virksomheten vil, når det gjelder skatt, vurderes på selvstendig grunnlag. SPP er kjøpt av et svensk holdingsselskap som er finansiert med både egenkapital og ansvarlig lån. Skattekostnaden og betalbar skatt i den svenske virksomheten vil påvirkes av rentekostnader på lånet i holdingsselskapet, organisering av kapitalforvaltningsvirksomheten samt amortisering av immaterielle eiendeler. Det er forventet at skattekostnaden i den svenske virksomheten blir begrenset på sikt.

Nærmere om beskatningsregler for den svenske virksomheten
Avkastning på egenkapitalen samt resultat av risikoforsikringer beskattes med vanlig

Storebrands kapitalsituasjon i nøkkeltall					
Mill. kroner	2009	2008	2007	2006	2005
Storebrand konsern					
Kapitaldekning	13,9 %	14,3 %	9,2 %	10,6 %	11,2 %
Kjernekapitaldekning	10,0 %	9,5 %	6,3 %	7,7 %	7,8 %
Storebrand ASA					
Netto gjeldsgrad ¹	11,0 %	13,0 %	22,0 %	-4,0 %	-9,0 %
Storebrand Livsforsikring konsern					
Kapitaldekning	14,9 %	17,4 %	10,0 %	9,7 %	11,0 %
Kjernekapitaldekning	10,8 %	11,5 %	5,9 %	6,5 %	7,0 %
Solvensmargin	170 %	160 %	136 %	175 %	176 %
SPP					
Solvensmargin	194 %	135 %	178 %	310 %	140 %
Storebrand Bank konsern					
Kapitaldekning	13,5 %	10,8 %	10,5 %	11,0 %	10,4 %
Kjernekapitaldekning	10,4 %	8,1 %	7,9 %	8,8 %	8,2 %
1 Netto gjeldsgrad er gjeld fratrukket likvide eiendeler delt på eiendeler fratrukket likvide eiendeler. Beregnet i forhold til IFRS.					

selskapsskatt på 26,3 prosent (inntekts-skatt). For øvrig betales en sjablongbasert avkastningsskatt på de eiendelene som forvaltes på forsikringstagernes regning. Avkastningsskatten belastes forsikrings-kundenes tilordnede avkastning.

Finansiell risikostyring

De fleste av Storebrands produkter gir opphav til finansiell risiko. Verdienne i selskapet skal forvaltes på en slik måte at de vokser over tid, samtidig som risikoen for tap på kort og lang sikt skal være liten. Disse målsetningene står i et motsetningsforhold til hverandre da det er et fundamentalt prinsipp i finansmarkedet om at avkastning oppnås ved å være eksponert for risiko. Storebrands inntekter og konkurransekraft baseres på effektiv og sikker balansering mellom disse, og selskapet påtar seg dermed noe finansiell risiko som en del av kjernevirksomheten. God kontroll og styring av risiko er en forutsetning for å nå konsernets finansielle målsetninger og sikre at konsernet har finansiell styrke til å motstå og begrense tap.

Risikostyring i Storebrand

Datterselskapene i Storebrand-gruppen bidrar med risiko, men også inntekter til konsernet. Storebrand har etablert en egen avdeling som har som sin primære oppgave å drive grupperisikostyring. Dette innebærer å veie inntekspotensialet opp mot risikoen i de ulike delene av selskapet. Storebrands egenkapital, ansvarlig kapital og fremmedkapital skal gjøres tilgjengelig for produkter og initiativ som over tid gir god inntjening sett opp mot den risikoen konsernet eksponeres for. Denne funksjonen skal bidra til at selskapet etablerer gode og kostnadseffektive løsninger til glede for selskapets kunder og eiere.

Risikostyring i livsforsikring

Investeringsstrategien i Storebrand beskriver retningslinjene for hvordan kundenes pensjonskapital skal forvaltes frem til utbetaling. Målsettingen er å oppnå høyest mulig

avkastning for kunder, pensjonister og eiere på lang sikt, samtidig som risiko for tap på kort og lang sikt begrenses. Storebrand bærer i livsforsikringsvirksomheten risiko som en naturlig del av sin forretning og sitt inntjeningsgrunnlag. Risikostyringen er etablert for å kunne innfri den skisserte målsetningen på en kontrollert måte. Finansiell risiko er den dominerende risikofaktoren i Storebrand Livsforsikring og er i den norske virksomheten i hovedsak knyttet til å innfri den årlige avkastningsgarantien. I den svenske virksomheten er den langsiktige pensjonsforpliktelsen en sentral kilde til finansiell risiko for Storebrand. Den årlige rentegarantien og den langsiktige pensjonsforpliktelsen gir betydelige føringer for hvordan kapitalen i Storebrands kunde- og eierporteføljer skal investeres.

Investeringsporteføljene er underlagt en rekke kvantitative og kvalitative rammer, og risikoen i investeringsporteføljen måles og overvåkes løpende ved hjelp av rapporter, modeller og tester. For eksempel brukes stresstester og «Value at Risk» som metoder for å beregne potensielt tap i investeringsporteføljen. Slike mulige tap vurderes opp mot forpliktelsen Storebrand har til å nå en avkastning som er lik den årlige rentegarantien i Norge og den langsiktige pensjonsforpliktelsen i Sverige.

Investeringsporteføljenes forventede avkastning beregnes med utgangspunkt i sammensetningen av porteføljene og de ulike aktivaklassenes forventede avkastning. Dette er basert på vurderinger av historisk avkastning, forventet risikopremie for aksjer og andre risikable aktiva, samt markedets forventning til rentenivået frem i tid. Forventet avkastning på porteføljene de nærmeste årene er beregnet til mellom 5 og 6 prosent. Effekten av sikringstiltak og aktiv løpende risikostyring reduserer sannsynligheten for lav avkastning. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er tilstrekkelig til å dekke den garanterte renten i Norge eller at markedsbevegelsene er slik at nåverdien av pensjonsforpliktelsen i Sverige øker mer enn aktiva, vil dette dekkes

ved å bruke bufferkapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp hvis oppspart bufferkapital ikke strekker til. Den gjennomsnittlige rentegarantien i Norge og Sverige forventes å synke i årene fremover, da nye kontrakter har lavere garantert rente enn gjennomsnittet av dagens bestand. Garantert rente på nye kontrakter i Norge og Sverige er henholdsvis 2,75 prosent og 1,25 prosent. Selskapskapital og kundekapital forvaltes i ulike porteføljer i Storebrand, og selskapskapitalen til både den norske og den svenske virksomheten forvaltes med lav risiko.

Stigende aksjemarkeder og stigende renter i 2009 har økt den risikobærende evnen i Storebrand. Utøvelse av dynamisk risikostyring har gjennom 2009 tillatt økt aksjeandel. Økt allokering til obligasjoner i kategorien «lån og fordringer» i den norske virksomheten med løpende avkastning vesentlig over rentegarantien, bidrar til å redusere risikoen i selskapet.

Selskapet legger stor vekt på å vurdere investeringsmuligheter med høy løpende avkastning balansert mot risikoen for tap og verdifall. Storebrand jobber kontinuerlig med å videreutvikle investeringsporteføljen slik at den er eksponert i aktiva som forventes å gi god avkastning relativt til den risiko og det kapitalkravet som er knyttet til aktivaklassen. Nåværende og kommende regelverk for livsforsikring, spesielt det europeiske Solvens II-regelverket, setter føringer for kapitalkravet. I tillegg vurderes også omsetteligheten til aktivaene i selskapets investeringsbeslutninger.

Norsk virksomhet

For den norske virksomheten er kunde-kapitalen inndelt i to hovedkategorier; kollektiv og investeringsvalg, og disse er igjen delt i ulike profiler avhengig av kunders risikoevne og risikovilje. Den tradisjonelle rentegarantien gjelder for alle kunder i kollektivbestanden, mens kategorien investeringsvalg omfatter både tradisjonell ytelsespensjon hvor rente-

garantien er gjeldende og innskuddspensjon uten rentegaranti. For den kollektive bestanden i den norske virksomheten definerer myndighetene selskapets risikokapital til å bestå av kursreguleringsfondet, tilleggssavsetninger, kjernekapital ut over lovens minimumskrav og opptjent resultat. Denne risikokapitalen vurderes mot en stresstest som viser mulig tap ved ekstreme markeds-situasjoner. Stresstesten er fastsatt i tråd med Finanstillsynets «Risikobasert Tilsyn».

For investeringsvalgsbestanden er en eventuell rentegaranti knyttet til den verdjusterte avkastningen. Dermed har bestanden ikke et kursreguleringsfond tellende som en del av sin risikokapital. Til gjengjeld kan renteperioden utvides til fem år til forskjell fra kollektivbestanden og kundene kan velge å skyte inn en særskilt bufferavsetning. Risikostyringen er utformet for å reflektere disse forskjellene, herunder rentefølsomhet og allokeringen til risikable aktiva.

Norske livselskapers forpliktelser om årlig rentegaranti i forsikringsavtaler av lang varighet stiller selskapene ovenfor ulike problemstillinger knyttet til renterisiko. På kort sikt har man risiko for at selskapets verdier reduseres ved en renteoppgang som følge av at obligasjoner da faller i verdi. På lang sikt vil imidlertid et lavt rentenivå medføre at rentegarantien på eksisterende kontrakter blir utfordrende å innfri. Det oppstår over tid en risiko for at selskapets resultat og kundenes avkastning svekkes og at det ikke er tilstrekkelig risikokapasitet til å bygge risikokapital samt gi god nok pensjonssparing.

Lave renter er det mest utfordrende scenarioet på lang sikt både for den norske og den svenske virksomheten. Imidlertid er det nødvendig å veie de tilgjengelige tiltak mot dette risikobildet opp mot den kortsiktige risikoen som den årlige rentegarantien representerer. Det er også verdt å nevne at kundene er eksponert for faren for stigende inflasjon gjennom at pensjonsparingen skal opprettholde kjøpekraften. For produktene

med størst volum i Storebrand er det arbeidsgiveren til den kommende pensjonstakeren som har risiko for økt inflasjon gjennom at økt lønnsinflasjon gir økt premiekrav. Investeringsstrategien til Storebrand tar allikevel noe hensyn til dette i aktivaallokeringen gjennom allokering til eiendom og andre realaktiva som til en viss grad har en avkastning knyttet til inflasjon.

Svensk virksomhet

For den svenske virksomheten i SPP er bestanden delt inn i ytelsespensjon, innskuddspensjon og unit-link kontrakter. Det er knyttet garantier til både ytelsespensjon og innskuddspensjon i SPP. Ved at det svenske rammeverket for livsforsikring i større grad er tilpasset det europeiske Solvens II-regelverket, der rentenivået løpende påvirker størrelsen på forsikringsforpliktelsen, har SPP en annen finansrisiko knyttet til rentebevegelsene enn den norske delen av virksomheten. Dette påvirker aktivasiden og risikostyringen av denne.

Den finansielle risikoen i SPP er i stor grad fallende aksjemarkeder og fallende renter, men for noen kontrakter er det også risiko ved sterkt stigende renter. SPPs ytelsesbaserte produkter har også inflasjonsjustering og således er det inflasjonsrisiko på deler av bestanden. Som følge av et noe mer sammensatt finansielt risikobilde i SPP enn i den norske virksomheten, styres risikoen som kundeporteføljen representerer mot egenkapitalen også gjennom egne sikringsforretninger i selskapsporteføljen til SPP. Investeringsstrategien og risikostyringen i SPP er sammensatt av tre hovedpillarer: En aktivaallokering som gir god avkastning over tid for kunder og eier, utøvelse av løpende risikostyringstiltak i kundeporteføljene, samt tilpasset sikring av visse utvalgte forsikringskontrakter i selskapsporteføljen. Finansinspeksjonen har etablert sin stresstest gjennom 'Trafikklyssrapportering', som er i tråd med det kommende regelverket for Solvens II.

For SPP kan det oppstå latente underskudd (LKT) for visse kunder. Selskapet gjør avset-

ninger i regnskapet for å møte visse. Latente underskudd kan reverseres ved god porteføljeavkastning og/eller økte markedsrenter. Risikostyringen i SPP er også utformet og optimalisert etter dette regelverket om tilbakevinning av tildeligere avsatt egenkapital.

Løpende tilpasset risikoposisjon

Kapitalmarkedene kan svinge kraftig i løpet av kort tid og dermed påvirke selskapets risikoposisjon. Storebrand justerer risikoposisjonen løpende slik at den holdes innenfor forhåndsdefinerte bånd vedtatt av styret. Risikoen justeres på flere måter: For det første legger Storebrand vekt på å bygge og opprettholde et riktig nivå på risikokapitalen, herunder kundebuffer, for å kunne møte tap. For det andre diversifiseres risikoen så mye som mulig gjennom å investere kapitalen på eiendeler som ikke kan påregnes å medføre tap samtidig. For det tredje styres risikoen dynamisk i forhold til utvikling i selskapets risikobærende evne ved å selge og kjøpe verdipapirer med forskjellig risikonivå tilpasset den kundebestanden som aktivaporteføljen tilhører. For det fjerde benyttes finansielle sikringskontrakter, som for eksempel opsjoner og terminkontrakter. I kombinasjon gir dette en god styring av den totale finansielle risiko livsforsikringsselskapene er eksponert for. Prinsippene gjelder for både den norske og den svenske virksomheten.

Inntjening

Inntjeningen i Storebrands livsforsikringsselskaper er knyttet til den lovmessig definerte inntektsmodellen som gjelder for ulike produktområder og forsikringsbestander. Etter innføring av ny lov om forsikringsvirksomhet har man tre ulike inntektsmodeller for den norske virksomheten med avkastningsgaranti: For eksisterende individualbestand gjelder gammel overskuddsdelingsmodell som, i grove trekk, innebærer en øvre grense for uttak til eier på 35 prosent av resultatet. Det er innført modifisert overskuddsdeling for fripoliser som begrenser uttaket til eier til 20 prosent av resultatet over rentegarantien. For de aktive kollektivkontraktene i bestanden er

det forhåndsprising av rentegarantipremien. For den svenske virksomheten i SPP er det etablert en overskuddsdeling hvor 10 prosent av hele avkastningen tilfaller eier forutsatt at den er over avkastningsgarantien til den enkelte kontrakt for i overkant av 55 prosent av kundemidlene og en inntektsmodell med et indekseringshonorar for i underkant av 45 prosent av kundemidlene.

Tilsyn

Finanstilsynet har etablert et rammeverk som benevnes «Risikobasert tilsyn» for oppfølging av norske livsforsikringselskaper og pensjonskasser. Dette rammeverket gir ikke direkte føringer for kapitalkrav, men er ment å bidra til bedret risikostyring i selskapene og er et ledd i forberedelsene til et fremtidig nytt europeisk solvensregelverk, Solvency II, som forventes innført i 2012. Storebrand har i tråd med «Risikobasert tilsyn» etablert risikomålet 'Risikoutnyttelsesgrad' som et sentralt virkemiddel i risikostyringen. I Sverige er lignende stresstesting innført og benevnes «Trafikklys». Stresstestene omfatter både aktive og passivasiden i balansen og angir et netto kapitalkrav til virksomheten. En viktig forskjell mellom den svenske og den norske modellen er at overskuddstildelingen i Sverige er betinget, og den såkalte 'vilkorad återbäring' kan dermed benyttes til å redusere kapitalkravet under stresstestene.

Som ledd i styringen av risiko overvåker Storebrand løpende at andre lovpålagte krav, som for eksempel at kapitaldekning og solvensmargin, er oppfylt med tilstrekkelig margin. Styrene vedtar rammer for disse og andre risikomål i selskapet gjennom vedtak av finansstrategi og investeringsstrategier. Overvåking, ledelsesrapportering og myndighetsrapportering av risikoen i livsforsikrings-selskapene skjer periodisk.

Biometrisk risiko

Forsikringsavtaler er av lang varighet og det er knyttet usikkerhet til beregningen av levealder og uførhet frem i tid. Det er derfor en risiko for at innbetalingene fra kundene og avkastningen ikke dekker de fremtidige,

garanterte utbetalingene. Dødsfallsrisiko, uførerisiko og annen forsikringsrisiko kontrolleres ved aktuarielle analyser, blant annet ved stresstesting av egen forsikringsbestand. Det er inngått reassuranseavtaler for dødsfalls- og uførerisiko og mot uventede store skader eller mange skader forårsaket av samme hendelse.

Tilpasning til Solvency II

I korte trekk innebærer Solvency II at forsikringsforpliktelsene vil markedsverdivurderes gjennom en diskontering med den til enhver tid gjeldende risikofrie rente med relevant løpetid for forsikringskontraktene. Eiendelene og forpliktelsene vil bli gjenstand for en felles stresstest, og resultatet av denne vil gi informasjon om risikosituasjonen i selskapene og føringer for den nødvendige reserveringen og kapitaliseringen av selskapene. Det er noen særskilte utfordringer med å innføre et slikt regelverk i Norge knyttet til den begrensede størrelsen på det norske statsobligasjonsmarkedet, svak korrelasjon mellom norske og utenlandske renter, forholdet til ny lov om forsikringsvirksomhet, de særegne norske flyttereglene og ubetinget overskuddstildeling i norske selskaper. Storebrand mener at en ukritisk innføring av det foreslåtte regelverket kan ha uheldige konsekvenser for kunder og eiere, samt kunne bidra til en ikke-optimal kapitalallokering i det norske finansmarkedet med tilhørende negative effekter. Storebrand jobber derfor aktivt for å bidra til en hensiktsmessig utforming og innføring av Solvency II både i Norge og i Sverige.

Risikostyring i kapitalforvaltning

Storebrand forvalter en stor andel av egne midler aktivt. Det innebærer at forvalterne tildeles investeringsmandat med frihetsgrader med mål om å skape avkastning ut over hvordan markedet generelt utvikler seg. Kapitalforvaltningsvirksomheten er organisert slik at et utvalg av spesialistgrupper konsentrerer seg om å utnytte aktive investeringsmuligheter innenfor begrensede områder etter klart definerte investeringsprosesser.

Hver spesialistgruppe jobber innenfor tildelte risikorammer hvor resultater, risikoutnyttelse og investeringsprofil overvåkes fortløpende. I tillegg overvåkes samvariasjonen mellom de aktivt forvaltede porteføljene med sikte på størst mulig grad av uavhengighet, for derigjennom å oppnå høyest mulig risikojustert avkastning.

En driftingsgruppe er ansvarlig for effektiv forvaltning av markedsrisiko. Gruppen ivaretar oppgaver som valutasikring, programhandel, sikringsforretninger, samfunnsansvarlige investeringskriterier og likviditetstransaksjoner. Organiseringen gir en mer effektiv utnyttelse av ressurser og styrker kontrollen med den aktive risikoen i investeringsporteføljen. Uavhengig kontroll av forvaltningen ivaretas av egen avdeling, SBK Operation.

Risikostyring i bank

Kredittrisiko

Innenfor bedriftsmarkedet legger Storebrand Bank vekt på å ha tette relasjoner med sine kunder og jevnlig oppfølging av kredittrisiko i porteføljen. Banken har faste rutiner for engasjementsgjennomgang. En vesentlig del av bankens utlånsvolum til bedriftsmarkedet er knyttet til fast eiendom i østlandsområdet. Storebrand Bank følger den økonomiske utviklingen innenfor eiendomsmarkedet tett. Kreditter over en viss størrelse innenfor bedriftssegmentet besluttes av en kredittkomité ledet av administrerende direktør eller av bankens styre. Overvåkingen av kredittrisiko skjer gjennom bankens risiko-klassifiseringssystem hvor hver enkelt kunde klassifiseres etter betalingssevne, soliditet og sikkerhet.

Lån i privatmarkedet i Storebrand Bank ytes på bakgrunn av kredittscoring kombinert med individuell vurdering av tilbakebetalingsevne. Risikoen i boliglånsporteføljen anses som lav, mens det i porteføljene med usikrede kreditter og kredittkortporteføljen er det tatt mer tap i 2009 enn normalt. Disse porteføljene utgjør om lag 1 prosent av utlånsvolumet i privatmarkedet.

Porteføljene i bankens kredittforetak er av høy kvalitet. Risikoen i porteføljene i Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Eien-domskreditt AS vurderes som lav. Utviklingen for utlånsporteføljene for morbanken og kredittforetakene følges opp via blant annet misligholdsrapporter og risikorapporter, og tiltak og fokusområder vurderes løpende med bakgrunn i utviklingen i porteføljene. Bankens og kredittforetakenes motpartsrisiko i tilknytning til plasseringer eller eksponering mot andre institusjoner blir besluttet ut i fra rating og forvaltningsstørrelse. Banken, boligkredittforetaket og eiendomskredittforetaket har solide motparter og skal begrense eksponeringen per motpart med hensyn på å unngå tap og sikre høy likviditet i verdipapirinstrumentene.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken og dens datterselskaper ikke klarer å dekke alle finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller til utbetaling. Likviditeten i banken og kredittforetakene skal til enhver tid være tilstrekkelig til å støtte balansevekst, samt å

innfri lån og innskudd som forfaller. Banken og kredittforetakene styrer likviditetsposisjonen basert på et løpende likviditetsgap, som viser gapet mellom forventede og stresstestede kontantstrømmer inn og ut på balansetidspunktet, langsiktig fundingandel og likviditetsreserver.

Banken har etablert gode likviditetsbuffer og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som banken kan benytte for å hente likviditet ved behov. Storebrand Bank ASA er ratet av S&P og Moody's og legger også vekt på å ha relasjoner til flere internasjonale banker. Dette sikrer tilgang til det internasjonale kapitalmarkedet og gir bredde i bank-konsernets finansieringskilder.

Markedsrisiko

Storebrand Bank ASA skal styre eksponeringen i rentemarket slik at rentefølsomheten er minst mulig. Dette gjør at Storebrand Bank har små rammer for renterisiko. Banken har en policy om full valutasikring. Formålet er å

minimere valutarisiko forbundet med investeringer, utlån og låneopptak i utenlandsk valuta. Storebrand Bank gjør ikke egenhandel i valuta. Alle instrumenter og produkter som har en renteløpetid over 6 måneder, omfattes av en egen sikringspolicy.

Operasjonell risiko

I Storebrand Bank ASAs struktur for eierstyring og selskapsledelse er operasjonell risikostyring en integrert del av ledelsesansvaret, der risiko vurderes opp mot organisasjonens evne til å nå sine mål. Banken har i 2009 videreført de prinsippene som følger av konsernpolicy for risiko-vurdering som ble innført i 2005.

Bankens internkontrollaktiviteter i form av risikovurderinger, oppfølging og rapportering tilfredsstiller kravene i Internkontrollforskriften.

MEDLEMMER AV STOREBRANDS STYRINGS- OG KONTROLLORGAN

REPRESENTANTSKAPET

- Ordfører:**
Terje R. Venold
- Varaordfører:**
Vibeke Hammer Madsen
- Medlem (aksjonærvalgt):**
Arvid Grundekjøn
Johan H. Andresen jr.
Merete Egelund Valderhaug
Olaug Svarva
Karen Helene Ulltveit-Moe
Trond Berger
Roar Engeland
Henrik O. Madsen
Marianne Lie
Kristian Wibe

- Medlem (ansattevalgt):**
Rune Pedersen
Unn Kristin Johnsen
Tor Haugom
Per-Erik Hauge
Nina Hjellup
Paul Eggen jr.

- Varamedlem (aksjonærvalgt):**
Lars Tronsgaard
Marius Steen
Elin Korvald
Tuss Benum
Morten Fon

- Varamedlem (ansattevalgt):**
Arild Thoresen
Trond Thire

STYRET I STOREBRAND ASA

- Leder:**
Birger Magnus (5*)
- Styremedlem:**
Halvor Stenstadvold (13*)
Jon Arnt Jacobsen (5*)
John S. Dueholm (4*)
Annika Lundius (13*)
Birgitte Nielsen (11*)
Camilla M. Grieg (9*)
- Styremedlem (ansattevalgt):**
Ann-Mari Gjøstein¹ (14*)
Erik Haug Hansen¹ (13*)
Knut Dyre Haug¹ (14*)

KOMPENSASJONSUTVALGET

- Leder:**
Birger Magnus
- Medlem:**
Birgitte Nielsen
Ann-Mari Gjøstein

REVISJONSUTVALGET

- Leder:**
Halvor Stenstadvold
- Medlem:**
Camilla Grieg
Erik Haug Hansen

KONTROLLKOMITEEN

- Leder:**
Elisabeth Wille
- Medlem:**
Harald Moen
Ida Hjort Kraby
Ole Klette
- Varamedlem:**
Erling Naper

VALGKOMITEEN

- Leder:**
Terje R. Venold
- Medlem (aksjonærvalgt):**
Helge L. Baastad
Johan H. Andresen jr.
Olaug Svarva
- Observatør (ansattevalgt):**
Rune Pedersen

Innholdsfortegnelse regnskap og noter Storebrand konsern

Resultatregnskap _____	66	Note 21: Annen kortsiktig gjeld _____	99
Konsolidert oppstilling over totalresultat _____	67	Note 22: Investerings eiendommer _____	100
Balanse _____	68	Note 23: Kapitaldekning og soliditetskrav _____	102
Endringer i konsernets egenkapital _____	70	Note 24: Antall ansatte _____	103
Kontantstrømanalyse _____	71	Note 25: Netto renteinntekter bank _____	104
Note 1: Regnskapsprinsipper _____	73	Note 26: Netto inntekter for ulike klasser finansielle instrumenter	104
Note 2: Viktige regnskapestimater og skjønnsmessige vurderinger _____	79	Note 27: Tap på utlån og garantier _____	105
Note 3: Nærmere beskrivelse av finansiell risiko _____	80	Note 28: Nedskrivninger av utlån og garantier _____	105
Note 4: Verdsettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi _____	81	Note 29: Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser _____	105
Note 5: Segmentrapportering _____	84	Note 30: Virkelig verdi finansielle eiendeler og forpliktelser _____	106
Note 6: Andre inntekter _____	87	Note 31: Sikkerhetsstillelser _____	106
Note 7: Driftskostnader _____	87	Note 32: Betingede forpliktelser _____	107
Note 8: Andre kostnader _____	87	Note 33: Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler _____	107
Note 9: Skatt _____	88	Note 34: Sikringsbokføring _____	108
Note 10: Immaterielle eiendeler og goodwill _____	89	Note 35: Obligasjoner til amortisert kost _____	109
Note 11: Driftsmidler _____	90	Note 36: Reklassifisering _____	110
Note 12: Operasjonelle leieavtaler driftsmidler _____	91	Note 37: Aksjer og andeler _____	110
Note 13: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser _____	91	Note 38: Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning _____	111
Note 14: Opplysninger om nærstående parter _____	93	Note 39: Derivater _____	112
Note 15: Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte _____	94	Note 40: Finansiell gjeld og spesifikasjon av innlån _____	113
Note 16: Godtgjørelse til revisor _____	96	Note 41: Kredittrisiko _____	115
Note 17: Investeringer i tilknyttede selskaper _____	97	Note 42: Likviditetsrisiko _____	118
Note 18: Felleskontrollerte virksomheter _____	98	Note 43: Valutaeksponering _____	119
Note 19: Biologiske eiendeler _____	98	Note 44: Sensitivitetsanalyser - finansielle eiendeler og gjeld _____	120
Note 20: Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer _____	98	Note 45: Forsikringstekniske forhold _____	121

Innholdsfortegnelse regnskap og noter Storebrand ASA

Resultatregnskap _____	131	Note 8: Aksjer og andeler _____	140
Balanse _____	132	Note 9: Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning _____	140
Kontantstrømanalyse _____	133	Note 10: Finansielle derivater _____	140
Note 1: Regnskapsprinsipper _____	134	Note 11: Finansiell risiko _____	141
Note 2: Inntekt på investering i datterselskap _____	135	Note 12: Fast eiendom og driftsmidler _____	142
Note 3: Personalkostnader _____	135	Note 13: Egenkapital _____	142
Note 4: Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser _____	135	Note 14: Obligasjonslån og banklån _____	142
Note 5: Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte _____	137	Note 15: Sikringsbokføring _____	143
Note 6: Skatt _____	139	Note 16: Aksjeeiere _____	143
Note 7: Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper _____	140	Note 17: Opplysninger om nærstående parter _____	144
		Note 18: Antall ansatte _____	145

Øvrig

Erklæring fra styrets medlemmer og administrerende direktør _____	146	Revisors uttalelse – samfunnsansvar _____	150
Revisjonsberetning, kontrollkomiteens- og representantskapets uttalelse for 2009 _____	147	Selskapene i Storebrand _____	151
Status handlingsplanen for samfunnsansvar _____	148	Ord og uttrykk _____	152

¹ Ikke uavhengige, se side 32 om eierstyring og selskapsledelse.
* Antall styremøter deltatt i 2009.

RESULTATREGNSKAP STOREBRAND KONSERN

1. januar – 31. desember

<i>NOK mill.</i>	Note	2009	2008
Netto premieinntekter	45	26 475	29 005
Netto renteinntekter bankvirksomhet	25	423	513
<i>Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for selskap:</i>			
-aksjer og andeler til virkelig verdi	26	-121	137
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	26	816	274
-finansielle derivater til virkelig verdi	26	129	-468
-netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	26	-21	11
-netto inntekter fra investeringseiendommer	22	57	113
-resultat fra investeringer i tilknyttede selskaper	17	-2	-74
<i>Netto inntekter fra finansielle eiendeler og eiendom for kunder:</i>			
-aksjer og andeler til virkelig verdi	26	7 058	-22 987
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning til virkelig verdi	26	6 668	12 852
-finansielle derivater til virkelig verdi	26	2 988	-2 171
-til (fra) kursreguleringsfond		-31	3 535
-netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	26	1 103	2 404
-netto inntekter fra investeringseiendommer	22	967	1 653
-netto renteinntekter utlån		136	232
Andre inntekter inklusive renter og valuta bank	6	1 592	2 979
Sum inntekter		48 236	28 005
Erstatninger for egen regning	45	-18 643	-26 380
Endring forsikringsforpliktelser eksklusiv garantert avkastning	45	-13 743	12 548
Til (fra) tilleggsavsetning livsforsikring	45	-1 205	2 386
Garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene	45	-8 644	-9 119
Tap på utlån/reversering av tidligere tap	27	-46	-122
Driftskostnader	7	-3 601	-3 538
Andre kostnader inklusive valuta bank	8	-408	-1 555
Rentekostnader	26	-670	-916
Sum kostnader før amortisering og nedskrivning		-46 959	-26 695
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning		1 276	1 310
Nedskrivning av immaterielle eiendeler			-2 507
Amortisering av immaterielle eiendeler	10	-390	-519
Konsernresultat før skatt		887	-1 716
Skattekostnad	9	47	-505
Årsresultat		934	-2 221
Periodens resultat kan henføres til:			
Majoritetens andel av resultatet		928	-2 228
Minoritetens andel av resultatet		5	7
Sum		934	-2 221
Resultat pr. ordinær aksje (kroner)		2,08	-5,01
Gjennomsnittlig antall aksjer i beregningsgrunnlaget (millioner)		446	445
Det er ingen utvanning på aksjene			

Konsolidert oppstilling over totalresultat

1. januar – 31. desember

<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Årsresultat	934	-2 221
Øvrige resultatelementer		
Endringer estimatavik pensjoner, etter skatt	135	-495
Verdiendring egne bygg, etter skatt	-4	3
Omregningsdifferanser, etter skatt	-27	105
Gevinst/tap obligasjoner tilgjengelig for salg	-1 377	1 779
Avsetning forsikringsforpliktelse vedrørende gevinst/tap tilgjengelig for salg	1 377	-1 779
Sum øvrige resultatelementer	105	-387
Totalresultat	1 038	-2 608
Totalresultat kan henføres til		
Majoritetens andel av resultatet	1 047	-2 619
Minoritetens andel av resultatet	-8	12
Sum	1 038	-2 608

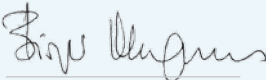
BALANSE STOREBRAND KONSERN

31. desember

NOK mill.	Note	2009	2008
Eiendeler selskapsporteføljen			
Utsatt skattefordel	9	213	201
Immaterielle eiendeler	10	6 773	7 720
Pensjonseiendel	13	44	
Varige driftsmidler	11	209	124
Investeringer i tilknyttede selskaper	17	140	75
Obligasjoner til amortisert kost	29,30,35,36,41	325	384
Utlån til kredittinstitusjoner	29,30,41	425	334
Utlån til kunder	29,30,41	35 843	38 705
Reassurandørenes andel av forsikringsmessige avsetninger	45	1 229	1 361
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	22,44	1 288	1 607
Eiendommer til eget bruk	11,22	336	375
Biologiske eiendeler	19	552	523
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	20	2 041	1 002
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
- Aksjer og andeler	29,30,37,44	365	1 078
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	29,30,38,41,44	20 834	23 968
- Derivater	29,30,39,41	1 250	2 678
Bankinnskudd	29,30,41	3 184	6 414
Sum eiendeler selskap		75 053	86 548
Eiendeler kundeporteføljen			
Investeringer i tilknyttede selskaper	17	3	
Fordring på tilknyttet selskap	17	156	
Obligasjoner til amortisert kost	29,30,35,36,41	44 393	21 981
Utlån til kunder		3 658	3 815
Eiendommer vurdert til virkelig verdi	22,44	23 037	21 393
Eiendommer til eget bruk	11,22	1 382	1 593
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	20	1 902	3 727
Finansielle eiendeler til virkelig verdi			
- Aksjer og andeler	29,30,37,44	72 462	52 760
- Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	29,30,38,41,44	134 881	154 702
- Derivater	29,30,39,41	2 752	12 427
Bankinnskudd	29,30,41	6 480	13 765
Sum eiendeler kunder		291 106	286 165
Sum eiendeler		366 159	372 712

NOK mill.	Note	2009	2008
Egenkapital og gjeld			
Innskutt egenkapital		11 714	11 711
Opptjent egenkapital		5 329	4 277
Minoritetsinteresser		174	170
Sum egenkapital		17 217	16 158
Gjeld			
Ansvarlig lånekapital	29,30,40,42	7 869	10 431
Kursreguleringsfond	45	31	
Forsikringsmessige avsetninger livsforsikring	45	286 747	277 334
Forsikringsmessige avsetninger skadeforsikring	45	1 830	1 859
Pensjonsforpliktelser	13	1 179	1 340
Utsatt skatt	9	182	184
Finansiell gjeld			
- Gjeld til kredittinstitusjoner	29,30,40,42	11 126	8 677
- Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	29,30,40,42	18 316	18 292
- Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	29,30,40,42	12 408	18 411
- Derivater selskapsporteføljen	29,30,39,41	435	2 193
- Derivater kundeporteføljen	29,30,39,41	1 691	7 889
Annen kortsiktig gjeld	21	7 127	9 943
Sum gjeld		348 942	356 554
Sum egenkapital og gjeld		366 159	372 712

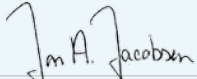
Lysaker, 16. februar 2010
Styret i Storebrand ASA

Birger Magnus
styrets leder

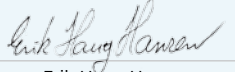

Halvor Stenstadvold

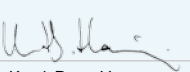

John S. Dueholm

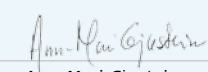

Camilla M. Grieg

Jon Arnt Jacobsen

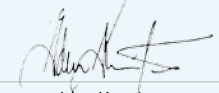

Birgitte Nielsen

Erik Haug Hansen

Knut Dyrre Haug

Ann-Mari Gjøstein

Annika Lundius

Idar Kreutzer
administrerende direktør

ENDRINGER I KONSERNETS EGENKAPITAL – STOREBRAND KONSERN

NOK mill.	Majoritetens andel av egenkapitalen										
	Aksje- kapital ¹	Egne aksjer ²	Over- kursfond	Sum innskutt egen- kapital	Annen egenkapital					Minoritet	Total egen- kapital
					Verdi- regule- rings- reserve	Estimat- avvik pensjo- ner	Valuta omreg- nings- reserve	Annen egen- kapital ³	Sum annen egen- kapital		
Egenkapital 31.12.07	2 250	-26	9 489	11 712	45	-114	-50	7 526	7 407	122	19 241
Årsresultat								-2 228	-2 228	7	-2 221
Endringer estimatavvik pensjoner						-495			-495		-495
Verdiendring egne bygg					3				3		3
Omregningsdifferanser							101		101	4	105
Sum øvrige resultatelementer					3	-495	101		-391	4	-387
Total resultat for perioden					3	-495	101	-2 228	-2 619	12	-2 608

Egenkapitaltransaksjoner med eiere											
Egne aksjer		3		3				43	43		46
Aksjeemisjon										35	35
Emisjonskostnader			-4	-4							-4
Utbetalt utbytte								-534	-534		-534
Kjøp av minoritetsinteresser								-1	-1	3	2
Annet								-18	-18	-2	-20
Egenkapital 31.12.08	2 250	-23	9 485	11 711	48	-608	51	4 787	4 277	170	16 158

Årsresultat								928	928	5	934
Endringer estimatavik pensjoner						135			135		135
Verdiendring egne bygg					-48			44	-3	0	-4
Omregningsdifferanser							-13		-13	-13	-27
Sum øvrige resultatelementer					-48	135	-13	44	119	-14	105
Total resultat					-48	135	-13	973	1 047	-8	1 038

Egenkapitaltransaksjoner med eiere											
Egne aksjer		3		3				30	30		32
Aksjeemisjon										10	10
Kjøp av minoritetsinteresser								-1	-1	3	2
Annet								-23	-23		-23
Egenkapital 31.12.09	2 250	-20	9 485	11 714	0	-473	37	5 765	5 329	174	17 217

1 449 909 891 aksjer pålydende kroner 5.
2 4 059 843 egne aksjer.
3 Inkluderer risikoutjevningssfond som er bundne midler med 225 millioner kroner.

Egenkapitalen endrer seg med resultatet i den enkelte periode, egenkapitaltransaksjoner med eierne og poster som innregnes i totalresultatet. Aksjekapital, overkursfond og annen egenkapital vurderes og styres samlet. Overkursfondet kan benyttes til dekning av tap, og annen egenkapital kan anvendes i samsvar med allmennaksjelovens bestemmelser.

Kolonnen for egne aksjer viser pålydende på beholdning av egne av aksjer. Det som er betalt utover aksjens pålydende føres som reduksjon i annen egenkapital slik at hele kostprisen for egne aksjer er fratrukket i konsernets egenkapital. Et postivt beløp på linjen «egne aksjer» skyldes at det er benyttet egne aksjer ved aksjekjøpsordning for ansatte.

Storebrand legger vekt på å tilpasse nivået på egenkapital i konsernet fortløpende og planmessig. Nivået tilpasses den økonomiske risikoen og kapitalkrav i virksomheten, hvor vekst og sammensetning av forretningsområder vil være en viktig drivkraft i behovet for kapital. Kapitalstyringen har som målsetting å sikre en effektiv kapitalstruktur og ivareta en hensiktsmessig balanse mellom interne mål i forhold til regulatoriske og ratingselskapenes krav. Hvis det er behov for ny egenkapital innhentes denne av holdingselskapet Storebrand ASA, som er børsnotert og konsernspiss.

Storebrand er et finanskonsern som har lovmessige krav til ansvarlig kapital etter både kapitaldekningsreglene og solvensmarginregelverket. Ansvarlig kapital omfatter både egenkapital og ansvarlige lånekapital. For Storebrand er det disse lovkravene som har størst betydning for styring av kapitalen.

Konsernet har en målsetting om over tid å ha en kjernekapitaldekning i banken på 10 prosent og en solvensmargindekning i livvirksomheten på over 150 prosent. Generelt kan egenkapital i konsernet styres uten materielle begrensninger dersom kapitalkrav er oppfylt og de respektive juridiske enhetene har forsvarlig soliditet. Overføring av kapital fra utenlandske juridiske enheter er mulig med samtykke fra lokale tilsynsmyndigheter.

For nærmere opplysninger om konsernets oppfyllelse av kapitalkrav, se note 23.

KONTANTSTRØMANALYSE FOR STOREBRAND KONSERN

1. januar – 31. desember

NOK mill.	2009	2008
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Netto innbetalte premier forsikring (inklusive endringer i forsikringsforpliktelser)	13 609	27 339
Netto utbetalte erstatninger og forsikringsytelser	-15 179	-24 251
Netto inn-/utbetalinger ved flytting	-589	2 613
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	2 031	3 382
Utbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer til kunder	-593	-1071
Netto inn-/utbetalinger på utlån kunder	2 942	-2 819
Netto inn-/utbetaling av innskudd bankkunder	31	814
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer	421	-5 208
Netto inn-/utbetalinger vedrørende eiendomsinvesteringer	253	893
Netto endring bankinnskudd forsikringskunder	7 306	3 024
Betaling av inntektsskatt	-6	
Utbetalinger til drift	-6 100	-7 484
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	-770	433
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	3 356	-2 335

Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper		11
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper og tilknyttede selskaper	-234	
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-127	-106
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-361	-95

Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-7 785	-16 152
Innbetaling ved opptak av lån	1 757	11 706
Utbetaling av renter lån	-836	-1 642
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	981	5 518
Utbetalinger ved tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital	-3 408	-1 416
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-642	-898
Netto inn-/utbetalinger på utlån til og fordring på andre finansinstitusjoner		
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra Norges Bank og andre finansinstitusjoner	3 790	3 437
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	10	14
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-534
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-6 134	33

Netto kontantstrøm i perioden	-3 138	-2 398
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-3 138	-2 398
Kontanter/kontantekvivalenter ved periodens start for nye selskaper	4	
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	6 744	9 145
Beholdning av kontanter/kontantekvivalenter ved periodeslutt ¹	3 609	6 747

¹ Består av:

Utlån til kredittinstitusjoner	425	334
Bankinnskudd	3 184	6 414
Sum	3 609	6 747

NOTER KONSERN

Kontantstrømpoppstillingen viser konsernets kontantstrømmer for operasjonelle, investerings- og finansieringsaktiviteter i henhold til den direkte metoden. Kontantstrømmene viser en overordnet endring av betalingsmidler gjennom året.

Operasjonelle aktiviteter

I et finanskonsern vil en betydelig del av aktivitetene klassifiseres som operasjonelle. Fra livsforsikringsselskaper inngår alle innbetalinger og utbetalinger fra forsikringsvirksomheten, og disse kontantstrømmene investeres i finansielle eiendeler som er definert som operasjonell aktivitet og presenteres som netto inn-/utbetaling. Balansen til livsforsikringsselskaper inkluderer betydelige poster knyttet til forsikringskundene som inngår på de enkelte linjer i kontantstrømpoppstillingen. Da kontantstrømpoppstillingen skal vise endring i kontantstrøm for selskapet er endringen i bankinnskudd for forsikringskunder medtatt på egen linje i operasjonelle aktiviteter for å nøytralisere kontantstrømmene knyttet til kundeporteføljen i livsforsikring.

Investeringsaktiviteter

Omfatter kontantstrømmer for eierinteresser i konsernselskaper og varige driftsmidler.

Finansieringsaktiviteter

I finansieringsaktiviteter inngår kontantstrømmer for egenkapital, ansvarlig lån og andre innlån som er en del av finansieringen av konsernets virksomhet. Utbetalinger av renter på innlån og utbetaling av aksjeutbytte til aksjonærer er en finansieringsaktivitet.

Konter/kontantekvivalenter

Konter/kontantekvivalenter er definert som fordringer på sentralbanker og fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid for selskapsporteføljen. Beløpet inkluderer ikke fordringer på kredittinstitusjoner som er knyttet til forsikringskundeporteføljen, da dette er likvide midler som ikke er tilgjengelig for bruk av konsernet.

01 Regnskapsprinsipper

Regnskapsprinsippene som benyttes i konsernregnskapet er beskrevet nedenfor. Prinsippene er benyttet konsistent for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Basisprinsipper

- Konsernregnskapet for Storebrand ASA er avgitt i samsvar med EU-godkjente International Financial Reporting Standards (IFRS) og tilhørende fortolkninger, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følge av lov og forskrifter.

Bruk av estimat i utarbeidelsen av årsregnskapet

Utarbeidelsen av årsregnskapet i overensstemmelse med IFRS krever at ledelsen gjør vurderinger og estimater og tar forutsetninger som påvirker eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader, noteopplysninger og opplysning om potensielle forpliktelser. Faktiske tall kan avvike fra benyttede estimater. Se nærmere omtale om dette i note 2.

Det er ingen endring av regnskapsprinsipper i 2009.

Nye og endrede standarder

Regnskapsstandarden, IAS 1 Presentasjon av finansregnskap, er endret. Oppstillingen over egenkapital ble i 2008 presentert som en note til finansregnskap, men presenteres nå som en tabell etter balanseoppstillingen. Det er videre innført et nytt resultatbegrep – Totalresultat. I Totalresultat inngår, i tillegg til årsresultat, poster som tidligere ble ført direkte mot egenkapital, med unntak for transaksjoner med eiere.

IFRS 8 - Driftssegment

IFRS 8 Driftssegmenter som erstatter IAS 14 Segmentrapportering bygger i større grad på ledelsens interne oppfølging. Segmentinndelingen innen liv-virksomheten er forandret, og presenteres som Liv og Pensjon Norge og Liv og Pensjon Sverige. I tillegg vises Skadeforsikring i segmentnoten som et eget segment. Det er ingen endring i måling av segmentresultatene, som baseres på prinsipper som benyttes i IFRS i finansregnskapet.

Endringer i IAS 1 og IFRS 8 trådte i kraft 1. januar 2009, men endringene har ingen virkning på måling eller periodisering av postene i finansregnskapet for regnskapsperioden.

Det foreligger nye regnskapsstandarder samt endringer og fortolkninger av standarder som ikke er trådt i kraft for året som avsluttes 31. desember 2009, og som ikke er anvendt ved utarbeidelsen av dette konsernregnskapet. En anvendelse av disse forventes ikke å ha vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Konsolidering

Konsernregnskapet inkluderer Storebrand ASA og selskaper hvor Storebrand ASA har bestemmende innflytelse. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier, enten direkte eller indirekte, mer enn 50 prosent av aksjene i selskapet, og at konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Minoritetsinteresser inngår i konsernets egenkapital. Investeringer i tilknyttede selskaper (normalt investeringer på mellom 20 prosent og 50 prosent av selskapenes egenkapital) hvor konsernet har betydelig innflytelse er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Interesser i felleskontrollert virksomhet er regnskapsført i konsernregnskapet etter bruttometoden, det vil si ved å inkludere andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld på tilhørende linjer i regnskapet.

Presentasjonsvaluta og omregning av utenlandske selskaper

Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Utenlandske selskaper som inngår i konsernet og som har annen funksjonell valuta, er omregnet til norske kroner ved at resultatregnskapet er omregnet etter gjennomsnittskurs for året og ved at balansen er omregnet til kurs ved regnskapsårets slutt. Eventuell omregningsdifferanse er innregnet i totalresultat.

Eliminering av interne transaksjoner

Interne mellomværende, interne gevinster og tap, renter og utbytte og lignende mellom konsernselskapene er eliminert i konsernregnskapet. Transaksjoner mellom kundeporteføljene og selskapsporteføljen i livvirksomheten og mellom kundeporteføljene i livvirksomheten og andre enheter i konsernet blir ikke eliminert i konsernregnskapet.

Foretaksintegrasjon

Ved overtakelse av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Anskaffelseskost måles til virkelig verdi hensyntatt eventuelle egenkapitalinstrumenter i tillegg til direkte utgifter ved anskaffelsen. Eventuelle emisjonsutgifter inngår ikke i anskaffelseskost, men føres til fradrag i egenkapitalen.

Overtatte identifiserte materielle og immaterielle eiendeler og forpliktelser blir vurdert til virkelig verdi på tidspunktet for overtakelsen. Dersom anskaffelseskost overstiger verdien av identifiserte eiendeler og forpliktelser, regnskapsføres differansen som goodwill. Dersom anskaffelseskost er lavere enn identifiserte eiendeler og forpliktelser, resultatføres differansen på transaksjonstidspunktet. Ved oppkjøp av mindre enn 100 prosent av en virksomhet balanseføres 100 prosent av merverdier og mindreverdier med unntak av goodwill som bare medtas for Storebrands andel.

Segmentrapportering

Konsernet er organisert i livvirksomhet, bankvirksomhet, kapitalforvaltning og skadeforsikring. Segmentinformasjon presenteres både for virksomhetsområder og geografiske områder. Virksomhetsområder er konsernets primære segmentrapportering. Finansiell informasjon vedrørende segmenter er presentert i note 5.

Varige driftsmidler

Konsernets varige driftsmidler består av maskiner, inventar, biler, EDB-systemer og bygninger som benyttes av konsernet til egen virksomhet.

Maskiner, inventar og biler vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger.

Bygninger som benyttes til egen virksomhet av konsernet vurderes til virkelig verdi. Det foretas kvartalsvis vurdering av virkelig verdi på disse bygningene på samme måte som beskrevet for investeringseiendommer. Eiers andel av verdiendringer for bygninger som benyttes i egen virksomhet innregnes i verdireguleringsreserven i totalresultatet. En negativ verdiendring resultatføres dersom nedskrivningen overstiger revalueringsreserven. Forsikringskundernes andel av verdiendringer resultatføres.

Avskrivningsperiode og – metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med den økonomiske levetiden for drifts-middelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi. For bygninger foretas dekomponering, dersom ulike deler har forskjellig brukstid. Avskrivningsperiode og –metode vurderes da separat for hver del.

Det blir foretatt vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjon på verdifall. Eventuell nedskrivning resultatføres som differansen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi med fradrag for salgskostnader og bruksverdi. Ved hver rapporteringsdato vurderes mulighetene for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler.

Investeringseiendommer

Eiendommer som leies ut til leietakere utenfor konsernet er klassifisert som investeringseiendommer. Når det gjelder eiendommer hvor deler av eien-dommen benyttes av konsernet til eget bruk og andre deler leies ut, er utleiedelene som kan seksjoneres, klassifisert som investeringseiendom.

Investeringseiendommer vurderes individuelt og til virkelig verdi.

Verdien vurderes på hvert rapporteringstidspunkt. Endringer i verdi føres over resultatregnskapet.

Ved første gangs balanseføring vurderes investeringseiendommene til anskaffelseskost, det vil si kjøpesum inkludert direkte henførbare kostnader ved kjøpet.

Dersom en investeringseiendom tas i bruk av konsernet til eget formål, vil virkelig verdi på tidspunkt for reklassifisering bli kostpris for eiendommen. Blir en eiendom som konsernet tidligere har benyttet til eget formål leid ut til eksterne leietakere, vil eiendommen bli reklassifisert til investeringseiendom, enhver forskjell mellom regnskapsført verdi og virkelig verdi på reklassifiseringstidspunktet vil bli regnskapsført som verdiregulering av bygninger til opp-skrrevet verdi, se beskrivelse for bygninger som er anleggsmidler. Endringer i virkelig verdi som oppstår etter reklassifiseringen resultatføres.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid vurderes til anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Avskrivningstid og -metode vurderes årlig. Ved balanseføring av nye immaterielle eiendeler må det kunne påvises at det er sannsynlig at fremtidige økonomiske fordeler som kan henføres til eiendelen vil tilflyte konsernet. I tillegg må eiendelens kostpris kunne estimeres pålitelig. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov når det foreligger indikasjoner på verdifall, for øvrig behandles nedskrivning på immaterielle eiendeler og reversering av nedskriv-ning på samme måte som beskrevet for varige driftsmidler. Ved kjøp av forsikringskontrakter i en foretaksintegrasjon, legges det underliggende foretakets regnskapsprinsipper til grunn ved innregning av de forsikringsmessige forpliktelser. Merverdier for Storebrand knyttet til disse forpliktelsene – som ofte benevnes som Value of Business in Force (VIF), innregnes som en eiendel. Etter IFRS 4 skal det gjøres en tilstrekkelighetstest av forsikringsforpliktelsen, inklusive VIF, ved hver regnskapsavleggelse. I testen som gjennomføres sees det hen til beregnede nåverdier av kontantstrømmer til kontraktsutsteder – som ofte benevnes som embedded value En eventuell nedskrivning av VIF vil reverseres dersom grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende tidsperiode:

Kontraktfestede kundeforhold	5-7 år
Value of business in force – VIF	20 år
EDB-systemer	3-8 år

Immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid avskrives ikke, men testes for nedskrivningsbehov årlig og ellers når det foreligger indikasjoner på verdifall.

Goodwill

Merverdi ved kjøp av virksomhet som ikke kan allokeres til eiendeler eller gjeldsposter på datoen for oppkjøpet, er klassifisert som goodwill i balansen. Goodwill vurderes til anskaffelseskost på oppkjøpstidspunktet. Goodwill ved oppkjøp av datterselskaper er klassifisert som immateriell eiendel. Goodwill ved kjøp av andel i tilknyttede selskaper er inkludert i investeringen i tilknyttet selskap, og testes for nedskrivning som en del av balanseført verdi på investeringen.

Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov. Dersom den relevante diskonterte kontantstrøm er lavere enn regnskapsført verdi, vil goodwill bli nedskrevet til virkelig verdi. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke selv om de i etterfølgende perioder skulle foreligge informasjon om at nedskrivningsbehovet ikke lenger eksisterer eller at nedskrivningsbehovet er blitt mindre. Gevinst eller tap ved salg av virksomhet i konsernet inkluderer goodwill som knytter seg til virksomheten.

For senere testing av behov for nedskrivning av goodwill, blir denne allokert til aktuelle kontantstrømsgenererende enheter som forventes å få fordeler av oppkjøpet. Kontantstrømsgenererende enheter blir identifisert i henhold til driftssegmenter.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonsordning for egne ansatte er en ytelsesordning. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjenings-profil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, uførhet og frivillig avgang. Diskonterings-renten fastsettes lik en risikofri rente hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid. Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, samt forventet avkastning av pensjonsmidlene.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger blir regnskapsført mot totalresultat i den perioden de oppstår. Virkningen av endringer i pensjons-plan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen og som en del av estimatavviket som vises i egenkapitalen.

Pensjonsordningen er både forsikret- og uforsikret. Den forsikrede ordningen er tegnet i Storebrand Livsforsikring og SPP. Premier knyttet til Storebrand-ansatte i Norge er eliminert i premieinntektene i konsernresultatet.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Skatt blir resultatført, bortsett fra når den knytter seg til poster som er ført direkte mot totalresultat eller direkte mot egenkapitalen. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at selskapene i konsernet i fremtiden vil ha tilstrekkelige skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen.

Avsatt utbytte

I henhold til IAS 10 som omhandler hendelser etter balansedagen, skal foreslått utbytte klassifiseres som egenkapital inntil det er vedtatt av generalforsamlingen.

Finansielle instrumenter

Generelle prinsipper og definisjoner

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinnregnet måles den til virkelig verdi. Førstegangsinnregningen inkluderer transaksjonsutgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen/forpliktelsen, i de tilfeller den finansielle eiendelen/forpliktelsen ikke er til virkelig verdi over resultatet.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes fra balansen når de har opphørt – det vil si når plikten angitt i kontrakten er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Definisjon av amortisert kost

Etter førstegangsinnregning måles holdt til forfall investeringer, lån og fordringer samt finansielle forpliktelser som ikke er tilordnet til virkelig verdi over resultatet, til amortisert kost etter effektiv-rentes metode. Ved beregning av den effektive renten estimeres kontantstrømmer og alle kontraktsmessige vilkår ved det finansielle instrumentet tas i betraktning (for eksempel førtidig betaling, kjøpsopsjoner og tilsvarende opsjoner). Beregningen omfatter alle honorarer og punkter betalt eller mottatt mellom parter i kontrakten som er en integrert del av den effektive renten, transaksjonsutgifter og alle andre merbetalinger eller rabatter.

Definisjon av virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markedsplass hvor det skjer regelmessige handler, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

Dersom markedet for et finansielt instrument ikke er aktivt, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettingsmetoder. Verdsettingsmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og uavhengige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til løpende virkelig verdi av et annet instrument som er praktisk talt det samme, diskontert kontantstrømsberegning og opsjonsprisingsmodeller. Dersom det er en verdsettingsmetode som er i vanlig bruk av deltakerne i markedet for å prissette instrumentet og denne metoden har vist seg å gi pålitelige estima-ter av priser oppnådd i faktiske markedstransaksjoner, benyttes denne metoden.

Virkelig verdi av utlån som regnskapsføres etter amortisert kost estimeres ved å legge til grunn gjeldende markedsrente på tilsvarende utlån. Ved estimering av virkelig verdi sees det også hen til utvikling i kredittrisiko for øvrig.

Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi.

Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall, har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (det vil si den effektive renten beregnet ved førstegangsinnregning). Eiendelens balanseførte verdi reduseres enten direkte eller ved bruk av en avsetningskonto. Tapsbeløpet innregnes i resultatet.

Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

Klassifikasjon og måling av finansielle eiendeler og gjeld

Finansielle eiendeler klassifiseres i en av de etterfølgende kategorier;

- holdt for omsetning
- til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon
- investeringer som holdes til forfall
- utlån og fordringer
- tilgjengelig for salg

Holdt for omsetning

En finansiell eiendel er klassifisert som holdt for omsetning når den;

- i hovedsak er anskaffet eller pådratt med det formål å selge den eller kjøpe den tilbake på kort sikt, er en del av en portefølje av identifiserte finansielle instrumenter som blir styrt sammen, og som det er godtgjort at det foreligger et nylig faktisk mønster for kortsiktig realisering av overskudd for, eller
- er et derivat, med unntak for et derivat som er et øremerket og effektivt sikringsinstrument.

Med unntak for derivater faller kun en begrenset andel av Storebrands finansielle instrumenter inn under denne gruppen.

Finansielle eiendeler holdt for omsetning måles til virkelig verdi på balansetidspunktet. Endringer i virkelig verdi føres over resultatregnskapet.

Til virkelig verdi over resultatet etter virkelig verdi opsjon

En betydelig andel av Storebrands finansielle instrumenter er klassifisert som til virkelig verdi over resultatet grunnet at:

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser, eller at
- de finansielle eiendeler inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

Regnskapsføringen er tilsvarende som for gruppen holdt for omsetning.

Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette samt et fast forfall, og som et foretak har en positiv intensjon om og evne til å holde til forfall med unntak for

- de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet
- de som oppfyller definisjonen av utlån og fordringer

Holdt til forfall eiendeler regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode. I 2008 ble alle finansielle instrumenter som inngikk i kategorien hold-til-forfall omklassifisert. I Storebrands konsernregnskap kan hold-til-forfall kategorien ikke benyttes i 2009 og 2010.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som foretaket har til hensikt å selge umiddelbart eller på kort sikt, som skal klassifiseres som holdt for omsetning, og de som foretaket ved førstegangsinnregning øremerker til virkelig verdi over resultatet,

Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rentes metode.

Utlån og fordringer som er øremerket som sikringsobjekter, er underlagt måling i henhold til kravene til sikringsbokføring.

Tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler klassifiseres som tilgjengelige for salg dersom de er ikke-derivative finansielle eiendeler som er øremerket som tilgjengelige for salg eller ikke er klassifisert som a) utlån og fordringer, b) investeringer som holdes til forfall, eller c) finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet.

Utlån av aksjer

Et aksjeutlån skjer ved at aksjer overføres fra Storebrand til en innlåner mot at innlåner stiller sikkerhet i form av kontanter eller verdipapirer. Ved opphør av lånet skal identiske verdipapirer leveres tilbake. Innlåner forplikter å kompensere utlåner for ulike hendelser tilknyttet aksjene, som tegningsrettigheter, utbytte med mer. Innlåner har stemmerett i låneperioden. Utlånte aksjer tas ikke ut av balansen til Storebrand og utlånsgebyr inntektsføres løpende. Reinvestert sikkerhetsstillelse bruttoføres i balansen under den enkelte eiendel.

Regnskapsføring av derivater som ikke er sikring

Derivater som ikke faller inn under kriteriene for sikring regnskapsføres i gruppen finansielle instrumenter holdt for omsetning. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel eller som en forpliktelse, med endinger i virkelig verdi over resultatet.

Hoveddelen av de derivater som løpende benyttes i forvaltningen faller inn under denne kategorien.

Regnskapsføring av derivater som sikring

Virkelig verdi sikring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er finansielle eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost. Derivater som faller inn under denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet, verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Den økonomiske sikringen av fastrente inn- og utlån i Storebrand Bank benytter denne type sikringsbokføring. Metoden benyttes også ved sikring av fastrente ansvarlig lånekapital for Storebrand Livsforsikring. Som følge av sammenfallende prinsipper for måling av sikringsobjekter og sikringsinstrumenter i de øvrige deler av konsernet reflekteres den økonomiske sikringen av de ordinære vurderingsregler.

Sikring av nettoinvestering

Gevinst og tap på sikringsinstrumentet som knytter seg til den effektive delen av sikringen føres direkte mot totalresultat, mens gevinst og tap som knytter seg til den ineffektive delen regnskapsføres umiddelbart over resultatregnskapet,

Samlet tap eller gevinst i egenkapitalen føres over resultatet når den utenlandske virksomheten blir solgt eller avviklet.

Storebrand benytter reglene om sikring av nettoinvestering vedrørende investeringen i SPP.

Finansielle forpliktelser

Etter førstegangsinnregning måles alle finansielle forpliktelser til amortisert kost ved effektiv rentes metode.

Strukturerte produkter – sammensatte finansielle instrumenter

Storebrand Bank har utstedt aksjeindeksobligasjoner. Disse består hovedsakelig av en utstedt obligasjon og en solgt aksjeindeksopsjon. Ved tidspunkt for utstedelse innregnes aksjeindeksopsjonen til virkelig verdi da opsjonen er et derivat som ikke er nært relatert til den utstedte obligasjonen. De utstedte obligasjoner innregnes samtidig til amortisert kost. Det regnskapsføres ingen gevinster på tidspunktet for utstedelse av strukturerte gevinster («dag 1-gevinster»).

Sertifikatlån/Obligasjonslån

Tilsvarende behandling som for strukturerte produkter.

Renteinntekter og – kostnader bankvirksomhet

Renteinntekter og -kostnader bokføres i resultatregnskapet til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode. Effektiv rentes metode inneholder etableringsgebyrer.

Inntektsføring kapitalforvaltningsvirksomhet

Forvaltningshonorar innregnes når inntekten er pålitelig og opptjent, faste honorarer inntektsføres etter hvert som tjenesten leveres og suksess honorarer inntektsføres når suksesskriteriet er oppfylt.

Forsikringsmessige forhold

Regnskapsstandarden IFRS 4 omhandler regnskapsmessig behandling av forsikringskontrakter. Storebrand-konsernets forsikringskontrakter omfattes av standarden. I konsernregnskapet er forsikringstekniske avsetninger i de respektive datterselskaper, beregnet i samsvar det enkelte lands særlovgivning, videreført. Nedenfor redegjøres for regnskapsprinsippene for de vesentligste forsikringstekniske avsetninger.

Generelt – Livsforsikring

Premieinntekter

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie (inklusive spareelementer), tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Forhåndsprising av rentegaranti og fortjenesteelement risiko er inkludert i premieinntektene. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsmessige avsetninger.

Utbetalte erstatninger

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrasket mottatt gjenforsikring, fraflyttede premiereserver, avgitt gjenforsikring og endring i erstatningsavsetning. Avsetning for ikke-ferdigbehandlede eller ikke-utbetalte erstatninger ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen under forsikringsmessige avsetninger.

Overføring av premiereserve med videre (flytting)

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer mellom forsikringsselskaper føres over resultatregnskapet under posten netto premieinntekter for mottatte reserver og erstatninger for egen regning for avgitte reserver. Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i forsikringsmessige avsetninger tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktenes andel av tilleggsavsetning, kursreguleringsfond og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under posten endringer i forsikringsmessige avsetninger. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig fordring/ gjeld til oppgjør finner sted.

Livsforsikring – Norge

Resultat til forsikringskundene

Garantert avkastning på premiereserven og premiefondet samt øvrig avkastning til kundene resultatføres under posten garantert avkastning og tildeling til forsikringskundene.

Premiereserve

Premiereserven er beregnet som kontantverdien (neddiskontert med rente lik den garanterte rente) av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser inklusive administrasjonskostnader i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige avtalte premier. For individuelle kontoprodukter med fleksibel premieinnbetaling avsettes oppsamlet kontoverdi i premiereserven. Premiereserven svarer til 100 prosent av forsikringenes garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før eventuelle avbrudds-/flyttegebyrer og andel av kursreguleringsfond.

Ved beregning av premiereserven er det benyttet samme forutsetninger som ligger til grunn for premien for de enkelte forsikringsavtalene, det vil si samme dødelighets- og uføresannsynligheter, rentegrunnlag og kostnadssatser. Premietariffene bygger på observert nivå for dødelighet og uførhet i samfunnet, tillegg sikkerhetsmarginer som blant annet inkluderer en forventning om fremtidig utvikling på området.

Den avsatte premiereserven inneholder for alle bransjer avsetning til dekning av fremtidige administrasjonskostnader inklusiv oppgjørskostnader (administrasjonsreserve). For fullt betalte poliser, inklusive fripoliser, er kontantverdien av de forventede fremtidige administrasjonskostnader avsatt fullt ut i premiereserven. For poliser med fremtidig premieinnbetaling er det gjort fradrag for kontantverdien av den delen av de fremtidige administrasjonskostnader som forutsettes finansiert gjennom fremtidige premier.

Tilleggsavsetninger

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta tilleggsavsetninger i forsikringsfondet.

Grensen for en kontrakts tilleggsavsetning er satt av Finanstilsynet til premiereserven for kontrakten multiplisert med to ganger grunnlagsrenten for kontrakten.

Selskapet kan likevel bestemme et høyere multiplum av grunnlagsrenten enn fastsatt av Finanstilsynet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av den enkeltes kundes renteunderskudd ved garantert avkastning og føres i resultatregnskapet i posten til/ fra tilleggsavsetning. Det som kan trekkes er begrenset oppad til ett års rentegaranti.

Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier «etter skatteloven» fra forsikringstakerne og tilført overskudd i individuell og kollektiv pensjonsforsikring. Innbetaling og uttak føres ikke over resultatregnskapet, men direkte mot balansen.

Pensjonistenes overskuddsfond består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

Erstatningsavsetning

Består av avsetning for ikke-utbetalte eller ikke-ferdigbehandlede forsikringsoppgjør (IBNR og RBNS). Erstatningsavsetningen skal bare inneholde midler som ville ha kommet til utbetaling i regnskapsåret dersom erstatningstilfellet var ferdigbehandlet.

Forsikringsforpliktelser særskilt investeringsportefølje

De forsikringsmessige avsetninger til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje skal til enhver tid motsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten. Andelen av overskudd på risikoresultatet medregnes. Selskapet er ikke utsatt for investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene. Det eneste unntaket er ved dødfall der etterlatte får utbetalt opprinnelig innbetalt beløp til livrenteforsikringer.

Dersom det er knyttet avkastningsgaranti til en særskilt investeringsportefølje, foretas det supplerende avsetning til dekning av garantiforpliktelsen. Supplerende avsetning til dekning av selskapets forpliktelse etter Foretakspensjonsloven § 11-1 fjerde ledd skal tilsvare forskjellen mellom kapitalverdien av selskapets forpliktelser overfor de forsikrede beregnet etter Forsikringslovens § 9-16 og verdien av investeringsporteføljen.

Kursreguleringsfond

Årets netto urealisert gevinst/tap på finansielle eiendeler til virkelig verdi i kollektivporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS avsettes til kursreguleringsfondet i balansen under forutsetning av at porteføljen har en netto urealisert merverdi. Den delen av netto urealisert gevinst/tap på finansielle omløpsmidler i utenlandsk valuta som kan tilskrives valutakursendringer avsettes ikke til kursreguleringsfond dersom investeringen er sikret mot valutakursendringer. Valutakursendring tilknyttet sikringsinstrumentet avsettes således heller ikke til kursreguleringsfond, men føres direkte over resultatet. Valutarisikoen på utenlandske investeringer er i hovedsak sikret med valutakontrakter på porteføljenivå. Etter regnskapsstandarden for forsikringskontrakter (IFRS 4) er kursreguleringsfondet vurdert som en forpliktelse.

Risikoutjevnningsfond

Det er anledning til å avsette inntil 50 prosent av risikoresultatet for kollektiv pensjon og fripoliser til risikoutjevnningsfond til dekning av eventuelt fremtidig negativt risikoresultat. Risikoutjevnningsfondet inngår som en del av egenkapitalen.

Salgskostnader

I den norske livvirksomheten er salgskostnader kostnadsført, mens i de svenske datterselskaper er salgskostnader balanseført. Etter IFRS 4 kan det for forsikringskontrakter benyttes uensartede regnskapsprinsipper i datterforetak.

Livsforsikring – Sverige (SPP)

Livsforsikringsavsetninger

Livsforsikringsavsetningene beregnes ut i fra forventede utbetalinger for hver enkelt forsikringskontrakt. Forutsetninger om renter, dødlighet, uførhet, skatter, avgifter og andre risikoelementer, påvirker verdien av livsforsikringsavsetningene. Forandringer i disse elementene kan påvirke avsetningene og dermed også selskapets regnskapsmessige resultat.

I 2008 innførte SPP en kontantstrømsmodell til bruk ved diskontering av livsforsikringsavsetningene.

Modellen anvender swaprentekurven (månedlig) for løpetid der det vurderes at det finnes tilstrekkelig likviditet i det svenske markedet.

For øvrige kontantstrømmer fastsettes en normalrente som summen av langsiktige forutsetninger om inflasjon, realrente og risikopremie.

Dødsfallrisiko

Forutsetning om dødlighet varierer ut fra når de ulike forsikringene ble tegnet. De forutsetninger som legges til grunn bygger på felles bransjestatistikk.

Avsetning for ikke- fastsatte forsikringstilfeller

Avsetning for inntrufne skader består av avsetninger for uførepensjon, fastsatte skader, ikke fastsatte skader og skadebehandlingsreserver. Ved vurdering av avsetninger for uførepensjoner benyttes en risikofri markedsrente, hensyntatt fremtidig indeksregulering av utbetalingene. I tillegg avsettes det for beregnede skader som er inntruffet, men som ikke er meldt (IBNR).

Villkorad återbäring

Villkorad återbäring (VÅ) omfatter den del av forsikringskapitalen som ikke er garantert. VÅ tilsvarer positiv forskjell mellom innregnede forsikringsmidler og tilhørende innregnede forsikringsforpliktelser. Her inngår også det kapitaltilskudd (latent kapitalinskott) som selskapet har belastet egenkapitalen og reservert for å sikre framtidige garantier.

Skadeforsikring

Forsikringspremie inntektsføres i takt med forsikringsperioden. Kostnadsføring av erstatninger skjer på det tidspunkt kostnaden påløper.

Det er foretatt følgende avsetninger:

Avsetning for ikke opptjent premie for egen regning gjelder løpende kontrakter som er i kraft på regnskapstidspunktet.

Erstatningsavsetningen skal dekke forventet utbetaling av meldte, men ikke oppgjorte erstatningskrav. Den skal videre dekke forventede erstatningskrav knyttet til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp. Rapporterte ikke oppgjorte skadekrav avsettes i sin helhet. Det foretas så en beregning av avsetningsbehovet for inntrufne, men ikke rapporterte skader (IBNR), og for rapporterte, men ikke avsluttede skader (RBNS).

Forsikringsselskapene som inngår i konsernet følger egne lovpålagte krav til forsikringsmessige avsetninger, herunder administrasjonsavsetninger, sikkerhetsavsetninger og garantiavsetning. I Storebrands konsernregnskap, som avlegges etter IFRS, er sikkerhetsavsetninger med høy sikkerhetsmargin, naturskadefond, administrasjonsavsetninger og garantiavsetning ikke definert som gjeld.

02 Viktige regnskapsestimer og skønnsmessige vurderinger

Estimer og vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventning om fremtidige hendelser. Regnskapsestimatene kan avvike fra de faktiske resultater, men de er basert på beste skjønn på tidspunkt for regnskapsavleggelsen.

I livvirksomhetene i Storebrand vil ikke nødvendigvis endring av estimer knyttet til forsikringsmessige avsetninger, finansielle instrumenter og investeringseiendom tilordnet livkundene, påvirke eiers resultat, men endring av estimer og vurderinger kan påvirke eiers resultat. En sentral faktor vil være om livkundenes avkastning for øvrig overstiger den garanterte rente.

Estimatendringer og endrede vurderinger kan medføre redusert avkastning. I den norske virksomheten vil produkter med rentegaranti, gitt en lav avkastning, føre til reduserte inntekter (fripoliser og individual) og gå på bekostning av bufferkapitalen. Ved særlig lav avkastning og/eller manglende kundebuffer vil selskapets egenkapital bli brukt til å tilføre kunden den garanterte renten.

I den svenske virksomheten, vil avkastning lavere enn den renten forsikringsforpliktelsene diskonteres på, føre til reduksjon av bufferkapital. Dersom en kontrakt ikke har bufferkapital, vil selskapets egenkapital måtte dekke forskjellen mellom utviklingen i kundenes eiendeler og gjeld.

Generelt vil følgende faktorer ofte være sentrale i resultatgenereringen for kunder og/eller eier:

- Utvikling i rente- og aksjemarkedene samt næringseiendom
- Sammensetning av eiendeler samt risikostyring og endringer i eiendelenes sammensetninger gjennom året
- Bufferkapitalnivå i ulike produkter
- Bufferkapital relatert til den enkelte forsikringskontrakt
- Utvikling i levealder, dødelighet og sykdom
- Utvikling i kostnadsnivå

Viktige estimer og vurderinger som kan gi vesentlige justeringer av innregnede verdier, er omtalt nedenfor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendommene verdsettes til virkelig verdi. I forbindelse med finansuroen i 2008 og 2009 har det vært begrenset med transaksjoner i markedet noe som har påvirket usikkerheten i informasjonsgrunnlaget som benyttes ved verdsettelse. For å underbygge egne verddivurderinger er det innhentet eksterne verddivurderinger for et representativt utvalg av selskapets eiendommer. Se note 22 for nærmere beskrivelse av verdsettelse og sensitiviter knyttet til eiendomsinvesteringer.

Finansielle instrumenter

Situasjonen i finansmarkedet i 2008 og 2009 har medført at andelen av finansielle instrumenter som kan verdsettes basert på observerbare priser eller forutsetninger ble redusert sammenlignet med tidligere. Ved utgangen av 2009 gjelder dette hovedsakelig private equity investeringer samt unoterte aksjer og obligasjoner. Usikkerheten i verdsettelsen er høyere for de typer verdipapirer som er priset på bakgrunn av ikke-observerbare forutsetninger. Eventuelle endringer i forutsetninger vil kunne påvirke innregnede verdier. Hoveddelen av slike finansielle instrumenter inngår i kundeporteføljen.

Det vises for øvrig til note 4 og note 44 hvor verdsettelse av finansielle instrumenter beskrives ytterligere.

For finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost vurderes det om det på balansedagen finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Når det gjelder utlån i bankvirksomheten benyttes både individuelle- og gruppenedskrivninger. Gruppenedskrivning på utlån beregnes særskilt for nærings- og privatlån. Endringer i debtors betalingsevne, sikkerhet/belåningsgrad og andre forretningsmessige risikofaktorer, vil kunne påvirke innregnede nedskrivninger.

Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger i livsforsikring er basert på forventninger om levetid, dødelighet, uførhet, rentenivå og fremtidige kostnader med videre. Endring i slike forutsetninger vil påvirke størrelsen på forpliktelsene som igjen kan påvirke eiers resultat.

I SPP er forpliktelsene diskontert på en rentekurve hvor deler av rentekurven ikke er likvid. Eventuelle endringer i diskonteringsrente vil påvirke størrelsen på forpliktelsene.

Se nærmere beskrivelse av forsikringsrisiko i note 45.

Immaterielle eiendeler

Goodwill og immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid testes årlig for nedskrivningsbehov. Goodwill allokeres til konsernets kontantstrøm-genererende enheter identifisert ved det aktuelle landet hvor man har virksomhet. Ved verdifastsettelsen i testen er det nødvendig å estimere de kontantstrømmer som oppstår i den relevante konstanstømgenererende enhet, samt benytte en relevant rente ved diskonteringen. Varige driftsmidler og øvrige immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at metoden og perioden som brukes samsvarer med de økonomiske realiteter.

Hoveddelen av de immaterielle eiendeler som ble innregnet ved oppkjøpet av SPP er knyttet til de eksisterende livsforsikringskontraktene på oppkjøpstidspunktet. Denne immaterielle innregnede eiendelen er, sammen med tilhørende innregnede forsikringsforpliktelser, testet for nedskrivning i henhold til en tilstrekkelighetstest som følger av IFRS 4 Forsikringskontrakter. Et sentralt element i denne vurderingen er beregning av fremtidige fortjenestemarginer hvor det benyttes embedded value-beregninger. Embedded value-beregningene vil blant annet påvirkes av volatilitet i finansmarkedet, renteforventninger samt størrelsen på buffer-kapital i SPP.

I livvirksomheten for øvrig er de vesentligste risikoer og usikkerheter knyttet til hendelsene dødsfall og uførhet. Endringer i utbetalingsreglene i folke-trygden for uføreytelser med mer vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetningene i forsikringsselskapene vesentlig. Når det gjelder dødsrisiko, vil økende levealder kunne påvirke fremtidige forventede utbetalinger og avsetninger. I den norske livvirksomheten er hoveddelen av de beregnede utbetalingene diskontert med tilhørende garanterte rente. Mens i den svenske virksomheten (SPP) benyttes markedsrenter i diskonteringen. Endringer i diskonteringsrente kan gi betydelig påvirkning på de innregnede forsikringsforpliktelsene.

Pensjoner egne ansatte

Nåverdien på pensjonsforpliktelser avhenger av fastsettelsen av økonomiske og demografiske forutsetninger. De beregningsforutsetninger som benyttes skal være realistiske, innbyrdes konsistente og oppdaterte i den forstand at de skal baseres på en enhetlig antagelse om fremtidig økonomisk utvikling. Beregninger av pensjonsforpliktelsene pr. 31.12.2009 er foretatt av aktuarer. Eventuelle endringer knyttet til forventet lønnsvekst og diskonteringsrente med videre kan gi betydelig effekt på de innregnede pensjonsforpliktelser for egne ansatte (IAS 19).

03 Nærmere beskrivelse av finansiell risiko

Storebrand (eksklusiv SPP)

Generelt

Livselskapets finansielle risiko er i hovedtrekk knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien. Dette stiller krav til hvordan kapitalen investeres i ulike verdipapirer og andre eiendeler, og til hvordan selskapet utøver sin risikostyring.

Sammensetningen av de finansielle eiendelene følger av selskapets investeringsstrategi. Investeringsstrategien etablerer retningslinjer for sammensetningen av finansielle eiendeler gjennom prinsipper og rammer for selskapets risikostyring. Investeringsstrategien omfatter også rammer og retningslinjer for kreditt- og motparteksponering, valutarisiko og bruk av derivatinstrumenter. Målet med den aktive risikostyringen er å opprettholde en god risikobærende evne og fortløpende avpasse den finansielle risiko til selskapets soliditet. Gjennom den risikoen selskapet tar og ved hjelp av den risikostyringen som utøves, forventer selskapet å skape god avkastning både i enkeltår og over tid.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risikoen for prisendringer i finansmarkedene, herunder endringer i rente-, valuta-, aksje-, eiendoms- og råvaremarkeder, som påvirker verdien på selskapets finansielle instrumenter. Markedsrisikoen vurderes fortløpende ved hjelp av ulike målemetoder. Det beregnes potensielt tap i investeringsporteføljen innenfor et år med en gitt sannsynlighet og porteføljen stresstestes i henhold til de regulatorisk definerte stresstestene samt interne modeller.

Storebrand Livsforsikring har avtalefestet en garantert årlig rente for om lag 92 prosent av sparekundene på gjennomsnittlig 3,5 prosent. Den årlige rentegarantien stiller krav til hvordan kapitalen investeres i forskjellige verdipapirer og eiendeler. Investeringsstrategien og derigjennom markedsrisikoen for de ulike delporteføljene i Storebrand Livsforsikring er tilpasset den risikotoleransen Storebrand Livsforsikring har for ulike produkter, kontrakter og selskapets ansvarlige kapital. Avkastningen vil normalt svinge mellom 3 og 8 prosent med dagens investeringsportefølje og strategi for dynamisk risikostyring for den største delen av bestanden. Mindre deler av bestanden er investert i profiler med noe mindre og noe mer markedsrisiko. Selskapskapitalen er investert slik at den har lav risiko. Effekten av sikringstiltak og dynamisk risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for lav avkastning. I de tilfeller hvor avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil manglende avkastning dekkes ved å bruke risikokapital som er bygd opp av tidligere års overskudd. Risikokapital består i hovedsak av tilleggsavsetninger og kursreserver. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp. Den gjennomsnittlige rentegarantien forventes å synke i årene fremover. Nye kontrakter selges med 2,75 prosent garantert rente. Forsikringstekniske avsetninger i Storebrand Livsforsikring påvirkes ikke av endringer i markedsrenten, slik regelverket i dag er utformet.

I Storebrand Bank styres renterisiko løpende gjennom rentebytte-avtaler for å sikre at konsekvensene av bevegelser i rentemarkedet på innskudd og utlån blir små. Storebrand har en policy om valutasikring av internasjonale investeringer. Forvalter har definerte frihetsgrader for å sikre en effektiv praktisk gjennomføring av valutasikringen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser, eller at selskapet ikke kan avhende verdipapirer til akseptable priser. Storebrand har etablert likviditetsbuffer i konsernet, og overvåker utviklingen i likviditetsbeholdningene fortløpende i forhold til interne grenser. Det er etablert kredittavtaler med andre banker som selskapene kan trekke på dersom det skulle være nødvendig.

Storebrand Livsforsikring har en likviditetsstrategi, i tråd med forskrift, som spesifiserer rammer og tiltak for å sikre god likviditet i kundeporteføljen. Her spesifiseres en minste allokering til aktiva som kan omsettes på kort varsel. Storebrand Livsforsikring har pengemarkedsplasseringer, obligasjoner, aksjer og andre likvide investeringer som kan omsettes ved behov.

Storebrand Bank styrer likviditetsposisjonen basert på minimum likviditetsbeholdning, løpende likviditetsgap og langsiktige fundingindikatorer. Likviditetsgapet måler likviditetsoverskudd neste 90 dager utover nødvendig minimumsbeholdning. Beregning av minimumsbeholdning er hensyntatt alle innlånsforfall og en unormal avgang i kundeinnskudd. Langsiktige fundingindikatorer beregnes i samsvar med Finanstilsynets retningslinjer, som viser gapet mellom forventede kontantstrømmer inn og ut på fremtidige tidspunkt. Dette beregnes for langsiktig funding over ett år og over tre år.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes risiko for at en motpart ikke kan gjøre opp sine forpliktelser. Grensene for kredittrisiko mot den enkelte debitor og samlet innenfor ratingkategorier i Storebrand Livsforsikring og andre selskaper i konsernet besluttes av styret. Det er lagt vekt på at kreditteksponeringen er diversifisert for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko mot enkelte debitorer og sektorer. Endringer i debtors kredittvurdering overvåkes og følges opp. Storebrand benytter så langt det er mulig publiserte kredittratinger supplert med egne vurderinger i de tilfeller det ikke finnes publiserte ratinger.

I Storebrand Bank skal alle kreditter over en viss størrelse innenfor bedriftssegmentet besluttes av en kredittkomité ledet av administrerende direktør, eller av bankens styre. Overvåkingen av kredittrisiko skjer gjennom bankens risikoklassifiseringssystem hvor hver enkelt kunde klassifiseres etter betalingsevne, soliditet og sikkerhet. Risikoklassifiseringen vurderes mot sannsynlighet for mislighold i et engasjement (betalingsevne/soliditet) og sannsynlig tapsgrad ved mislighold (sikkerhet). Lånene på bankens observasjonsliste vurderes fortløpende og minst kvartalsvis, både i forhold til utvikling på debitor og pantesikkerhet og i forhold til etablerte aktivitetsplaner, for å sikre bankens engasjement. Lån til privatmarkedet ytes på bakgrunn av kredittscoring kombinert med individuell vurdering av tilbakebetalingsevnen. Det ytes hovedsakelig lån med pant i bolig til privatmarkedet og lån med pant i fast eiendom til næringsmarkedet.

SPP

Generelt

For SPP er bestanden delt inn i ytelsespensjon, innskuddspensjon og unit-linked kontrakter. Det er knyttet garantier til både ytelsespensjon og innskuddspensjon i SPP. Selskapets finansielle risiko er i hovedtrekk knyttet til evnen til å innfri garantiene, herunder risiko ved fallende aksjemarkeder og fallende renter. For noen kontrakter er det også risiko ved sterkt stigende renter. Som følge av et noe mer sammensatt finansielt risikobilde i SPP enn

i den norske virksomheten, styres risikoen som kundeporteføljen representerer mot egenkapitalen også gjennom derivatforretninger i selskapsporteføljen i SPP. Investeringsstrategien og risikostyringen i SPP er sammensatt av tre hovedpilarer;

- en aktiva-allokering som gir god avkastning over tid for kunder og eier
- utøvelse av løpende risikostyringstiltak i kundeporteføljen
- tilpasset sikring av visse utvalgte forsikringskontrakter i selskapsporteføljen

Markedsrisiko

For å styre eksponeringen mot ulike markedsrisikoer utøves det dynamisk risikostyring som demper effekten på finansresultatet av markedsbevegelsen. Ved bruk av historiske markedsendringer foretas det stresstester for å vurdere mulige effekter på selskapets kapitalbase. I tradisjonell forsikring med rentegaranti bærer forsikringselskapet risikoen for at det ikke oppnås en avkastning lik den garanterte rente på forsikringstagernes midler. SPP oppnår overskuddsdeling dersom totalavkastningen overstiger den garanterte rente. På noen produkter kreves en viss konsolideringsgrad, det vil si at aktiva er større enn nåverdien av passiva med en viss prosentsats, for overskuddsdeling. For andre produkter må kontrakten ha kundebuffer inntakt for at overskuddsdelingen skal representere en netto inntekt for eier. Virksomheten er eksponert mot markedsrisiko, likviditetsrisiko, kredittrisiko og operasjonell risiko. Det er spesielt knyttet finansiell risiko til fallende aksjemarkeder og store rentebevegelser. Dette vil kunne medføre tilførsel av kapital til kunde-kontraktene fra selskapets egenkapital til kundekapitalen. Dersom en forsikringskontrakt i SPP har mindre opptjent kapital enn det som forventes å være tilstrekkelig gitt det gjeldende rentenivået, skal det avsettes et egenkapitaltilskudd (Latent Kapital Tilskudd) som reflekterer underverdien. Denne avsetningen resultatføres og benevnes LKT. Finansiell risikostyring i SPP motvirker denne effekten ved å foreta investeringer som motsvarer LKT-bevegelsen for ulike markedsscenarier. SPP benytter finansielle derivater i selskapsporteføljen og i kundeporteføljen for å oppnå dette. Således arbeider selskapet kontinuerlig med en integrert forvaltning av eiendeler og forpliktelser. For forsikringskontrakter i fondsforsikring, er det forsikringstageren som bærer den finansielle risikoen.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen begrenses ved at en del av selskapets finansielle instrumenter plasseres i noterte verdipapirer med god likviditet. Gjennom 2009 har likviditeten i rentemarkedet bedret seg sammenlignet med 2008 og er nå på et nær normalisert nivå.

Kredittrisiko

Kreditverdighet fastsettes ved både intern og ekstern kredittvurdering. For å unngå for stor konsentrasjon på enkeltutstedere, og redusere motpartsrisiko på utestående derivattransaksjoner har selskapet rammeavtaler med alle motparter som blant annet regulerer hvordan sikkerheter skal stilles for endringer i markedsverdier som beregnes på daglig basis.

04 Verdenssettelse av finansielle instrumenter til virkelig verdi

Konsernet kategoriserer finansielle instrumenter som verdsettes til virkelig verdi på tre forskjellige nivåer som er nærmere beskrevet nedenfor. Nivåene gir uttrykk for ulik grad av likviditet og ulike målemetoder.

Nivå 1: Finansielle instrumenter der verdenssettelse er basert på kvoterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler

Denne kategorien omfatter børsnoterte aksjer som over den foregående 6 måneders perioden har hatt en daglig gjennomsnittlig omsetning tilsvarende ca 20 millioner kroner eller mer. Aksjene anses på dette grunnlag å være tilstrekkelig likvide til å omfattes på dette nivå. Obligasjoner, sertifikater eller tilsvarende instrumenter utstedt av nasjonal stat er generelt klassifisert på nivå 1. Når det gjelder derivater vil standardiserte aksjeindeks- og rentefutures omfattes på dette nivå.

Nivå 2: Finansielle instrumenter der verdenssettelse er basert på observerbar markedsinformasjon ikke omfattet av nivå 1

Denne kategorien omfatter finansielle instrumenter som verdsettes basert på markedsinformasjon som kan være direkte observerbar eller indirekte observerbar. Markedsinformasjon som er indirekte observerbar innebærer at prisene kan være avledet fra observerbare relaterte markeder. Nivå 2 omfatter aksjer eller tilsvarende egenkapitalinstrumenter der markedskurser er tilgjengelig, men der omsetningsvolum er for begrenset til å oppfylle kriteriet for nivå 1. Normalt vil aksjene på dette nivå være omsatt i løpet av siste måned. Obligasjoner og tilsvarende instrumenter er generelt klassifisert på dette nivå. Videre er rente- og valutaswap'er, ikke-standardiserte rente- og valutaderivater og Credit Default Swaps klassifisert på nivå 2. Fond er generelt klassifisert på nivå 2, og omfatter aksje-, rente- og hedgefond.

Nivå 3: Finansielle instrumenter der verdenssettelse er basert på informasjon som ikke er observerbar iht nivå 2

Aksjer klassifisert på nivå 3 omfatter investeringer i primært unoterte/private selskaper. Dette omfatter blandt annet investeringer i Skog, Eiendom og Infrastruktur. Private Equity er generelt gjennom direkte investeringer eller investeringer i fond klassifisert på nivå 3. Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS) er klassifisert på nivå 3 grunnet generelt begrenset likviditet og transparens i markedet.

De typer verdipapirer som er klassifisert på nivå 3 er nærmere omtalt nedenfor med henvisning til verdipapirtype og verdenssettesmetode. Storebrand er av den oppfatning at den verdenssettelse som er lagt til grunn representerer et beste estimat på verdipapirenes markedsverdi.

Unoterte Aksjer/Skog

For de største skoginvesteringene er det gjennomført omfattende eksterne verddivurderinger pr. 31.12.09 som danner grunnlag for verdenssettelsen av selskapets investering. De eksterne verddivurderingene er basert på modeller som inkluderer ikke observerbare forutsetninger. Utover de eksterne verddivurderinger som er gjennomført pr 31.12.09 er aksjeinvesteringene verdsatt basert på verdjustert egenkapital rapportert fra eksterne kilder.

Private Equity

Hoveddelen av Storebrands private equity investeringer er i form av private equity fond. I tillegg kommer en rekke direkteinvesteringer.

Investeringene i private-equity fond verdsettes basert på de verdier som rapporteres fra fondene. Private-equity fondene Storebrand har investert i verdsetter sine investeringer i henhold til retningslinjer for prising nedfelt av blandt annet EVCA (European Private Equity Venture Capital Association) i «International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines» (Edition September) eller i henhold til FASB 157. De fleste private equity-fond rapporterer kvartalsvis mens noen få rapporterer sjeldnere. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdatert verddivurdering fra fondene innen avleggelsen av årsregnskapet legges siste mottatte verddivurdering til grunn, justert for kontantstrømmer og eventuelle vesentlige markedseffekter

i perioden fra siste verddivurdering og frem til rapporteringstidspunktet. Denne markedseffekten estimeres basert på type verdsettelse av selskapene i de underliggende fond, verdiutviklingen på relevante indekser justert for estimert korrelasjon mellom det aktuelle selskap og den relevante indeks.

For direkte private equity investeringer baseres verdsettelsen enten på nylig foretatte transaksjoner eller en modell hvor selskap som har løpende virksomhet vurderes ved å sammenlikne nøkkeltall med tilsvarende børsnoterte selskap eller grupper av tilsvarende børsnoterte selskap. Verdien reduseres i enkelte tilfeller med en likviditetsrabatt som kan variere fra investering til investering. Selskap som er under oppstart, tidlig ekspansjon eller av andre grunner gjennomgår strukturelle endringer som vanskeliggjør en prising mot en referansegruppe vil verdsettes til det laveste av kost og estimert verdi, der estimert verdi fremkommer av avviksanalyse fra plan.

For investeringer der Storebrand deltar som medinvestor sammen med en ledende investor som gjennomfører verddivurdering, og det ikke foreligger en nylig transaksjon, vil denne verdien etter kvalitetssikring i Storebrand legges til grunn. For de investeringer hvor Storebrand ikke har mottatt oppdaterte verddivurderinger per 31.12 fra ledende investor innen avleggelsen av årsregnskapet legges tidligere verddivurdering til grunn justert for eventuelle markeds-effekter i perioden fra siste verddivurdering og til rapporteringstidspunktet. Der det ikke foreligger separate verddivurderinger fra en ledende investor i syndikatet gjennomføres en separat verdsettelse som beskrevet over.

Verdipapiriserte obligasjoner

Denne kategorien omfatter primært Asset Backed Securities (ABS), Residential Mortgage Backed Securities (RMBS) og Commercial Mortgage Backed Securities (CMBS). Disse er verdsatt primært basert på kvoterte priser fra meglere eller innhentede verddivurderinger fra internasjonale banker. Antallet meglere som stiller priser er begrenset, og transaksjonsvolum i markedet relativt lavt.

Indirekte eiendomsinvesteringer

Indirekte eiendomsinvesteringer er i hovedsak investeringer i fond med underliggende eiendomsinvesteringer. I den senere tid har det ikke vært omsatt andeler i fondene som bekrefter markedspris på andelene. Verddivurderingen av eiendomsfondene gjøres på bakgrunn av opplysninger mottatt fra den enkelte fondsforvalter.

De fleste forvaltere rapporterer kvartalsvis og den mest vanlige metoden som den enkelte fondsforvalter benytter er ekstern kvartalsvis verddivurdering av fondets eiendeler. Dette innebærer at forvalter beregner en Net Asset Value (NAV). Rapportering av NAV fra fondene vil ofte være et kvartal forsinket i forhold til avleggelse av Storebrands regnskaper. For å hensynta verdiendringer i løpet av det siste kvartalet, foretas det interne estimeringer av verdi-endringer basert på utviklingen i markedet og ved å konferere med de respektive forvalterene.

Sensitivitetsvurdering

Skoginvesteringer kjennetegnes blant annet ved svært lange kontantstrømsperioder. Det vil kunne være usikkerhet knyttet til fremtidig kontantstrøm som følge av fremtidig inntekts- og kostnadsvekst, selv om disse forutsetninger er basert på anerkjente kilder. Verdsettelse av skoginvesteringer vil likevel være særlig sensitivt overfor diskonteringsrente som legges til grunn i kalkylen. Selskapet baserer sin verdsettelse på eksterne verddivurderinger. Disse benytter et antatt markedsmessig avkastningskrav. Som en rimelig alternativ forutsetning til de benyttede avkastningskrav, ville en endring i diskonteringsrente på 0,25 prosent utgjøre anslagsvis en endring på ca 4 til 6 prosent i verdi blant annet avhengig av skogens modenhet.

Verddivurdering av verdipapiriserte obligasjoner vil generelt være sensitivt for estimert løpetid for tilbakebetaling av lån, sannsynlighet for tap samt krav til diskonteringsrente. Sentrale forutsetninger for disse faktorer vil videre være basert på verdipapirenes karakteristika og kvalitet. Under er spesifisert sammensetningen av porteføljen med ABS/RMBS/CMBS'er verdsatt til virkelig verdi. Selskapets verddivurdering av verdipapiriserte obligasjoner er basert på eksterne kilder. Basert på erfaring med innhentede handlebare priser fra meglere, er det selskapets vurdering at rimelige alternative forutsetninger innebærer en verddivurdering som vil kunne ligge 2-3 prosent høyere eller lavere enn virkelig verdi lagt til grunn.

Sammensetning av ABS/CMBS/RMBS portefølje basert på primær eksponering på underliggende sikkerhet

Land	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
Australia			2,1 %	2,1 %
Italia		4,2 %		4,2 %
Mixed	2,1 %		15,6 %	17,7 %
Nederland	1,2 %		15,4 %	16,6 %
Portugal	1,0 %		4,5 %	5,5 %
Spania	3,1 %	8,9 %		12,0 %
Storbritannia			13,9 %	13,9 %
Tyskland			7,3 %	7,3 %
USA	20,0 %		0,6 %	20,7 %
Total	27,5 %	13,2 %	59,4 %	100,0 %

Sammensetning av ABS/CMBS/RMBS portefølje basert på rating fra Moody's, alternativt Fitch

Rating	Asset Backed	Commercial Mortgage Backed	Residential Mortgage Backed	Total
Australia	18,8 %	9,2 %	40,0 %	68,0 %
Spania	8,3 %	3,9 %	9,8 %	21,9 %
Storbritannia			7,4 %	7,4 %
Tyskland	0,5 %		0,3 %	0,7 %
USA			1,9 %	1,9 %
Total	27,5 %	13,2 %	59,4 %	100,0 %

Verddivurderingen for indirekte eiendomsinvesteringer er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. De indirekte eiendomsinvesteringene er belånte strukturer. I snitt er porteføljen belånt med 60 prosent. En endring på 0,25 prosent i avkastningskravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre en endring av verdien på eiendomsporteføljen på ca 200 millioner kroner som tilsvarer 8,4 prosent.

Aksjer og andeler

	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009	Sum 2008
<i>NOK mill.</i>					
Aksjer	20 701	972	3 142	24 814	12 445
Fondsandeler eksklusive hedgefond		37 866	1 612	39 478	25 909
Private Equity fondsinvesteringer		1 756	3 555	5 311	10 367
Indirekte eiendomsfond			2 050	2 050	3 803
Hedgefond		1 174		1 174	1 314
Sum	20 701	41 767	10 359	72 827	53 838

Utlån til kunder

	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009	Sum 2008
<i>NOK mill.</i>					
Utlån til kunder		758		758	283
Sum		758		758	283

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009	Sum 2008
<i>NOK mill.</i>					
Verdipapiriserte obligasjoner		1 513	1 373	2 886	25 818
Foretaksobligasjoner		8 141	960	9 101	3 857
Finans, bank og forsikring		32 897	13	32 910	38 019
Fast eiendom		431		431	243
Stat og statsgarantert	52 169	19 936		72 106	89 297
Overnasjonale organisasjoner		1 610		1 610	1 459
Kommune, fylke		6 414	106	6 520	4 612
Obligasjoner med fortrinnsrett		20 189		20 189	4 797
Obligasjonsfond		9 962		9 962	10 569
Sum	52 169	101 093	2 452	155 715	178 670

Derivater

	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009	Sum 2008
<i>NOK mill.</i>					
Aksjeopsjoner					2 580
Aksjeindeksfutures					-47
Fremtidige renteavtaler		-2		-2	-252
Renteswapper		1 497		1 497	5 575
Swaptions		359		359	
Renteopsjoner					812
Valutaterminer	-5	-108		-114	-4 459
Basisswapper		120		120	918
Kredittderivater		15		15	-103
Sum	-5	1 880		1 876	5 023
Derivater med positiv markedsverdi	59	3 942		4 002	15 105
Derivater med negativ markedsverdi	-64	-2 062		-2 126	-10 082
Sum				1 876	5 023

Spesifikasjon av forpliktelser					
	Kvoterte priser	Observerbare forutsetninger	Ikke observerbare forutsetninger	Sum 2009	Sum 2008
NOK mill.					
Gjeld til kredittinstitusjoner		6 841		6 841	1 978
Innskudd fra og gjeld til kunder		173		173	168
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer					934
Sum		7 014		7 014	3 080

Spesifikasjon av papirer etter verdsettelsesteknikker (ikke observerbare forutsetninger)

Aksjer og andeler					
	IB 01.01.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
NOK mill.					
Aksjer	3 175	321	-205	-149	3 142
Fondsandeler eksklusive hedgefond	1 711	343	-17	-425	1 612
Private Equity fondsinvesteringer	4 062	149	-17	-638	3 555
Indirekte eiendomsfond	3 214	142		-1 306	2 050
Sum	12 163	954	-239	-2 519	10 359

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

	IB 01.01.09	Kjøp	Salg	Resultatført i 2009	UB 31.12.09
NOK mill.					
Verdipapiriserte obligasjoner	1 703		-191	-140	1 373
Foretaksobligasjoner	305	790	-65	-70	960
Finans, bank og forsikring	12	6		-4	13
Kommune, fylke		106			106
Obligasjonsfond	1		-1		
Sum	2 021	902	-256	-215	2 452

Ved oppstillingen av bevegelser gjennom året er det tatt utgangspunkt i de finansielle instrumenter som per 31.12.09 ble målt til virkelig verdi på bakgrunn av verdsettelsesmetoder hvor en vesentlig del av input som benyttes i metodene ikke er observerbar i markedet. I kolonnen «Kjøp» presenteres anskaffelseskost ved kjøp foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene. I kolonnen «Salg» presenteres tilordnet anskaffelseskost ved salg foretatt i løpet av 2009 for disse finansielle instrumentene samt mottatte nedbetalinger på hovedstol. I kolonnen «Resultatført i 2009» presenteres realiserte gevinster og tap, opptjente renteinntekter og utbytte samt endringer i urealiserte gevinster og tap.

05 Segmentrapportering

Virksomhetssegment								
	Liv og Pensjon Norge ¹		Liv og Pensjon Sverige ¹		Kapitalforvaltning		Bank	
NOK mill.	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Inntekter fra eksterne kunder	30 318	21 592	16 637	5 258	247	248	606	658
Inntekter fra andre konsernselskaper ²	30	41			347	201	6	6
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	759	348	487	831	240	218	63	68
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer			-340	-2 976	-7	-3	-29	-35
Konsernresultat før skatt	759	348	147	-2 145	233	215	35	33
Eiendeler	191 717	188 805	127 019	133 718	865	634	42 986	45 645
Gjeld	180 727	177 981	122 131	129 699	518	304	40 704	43 585

	Skadeforsikring		Øvrig		Elimineringer		Storebrand Konsern	
NOK mill.	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Inntekter fra eksterne kunder	424	343	39	233	-36	-326	48 236	28 005
Inntekter fra andre konsernselskaper ²			147	672	-530	-919		
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	-18		-108	513	-147	-667	1 276	1 310
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer	-13	-12					-390	-3,026
Konsernresultat før skatt	-31	-12	-108	513	-147	-667	887	-1,716
Eiendeler	1 811	1 953	18 343	19 071	-16 582	-17 113	366 159	372 712
Gjeld	1 541	1 660	3 482	4 123	-160	-797	348 942	356 554

Geografisk segment

	Norge		Sverige		Andre land	
NOK mill.	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Inntekter fra eksterne kunder	31 059	22 681	17 114	5 324	63	
Inntekter fra andre konsernselskaper ²	-15		15			
Konsernresultat før amortisering og nedskrivning immaterielle eiendeler	771	469	496	840	10	
Nedskrivning av immaterielle eiendeler og amortiseringer	-46	-49	-344	-2 976		
Konsernresultat før skatt	725	420	151	-2 136	10	
Eiendeler	237 609	238 950	127 760	133 762	790	
Gjeld	226 030	226 797	122 859	129 757	53	

¹ Liv og Pensjon

Inntekter fra eksterne kunder omfatter de totale premieinntekter inklusive sparepremie og overført premiereserve fra andre selskaper, netto finans-avkastning og andre inntekter.

² Inntekter fra andre konsernselskaper

Storebrand Kapitalforvaltning forvalter finansielle eiendeler for andre konsernselskaper. Forvaltningshonoraret består av et fast forvaltningshonorar og et prestasjonsavhengig forvaltningshonorar. Det prestasjonsavhengige honoraret gjelder for de til enhver tid gjeldende porteføljene med prestasjons-honorar, og inntektsføres når de er sikre. Storebrand Livsforsikring har inntekter fra andre konsernselskaper for salg og bestandspleie på produkter. Disse tjenestene er priset på markedsmessige vilkår.

Storebrandkonsernet består av de fire forretningsområdene liv og pensjon, kapitalforvaltning, bank og skadeforsikring. Liv og pensjon rapporteres i 2 resultatområder: Liv og Pensjon Norge og Liv og Pensjon Sverige.

Liv og Pensjon Norge

Storebrand Livsforsikring tilbyr et bredt spekter av produkter innenfor tjenestepensjon, privat pensjonssparing og livsforsikring til bedrifter, offentlige virksomheter og privatpersoner.

Liv og Pensjon Sverige

SPP tilbyr et bredt sortiment av pensjonsløsninger for foretak, organisasjoner og privatpersoner i Sverige. SPP har en særlig sterk posisjon innen tradisjonelle produkter – forsikringer med garantert rente – i det svenske bedriftsmarkedet.

Kapitalforvaltning

Storebrands kapitalforvaltningsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Kapitalforvaltning, Storebrand Fondene, Storebrand Eiendom og SPP Fonder. All forvaltning har en garantert samfunnsansvarlig profil. Storebrand har et bredt utvalg av verdipapirfond til personkunder og institusjoner under merkenavnene Delphi, Storebrand Fondene og SPP Fonder. Storebrand Eiendom er et av Norges største eiendomsselskaper og forvalter eiendoms-porteføljer både i Norge og internasjonalt.

Bank

Storebrand Bank tilbyr tradisjonelle banktjenester som konto og lån til privatmarkedet og prosjektfinansiering til utvalgte næringskunder, og en gebyrfri forretningsbank. I dette segmentet tilbys også eiendomsmegling.

Skadeforsikring

Storebrands skadeforsikringsvirksomhet omfatter selskapene Storebrand Skadeforsikring AS og Storebrand Helseforsikring AS (50 prosent eiet). Storebrand Skadeforsikring tilbyr standard forsikringsprodukter til det norske privatmarkedet, samt enkelte næringsforsikringer til SBM-markedet. Storebrand Helseforsikring tilbyr behandlingsforsikring i det norske og svenske bedrifts- og privatmarkedet.

Øvrig

Består av Storebrand ASA og Storebrand Leieforvaltning AS.

Geografisk segment

Virksomheten i Sverige er i all hovedsak Livvirksomhet.

Sentrale nøkkeltall		
NOK mill.	2009	2008
Konsern		
Overskudd pr. ordinær aksje	2,08	-5,01
Egenkapital	17 217	16 158
Kapitaldekning	13,9 %	14,3 %
Storebrand Livsforsikring		
Premier for egen regning	18 757	21 323
Forsikringskundernes fond inklusive kursreguleringsfond	175 922	164 016
- herav fond med garantert avkastning	162 641	155 417
Kapitalavkastning kundefond med garanti	4,6 %	2,0 %
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	5,2 %	3,0 %
Soliditetskapital ¹	35 309	35 856
Kapitaldekning (Storebrand Liv konsern)	14,9 %	17,4 %
Solvensmargin (Storebrand Liv konsern)	169,9 %	160,0 %
SPP Konsern		
Premier for egen regning	7 467	7 281
Forsikringskundernes fond inklusiv opptjent resultat (eksklusiv villkorad återbäring) ²	102 526	98 971
- herav fond med garantert avkastning	73 981	77 999
Avkastning Defined Benefit (DB)	4,1%	0,6%
Avkastning Defined Contribution (DC)	5,0%	2,9%
Villkorad återbäring	8 689	7 499
Storebrand Bank		
Rentemargin	0,95	1,17
Kostnader/inntekter (bankvirksomhet) ⁴	71	63
Andre inntekter/totale inntekter	35	23
Innskuddsdekning	51	47
Misligholdte utlån i prosent av brutto utlån	1	2
Netto utlån	35 834	38 684
Kapitaldekning	13,5 %	10,8 %
Kapitalforvaltning		
Sum midler under forvaltning	351 160	228 671
Midler under forvaltning eksterne kunder	103 556	58 445
Storebrand Skadeforsikring AS		
Bestandspremie	346	225
Skadeprosent ³	83 %	82 %
Antall kunder	40 499	27 725

¹ Består av egenkapital, ansvarlig lånekapital, kursreguleringsfond, risikoutjevningsfond, kursreserver obligasjoner til amortisert kost, tilleggsavsetning, villkorad återbäring og opptjent resultat

² Eksklusive kundefond i Nordben og i verdipapirfond

³ I henhold til IFRS. Tidligere perioder er omarbeidet

⁴ Omfatter selskapene Storebrand Bank, Storebrand Boligkreditt og Storebrand Eiendomskreditt

06 Andre inntekter

NOK mill.	2009	2008
Provisjonsinntekter, bankvirksomhet	94	93
Provisjonskostnader, bankvirksomhet	-18	-31
Netto provisjonsinntekter, bankvirksomhet	76	62
Forvaltningshonorar, kapitalforvaltningsvirksomhet	190	174
Renteinntekter bankinnskudd	93	709
Inntekter eiendomsmegling	101	86
Agio/disagio banker	68	369
Andre forsikringsrelaterte inntekter	89	704
Renteinntekter forsikring	702	64
Andre driftsinntekter i selskaper utenom bank og forsikring	447	186
Verdiendring biologiske eiendeler		92
IB kursreserver selskapskapitalen		320
IB risikoutjevningsfond		133
Performance fee	-217	
Andre inntekter	43	82
Sum andre inntekter	1 592	2 979

Samlet provisjonsinntekt fra finansielle instrumenter som ikke er vurdert til virkelig verdi utgjør 55 millioner kroner for 2009.

Samlet provisjonskostnader fra finansielle instrumenter som ikke er vurdert til virkelig verdi utgjør 15 millioner kroner for 2009.

07 Driftskostnader

	Storebrand Liv konsern		Storebrand Bank		Øvrig virksomhet		Storebrand konsern	
NOK mill.	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
Personalkostnader	-1 434	-1 330	-221	-198	-408	-279	-2 063	-1 806
Avskrivninger	-21	-18	-8	-4	-11	-9	-40	-31
Andre driftskostnader	-1 298	-1 386	-275	-272	76	-42	-1 497	-1 701
Sum driftskostnader	-2 754	-2 735	-504	-473	-344	-330	-3 601	-3 538

08 Andre kostnader

NOK mill.	2009	2008
Pooling	-177	-169
Rentekostnader forsikring	-42	-40
Disagio bank og forsikring	-1	-1 050
Forsikringsrelaterte kostnader	-35	-8
Omkostninger innlån	-11	-11
Forvaltningskostnader for egenkapitalen	-16	-35
Agio forsikringsforpliktelser	40	-24
Tap på krav forsikring	-43	-93
Forvaltningskostnader		-68
Andre kostnader	-123	-59
Sum andre kostnader	-408	-1 555

09 Skatt

Skattekostnad i resultat		
NOK mill.	2009	2008
Betalbar skatt	-3	-514
Utsatt skatt	50	9
Sum skattekostnad	47	-505
Skattekostnad i resultatet		
NOK mill.	2009	2008
Ordinært resultat før skatt	1 033	-1 716
Forventet inntektsskatt med nominell skattsats	-289	480
Skatteeffekten av:		
realisert/urealiserte aksjer/AIO	635	-1 632
mottatt aksjeutbytte	181	117
tilknyttede selskaper	23	-1
permanente forskjeller	-142	-1 171
nedvurdering av utsatt skattefordel	-315	2 024
Endring tidligere år	-46	-323
Sum skattekostnad	47	-505
Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring		
NOK mill.	2009	2008
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	1 895	5 337
Utlån		3 937
Fast eiendom	4 416	53
Driftsmidler	298	1
Forskuddsbetalt pensjon	44	1 451
Verdipapirer gjeld		629
Gevinst-/tapskonto	503	8
Annet	656	829
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	7 811	12 244
Skattereduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer	-2 331	-4 152
Utlån		-16
Driftsmidler	-31	-44
Avsetninger	-27	-16
Påløpt pensjon	-795	-1 172
Verdipapirer gjeld	-528	-1 796
Gevinst-/tapskonto	-32	-62
Annet	-129	-13
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-3 874	-7 268
Fremførbare underskudd	-7 266	-9 559
Fremførbare godtgjørelse	-1 243	-1 243
Sum fremførbare underskudd og godtgjørelse	-8 510	-10 803
Grunnlag for netto utsatt skatt/skattefordel	-4 572	-5 827
Nedvurdering av grunnlag for utsatt skattefordel	4 691	5 763
Netto grunnlag for utsatt skatt og utsatt skattefordel	119	-63
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	33	-18
Endring utsatt skatt bokført mot balansen		1
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen	33	-16
Bokført i balansen		
Utsatt skattefordel	213	201
Utsatt skatt	182	184

Det er foretatt en nedvurdering av utsatt skattefordel som skyldes usikkerhet knyttet til om skattepliktige inntekter kommer på et nivå som gjør at alle fremførbare underskudd vil bli benyttet for virksomheten i Norge. Hovedgrunnen til dette er fritaksmetoden ved beskatning av aksjeutbytte og gevinster/ tap på aksjer innenfor EØS-området, og det forventes at konsernet også i de kommende årene vil ha inntekter fra slike investeringer. Fremførbar ubenyttet godtgjørelse har oppstått i årene 1999 - 2003, og må benyttes innen 10 år.

10 Immaterielle eiendeler og goodwill

Immaterielle eiendeler									
	Merke- vare navn	IT- sys- temer	Kunde- lister	VIF ¹	Rettig- het SPP Fonder	Andre imma- terielle eien- deler	Goodwill	Sum 2009	Sum 2008
NOK mill.									
Anskaffelseskost 1.1	208	260	516	8 765	10	10	1 414	11 184	10 526
Tilgang i perioden:									
Utviklet internt		31						31	36
Kjøpt separat		18					1	19	39
Kjøpt ved fusjon, oppkjøp e.l.							4	4	92
Avgang i perioden									
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	-15		-45	-756	-1		-63	-880	522
Andre endringer									-4
Anskaffelseskost 31.12	193	309	472	8 010	9	10	1 356	10 358	11 184
Akkumulerte av- og nedskrivninger 1.1	-18	-117	-53	-3 115	-1	-7	-152	-3 462	-230
Nedskrivning i perioden		-11				-3		-14	-2 507
Amortisering i perioden	-16	-42	-48	-276	-2		-6	-390	-519
Reversering av nedskrivning i perioden									
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet	2		5	273				280	-111
Andre endringer									-116
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-32	-170	-95	-3 118	-3	-10	-157	-3 586	-3 464
Balanseført verdi 31.12	160	139	377	4 891	6	1	1 199	6 773	7 720

1 Value of business-in-force, forskjellen mellom markedsverdi og bokført verdi på forsikringsforpliktelsene i SPP.

Hoveddelen av de immaterielle verdiene knyttet til SPP er verdien av eksisterende forretning (VIF -value of business in force), hvor det er foretatt en egen tilstrekkelighetstest etter kravene i IFRS 4. For å bestemme om goodwill og øvrige immaterielle eiendeler knyttet til SPP har vært gjenstand for verdifall, er det estimert gjenvinnbare beløp for de relevante kontantstrømgenererende enhetene. Gjenvinnbare beløp fastsettes ved å beregne virksomhetens bruksverdi. SPP anses som én kontantstrømgenererende enhet og utvikling i fremtidig administrasjonsresultat, risikoresultat og finansresultat for SPP vil påvirke bruksverdien. I beregningen av bruksverdi har ledelsen benyttet styrehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Prognosen for de ulike resultatelementene er basert på siste års utvikling, effekter av tiltak i prognoseperioden samt forutsetting om normalisert utvikling i finansmarkedene basert på nåværende finansstrategi og gjeldende markedsrenter. Det forventes en positiv utvikling i administrasjonsresultatet som følge av kostnadseffektivisering, samt tilvekst i salg av produkter og tjenester som er kostnadseffektive å administrere og med lavere kapitalkrav. SPP har målsetting om et administrasjonsresultat på SEK 300 millioner i 2011. Videre er det lagt til grunn en forventning om moderat vekst i totalmarkedet og markedsandel, basert på utvikling siste år og som følge av endret distribusjonsmodell i SPP. Utover den kommende treårsperioden er kontantstrømmer fremskrevet for perioden 2013 til 2019 basert på vekst i de ulike resultatelementene på mellom 0 og 5 prosent p.a. Det er videre lagt til grunn en stabil vekstrate på 3,9 prosent ved beregningen av terminalverdien, tilsvarende forventet årlig lønnsvekst. Generelt forventes det vekst i tjenstepensjonsmarkedet som følge av vekstfaktorer som demografi med forventet økning i antall pensjonister, sysselsetningsvekst og regulatoriske forhold med bl.a. overgang fra ytelse til innskuddsbasert pensjon. Bruksverdi er beregnet ved å benytte et todelt avkastningskrav før skatt, på henholdsvis 8 og 9 prosent for prognoseperioden og terminalleddet. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten. Forskjellen i avkastningskravet skyldes ulike forutsetninger om risikofri rente. For prognoseperioden er renten for 10-årige svenske statsobligasjoner ved utgangen av 2009 anvendt. For avkastningskravet anvendt ved beregning av terminalverdien er antagelse om en langsiktig likevektsrente på 4,0 prosent lagt til grunn, basert på 2 prosent realrente tillagt 2 prosent inflasjon.

Ved beregning av bruksverdi for bankvirksomheten er det foretatt en kontantstrømbasert verdiberegning basert på forventet resultat før skatt. I beregningen er det benyttet styrehandlede budsjetter og prognoser for den kommende treårsperioden. Prognosen forutsetter en resultatforbedring hvor iverksatt kostnadsprogram, samt vekst i andre inntekter basert på utvikling og satsing de senere år inngår. Det er lagt til grunn en stabil vekstrate på 2,5 prosent ved beregningen av terminalverdien, tilsvarende forventet inflasjon. Bruksverdien er beregnet ved å anvende avkastningskrav før skatt, på henholdsvis 10 og 10,5 prosent for prognoseperioden og terminalleddet. Avkastningskravet er beregnet med utgangspunkt i risikofri rente og tillagt en premie som reflekterer risikoen i virksomheten. For prognoseperioden er renten på norske statsobligasjoner ved utgangen av 2009 anvendt, mens det for terminalverdien er anvendt en langsiktig likevektsrente på 4,5 prosent som er basert på 2 prosent realrente og 2,5 prosent inflasjon.

Ledelsen har vurdert gjenvinnbart beløp på goodwill pr. 31.12.2009 og konkludert at nedskrivning ikke er nødvendig. Det er foretatt sensitivitetsanalyser i forhold til forutsetninger om resultatutvikling og avkastningskrav. Ledelsen mener at det ikke er sannsynlig at rimelige mulige endringer i nøkkelforutsetningene vil medføre et behov for nedskrivning.

Spesifikasjon av immaterielle eiendeler				
NOK mill.	Levetid	Avskrivningssats	Avskrivningsmetode	Balanseført verdi 2009
Merkevarenavn SPP	10 år	10 %	Lineær	129
Merkevarenavn (Hadrian Eiendom)			Avskrives ikke	31
IT systemer	3-8 år	12,5 % - 33,33 %	Lineær	139
Kundelister SPP	10 år	10 %	Lineær	377
Value of business in force SPP	20 år	10 %	Lineær	4 891
Rettigheter til å ta ut gebyrer fra SPP Fonder	10 år	10 %	Lineær	6
Andre immaterielle eiendeler	opptil 2 år	50 %	Lineær	1

Goodwill fordelt på virksomhetskjøp							
NOK mill.	Virksomhets-område	Anskaffelses kost 1.1	Akkumulert avskrivning 1.1	Verdi i balansen 1.1	Tilgang / avgang/ valutaeffekt	Nedskrivning	Balanseført verdi 31.12
Delphi Fondsforvaltning	SB Fondene	35	-4	32			32
Hadrian Eiendom AS	SB Bank	16		16			16
Storebrand Bank ASA	SB Bank	563	-141	422			422
Øvrige datterselskaper i Storebrand Bank konsern	SB Bank	46	-7	39	1	-6	34
SPP	SB Liv	745		745	-59		686
Storebrand Baltic	SB Liv	4		4			4
Evoco	SB Liv	4		4			4
Sum		1 414	-152	1 262	-58	-6	1 199
Goodwill avskrives ikke, men testes årlig for nedskrivningsbehov.							

11 Driftsmidler

Faste eiendommer og driftsmidler							
NOK mill.	Maskiner	Biler	Inventar	Finansielle leieavtaler	Eiendommer ¹	Sum 2009	Sum 2008
Balanseført verdi pr. 1.1	41	39	28	1	1 983	2 092	1 103
Tilgang	63	20	40		947	1 070	1 000
Avgang		-5		-1	-1 128	-1 134	-2
Verdiregulering ført over balansen	-1				-6	-7	18
Tilgang via oppkjøp/fusjon							7
Avskrivning	-17	-10	-3		-1	-30	-32
Nedskrivning i perioden		-4			-24	-27	
Nedskrivning reversert i perioden							-1
Andre endringer					-37	-37	
Balanseført verdi pr. 31.12	86	41	66	0	1 734	1 927	2 093
Anskaffelseskost IB	154	61	37	1	1 710	1 962	925
Anskaffelseskost UB	213	122	74		1 490	1 898	1 956
Akkumulert av- og nedskrivning IB	-108	6	3		250	151	-377
Akkumulert av- og nedskrivning UB	-121	-3	2		249	126	-432
Verdireguleringsfond IB						48	45
Endring i perioden						-48	3
Verdireguleringsfond UB						0	48

1 Eiendommer til eget bruk, se også note 22.

Bokført i balansen:					
Varige driftsmidler				209	124
Eiendommer til eget bruk - selskap				336	375
Eiendommer til eget bruk - kunder				1 382	1 593
Sum				1 927	2 093

Avskrivningsmetode:	Lineær
Avskrivningsplan og økonomisk levetid:	
Maskiner	4 år
Biler	6 år
Driftsmidler finansielle leieavtaler	3 år
Inventar	4 - 8 år
Eiendommer	50 år

12 Operasjonelle leieavtaler driftsmidler

Minimum framtidig betaling knyttet til operasjonelle leieavtaler på driftsmidler er som følger			
NOK mill.	Minsteleie innen 1 år	Minsteleie 1 - 5 år	Minsteleie senere enn 5 år
Minimum framtidig leiebetaling	148	447	455
Herav framtidige fremleieinntekter	3	4	
Resultatførte beløp			
NOK mill.	2009	2008	
Resultatførte leiebetalinger	195	77	
Resultatførte fremleieinntekter	3	6	

Leieavtalene omfatter kontorlokaler og driftsløsøre. Eksterne leieavtaler vedrørende kontorlokaler har en varighet fra 2 - 10 år og med opsjon for tilsvarende fornyelse.

13 Pensjonkostnader og pensjonsforpliktelser

Storebrand
De ansatte er sikret gjennom en ytelsespensjon på 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordinære fratredelsesalder er 65 år. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Forsikringen gjelder etter oppnådd pensjonsalder som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) blir utbetalt direkte fra selskapene. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. 12 G utgjør per 31.12.09 kr 874 572. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene i Storebrandkonsernet.

Selskapet er pliktig til å ha en tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

SPP
Pensjonsplanen for ansatte i SPP følger BTP-planen. Ordinær fratredelsesalder er 65 år i samsvar med pensjonsavtalen mellom BAO og Finansförbundet, respektive BAO og SACO-forbundet, med 10 prosent av årslønnen opp til 7,5 «inkomstbasbelopp». På andel av lønn i «inkostbasbeloppsintervallet» 7,5 – 20 beregnes alderspensjonen med 65 prosent og i «inkomstbasbeloppsintervallet» 20 - 30 med 32,5 prosent av årslønnen. På lønn som overstiger 30 «inkomstbasbelopp» beregnes ingen alderspensjon.

Avstemming av eiendeler og gjeld bokført i balansen		
NOK mill.	2009	2008
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	3 470	3 664
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-2 973	-2 897
Netto pensjonforpliktelse/midler forsikret ordning	497	768
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	638	632
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	1 135	1 399
Inkluderer arbeidsgiveravgift på netto underfinansiert forpliktelse som inngår i bruttoforpliktelsen		

Bokført i balansen	2009	2008
Pensjonseiendel	44	
Pensjonsforpliktelser ¹	1 179	1 399

1 Tall for 2008 er korrigert med 59 mill. kroner for SPP.

NOK mill.	2009	2008
Årets endring estimatavvik innregnet i egenkapitalen	135	-493
Akkumulert estimatavvik innregnet i egenkapitalen	-473	-608

Endringene i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	4 297	3 982
Periodens pensjonsopptjening	183	146
Rentekostnader på forpliktelsen	172	172
Estimataavvik	-267	214
Utbetalt pensjon	-238	-212
Planendringer	6	-6
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang og valutajustering	-45	
Tilbakeført arbeidsgiveravgift	-1	
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	4 108	4 296

Endringene i pensjonsmidlenes virkelige verdi		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	2 897	3 057
Forventet avkastning	175	171
Estimataavvik	-50	-323
Innbetalt premie	164	186
Utbetalte pensjoner	-194	-186
Planendringer	6	-7
Pensjonsforpliktelse tilgang/avgang om valutajustering	-25	
Netto pensjonsmidler 31.12	2 973	2 897

Forventede innbetalinger av premie (pensjonsmidler) i 2010	174
---	------------

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikring/SPPs finansielle midler som har følgende sammensetning pr. 31.12				
	Storebrand Livsforsikring		SPP	
<i>NOK mill.</i>	2009	2008	2009	2008
Bygninger og fast eiendom	15 %	14 %		1 %
Obligasjoner til amortisert kost	26 %	13 %		
Pantelån og andre lån	2 %	2 %		
Aksjer og andeler	16 %	15 %	26 %	3 %
Obligasjoner	38 %	46 %	67 %	65 %
Sertifikater	1 %	2 %		5 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	2 %	8 %	7 %	26 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %
Tabellen viser prosentvis plassering av pensjonsmidlene ved utgangen av året som administreres av Storebrand Livsforsikring.				
Bokført (realisert) avkastning av eiendelene	5,0 %	2,0 %	4,1 %	0,6 %

Netto pensjonskostnad i resultatregnskapet, spesifisert som følger		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Periodens pensjonsopptjening inklusive avsatt arbeidsgiveravgift	250	179
Rentekostnader på forpliktelsen	173	172
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-175	-170
Påløpt arbeidsgiveravgift		5
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	247	186

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12				
	Storebrand Livsforsikring		SPP	
	31.12 09	31.12 08	31.12 09	31.12 08
<i>Økonomiske:</i>				
Diskonteringsrente	4,4 %	4,3 %	3,3 %	3,3 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	6,0 %	6,3 %	5,0 %	5,0 %
Forventet lønnsvekst	4,0 %	4,3 %	3,5 %	3,5 %
Forventet årlig regulering folketrygd	4,0 %	4,3 %	3,0 %	3,0 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Uførhetstabell	KU	KU		
Dødelighetstabell	K2006	K2005	DUS06	DUS 06

Økonomiske forutsetninger:
Beregningsforutsetningene er fastsatt ut fra veiledning fra Norsk Regnskapsstiftelse justert for selskapsspesifikke forhold, herunder en forventet avkastning ut fra valgt investeringprofil.

Aktuarielle forutsetninger:
Standardiserte forutsetninger om døds-/uføreutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett.

Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12					
<i>NOK mill.</i>	2009	2008	2007	2006	2005
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	4 108	4 296	3 677	3 560	3 258
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	2 973	2 897	2 760	2 747	2 599
Underskudd/(overskudd)	1 135	1 399	917	813	658
Faktabaserte justeringer forpliktelser	-125	7			
Faktabaserte justeringer pensjonsmidler	-50	-323			

Sensitivitetsanalyse pensjonsberegning		
Endring i diskonteringsrenten	1 %	-1 %
Prosentvis endring i pensjon:		
Pensjonsforpliktelse	-13 %	14 %
Periodens netto pensjonskostnader	-22 %	23 %

Pensjonsforpliktelsen er spesielt sensitiv overfor endringer i diskonteringsrenten. En reduksjon i diskonteringsrenten vil isolert sett medføre en økning i pensjonsforpliktelsen.

14 Opplysninger om nærstående parter

Selskaper i Storebrand konsernet har transaksjoner med nærstående parter som er aksjonærer i Storebrand ASA og ledende ansatte. Dette er transaksjoner som er en del av de produkter og tjenester som tilbys av selskapene i konsernet til sine kunder. Transaksjonene inngås til markedsmessige betingelse og omfatter tjenstepensjon, privat pensjonssparing, skadeforsikring, leie av lokaler, bankinnskudd, utlån, kapitalforvaltning og fondssparing. Se nærmere opplysninger om ledende ansatte i note 15.

Storebrand ASAs største eier er Gjensidige Forsikring med en eierandel på 24,3 prosent. Storebrand Kapitalforvaltning AS selger enkelte forvaltnings-tjenester til Gjensidige Forsikring. Disse tjenestene utføres i henhold til markedsmessige betingelser.

Interne transaksjoner mellom konsernselskaper er eliminert i konsernregnskapet, med unntak av transaksjoner mellom kundeporteføljen i Storebrand Livsforsikring AS og andre enheter i konsernet. Se nærmere beskrivelse i note 1 Regnskapsprinsipper.

15 Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte

	Ordinær lønn	Utbetalt bonus	Andre ytelser ¹	Lønns-garanti (mnd)	Årets pensjons-opptjening	Nåverdi pensjons-forpliktelse	Lån	Rente-sats pr. 31.12.09	Avdragsplan
Tusen kroner									
Ledende ansatte									
Idar Kreutzer	4 529	1 009	282	24	893	15 401	12 242	3,49/3,19/ 2,8	2037/2025/2018
Odd Arild Grefstad	2 737	362	226	18	578	8 373	2 602	3,19/2,8	2024/2019
Egil Thompson	1 966	45	171	18	531	5 391	2 735	3,64/2,8	2038/2019
Lars Aa. Løddesøl	2 841	399	164	18	870	7 226	3 763	3,19/2,8	2029/2017
Klaus-Anders Nysteen	2 422	899	211	18	757	2 419	3 254	3,2/2,8	2026/2017
Roar Thoresen	2 922	477	149	18	902	6 895	1 615	2,8	2032
Hans Aasnæs	3 906	1 244	148	18	978	14 379	1 700	2,8	2027
Anders Røed	1 671	90	190	18	500	2 456			
Elin M. Myrmel-Johansen	1 179	23	146	18	250	2 232	2 008	3,2	2018
Gunnar Rogstad	1 954	499	146	18	286	1 063	989	2,8	2039
Sarah McPhee ⁵	2 973		88	18	1 900	949			
Sum 2009	29 098	5 047	1 922		8 445	66 782	30 908		
Sum 2008	26 634	22 593	2 055		6 909	68 168	36 417		

	Eier antall aksjer ²	Bonus-bank ³	Avkastning aksje-bank ⁴	1/3 bonus-bank-utbetales 2010 ³
Tusen kroner				
Idar Kreutzer	93 355	4 130	668	1 377
Odd Arild Grefstad	25 960	1 368	223	556
Egil Thompson	18 000	211	29	137
Lars Aa. Løddesøl	27 790	1 053	249	684
Klaus-Anders Nysteen	50 999	57	159	352
Roar Thoresen	28 282	328	323	676
Hans Aasnæs	39 832	740	740	1 580
Elin M. Myrmel-Johansen	7 067	198	14	99
Gunnar Rogstad	97 915	314	287	638
Sarah McPhee	34 387	891		944
Sum 2009	423 587	9 290	2 692	7 043
Sum 2008	335 186	4 010	-6 708	3 923

	Godt-gjørelse	Eier antall aksjer ²	Lån	Rente-sats pr. 31.12.09	Avdrags-plan
Tusen kroner					
Styret					
Leiv L. Nergaard	277				
Halvor Stenstadvold	350	8 645			
Camilla M. Grieg	300				
Erik Haug Hansen	330	5 879	910	2,8%	2025
Knut Dyre Haug	270	11 674	1 307	2,8%	2023
Birgitte Nielsen	306				
Annika Lundius	270				
Birger Magnus	261	20 000			
Jon Armt Jacobsen					
John S. Dueholm	135				
Ann-Mari Gjøstein	306	258			
Sum 2009	2 805	46 456	2 217		
Sum 2008	3 227	134 964	2 350		

Kontrollkomité		
Elisabeth Wille	240	747
Harald Moen	184	595
Ida Hjort Kraby	184	
Ole Klette	184	
Erling Naper	188	
Sum 2009	980	1 342
Sum 2008	801	758

1 Omfatter bil, telefon, forsikring, rentefordel, andre trekkpliktige ytelser.
2 Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse, jfr. RL 7-26.
3 Innestående i bonusbank pr. 31.12.2009 fratrukket Storebrands initielle innskudd. Ledende ansatte har som en del av sin lønnsavtale også avtale om prestasjonsavhengig bonus, som er knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonusen som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonusbank der 1/3 av saldo utbetales årlig. Dersom årlige utbetalinger i sum overstiger samlede bonustildelinger og avkastning, vil dette medføre at deler av Storebrands initielle innskudd vil inngå i den årlige utbetaling. Med unntak av konsernsjef har øvrige ledende ansatte ved oppstart av bonusbank fått tilført et initielt innskudd. Ved fratredelse vil positivt initielt innskudd tilfalle Storebrand. Tilførte beløp i bonusbank eksponeres 50 % mot Storebrands aksjekurs og 50 % mot beste rente i Storebrand Bank. Over tid utvikler «aksjebanken» og «rentebanken» seg separat.
4 Avkastningen «aksjebank» viser årets verdiendring i bonusbanken knyttet til utviklingen i Storebrands aksjekurs i 2009.
5 I SPP har administrerende direktør pensjonsalder på 62 år. Administrerende direktør i SPP omfattas av en innskuddsbasert pensjonsordning der pensjonskostnaden for 2009 har vært 1,1 millioner kroner eksklusive arbeidsgiveravgift. I tillegg kommer en ytelsesbasert pensjonsordning hvor kostnaden for 2009 har vært 0,8 millioner kroner.

Lån til ansatte i konsernet utgjør 1 629 millioner kroner.

Styret i Storebrand ASA vil for ordinær generalforsamling 2010 fremlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven § 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Storebrand.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning.

1 Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret
Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. Det er en målsetting at den totale godtgjørelsen over tid skal bevege seg mot lavere andel fastlønn og høyere andel bonus. Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlige sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen. Fastlønnen skal ligge ved median for tilsvarende stillinger, nivået for fastlønn og forventet bonus skal ligge i øvre kvartil for tilsvarende stillinger.

Ledende ansatte i Storebrand vil i tillegg til fast lønn kunne motta godtgjørelse i form av årlig bonus, deltakelse i felles pensjonsordning for konsernet, naturalytelser i form av fri avis, telefon, bilordning samt andre personalgoder. Ledende ansatte vil også kunne få en etterlønsordning, som garanterer lønn fratrukket annen inntekt i en nærmere fastsatt periode på inntil 24 måneder etter avsluttet arbeidsforhold.

2 Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsrettigheter, opsjoner med videre for det kommende regnskapsåret

2.1 Nærmere om bonussystemet
Storebrand konsernets bonusordning, som tilbys i tillegg til basislønn, er en prestasjonsavhengig bonus knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens de ansattes egne prestasjoner bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonusen som blir tildelt. Det blir årlig satt konkrete kvantitative mål for hvordan verdiskapningen i selskapet gir finansiering av bonus. I tillegg må konsernet tilfredsstillende mål i forhold til soliditet for at bonus skal finansieres. Det blir årlig også satt konkrete mål for medarbeidernes prestasjoner som blir dokumentert i eget oppfølgingsystem.

For de fleste ansatte utbetales den tildelte bonusen direkte. For ledende ansatte og nøkkelmedarbeidere er det opprettet individuelle bonusbanker. For disse medarbeiderne settes tildelt bonus inn i bonusbanken. Det innskutte beløp deles i to, som forrentes med henholdsvis bankrente og utviklingen i Storebrand aksjen. Årlig utbetaling er 1/3 av saldo. Bonusordningen som er beskrevet ovenfor har fungert uendret siden 2001.

For medlemmer av konsernledelsen og enkelte andre ledende ansatte, med unntak av konsernsjefen, er det etablert en langtidsinsentivordning. I denne ordningen skal halvparten av utbetalt bonus etter skatt benyttes til kjøp av aksjer i Storebrand til markedspris. Disse aksjene har en bindingstid på 3 år, slik at beholdningen for deltagerne i 3-5 års perspektiv kan, med rimelige forutsetninger, utgjøre om lag en årslønn.

For konsernledelsen skal forventet bonusnivå over tid utvikle seg til å utgjøre et nivå på 50 prosent av fastlønn. Faktisk årlig tildelt totalbonus, det vil si innskudd i bonusbanken, skal ikke kunne overstige 100 prosent av fastlønn. Det vil si et tak på 200 prosent av forventet bonusnivå.

Bonusordningene i konsernet, herunder langtidsinsentivordningen, vil i 2010 bli nærmere gjennomgått og vurdert med sikte på foreta eventuelle justeringer. Det kan foretas endringer basert på dette, men kun innenfor de allerede etablerte ordninger som er beskrevet.

2.2 Aksjeprogram ansatte
Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte. Det praktiseres bindingstid på ett år for denne ordningen.

3 Lederlønnspolitikken ført i 2009

Lederlønnspolitikken ført i 2009 er basert på erklæringen av lederlønnsfastsettelsen som ble behandlet på Generalforsamlingen i april 2009.

Konsernledelsen har i snitt ca. 37,5 prosent forventet bonus beregnet i forhold til fast lønn. Det ble i opptjeningsåret 2008 ikke oppnådd målsatte krav for finansiering av bonus. Det ble dermed ikke tildelt bonus til ledende ansatte basert på resultater og prestasjoner i 2008.

Utbetaling fra bonusbanken i 2009 er gjennomført i henhold til regelverket ved at eksisterende innskudd i bonusbank, etter beregnet avkastning med henholdsvis bankrente og utviklingen i Storebrand aksjen fra 01.01.08 til 31.12.08, er utbetalt med 1/3. For året 2008 var avkastningen på innestående i bonusbanken ca. – 37 prosent.

Styret i Storebrand vedtok 10. juni 2008 en langtidsinsentivordning for ledende ansatte (LTI) i henhold til generalforsamlingens vedtak 23. april 2008. Ordningen gjelder for konsernledelsen og andre utvalgte nøkkelpersoner.

På grunn av at det ikke er tildelt bonus i henhold til den generelle bonusordningen for opptjeningsåret 2008, vil den videre opptrappingen av LTI-ordningen starte i 2010, basert på eventuell bonusopptjening i 2009.

For opptjeningsåret 2009 var det grunnlag for ordinær bonusfinansiering. Det er derfor foretatt innskudd i bonusbanken til de ledende ansatte for dette året. For året 2009 var snittavkastningen i bonusbanken ca 70 prosent.

4 Redegjørelse for virkningene for selskapet og aksjeeierne av avtaler om aksjebasert godtgjørelse

I henhold til LTI-ordningen blir halvparten av konserndirektørenes netto utbetalte bonus benyttet til kjøp av aksjer i Storebrand ASA til markedspris og med 3 års bindingstid.

Det er styrets vurdering at dette ikke har negative konsekvenser for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkelte konserndirektørs portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

16 Godtgjørelse til revisor (eksklusiv merverdiavgift)

	2009				
		herav Deloitte		herav andre	
NOK mill.	Sum 2009	Norge	Utland	revisorer	Sum 2008
Lovpålagt revisjon	15	12	3	1	16
Andre attestasjonstjenester	8	8			2
Skatterådgivning	2	1	1		1
Andre tjenester utenfor revisjonen	1	1	1		1
Total godtgjørelse til revisor	26	20	5	1	19

17 Investeringer i tilknyttede selskaper

NOK mill.	2009	2008
Inntekter		
Norsk pensjon AS	9	11
Inntre Holding AS	193	199
Formuesforvalting AS	257	
Seildukgaten 25/31 AS	4	2
Handelsbodarna		
Resultat		
Norsk pensjon AS		-2
Inntre Holding AS	3	-1
Formuesforvalting AS	-10	
Seildukgaten 25/31 AS	-2	-3
Handelsbodarna		
Eiendeler		
Norsk pensjon AS	18	20
Inntre Holding AS	180	180
Formuesforvalting AS	307	
Seildukgaten 25/31 AS	33	24
Handelsbodarna	318	
Gjeld		
Norsk pensjon AS	7	9
Inntre Holding AS	53	52
Formuesforvalting AS	125	
Seildukgaten 25/31 AS	37	28
Handelsbodarna	318	

Eierandeler tilknyttede selskap

NOK mill.	Eierandel	Anskaff-elseskost	Verdi i balansen 1.1	Tilgang/avgang	Andel resultat	Verdi i balansen 31.12
Seildukgaten 25/31 AS	50,0 %	30	27		-1	26
Norsk Pensjon AS	25,0 %	3	4			4
Inntre Holding	34,3 %	2	44	-1		43
Formuesforvaltning	13,7 %			68	-1	67
Handelsboderna	50,0 %			3		3
Sum		35	75	71	-2	143

Bokført i balansen:

Investeringer i tilknyttede selskaper - selskap	75	140
Investeringer i tilknyttede selskaper - kunder		3
Sum	75	143

Fordring på tilknyttet selskap

SPP har ytet et konvertibelt lån til Handelsboderna på 156 millioner kroner.

18 Felleskontrollerte virksomheter

Felles kontrollert virksomhet (Joint Ventures) er engasjementer konsernet har sammen med eksterne samarbeidspartnere.

I konsernregnskapet inngår disse selskapene med følgende beløp		
NOK mill.	2009	2008
Inntekter		
Storebrand Helseforsikring AS	135	128
Evoco	2	
Resultat		
Storebrand Helseforsikring AS	6	3
Evoco		
Eiendeler		
Storebrand Helseforsikring AS	167	158
Evoco	1	
Gjeld		
Storebrand Helseforsikring AS	100	104
Evoco		
	2009	2008
NOK mill.	Eierandel	Eierandel
Storebrand Helseforsikring AS	50,0 %	50,0 %
Evoco	50,0 %	

19 Biologiske eiendeler

NOK mill.	2009	2008
Balanseført verdi pr. 1.1	523	356
Tilgang som følge av kjøp/ nyplanting (skog)	46	126
Omregningsdifferanse	-70	
Endring i virkelig verdi fratrukket omsetningsutgifter	53	41
Balanseført verdi pr. 31.12	552	523

Biologiske eiendeler som er bokført i balansen består av skog. Som grunnlag for verdifuldingen er det hovedsakelig lagt til grunn en bruksverdi/avkastningsverdiregning. Det beregnes årlig inntekter og utgifter fra skogbruk og utmark. Nettoinntektene kapitaliseres med 4 prosent.

20 Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer

NOK mill.	2009	2008
Kundefordringer	1 656	2 818
Forskuddsbetalte provisjoner	270	65
Opptjente renter/forskuddsbetalte kostnader	199	286
Opptjent honorar eksterne	232	15
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	9	13
Fordringer på forsikringsmeglere	389	
Andre kortsiktige fordringer	1 188	1 532
Balanseført verdi pr. 31.12	3 943	4 729
Bokført i balansen:		
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - selskap	2 041	1 002
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer - kunder	1 902	3 727
Sum	3 943	4 729

Utvikling i avsetning på tap kundefordringer med videre 31.12

	2009		2008	
<i>NOK mill.</i>	Kundefordringer	Fordringer ifm gjenforsikring	Kundefordringer	Fordringer ifm gjenforsikring
Avsetninger for tap 1.1	-2	-10	-2	-10
Kostnadsførte tap	-22			
Annen bevegelse avsetninger på tap	2	8		
Avsetninger for tap 31.12	-22	-2	-2	-10

Aldersfordeling på kundefordringer med videre pr. 31.12 (brutto)

	2009		2008	
<i>NOK mill.</i>	Kundefordringer	Fordringer ifm gjensikring	Kundefordringer	Fordringer ifm gjensikring
Ikke forfalte fordringer	1 544		2 176	
Forfalt 1 - 30 dager	57	11	555	23
Forfalt 31 - 60 dager	21		28	
Forfalt 61- 90 dager	7		8	
Forfalt over 90 dager	49		52	
Sum	1 678	11	2 818	23

21 Annen kortsiktig gjeld

NOK mill.	2009	2008
Leverandørgjeld	123	99
Påløpte kostnader/avsetninger	819	538
Avsetning earnout	31	47
Gjeld fremleietakere	2	31
Offentlige avgifter og skattetrekk	541	806
Påløpte renter	5	85
Mottatt sikkerhetsstillelser derivater	1 547	4 321
Short posisjoner	525	
Gjeld i forbindelse med direkte forsikring	1 669	1 202
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring	161	224
Gjeld fondsmegling	379	142
Forpliktelser periodeskatt	450	716
Annen kortsiktig gjeld	874	1 732
Balanseført verdi 31.12	7 127	9 943

22 Investerings eiendommer

Følgende beløp ført i resultatregnskapet			
NOK mill.		2009	2008
Leieinntekter fra eiendommer		1 578	1 521
Driftskostnader (inkludert vedlikehold og reparasjoner) som gjelder eiendommer som har gitt leieinntekter i perioden		-299	-179
Sum		1 279	1 342
Endring i virkelig verdi på investeringseiendommer		-256	423
Sum inntekter fra investeringseiendommer		1 023	1 766

Bokført verdi på investeringseiendommer i balansen			
NOK mill.		2009	2008
Balanseført verdi pr. 1.1		23 000	21 359
Tilgang som skyldes kjøp		677	755
Tilgang som skyldes påkostning		305	1 436
Tilgang som skyldes overtatte eiendommer		200	
Til eierbenyttet eiendom		-87	
Fra eierbenyttet eiendom		1 128	
Avgang		-613	-974
Netto verdiendringer		-256	423
Valutakursendring		-28	
Balanseført verdi 31.12		24 325	23 000

Eiendomstype			2009		
			Varighet leiekon-trakt (år)	KVM	Utleiegrad i prosent ¹
NOK mill.					
Kontorbygg (inklusive parkering og lager)	11 977	11 552	3,8	765 630	96,7
Kjøpesenter (inklusive parkering og lager)	11 180	10 571	5,6	317 151	96,7
Parkeringshus	692	549	7,1	44 085	100,0
Kultur-/konferansesenter og handel i Sverige	311	328			
Overtatte eiendommer ²	165				
Totalt investeringseiendommer	24 325	23 000		1 126 866	
Eiendommer til eget bruk	1 718	1 968	10,0	50 000	91,0
Sum eiendommer	26 043	24 968		1 176 866	

¹ Utleiegraden er beregnet i forhold til areal.
² Storebrand Bank konsern har overtatt eiendommer i forbindelse med mislighold av lån.

Eiendommene verdivurderes individuelt ut fra estimerte inntekter og kostnader knyttet til ferdigstillelse/salg av eiendomsprosjektene.

Nedskrivning/verdiendring eiendomsinvesteringer			
NOK mill.		2009	2008
Heleide eiendomsinvesteringer		-256	425
Eiendomsaksjer og andeler Norge ¹		-76	-85
Eiendomsandeler utland ¹		-974	-335
Sum nedskrivninger/verdiendringer		-1 306	5

¹ Er i balansen klassifisert som aksjer og andeler.

Geografisk beliggenhet:			
NOK mill.		2009	2008
Oslo- Vika/Fillipstad Brygge		5 709	5 187
Stor Oslo for øvrig		8 170	7 281
Kjøpesentre		11 180	10 571
Norge for øvrig		674	1 601
Sverige		311	328
Sum eiendommer		26 043	24 968

Det er avtalt ytterligere 690 millioner kroner til eiendomskjøp i 2009, men risikoovertakelse og slutføring av avtaler kommer i 2010 og det er kommitert ikke trukket NOK 468 millioner kroner i Storebrand og SEK 390 millioner i SPP i internasjonale eiendomsfond.

Beregning av virkelig verdi for eiendommer
Investerings eiendommer vurderes til virkelig verdi.
Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter. Ved fastsettelse av markedsleie og avkastningskrav sees det hen til observerte markedspriser.
I mangel av gjeldende priser i et aktivt marked sees det hen til blant annet:

- gjeldende priser i et aktivt marked for eiendommer av en annen art, med andre betingelser eller med en annen plassering (eller underlagt andre leieavtaler eller andre kontrakter), justert for å vise disse ulikhetene,
- priser nylig oppnådd for tilsvarende eiendommer i mindre aktive markeder, med justeringer som gjenspeiler eventuelle endringer i økonomiske forhold etter tidspunktet for transaksjonene som skjedde til de nevnte prisene, og
- diskonterte kontantstrømprognoser basert på pålitelige estimater av framtidige kontantstrømmer, og støttet av vilkårene i eventuelle eksisterende leieavtaler og andre kontrakter, samt (der dette er mulig) av ekstern kunnskap som gjeldende markedsleier for tilsvarende eiendommer med samme plassering og under samme forhold, og bruk av diskontosatser som gjenspeiler gjeldende markedsvurderinger av usikkerheten i beløpet og tidsplanen for kontantstrømmene.

Ved diskontering av fremtidig netto kontantstrøm benyttes individuelt avkastningskrav for den enkelte investering.

Avkastningskravet fastsettes ut fra forventet fremtidig risikofri rente og en individuelt fastsatt risikopremie. Ved fastsettelse av avkastningskrav hensyntas blant annet:

- Transaksjoner i markedet
- Oppfatninger i markedet
- Utleiestatus (ledighet, leietakers soliditet)
- Beliggenhet
- Standard
- Leienivå i forhold til markedsleie
- Verdi pr kvm
- All annen kunnskap om eiendomsverdier, markedet og den enkelte eiendom

Eiendommenes markedsverdi er vurdert ut i fra et langsiktig inntjeningsperspektiv. Kontoreiendommer og kjøpesentre utgjør en vesentlig del av eiendoms-massen. For kontoreiendommene er estimert et fremtidig inntekts- og kostnadsbilde for de første 10 år, og beregnet en sluttverdi ved utløpet av det 10. året på basis av markedsleie og normal driftskostnad for eiendommen. I netto inntektsstrøm er det tatt hensyn til eksisterende og fremtidig inntektstap som følge av ledighet, nødvendige investeringer og en vurdering av fremtidig utvikling i markedsleien. For kjøpesentrene beregnes eiendommenes verdi med utgangspunkt i en markedsmessig yield. I tilfeller hvor det er kjente betydelige endringer i forventet kontantstrøm senere år er dette hensyntatt i verdsettelsen. Representative utvalg av eiendommene er gjenstand for ekstern taksering.

Eiendommene er vurdert med utgangspunkt i følgende effektiv avkastningskrav (inklusive 2,5 prosent inflasjon)			
Segment	Avkastningskrav %		
	2009	2008	
Kontorportefølje Oslo sentrum	7,75-9,25	7,95-9,00	
Kjøpesenter portefølje	8,25-9,25	8,45-9,50	
Øvrige eiendommer	8,75-10,00	8,45-10,75	

Sensitiviteter
Verdivurderingen er særlig sensitiv for endring i avkastningskravet og forutsetning om fremtidig kontantstrøm. En endring på 0,25 prosent i avkastnings-kravet hvor alt annet holdes likt, vil medføre til en endring av verdien på eiendomsporteføljen på ca NOK 850 millioner som tilsvarer 3,36 prosent.

23 Kapitaldekning og soliditetskrav

Ansvarlig kapital i kapitaldekning		
NOK mill.	2009	2008
Aksjekapital	2 250	2 250
Øvrig egenkapital	14 967	13 909
Egenkapital	17 217	16 158
Fondsobligasjoner	1 715	1 506
Villkorad återbäring	2 755	2 280
Estimatavvik pensjoner	-30	137
Goodwill og andre immaterielle eiendeler	-6 773	-7 535
Utsatt skattefordel	-213	-182
Risikoutjevningfond	-225	-153
Verdireguleringsfond		-48
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner		-10
Sikkerhetsavsetninger	-101	-94
Minstekrav reassuranseavsetning	-46	-68
Urealiserte kursgevinster i selskapsporteføljen	-17	-35
Kapitaldekningsreserve	-254	-43
Annet	-91	352
Kjernekapital	13 938	12 266
Fondsobligasjoner	47	270
Evigvarende ansvarlig kapital	5 047	3 940
Ordinær ansvarlig kapital	675	2 105
Fradrag for investeringer i andre finansinstitusjoner		-10
Kapitaldekningsreserve	-254	-43
Tilleggskapital	5 515	6 262
Netto ansvarlig kapital	19 453	18 528

Minimumskrav ansvarlig kapital i kapitaldekning		
NOK mill.	2009	2008
Kredittrisiko		
Herav fordelt på virksomheter:		
Kapitalkrav forsikring	9 406	8 243
Kapitalkrav bank	1 653	1 936
Kapitalkrav verdipapirforetak	17	12
Kapitalkrav øvrig	36	37
Sum minimumskrav kredittrisiko	11 113	10 227
Operasjonell risiko	128	119
Fradrag	-58	-9
Minimumskrav ansvarlig kapital	11 182	10 337
Kapitaldekningsprosent	13,9 %	14,3 %
Kjernekapitaldekning	10,0 %	9,5 %

Soliditetskrav for tverrsektoriell finansiell gruppe		
NOK mill.	2009	2008
Krav til ansvarlig kapital og solvenskapital		
Kapitalkrav Storebrand konsern fra kapitaldekningsoppgave	11 182	10 337
-kapitalkrav forsikringselskaper	-9 406	-8 243
Kapitalkrav etter kapitaldekningsregelverk	1 776	2 094
Krav til solvensmarginkapital forsikring	10 208	10 442
Samlet krav til ansvarlig kapital og solvenskapital	11 984	12 536
Ansvarlig kapital og solvenskapital		
Netto ansvarlig kapital	19 453	18 528
Endring i solvenskapital for forsikring i forhold til ansvarlig kapital		
Villkorad återbäring - ikke godkjent som solvenskapital	-2 755	-2 280
Avkorting ansvarlig lån i solvenskapitalen		-906
Annen solvenskapital	2 513	1 859
Sum ansvarlig kapital og solvenskapital	19 211	17 201
Overskudd soliditetskapital	7 227	4 665

Storebrand konsern er en tverrsektoriell finansiell gruppe med kapitalkrav etter både Basel II (kapitaldekning) og soliditetsreglene på konsolidert basis. Etter disse reglene beregnes et solvensmarginkrav for forsikringselskapene i konsernet, mens for de øvrige selskaper beregnes et kapitalkrav i henhold til kapitaldekningsreglene. Beregningene i noten er i henhold til forskrift om anvendelse av soliditetsregler på konsolidert basis mv. § 7.

Ansvarlig kapital består av kjernekapital og tilleggskapital. Kjernekapitalen er i henhold til forskrift for beregning av ansvarlig kapital vesentlig forskjellig fra egenkapitalen i regnskapet. I tabellen nedenfor vises en avstemming av kjernekapitalen i forhold til egenkapitalen. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen.

I kjernekapitalen medtas en andel av villkorad återbäring etter betingelser gitt av Finanstilsynet og gjelder den delen av forsikringskapitalen som ikke er garantert i SPP.

Tilleggskapitalen som består av ansvarlig lån kan ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapitalen, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital ikke kan overstige 50 prosent av kjernekapitalen.

Etter Basel II er kapitalkravet 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.

I en tverrsektoriell finansiell gruppe skal summen av ansvarlig kapital og solvensmarginkapital, dekke summen av solvensmarginkravet for forsikrings- virksomheten og kravet til ansvarlig kapital for kredittinstitusjons- og verdipapirvirksomheten.

24 Antall ansatte

	2009	2008
Antall ansatte	2 280	2 516
Gjennomsnittlig antall ansatte	2 330	2 372
Antall årsverk	2 185	2 434
Gjennomsnittlig antall årsverk	2 260	2 294

25 Netto renteinntekter bank

NOK mill.	2009	2008
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	28	67
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	1 662	2 687
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer	116	176
Andre renteinntekter og lignende inntekter	12	11
Sum renteinntekter ¹	1 818	2 940
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	-278	-180
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	-606	-1 004
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	-410	-1 071
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	-39	-68
Andre rentekostnader og lignende kostnader	-61	-105
Sum rentekostnader ²	-1 394	-2 428
Sum netto renteinntekter	423	513
¹ Herav sum renteinntekter for utlån mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	1 675	2 747
² Herav sum rentekostnader for innskudd mv. som ikke vurderes til virkelig verdi	-1 227	-2 396

Rentekostnader og verdiendringer på innlån til virkelig verdi (FVO)		
NOK mill.	2009	2008
Rentekostnader innlån FVO	-167	-63
Verdiendringer innlån FVO	16	-6
Netto kostnader innlån til virkelig verdi (FVO)	-152	-69

26 Netto inntekter for ulike klasser finansielle instrumenter

Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendring over resultatet		
NOK mill.	2009	2008
Utbytte aksjer og andeler	1 424	1 915
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	-5 702	-2 998
Netto urealisert gevinst/tap aksje og andeler	11 215	-21 767
Sum aksjer og andeler	6 937	-22 850
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	7 064	-25 642
Renteinntekter	5 960	6 288
Netto gevinst/tap ved realisasjon av rentepapirer	2 677	3 037
Netto urealisert gevinst/tap av rentepapirer	-1 154	3 800
Sum obligasjoner, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	7 484	13 126
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	7 392	15 567
Renter	357	-477
Netto gevinst/tap ved realisasjon av finansielle derivater	6 311	-7 739
Netto urealisert gevinst/tap finansielle derivater	-3 552	5 577
Sum finansielle derivater	3 117	-2 639
Netto inntekter og gevinster fra finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet	17 537	-12 363
- herav FVO (virkelig verdi opsjon)	14 456	-10 075

Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost		
NOK mill.	2009	2008
Netto gevinst/tap ved realisasjon obligasjoner til amortisert kost	-456	1 515
Renteinntekter andre obligasjoner til amortisert kost	1 538	900
Netto inntekter fra obligasjoner til amortisert kost	1 082	2 415

Rentekostnader innlån		
NOK mill.	2009	2008
Rentekostnader innlån	-129	-272
Rentekostnader ansvarlig lån	-541	-638
Rentekostnader øvrig finansiell gjeld		-6
Sum rentekostnader innlån ¹	-670	-916

¹ Rentekostnader for Storebrand Bank inngår i netto renteinntekter bankvirksomhet.

27 Tap på utlån og garantier

NOK mill.	2009	2008
Periodens nedskrivninger/inntektsføringer på utlån, garantier		
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	67	15
Periodens endring i gruppe nedskrivninger	-19	30
Andre korreksjoner i nedskrivningene	-10	-1
Konstaterte tap som det tidligere er avsatt for	-92	80
Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt for		1
Inngått på tidligere konstaterte tap	8	-4
Periodens nedskrivninger/inntektsføringer på utlån og garantier	-46	122
Inntektsførte renter på lån hvor det er foretatt nedskrivninger	7	8

28 Nedskrivninger av utlån og garantier

NOK mill.	2009	2008
Nedskrivninger på individuelle utlån 1.1	262	247
Periodens konstaterte tap hvor det tidligere har vært foretatt individuell nedskrivning	-92	-80
Periodens nedskrivning på individuelle utlån	72	107
Periodens reversering av nedskrivning på individuelle utlån	-69	-19
Andre korreksjoner i nedskrivningene ¹	9	7
Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12	182	262
¹ Andre korreksjoner i nedskrivningene relaterer seg til amortiseringseffekter.		
Gruppenedskrivning utlån, garantier mv. 1.1	88	58
Periodens gruppenedskrivning	19	30
Gruppenedskrivning utlån, garantier med videre 31.12	107	88
Sum nedskrivninger	289	351

Banken har ingen avsetning på garantier pr. 31.12.09 og pr. 31.12.08.

29 Klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser

	Lån og fordringer	Virkelig verdi, trading	Virkelig verdi, FVO ¹	Forpliktelser amortisert kost	Sum
NOK mill.					
Finansielle eiendeler					
Bankinnskudd	9 664				9 664
Aksjer og andeler		509	72 318		72 828
Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	44 718	986	154 729		200 433
Utlån til kredittinstitusjoner	425				425
Utlån til kunder	38 743		758		39 501
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	3 943				3 943
Derivater		4 002			4 002
Sum finansielle eiendeler 2009	97 492	5 497	227 806		330 795
Sum finansielle eiendeler 2008	89 843	23 280	224 618		337 741
Finansielle forpliktelser					
Ansvarlig lånekapital				7 869	7 869
Gjeld til kredittinstitusjoner			6 841	4 285	11 126
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet			173	18 143	18 316
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				12 408	12 408
Derivater		2 126			2 126
Annen kortsiktig gjeld		526		6 601	7 127
Sum finansielle forpliktelser 2009		2 652	7 014	49 306	58 972
Sum finansielle forpliktelser 2008		10 898	3 080	61 859	75 836

¹ Inkluderer verdipapirer tilgjengelig for salg.

30 Virkelig verdi finansielle eiendeler og forpliktelser

	2009		2008	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
NOK mill.				
Eiendeler				
Bankinnskudd	9 664	9 664	20 179	20 179
Finansielle eiendeler til virkelig verdi				
Aksjer og andeler	72 828	72 828	53 839	53 839
Sum obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning	155 715	155 715	178 671	178 671
Derivater	4 002	4 002	15 105	15 105
Utlån og fordringer				
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner, amortisert kost	425	425	334	334
Utlån til kunder, virkelig verdi	758	758	283	283
Utlån til kunder, amortisert kost	38 743	38 699	42 237	41 943
Kundefordringer og andre kortsiktige fordringer	3 943	3 943	4 729	4 729
Andre obligasjoner til amortisert kost	44 718	44 858	22 365	22 049
Sum eiendeler	330 795	330 891	337 741	337 131
Finansielle forpliktelser				
Derivater, Trading	2 126	2 126	10 082	10 082
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, virkelig verdi			934	934
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer, amortisert kost	12 408	12 609	17 477	17 287
Gjeld til kredittinstitusjoner, virkelig verdi	6 841	6 841	1 978	1 978
Gjeld til kredittinstitusjoner, amortisert kost	4 285	4 295	6 700	6 596
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet, virkelig verdi	173	173	168	168
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet, amortisert kost	18 143	18 143	18 124	18 124
Annen kortsiktig gjeld	7 127	7 127	9 943	9 943
Sum andre finansielle forpliktelser	51 103	51 314	65 405	65 111
Ansvarlig lånekapital, amortisert kost	7 869	7 861	10 431	7 975
Sum finansielle forpliktelser	58 972	59 175	75 836	73 086

31 Sikkerhetsstillelser

NOK mill.	2009	2008
Avgitte sikkerhetsstillelser for Futures handel	-1 287	-2 462
Mottatte sikkerhetsstillelser i forbindelse med repo		3 736
Mottatte sikkerhetsstillelser Security Lending Program J.P. Morgan	586	646
Sum mottatte og avgitte sikkerhetsstillelser	-701	1 919

Avgitt sikkerhetsstillelse for futures og opsjoner reguleres daglig med bakgrunn i daglig marginavregning på de enkelte kontrakter. Sikkerhetsstillelse knyttet til Security Lending vil gjøres opp ved tilbakelevering av utlånt verdipapir.

NOK mill.	2009	2008
Bokført verdi av obligasjoner stillet som sikkerhet for bankens lån i Norges Bank	3 143	3 088
Bokført verdi av obligasjoner stillet som sikkerhet for byteordning av statspapirer mot obligasjoner med fortrinnsrett (OMF)	6 841	2 002
Sum	9 985	5 090

Verdipapirer stillet som sikkerhet knytter seg til låneadgangen i Norges Bank, hvor lån i henhold til forskrift skal være fullt ut sikret med pantsettelse av rente-bærende verdipapirer og/eller av bankens innskudd i Norges Bank. Storebrand Bank ASA har et F-lån på 1,5 milliarder kroner i Norges Bank per 31.12.09.

I forbindelse med myndighetenes tiltakspakke overfor bankene har Storebrand Bank ASA i byteordningen av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) mot statskasseveksler inngått avtale om følgende beløp, betingelser og løpetid: 986 millioner kroner som løper fra 3. desember 2008 og frem til 15. september 2010. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 979 millioner kroner som løper fra 17. desember 2008 og frem til 21 .desember 2011. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 1.386 millioner kroner som løper fra 28. januar 2009 og frem til 21. desember 2011. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 497 millioner kroner som løper fra 6. mai 2009 og frem til 19. mars 2014. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 494 millioner kroner som løper fra 4. juni 2009 og frem til 19. mars 2014. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 494 millioner kroner som løper fra 17. juni 2009 og frem til 20. mars 2013. Rentebetingelser er NIBOR minus 20bp. 492 millioner kroner som løper fra 9. september 2009 og frem til 18. desember 2013. Rentebetingelser er NIBOR pluss 24bp. 1.488 millioner kroner som løper fra 21. oktober 2009 og frem til 18. september 2013. Rentebetingelser er NIBOR pluss 70bp.

32 Betingede forpliktelser

NOK mill.	2009	2008
Garantier	248	366
Ubenyttede kredittrammer utlån	3 451	3 588
Ikke innkalt restforpliktelse vedrørende Limited Partnership	4 483	5 479
Andre forpliktelser/lånetilsagn		46
Sum betingede forpliktelser	8 182	9 479

Garantier gjelder i hovedsak betalingsgarantier og kontraktsgarantier. Ubenyttede kredittrammer gjelder innvilget og ubenyttet kreditt på kontokreditter og kredittkort, samt ubenyttet ramme på boligkreditter.

33 Utlån av verdipapirer og gjenkjøpsavtaler

Utlån av verdipapirer		
NOK mill.	2009	2008
Utlån av aksjer	558	630
Mottatte sikkerhetsstillelser for utlånte verdipapirer	586	646
Mottatte kontantsikkerhetsstillelser reinvestert i obligasjoner	523	584

Utlån verdipapirer fordelt på land

NOK mill.	2009	2008
England	11	
Japan	36	25
Frankrike	24	26
Australia	9	4
USA	416	539
Spania	11	9
Tyskland	21	14
Øvrige	31	15
Sum	558	630

Utlån verdipapirer fordelt på valuta

NOK mill.	2009	2008
USD	510	584
EUR	48	46
Sum	558	630

Obligasjoner med fortrinnsrett - Storebrand Bank konsern

NOK mill.	2009	2008
Balanseført verdi av obligasjoner med fortrinnsrett	7 239	2 002
Balanseført verdi tilknyttede finansielle forpliktelser	6 841	1 970

Overførte finansielle eiendeler består av byteavtaler med staten ved Finansdepartementet om finansiell sikkerhetsstillelse (se note 31). Byteavtalene blir inngått gjennom auksjoner som administreres av Norges Bank. I byteordningen selger staten statskasseveksler til banken gjennom et tidsbegrenset bytte mot obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Banken kan enten beholde statskassevekselen og motta utbetaling fra staten når vekselen forfaller for tilbake-betaling, eller selge vekselen i markedet. Når vekselen forfaller innenfor byteavtalens løpetid, må banken kjøpe nye veksler av staten til den pris som blir bestemt ved kursen på statskassevekselen. Denne rulleringen pågår gjennom hele avtaleperioden. Ved utløpet av byteavtalen er banken forpliktet til å kjøpe OMF tilbake fra staten til samme pris som staten kjøpte dem for. Storebrand Bank ASA mottar avkastningen på overført OMF. All risiko ved OMF ligger fortsatt i Storebrand Bank ASA og OMF er dermed ikke fraregnet.

34 Sikringsbokføring

Virkelig verdisikring av renterisiko
Konsernet benytter virkelig verdi sikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå med unntak av strukturerte obligasjon-slån hvor sikringseffektiviteten følges opp på porteføljenivå. Hver portefølje består av swapper og sikringsobjekter med forfall innenfor samme halvår.

Sikringsinstrument - virkelig verdisikring	2009			2008		
	Virkelig verdi ¹			Virkelig verdi ¹		
	Kontakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld	Kontakt/ nominell verdi	Eiendeler	Gjeld
NOK mill.						
Renteswapper	11 613	698	91	26 834	445	283

Sikringsobjekt - virkelig verdisikring	2009			2008		
	Kontakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}		Kontakt/ nominell verdi	Sikringsverdi ^{1, 2}	
		Eiendeler	Gjeld		Eiendeler	Gjeld
NOK mill.						
Ansvarlig lånekapital	3 593		3 893	3 027		3 120
Gjeld til kredittinstitusjoner	500		503	500		507
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 636		7 761	9 808		10 049
Sikringseffektivitet - prospektiv for sikringskontrakter i Storebrand ASA			100 %			
Sikringseffektivitet - retrospektiv for sikringskontrakter i Storebrand ASA			100 %			
Sikringseffektivitet - prospektiv for sikringskontrakter i Storebrand Bank ASA			93 %			98 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv for sikringskontrakter i Storebrand Bank ASA			104 %			96 %
Sikringseffektivitet - prospektiv for sikringskontrakter i Storebrand Livsforsikring AS			109 %			98 %
Sikringseffektivitet - retrospektiv for sikringskontrakter i Storebrand Livsforsikring AS			109 %			98 %

¹ Balanseførte verdier pr. 31.12.
² Virkelig verdi ved sikringsbokføring beregnes basert på opprinnelig spread, som hensyntar amortisering, provisjonsinntekter og kostnader, samt opsjonskostnader i forbindelse med strukturerte produkter.

Gevinst/tap ved sikringsbokføring:		
NOK mill.	2009	2008
På sikringsinstrumentet ved virkelig verdi sikring	-123	451
På objektet som sikres ved virkelig verdi sikring	126	-453

Ved etablering av sikringseffektivitet måles effektiviteten på bakgrunn av et 2 prosent-poeng rentesjokk på enkeltinstrumentnivå. Sikringseffektivitet vil i etterfølgende perioder måles basert på enkel Dollar Offset metode både med hensyn til prospektiv og retrospektiv beregning.

Valuta sikring av nettoinvestering SPP
Storebrand har i 2009 benyttet kontantstrømssikring av valutarisiko knyttet til Storebrand sin nettoinvestering i SPP. Det er benyttet 3 mnd rullerende valutaderivater, hvor spotelementet i disse er benyttet som sikringsinstrument. Effektiv andel av sikringsinstrumentene er innregnet i totalresultatet. Netto beløp innregnet i totalresultatet i 2009, det vil si effektiv andel av sikringsinstrumentene samt valutaeffekten på sikringsobjektet, er minus 19 millioner kroner.

Netto beløp innregnet i årsresultatet i 2009, det vil si effekt av oversikring, er en gevinst på 33 millioner kroner. Grunnet at sikringsinstrumentene tilpasses balanseført verdi av nettoinvesteringen i SPP løpende forventes sikringseffektiviteten fremover å være om lag 100 prosent.

Sikringsinstrument - kontantstrømssikring		2009		2008	
	Kontrakt/ nominell verdi	Virkelig verdi ¹		Virkelig verdi ¹	
NOK mill.		Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
Valutaderivater	12 318	117			-89

Sikringsobjekt - kontantstrømssikring	2009		2008	
	Sikringsverdi ¹		Sikringsverdi ¹	
	Eiendeler	Gjeld	Eiendeler	Gjeld
NOK mill.				
Underliggende objekter	12 523		11 502	
Sikringseffektivitet - prospektiv	98 %		100 %	
Sikringseffektivitet - retrospektiv	98 %		100 %	

¹ Balanseførte verdier pr. 31.12.

35 Obligasjoner til amortisert kost

	2009				2008	
	Pålydende verdi	Anskaffel- seskost	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
NOK mill.						
Verdipapiriserte obligasjoner	4 107	2 413	2 321	2 109	3 808	3 447
Foretaksobligasjoner	6 753	6 414	6 497	6 605	67	53
Finans, bank og forsikring	8 371	8 200	8 356	8 349	7 149	6 934
Fast eiendom	58	51	55	54		
Stat og statsgarantert	18 098	18 882	19 159	19 241	8 180	8 327
Overnasjonale organisasjoner	1 410	1 390	1 434	1 458	911	980
Kommune, fylke	2 502	2 498	2 567	2 626	651	711
Obligasjoner med fortrinnsrett	4 261	4 326	4 328	4 415	1 598	1 598
Sum obligasjoner til amortisert kost	45 560	44 174	44 718	44 858	22 365	22 049
Modifisert durasjon				4,75		3,87
Gjennomsnittlig effektiv rente			5,46	4,90	4,86	5,18

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert både på papirets balanseførte verdi og papirets observerte markedskurs (virkelig verdi). For rentepapirer uten observerte markedskurser er effektiv rente beregnet på grunnlag av rentebindingstid og klassifisering av det enkelte papir med hensyn til likviditet og kredittrisiko. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effektiv rente for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vektor.

36Reklassifisering

	2009	2008
	Fra tilgjengelig for salg / til amortisert kost	Fra hold til forfall / til tilgjengelig for salg
NOK mill.		
Reklassifiseringstidspunktet	08.05.09	18.12.08
Bokført verdi	9 095	31 331
Virkelig verdi	9 095	33 363
31.12		
Bokført verdi	8 610	31 396
Virkelig verdi	8 632	33 169
Resultatmessig effekt dersom ikke reklassifisert	-484	-1 779
Hovedstol og kupongrenter forventes tilbakebetalt for de reklassifiserte papirene		
Gjennomsnittlig effektiv rente på reklassifiserte papirer er 4,09 % pr 31.12.09		

Reklassifisering 2009
Instrumenter som inngår i porteføljen utlån og fordringer er ikke derivative finansielle eiendeler som ikke er notert i et aktivt marked eller gjenstand for regelmessig handel. Reklassifiseringen er utført for å oppnå en mer hensiktsmessig avkastningsprofil på investeringene sammenlignet med forventet utvikling i tilhørende forsikringsmessige forpliktelser i Storebrand Livsforsikring.

37Aksjer og andeler

	2009		2008
	Anskaff.kost	Virkelig verdi	Virkelig verdi
NOK mill.			
Børsnoterte aksjer Norge	2 572	2 675	892
Børsnoterte aksjer innenfor EØS	9 327	9 994	5 918
Børsnoterte aksjer utenfor EØS	8 690	9 045	4 246
Ikke børsnoterte aksjer Norge	848	750	854
Ikke børsnoterte aksjer innenfor EØS	689	1 066	1 125
Ikke børsnoterte aksjer utenfor EØS	1 372	1 238	1 301
Fondsandeler forvaltet av Storebrand Kapitalforvaltning Norge	10 785	11 113	6 389
Fondsandeler forvaltet av Storebrand Kapitalforvaltning innenfor EØS	98	109	64
Fondsandeler forvaltet av Storebrand Kapitalforvaltning utenfor EØS	320	320	1 190
Fondsandeler forvaltet i Sverige	355	445	15 637
Øvrige fondsandeler Norge	1 050	1 214	695
Øvrige fondsandeler innenfor EØS	10 150	8 940	6 477
Øvrige fondsandeler utenfor EØS	26 839	25 920	9 048
Sum aksjer og andeler	73 096	72 828	53 839

38Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

	2009						2008
				Security lending, sikkerhets- stillelser, kontanter reinvestert i rente- bærende verdi- papirer		Sum inklusive rentefond	Sum inklusive rentefond
NOK mill.	Sertifi- kater	Obliga- sjoner	Sum	Rentefond			
Sertifikater, obligasjoner og rentefond, virkelig verdi	14 178	131 171	145 349	9 844	523	155 715	178 671
Herav børsnotert	12 099	114 641	126 740	3 951		130 690	160 578
Direkte investeringer i obligasjoner og sertifikater	14 178	131 171	145 349	9 844	523	155 715	174 439
Indirekte investeringer i obligasjoner og sertifikater gjennom fond forvaltet av Storebrand							4 774
Grunnlag for valutafordeling	14 178	131 171	145 349	9 844	523	155 715	179 213
NOK	6 704	44 921	51 625	5 164		56 788	72 563
EUR	1 695	18 298	19 993	62		20 055	15 802
USD	282	6 513	6 795	731	523	8 049	8 281
DKK		925	925			925	1 644
GBP		1 023	1 023			1 023	989
CAD		348	348			348	355
SEK	5 496	57 128	62 624	3 887		66 511	77 966
JPY		1 766	1 766			1 766	1 567
CHF		203	203			203	
AUD		47	47			47	48
Sum	14 178	131 171	145 349	9 844	523	155 715	179 213

Norsk virksomhet

Modifisert durasjon	0,38	2,93	2,54
Gjennomsnittlig effektiv rente	1,98	3,46	3,43

Svensk virksomhet

Modifisert durasjon	0,19	3,00	2,67
Gjennomsnittlig effektiv rente	0,34	2,71	2,69

For det enkelte rentepapir er det beregnet effektiv rente basert på papirets markedsverdi. Sammenvektingen til gjennomsnittlig effekt for totalbeholdningen er gjort med det enkelte papirs andel av total rentefølsomhet som vekter.

39 Derivater

Nominelt volum

Finansielle derivater er knyttet til underliggende størrelser som ikke bokføres i balansen. For å kvantifisere omfanget av derivater refereres det til slike underliggende størrelser betegnet som underliggende hovedstol, nominelt volum og lignende. Nominelt volum beregnes ulikt for ulike typer finansielle derivater, og det gir et visst uttrykk for omfang og risiko av posisjonene av finansielle derivater. Brutto nominelt volum gir først og fremst informasjon om omfanget, mens netto nominelt volum gir et visst uttrykk for risikoposisjoner. Nominelt volum for ulike instrumenter er imidlertid ikke nødvendigvis sammenlignbare med tanke på risikoeksponering.

I motsetning til brutto nominelt volum tar beregningen av netto nominelt volum også hensyn til fortegnet til instrumentenes markedsrisikoeksponering, ved å skille mellom såkalte eiendelsposisjoner og gjeldsposisjoner. En eiendelsposisjon i et aksjederivat innebærer en positiv verdiøkning ved økning i aksjekurser.

For rentederivater medfører en eiendelsposisjon en positiv verdiøkning ved rentenedgang - tilsvarende som for obligasjoner. En eiendelsposisjon i et valutaderivat gir positiv verdiendring ved økning i den aktuelle valutakursen mot NOK.

Gjennomsnittlig brutto nominelt volum er basert på daglige beregninger av brutto nominelt volum.

	Brutto nominelt volum ²	Gjennom- snittlig nominelt volum ³	Netto nominelt volum ²	Herav - Virkelig verdi - sikring			
				Virkelig verdi ²		Virkelig verdi - sikring	
<i>NOK mill.</i>				Eiendel	Gjeld	Eiendel	Gjeld
Aksjeopsjoner	572	859	57	4	4		
Aksjeindeksfutures	1 150	3 950	-1 150				
Sum aksjederivater 2009	1 723	4 810	-1 093	4	4		
Sum aksjederivater 2008	18 809	39 077	3 205	2 643	111		
Fremtidige renteavtaler	60 671	305 539	1 181	40	43		
Rentefutures	6 946	7 638	2 840				
Renteswapper ¹	66 886	111 124	13 389	2 292	794	698	91
Swaptions	10 518		10 518	359			
Sum rentederivater 2009	145 021	424 301	27 929	2 691	837	698	91
Sum rentederivater 2008	712 267	1 045 546	-15 075	8 605	2 781	428	1
Valutaterminer	141 620	94 020	-33 911	1 140	1 254		
Basisswapper	14 172	3 137	-9 638	125	5		
Sum valutaderivater 2009	155 793	97 158	-43 550	1 265	1 258		
Sum valutaderivater 2008	140 883	138 391	-20 129	3 013	6 269		
Kredittderivat	1 940	4 192	-747	42	27		
Sum kredittderivater 2009	1 940	4 192	-747	42	27		
Sum kredittderivater 2008	8 646	16 455	1 956	582	686		
Sum derivater 2009	304 476	530 461	-17 461	4 001	2 126	698	91
Sum derivater 2008	880 605	1 239 469	-30 043	14 843	9 847	428	1
- herav indirekte investeringer 2008				-262	-235		

I oppstillingen over er det medtatt nettoposisjoner i indirekte investeringer.

1 Renteswapper er inklusive opptjente ikke forfalte renter.

2 Verdier pr. 31.12

3 Gjennomsnitt for året.

40 Finansiell gjeld og spesifikasjon av innlån

Ansvarlig lånekapital	Balanse- ført verdi 2008	Nye ut- stedelser	Ned- betalinger	Valutakurs endring	Papirkurs- endring	Amorti- sering/ renter	Endring påløpt rente	Balanse- ført verdi 2009
<i>NOK mill.</i>								
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	2 354		-1 435	-240		-2	-5	672
Evigvarende ansvarlig lånekapital	6 310	971	-1 281	-570	39	15	-52	5 432
Fondsobligasjoner	1 763				-1	6	-6	1 763
Påløpte renter	3					-1		2
Sum ansvarlig lån	10 431	971	-2 716	-810	38	18	-63	7 869

Spesifikasjon ansvarlig lånekapital	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall/call	Balanseført verdi 2009
<i>NOK mill.</i>					
Utsteder					
Fondsobligasjoner					
Storebrand Bank ASA	107	NOK	Fast	2014	107
Storebrand Bank ASA	168	NOK	Flytende	2014	167
Storebrand Livsforsikring AS	1 500	NOK	Flytende	2018	1 486
Evigvarende ansvarlig lån					
Storebrand Livsforsikring AS	300	EUR	Fast	2013	2 703
Storebrand Livsforsikring AS	1 700	NOK	Flytende	2014	1 687
Storebrand Livsforsikring AS	1 000	NOK	Fast	2015	1 043
Tidsbegrenset ansvarlig lån					
Storebrand Bank ASA	175	NOK	Flytende	2010	175
Storebrand Bank ASA	100	NOK	Flytende	2011	100
Storebrand Bank ASA	250	NOK	Flytende	2012	250
Storebrand Bank ASA	150	NOK	Flytende	2012	150
Påløpte renter					2
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2009					7 869
Sum ansvarlige lån og fondsobligasjoner 2008					10 431

Spesifikasjon gjeld til kredittinstitusjoner	Forfall	Balanseført verdi 2009
<i>NOK mill.</i>		
Lånetager		
Storebrand ASA	2010	914
Storebrand Bank ASA	2010	2 670
Storebrand Bank ASA	2011	2 443
Storebrand Bank ASA	2012	1 359
Storebrand Bank ASA	2013	2 751
Storebrand Bank ASA	2014	989
Sum gjeld til kreditinstitusjoner 2009		11 126
Sum gjeld til kreditinstitusjoner 2008		8 677

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

	Balanse- ført verdi 2008	Nye utste- delser/til- bakekjøp	Ned- betalinger	Valuta- kurs- endring	Papirkurs- endring	Amorti- sering	Endring påløpt rente	Balanse- ført verdi 2009
<i>NOK mill.</i>								
Sertifikatlån	1 908	192	-2 100					
Obligasjonslån	15 646	-26	-3 369	-531	286	33	19	12 057
Aksjeindeksobligasjoner	858		-545		-4	42		351
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 411	166	-6 014	-531	282	75	19	12 408

Spesifikasjon gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

	Nominell verdi	Valuta	Rente	Forfall	Balanseført verdi 2009
<i>NOK mill.</i>					
Utsteder					
Obligasjoner					
Storebrand Bank ASA	625	NOK	Fast	2010	631
Storebrand Bank ASA	273	NOK	Fast	2010	276
Storebrand Bank ASA	310	NOK	Fast	2015	317
Storebrand Bank ASA	327	NOK	Fast	2012	332
Storebrand Bank ASA	300	NOK	Fast	2016	294
Storebrand Bank ASA	325	NOK	Flytende	2010	325
Storebrand Bank ASA	408	NOK	Flytende	2013	417
Storebrand Bank ASA	900	NOK	Flytende	2012	900
Storebrand Bank ASA	548	NOK	Flytende	2014	553
Storebrand Bank ASA	500	SEK	Flytende	2012	405
Periodiserte renter					53
Storebrand ASA	750	NOK	Flytende	2011	751
Storebrand ASA	405	NOK	Flytende	2012	405
Storebrand ASA	550	NOK	Fast	2014	555
Storebrand ASA	550	NOK	Fast	2014	546
Obligasjoner med fortrinnsrett					
Storebrand Boligkreditt AS	141	EUR	Fast	2010	1 188
Storebrand Boligkreditt AS	1 000	NOK	Fast	2015	1 049
Storebrand Boligkreditt AS	640	NOK	Flytende	2011	640
Storebrand Boligkreditt AS	1 250	NOK	Fast	2014	1 295
Storebrand Boligkreditt AS	1 000	NOK	Fast	2019	993
Periodiserte renter					134
Sum obligasjoner					12 057
Aksjeindeksobligasjoner					
Storebrand Bank ASA	351	NOK	Nullkupon	2010	335
Storebrand Bank ASA	17	NOK	Nullkupon	2011	16
Sum aksjeindeksobligasjoner					351

Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For alle lån er betingelser og vilkår innfridd i henhold til inngåtte låneavtaler.

Innskudd fra kunder bankvirksomhet

<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Næring	6 861	6 465
Privat	11 007	11 344
Utlandet	449	483
Sum	18 316	18 292

41Kredittrisiko

Kredittrisiko fordelt på motpart

Rentebærende verdipapirer vurdert til FVO	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
Debitorkategori etter garantist	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
<i>NOK mill.</i>						
Verdipapiriserte obligasjoner	1 065	498	77	103	132	1 875
Foretaksobligasjoner	125	424	4 312	3 070	1 170	9 101
Finans, bank og forsikring	2 682	6 736	13 030	9 588	253	32 288
Fast eiendom		426		5		431
Stat og statsgarantert	66 051	3 448	2 786			72 286
Overnasjonale organisasjoner	1 610					1 610
Kommune, fylke	5 553	999	8			6 560
Obligasjoner med fortrinnsrett	9 854	6 650	5 097			21 602
Obligasjonsfond	118				9 844	9 962
Sum 2009	87 059	19 181	25 311	12 766	11 399	155 715
Sum 2008	128 895	13 979	15 673	12 647	1 703	172 897

Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
Debitorkategori etter garantist	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
<i>NOK mill.</i>						
Verdipapiriserte obligasjoner	2 017	80		12		2 109
Foretaksobligasjoner		1 047	5 135	261	162	6 605
Finans, bank og forsikring		3 060	3 809	478	1 002	8 349
Fast eiendom					54	54
Stat og statsgarantert	14 654	1 586	3 001			19 241
Overnasjonale organisasjoner	1 458					1 458
Kommune, fylke	2 489	137				2 626
Obligasjoner med fortrinnsrett	1 828	677	1 911			4 415
Sum 2009	22 446	6 587	13 855	751	1 218	44 858
Sum 2008	11 544	6 029	3 209	190	1 077	22 049

Derivater	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
Motparter	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
<i>NOK mill.</i>						
Norge		616	682	42	215	1 554
Sverige		390	409			799
Frankrike			174			174
England		857	494			1 351
Danmark		44	49			93
Finland		31				31
Sum 2009		1 938	1 807	42	215	4 002
Sum 2008	11	10 441	4 211		608	15 270

Bankinnskudd og utlån til kredittinstitusjoner	AAA	AA	A	BBB	NIG	Sum
Motparter	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
NOK mill.						
Norge	578	3 140	300	192		4 209
Sverige	61	1 732	725			2 518
Storbritannia	173	1 630	811			2 613
USA	56	60				116
Øvrige	25	128	54			207
Sum bankinnskudd	892	6 690	1 890	192		9 664
Norge		401			22	424
Litauen					1	1
Sum utlån til kredittinstitusjoner		401			24	425
Sum bankinnskudd og utlån til kredittinstitusjoner 2009	892	7 091	1 890	192	24	10 089
Sum bankinnskudd og utlån til kredittinstitusjoner 2008	1 556	9 745	7 764	1 448		20 513

Ratingklasser er basert på Standard & Poors's
NIG = Non-investment grade.

Utlån									
Engasjementer fordelt på kundegrupper	Utlån til og fordringer på kunder		Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasje-menter	Mislig-hold uten identi-fisert verdifall	Mislig-hold med identi-fisert verdifall	Brutto mislig-holdte lån	Indivi-duelle nedskriv-ninger	Netto mislig-holdte engasje-menter
NOK mill.		Garantier							
Finansielle hjelpeforetak		1		1					
Bergverksdrift og utvinning	7			7					
Industri	1			1					
El-, gass-, damp- og varmtvannforsyning	1			1					
Utvikling av byggeprosjekter	1 436	127	149	1 713		18	18	7	11
Varehandel, reparasjon av motorvogner	15	1		15	1		1		1
Transport ellers og lagring	37			38					
Overnattings- og serverings-virksomhet	15			15					
Informasjon og kommunikasjon	7	2	2	10					
Omsetning og drift av fast eiendom	7 293	159	121	7 572	3	377	379	53	326
Faglig og finansiell tjenesteyting	585	2	3	590		6	6	6	
Forretningsmessig tjenesteyting	4 360		355	4 716		2	2	3	
Tjenesteytende næringer ellers	34			34					
Lønnstakere o.a.	25 699	1	2 795	28 495	300	149	449	90	359
Andre		37		37					
Utlandet	300		27	326	6	23	29	23	5
Sum	39 790	330	3 452	43 572	309	575	884	182	702
- Gruppenedskrivninger	-107			-107					
Sum utlån til og fordringer på kunder 2009	39 683	330	3 452	43 465	309	575	884	182	702
Sum utlån til og fordringer på kunder 2008	42 723	366	3 588	46 677	190	520	710	262	448

Inndelingen i kundegrupper er basert på Statistisk Sentralbyrås standard for sektor- og næringsgruppering. Den enkelte kundes innplassering er bestemt av kundens hovedvirksomhet.

Engasjementer fordelt på geografisk område	Utlån til og fordrin-ger på kunder		Ubenyt-tede kreditt-rammer	Sum engasje-menter	Mislig-hold uten identi-fisert verdifall	Mislig-hold med identi-fisert verdifall	Brutto mislig-holdte lån	Indivi-duelle nedskriv-ninger	Netto mislig-holdte engasje-menter
NOK mill.									
Østlandet	32 857	330	2 744	35 930	218	502	720	134	586
Vestlandet	3 879		452	4 330	56	20	76	9	66
Sørlandet	483		73	555	4	9	13	5	8
Midt-Norge	1 537		97	1 634	15	4	19	2	17
Nord-Norge	733		60	794	11	13	24	4	19
Utlandet	301		27	328	6	28	34	28	6
Sum 2009	39 790	330	3 452	43 572	309	575	884	182	702
Sum 2008	42 845	366	3 588	46 799	190	520	710	262	448

Samlet engasjementsbeløp sikret med pant ¹

	Utlån til og fordringer på kunder		Ubenyttede kreditt-rammer	Sum engasje-menter
NOK mill.				
Finansielle hjelpeforetak		1		1
Bergverksdrift og utvinning	7			7
Industri	1			1
El-, gass-, damp- og varmtvannforsyning	1			1
Utvikling av byggeprosjekter	1 436	124	149	1 710
Varehandel, reparasjon av motorvogner	14			14
Transport ellers og lagring	37			37
Overnattings- og serveringsvirksomhet	15			15
Informasjon og kommunikasjon	7	2	2	10
Omsetning og drift av fast eiendom	7 226	154	119	7 499
Faglig og finansiell tjenesteyting	585	1	3	589
Forretningsmessig tjenesteyting	701			701
Tjenesteytende næringer ellers	34			34
Lønnstakere o.a.	25 378	1	1 877	27 256
Utlandet	290		15	305
Sum 2009	35 733	283	2 165	38 181
Sum 2008	38 940	366	2 399	41 705

Samlet engasjementsbeløp fordelt etter gjenstående løpetid ¹

	2009				2008			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenytte-de kreditt-rammer	Sum engasje-menter	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenytte-de kreditt-rammer	Sum engasje-menter
NOK mill.								
Inntil 1 mnd	352	29	19	400	1 230	95	147	1 472
1 - 3 mnd	636	39	34	710	284	42	51	377
3 mnd - 1 år	1 609	28	126	1 763	2 186	27	434	2 648
1 - 5 år	2 680	191	339	3 210	3 442	194	385	4 021
over 5 år	30 846	43	2 578	33 467	31 892	8	2 328	34 228
Sum	36 123	330	3 097	39 550	39 035	366	3 346	42 747

¹ Gjelder Storebank Bank konsern.

Aldersfordeling på forfalte engasjementer uten nedskrivning

	2009			2008			
	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenytte- de kreditt- rammer	Utlån til og fordringer på kunder	Garantier	Ubenytte- de kreditt- rammer	
<i>NOK mill.</i>			Sum engasje- menter			Sum engasje- menter	
Forfalt 1 - 30 dager	2 155		21 2 177	2 272	6	6	2 284
Forfalt 31 - 60 dager	139		1 139	430	19	1	450
Forfalt 61- 90 dager	29		30 96				96
Forfalt over 90 dager	308		2 309	190		2	193
Sum	2 631		24 2 654	2 988	25	9	3 022

Forfalte engasjementer over 90 dager fordelt på geografisk område

Østlandet	217	1	218	135		2	138
Vestlandet	55	1	55	26			26
Sørlandet	4		4	2			2
Midt-Norge	15		15	11			11
Nord-Norge	11		11	14			14
Utlandet	6		6	2			2
Sum	308	2	309	190		2	193

Kun misligholdte engasjementer blir fordelt pr. geografisk område i denne oversikten. For forfalte engasjementer så benyttes det samme definisjon som i Kapitalkravsforskriften, men hvor antall dager i definisjonen tilsvarer aldersfordelingen.

Kredittrisiko oppdelt etter kundegrupper

	Sum engasje- menter med verdifall	Sum forfalte engasjementer	Sum verdi- endringer	Sum nedskriv- ninger	Sum resultat- førte verdiend- ringer i perioden
<i>NOK mill.</i>					
Utvikling av byggeprosjekter	18			7	9
Varehandel, reparasjon av motorvagner		1			
Omsetning og drift av fast eiendom	377	3		53	-27
Faglig og finansiell tjenesteyting	6			6	
Forretningsmessig tjenesteyting	2			3	3
Lønnstakere o.a.	149	300		90	-20
Andre					-1
Utlandet	23	6		23	4
Sum 2009	575	309		182	-33
Sum 2008	520	190	-34	262	92

42 Likviditetsrisiko

Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	over 5 år	Sum verdi	Balanse- ført verdi
<i>NOK mill.</i>							
Ansvarlig lånekapital	262	446	1 391	5 323	3 141	10 562	7 869
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 537	2 038	4 829	3 504		11 908	11 126
Innskudd fra kunder i bankvirksomhet	18 311	8	1			18 320	18 316
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 788	2 183	7 942	4 569	6 932	24 415	12 408
Annen kortsiktig gjeld	7 127					7 127	7 127
Ikke innkalt restforpliktelse Limited Partnership	4 174	154	154			4 483	
Ubenyttede kredittrammer utlån	4 389					4 389	
Lånetilsagn	468					468	
Sum finansielle forpliktelser 2009	39 056	4 829	14 317	13 396	10 074	81 672	56 846
Sum finansielle forpliktelser 2008	43 197	5 932	23 398	8 929	13 778	95 233	65 678

Avtalt restløpetid gir begrenset informasjon om selskapets likviditetsrisiko, da de aller fleste investeringsaktiva kan realiseres raskere i annenhånds-markedet enn den avtale restløpetiden. På evigvarende ansvarlig lån er kontantstrømmen beregnet frem til første call.

43 Valutaeksponering

Finansielle eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta	Balanse poster ekskl. valuta derivater	Valuta terminer	Nettoposisjon		
					Herav SPP Konsern i NOK
	Netto på balansen	Netto salg	i valuta	i NOK	
<i>NOK mill.</i>					
AUD	172	-143	29	150	7
CAD	261	-225	36	200	9
CHF	305	-39	131	734	294
DKK	1 764	-55	1 710	1 904	1 799
EUR	3 816	-5 342	186	1 544	2 277
GBP	604	-662	-57	-529	-651
HKD	305	-7	299	223	95
INR	165		165	1	
JPY	60 133	-58 116	2 001	124	37
NZD	140	-136	4	19	5
SEK	117 818	19 648	137 347	111 121	110 858
SGD	34		34	139	56
USD	5 432	-5 152	212	1 225	2 174
Sum utenlandsk valuta kortsiktig				116 855	116 959
EUR	-417	406	-11	-92	
LTL	3		3	8	
SEK	16 401	-15 080	1 321	1 069	
Sum utenlandsk valuta langsiktig				985	
Forsikringsforpliktelser SPP Konsern				-111 215	-111 215
Sum utenlandsk valuta langsiktig				-110 230	-111 215
Sum nettoposisjon valuta 2009				6 625	5 744
Sum nettoposisjon valuta 2008				-888	4 996

Valuta

Liv og Pensjon Norge:

Selskapet foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko. Valutarisiko eksisterer i utgangspunktet som følge av investeringer i inter-nasjonale verdipapirer, og i et visst omfang også som følge av ansvarlige lån i fremmed valuta. Sikring gjøres ved hjelp av valutaterminer på porteføljenvivå, og valutaposisjonene følges løpende opp mot en totalramme. Negative valutaposisjoner lukkes senest påfølgende dag etter at de oppstod. I tillegg er det gitt separate rammer for å kunne ta aktive valutaposisjoner. Disse posisjonene er inkludert i noten under kortsiktige posisjoner. Storebrand bruker et prinsipp for valutasikringen som benevnes blokksikring, som effektiviserer gjennomføringen av valutasikringen. Valutaposisjonene pr. 31.12.09 er representative for selskapets små rammer for valutaposisjoner.

Liv og Pensjon Sverige:

SPP valutasikrer sine internasjonale investeringer til en viss grad. For aksjer vil valutasikringen være fra 50 prosent til 100 prosent, og for øvrige aktivaklasser foretar løpende sikring av det alt vesentlige av sin valutarisiko.

44 Sensitivitetsanalyser - finansielle eiendeler og gjeld

Ved endringer av markedsrisiko som inntreffer i løpet av 1 år vil innvirkning for resultat og egenkapital bli som fremstilt nedenfor basert på balansen pr. 31.12.09

Endring markedsverdi	
<i>NOK mill.</i>	Sum
Aksjer -20%	-7 405
Aksjer +20%	7 405
Renter -1,5%	8 330
Renter +1,5%	-7 037
Eiendom -12%	-3 440
Eiendom +12%	3 440

Innvirkning på resultat/egenkapital	
<i>NOK mill.</i>	Sum
Aksjer -20%	-922
Aksjer +20%	335
Renter -1,5%	-77
Renter +1,5%	-132
Eiendom -12%	-497
Eiendom +12%	331

Noten omfatter: Storebrand Livsforsikring AS, SPP Livförsäkring AB, Storebrand Bank, Storebrand Skadeforsikring AS, Storebrand Helseforsikring AS og Storebrand ASA.

Aktivasiden og passivasiden (innlån og forsikringsforpliktelser i Sverige) er stresset for å vise hvor mye dette påvirker eiers resultat i forhold til forventningene for 2010. I estimerte effekter inngår en estimert normalisert avkastning gjennom året som baserer seg på usikre forutsetninger om fremtidig avkastning. Stressene er gjort på investeringsporteføljen pr. 31.12.2009 og resultatet viser estimert resultateffekt for året som helhet. Stressene som er gjort er aksjer +/- 20 prosent, renter +/-150 basispunkter og eiendom +/- 12 prosent. Når det gjelder valutarisiko er investeringsporteføljene i det alt vesentlige valutasikret, og endringer i valutakurser vil i liten grad påvirke selskapets forventede resultat for 2010.

Liv og Pensjon Norge

Stresstestene er gjort for alle investeringsprofiler og effekten fra hver stresstest reduserer eller øker forventet avkastning i hver profil. I de negative stress-testene (aksjer ned, renter opp og eiendom ned) faller avkastningen i enkelte profiler under garantien. Buffersituasjonen for hver kontrakt vil da avgjøre hvor mye egenkapital selskapet eventuelt må bruke dersom avkastningen blir på dette nivået i 2010. Ut over behovet for å benytte egenkapital for å dekke opp for avkastning under garantien, er det endringer i overskuddsdelingen for fripoliser og individualkontrakter, samt avkastning og rentekostnader i selskapsporteføljen som i størst grad avviker fra forventet resultat for 2010. Sammenlignet med tilsvarende sensitivitet fra ett år tilbake, er effekten av stressene redusert. De viktigste bidragene til reduksjonen er at forskjellen mellom forventet avkastning og rentegarantien har økt, det er avsatt betydelige beløp til tilleggsavsetninger samt at allokeringen til anleggsobligasjoner har økt.

Stressene er gjort hver for seg. Om flere av de negative stresstestene skulle inntreffe samtidig, blir den negative resultateffekten vesentlig større enn summen av enkelteffektene alene. I tillegg til negativ resultateffekt for eier, vil forventet bygging av bufferkapital i vesentlig grad falle bort i de negative stressene. For de positive stressene er det i tillegg til positive resultateffekter for eier også lagt til grunn en større bygging av bufferkapital.

Liv og Pensjon Sverige

I noten vises effekten på SPP Livförsäkrings og Eurobens finansielle resultat (eksklusiv deling av avkastningen) for noen utvalgte markedsendringer ut fra selskapets finansielle posisjoner og handlinger pr. 31.12.2009. Da det er markedsendringer som vises i noten over vil den dynamiske risikostyringen ikke påvirke utfallet. Om det antas at markedsendringene inntreffer under en tidsperiode, vil den dynamiske risikostyringen redusere effekten av de negative utfallene og forsterke de positive.

All endring i markedsverdi påvirker ikke det finansielle resultatet. Den andelen av markedsverdiforandringen som påvirker resultatet, er den delen som ikke kan avregnes mot den villkorade återbäringen.

Storebrand Bank

Tabellen inkluderer den regnskapsmessige effekten over en 12 måneders periode av en umiddelbar parallell renteendring på henholdsvis + 1,5 prosent-poeng og - 1,5 prosent-poeng. Det er tatt hensyn til den engangseffekt en slik umiddelbar renteendring har på de poster som føres til virkelig verdi og sikringsverdi og på de effekter renteendringen har på resultatet for gjenværende rentedurasjonsperiode før renteendringen får inntekts-/og kostnadmessig effekt.

Poster som påvirkes av engangseffekter og som føres til virkelig verdi er investeringsporteføljen, utlån til fastrente, innlån via bytteordningen med staten, innskudd med aksjeavkastning og derivater. Poster som påvirkes av engangseffekter og som sikringsbokføres er innlån med fastrente.

45 Forsikringstekniske forhold

Forsikringsmessige avsetninger Livsforsikring

Spesifikasjon av balanseposter vedrørende Livsforsikring							
	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv in- vesterings- valg og unit linked fee basert	Risiko- produkter	Individual og fripoliser over- skudds- deling	SPP delkonsern	Storebrand Konsern 2009	Storebrand Konsern 2008
NOK mill.							
Premiereserve	72 141	14 723	1 551	77 725	102 477	268 616	259 235
- herav RBNS	400		208	90		697	457
- herav IBNR	7		239	57		303	287
- herav ikke opptjent premieinntekt	642		43	45		730	820
Tilleggsavsetning	2 995			1 652		4 646	3 810
Villkorad återbäring					8 689	8 689	7 499
Pensjonistenes overskuddsfond	21					21	130
Premiefond/Innskuddsfond	3 701	321		64		4 086	6 102
Erstatningsavsetning	85	1	368	185	49	688	557
- herav RBNS	85		286	98		468	337
- herav IBNR	1		82	87	49	219	220
Supplerende avsetning							1
Sum forsikringsforpliktelser livsforsikring	78 942	15 045	1 919	79 626	111 215	286 747	277 334
Avsetning etter bruk av tilstrekkelig-hetstest							
Gjeld vedrørende gjenforsikring	16		37	2	89	143	139
Gjeld vedrørende forsikring	78 958	15 045	1 955	79 628	111 304	286 890	277 473

Tabellen nedenfor viser forventede erstatningsutbetalinger (eksklusive gjenkjøp og uttak). Restbeløpet etter 5 år er lik de balanseførte forpliktelsene i regnskapet.

Utvikling erstatningsutbetalinger i livsforsikring				
NOK mrd.	2009		2008	
	Storebrand Livsforsikring	SPP Konsern	Storebrand Livsforsikring	SPP Konsern
0-1 år	8	3	10	4
1-5 år	36	10	38	17
Over 5 år	131	58	116	92

Endring forsikringsforpliktelser Livsforsikring

	Premie- reserve	Tilleggs- avsetning	Erstat- nings- avsetning	Premie-/ innskudds/ pensjo- nistenes overskuds- fond	Norsk virksomhet	SPP delkonsern	Storebrand Konsern
NOK mill.							
Inngående balanse 1.1	153 571	3 438	495	6 233	163 737	113 598	277 334
Resultatførte endringer i forsikrings- forpliktelser							
Netto resultatførte avsetninger	12 261	1 284	144	91	13 781	8 579	22 360
Overskudd på avkastningsresultatet	2			32	34		34
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	1			70	72		72
Annen tilordning av overskudd	2				2		2
Valutadifferanser ved omregning av utlandsk enhet						-10 247	-10 247
Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomponenter						-1 282	-1 282
Sum resultatførte endringer i forsikrings- forpliktelser	12 267	1 284	144	194	13 889	-2 950	10 940
Ikke resultatførte endringer i forsikrings- forpliktelser							
Overføringer mellom fond	338	-119		-219			
Overføringer til/fra selskapet	-37	43		-2 100	-2 094	567	-1 527
Sum ikke resultatførte endringer i forsikrings- forpliktelser	301	-76		-2 320	-2 094	567	-1 527
Utgående balanse 31.12	166 139	4 646	639	4 107	175 532	111 215	286 747

Kursreguleringsfond

NOK mill.	2009	2008	Endring 2009
Aksjer	-823		-823
Rentebærende	854		854
Kursreserver finansielle eiendeler til virkelig verdi	31		31

Obligasjoner som er plassert i kategorien «lån og fordringer» har en oververdi på 140 millioner kroner som ikke inngår i de balanseførte verdier. Ved utgangen av 2008 var det en underverdi på 0,3 milliarder kroner.

Resultatposter

Spesifikasjon av netto premieinntekter - norsk virksomhet

NOK mill.	2009	2008
Kollektiv ytelsespensjon	9 790	13 750
Fripoliser	877	605
Kollektiv med investeringsvalg	2 752	2 432
Tradisjonell individuell kapital og pensjon	1 543	1 761
Individuell med investeringsvalg	2 153	1 166
Risikoprodukter livsforsikring uten overskuddsdeling	1 278	1 160
Skadeforsikring ¹	616	476
Netto premieinntekter	19 008	21 351
Herav overført premiereserve til selskapet	2 683	5 019

¹ Inkluderer også premier for Storebrand Skadeforsikring AS og Storebrand Helseforsikring AS.

Spesifikasjon av netto premieinntekter - SPP konsern

NOK mill.	2009	2008
Garanterte produkter	3 387	4 286
Unit Link	3 161	3 010
Sum SPP	6 548	7 296
BenCo (Nordben og Euroben)	919	358
Netto premieinntekter	7 467	7 653
Herav overført premiereserve til selskapet	70	55

Spesifikasjon av erstatningutbetalinger

	Kollektiv pensjon privat	Kollektiv pensjon offent- lig	Gruppe- livsfor- sikring	Indivi- duell kapital- forsik- ring	Indivi- duell rente/ pensjons forsik- ring	Skade- forsik- ring i Store- brand Livsfor- sikring	Sum Store- brand Livsfor- sikring AS	SPP Konsern	Sum Store- brand Livsfor- sikring Konsern	Store- brand Skade- forsik- ring og Store- brand Helse- forsik- ring	Erstat- ninger 2009	Erstat- ninger 2008
NOK mill.												
Erstatninger	-5 856	-1 834	-468	-1 545	-2 167	-58	-11 928	-6 438	-18 366	-277	-18 643	-26 380
- herav gjenkjøp	-21	-384		-1 014	-452		-1 871	-25	-1 895		-1 895	-11 531
- herav overført pre- miereserve med mer fra selskapet	-1 942	-543		-3	-140		-2 628	-715	-3 343		-3 343	-2 446

Inkluderer også erstatningsutbetalinger for Storebrand Skadeforsikring AS og Storebrand Helseforsikring AS.

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Overskuddsmodell

	Kollektiv ytelse fee basert	Kollektiv investe- ringsvalg og unit linked fee basert	Risiko produkter	Individual og fripoli- ser over- skudds- deling	Selskaps- portefølge/ øvrig	2009	2008
NOK mill.							
Administrasjonsresultat	-39	-82	-58	11		-169	-177
Risikoresultat	70		157	1		229	475
Finansresultat ¹			-8	75	52	201	-316
Pris på rentegaranti og fortjeneste risiko	478					478	398
Øvrig	-21				41	20	-32
Resultat før skatt Liv og Pensjon Norge	488	-90	182	87	93	759	348

¹ Renteresultat og overskuddsdeling.

Overskuddsdeling Storebrand Livsforsikring

Ved innføring av ny forsikringslov endret man overskuddsdelingen i Storebrand. Som tidligere opereres det med produkter med og uten overskuddsdeling, men for produktene under kategorien med overskuddsdeling er det innført tre nye overskuddsdelingsmodeller.

Produkter uten overskuddsdeling består, som tidligere år, av innskuddspensjon, individuelle forsikringer med investeringsvalg, gruppelivsforsikring, ettårige risikoforsikringer inklusive skadeprodukter i livkonto og ettårige risikoprodukter uten fripoliseoppbygging i kollektiv pensjonsforsikring. For disse produktene tilfaller alt overskudd/underskudd eier.

Produktene med overskuddsdeling er delt inn i tre forskjellige kategorier med tre forskjellige overskuddsdelingsmodeller.

For produktene kollektiv pensjon privat og kollektiv pensjon offentlig, som ofte refereres til som den «fee baserte» porteføljen tilfaller investeringsresultatet kundene. Er avkastningen under den garanterte renten men positiv, vil Storebrand bruke av kontraktens tilleggsavsetninger for å dekke manglende avkastning, er tilleggsavsetningene ikke tilstrekkelige vil selskapet måtte dekke den manglende garanterte renten fra egenkapitalen. Skulle avkastningen være negativ vil Storebrand, for den delen av avkastningen som er negativ, også måtte bruke egenkapital for å oppfylle rentegarantien. Et eventuelt overskudd på biometrisk risiko tilfaller kunden. Storebrand kan avsette inntil 50 prosent av dette risikoresultatet i risikoutjevningsfondet. Storebrand har som intensjon å avsette maksimalt til risikoutjevningsfondet i de år hvor dette er mulig. Ved et eventuelt negativt risikoresultat vil Storebrand først benytte risikoutjevningsfondet når det er mulig. Eventuelle negative risikoresultat i år hvor det ikke finnes risikoutjevningsfond belastes egenkapitalen.

Fullt betalte poliser (fripoliser) og fortsettelsesforsikringer utgått fra private kollektive pensjonsordninger har det som betegnes modifisert overskudds-delingsmodell. Eiers andel av overskuddet er etter gjeldende regler begrenset oppad til 20 prosent. Storebrand kan avsette inntil 50 prosent av resultatet for biometrisk risiko i risikoutjevningsfondet. Storebrand har som intensjon å avsette maksimalt til risikoutjevningsfondet i de år hvor dette er mulig. Ved et eventuelt negativt risikoresultat vil Storebrand normalt først benytte risikoutjevningsfondet når det er mulig. Eventuelle negative risikoresultat i år hvor det ikke finnes risikoutjevningsfond kan belastes investeringsresultatet hvis avkastningen tillater det. Er det ikke risikoutjevningsfond eller avkastning tilstrekkelig belastes det negative risikoresultatet egenkapitalen.

For de gamle individualproduktene følges tidligere lov om forsikringsvirksomhet. Overskuddet fordeles i utgangspunktet mellom kunder og eier etter selskapets interne overskuddsdelingsmodell som innebærer at inntil 0,40 prosent av kundefond tilfaller eier (gitt at det er rom for det i avkastning utover garantert rente). Eiers andel av overskuddet er etter gjeldende regler begrenset oppad til 35 prosent.

For den enkelte kunde bestemmes andelen av overskuddet med utgangspunkt i forsikringens faktiske bidrag til det samlede overskudd. Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut i fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører.

For individuelle kapitalforsikringer (livkonto) akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen. For tradisjonell individuell kapitalforsikring og for individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte. For kollektive pensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon.

Avkastningen i 2009 har vært noe over rentegarantien gitt i kontraktene, bortsett fra kontrakter med 4 prosent garanti i fripolisebestanden og noen kontrakter i gammel individualbestand med 5 prosent og 6 prosent garanti. Selskapet har for regnskapsåret 2009 samlet avsatt 1 294 millioner kroner til tilleggsavsetninger. Selskapet har etter dette, tilleggsavsetninger på 4 646 millioner kroner som tilsvarer rundt 10 måneders garantert rente. Storebrand har som målsetning å ha tilleggsavsetninger tilsvarende ett til to års rentegaranti. Dette betyr at Storebrand tar sikte på å bygge opp tilleggsavsetninger i årene som kommer.

SPP KONSERN

Resultat Liv og Pensjon Sverige		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Administrasjonsresultat	-101	-103
Risikoresultat	253	287
Finansresultat	260	340
Øvrig/valuta	74	307
Resultat før amortisering og nedskrivning	487	831
Amortisering immaterielle eiendeler	-340	-476
Nedskrivning av immaterielle eiendeler		-2 500
Resultat før skatt	146	-2 145

Risikoresultat
Risikoresultatet er delt inn i overlevelses-, dødsfalls- og uføreresultat samt pooling¹ og gjenforsikring. Pooling og gjenforsikring er risikoreduserende poster.

Spesifikasjon av risikoresultat		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Overlevelsesresultat	-123	-95
Dødsfallsresultat	137	90
Uføreresultat	284	356
Gjenforsikring	-48	-51
Pooling	-2	-3
Annet	6	-5
Sum risikoresultat	253	292

Overlevelsesresultatet består av tilført dødelighetsarv som tilføres politen etter premieberegningsgrunnlaget fratrasket de midlene som frigis ved et dødsfall. Dersom summen av tilført dødelighetsarv og summen av frigitte midler er like store blir risikoresultatet null. Dersom flere dør enn antatt så blir risikoresultatet positivt. Derimot om færre dør så blir risikoresultatet negativt. Som et resultat av synkende dødelighet i bestanden har man i SPP i løpet av 2009 innførte nytt og oppdatert dødelighetsgrunnlag, det såkalte DUS06.

Dødsfallsresultatet består av innbetalte risikopremier og utbetalinger ved dødsfall. Dersom innbetalte risikopremier er like store som utbetalinger ved dødsfall så er risikoresultatet null. Dersom flere dør enn forventet så blir risikoresultatet negativt og om færre dør så blir det positivt.

Uføreresultatet består av antall nye uføretilfeller samt avviklingen av bestanden av de som allerede er uføre. Det siste kalles avviklingsresultatet. Uføreresultatet består av innbetalte risikopremier i året og avsetninger til reserven for nye uføretilfeller. Reserven som avsettes er en kontantverdi som representerer de forventede utbetalinger tatt i betraktning forventet nivå på reaktivering og dødelighet. Dersom reserven og innbetalte risikopremier er like store så blir uføreresultatet null. Dersom antall nye uføretilfeller er høyere enn forventet, blir risikoresultatet negativt da avsetningene er høyere enn innbetalt risikopremie. Er antall nye uføretilfeller lavere enn forventet blir risikoresultatet positivt da avsetningene er lavere enn innbetalt risikopremie.

Avviklingsresultatet består av avsatte reserver for uføreskader og oppløsning av reserver ved reaktivering. Dersom det skjer en større reaktivering og dermed en høyere frigivelse av reserven enn forventet, så blir avviklingsresultatet positivt. I motsatt fall blir det negativt. Grunnet betydelig lavere uførhet og betydelig høyere reaktivering er halvparten av sikkerhetstillegget på reserven for meldte uføresaker tilbakeført. Dette har et positivt resultat for SPP på 122 millioner kroner. Resultatene de siste årene gir rom for å ta bort hele sikkerhetstillegget. Dette vil bli vurdert i 2010. For Storebrand Liv konsern er reduksjon i sikkerhetstillegget allerede tatt hensyn til og får således ingen resultateffekt.

Gjenforsikring brukes av forsikringsselskapet for å dempe svingningene i risikoresultatet. Det vil si unngå større svingninger i risikoresultatet enn det selskapet mener er økonomisk forsvarlig. Enkelte risikoer ønsker ikke selskapet å ta og disse dekkes delvis eller helt gjennom gjenforsikring.

1 Pooling er en form for gjenforsikring på globalt nivå. For store konsern som har virksomhet i flere land så finnes det en mulighet for konsernet å utjevne sitt risikoresultat via pooling ved å avregne tap i et land mot gevinst i et annet land.

Risikoresultatet tilfaller selskapet.

Renteresultat

For unit-linked forsikringer forandres kundenes verdier med avkastningen uansett om avkastningen er positiv eller negativ. Det finansielle resultatet fra unit-linked forsikringer er lik null. For forsikringer med garantert rente er det to størrelser som påvirker renteresultatet – fordelingen av avkastningen mellom kunder og eier og kapitaltilskudd for å dekke den garanterte renten. Hvis totalavkastningen overstiger den garanterte renten som er mellom 2,5 og 5,2 prosent blir det en avkastningsdeling. I så tilfelle får kundene 90 prosent, dog minst den garanterte renten, og selskapet 10 prosent. Selskapets del av totalavkastningen blir da en inntekt i renteresultatet. Kundenes garanterte kapital skal minst få den garanterte renten på sine midler. Dersom verdien på en kundes forsikring skulle være lavere enn den garanterte verdien må selskapet skyte inn kapital opp til den garanterte verdien. Posten øvrig består av avkastning på de midler som forsikringstagerne ikke eier, avskrivninger på immaterielle eiendeler og rentekostnader på lån som selskapet har. I løpet av 4. kvartal 2009 gikk SPP over til nye dødelighetsantagelser (DUS06) ved beregning av livsforsikringsavsetninger. I sammenheng med oppkjøpet av SPP ble det gjort en avsetning for den beregnede effekten av overgangen til de nye antagelsene. Reserveringen var høyere enn den faktiske effekten ved overgangen, hvilket har gitt en positiv nettoeffekt på 82 millioner kroner.

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet som er forskjellen mellom de gebyr som tas på forsikringene for å dekke selskapets administrasjon og de faktiske administrasjonskostnadene, tilfaller selskapet. Gebyrene kan enten være basert på polisens kapital, premien eller antall.

Risikoforhold/følsomhet

STOREBRAND LIVSFORSIKRING

Dødelighet og uførhet

I tabellen under er oppgitt netto årlig risikopremie for nye poliser for de mest vanlige dekningene. Premiene gjelder for personer med normal helse og risiko.

	Menn			Kvinner		
	30 år	45 år	60 år	30 år	45 år	60 år
Dødsrisiko, individuell kapitalforsikring	122	324	1 416	61	162	711
Uførekapital, individuell	273	590		352	1 367	
Uførepensjon, individuell	248	639	1 975	371	1 577	2 490
Kritisk sykdom, ikke-røker, individuell	171	515	1 804	171	515	1 804
Dødsrisiko, gruppelivsforsikring	55	146	821	33	88	493
Dødsrisiko, kollektiv pensjonsforsikring	48	146	743	23	77	403
Uførepensjon, kollektiv pensjon	511	734	642	1 029	1 386	878

For gruppelivsforsikring og enkelte risikodekninger innen kollektiv pensjon er tariffene i tillegg til alder og kjønn også avhengig av næring/yrke. Innen gruppelivsforsikring benyttes også erfaringstarifiering.

For individuelle forsikringer er premiene for dødsrisiko og opplevelsesrisiko basert på tariffen utarbeidet av forsikringsselskapene med utgangspunkt i felles erfaringer, for kapitalforsikring T1984 og for pensjonsforsikring R1963. Uførepremiene er basert på selskapets egne erfaringer og ble sist endret i 2002.

For gruppelivsforsikring er standardtariffen, både for død og uførhet, basert på selskapets egne erfaringer, sist endret i 2003.

For kollektiv pensjonsforsikring følger premiene for tradisjonelle alders- og etterlatte dekninger den nye fellestariffen K2005 med sikkerhetsmarginer som tar hensyn til den nedgang i dødeligheten blant de forsikrede som er observert de senere årene. For uførepensjon er premiene basert på selskapets egne erfaringer. Omkostningspremien fastsettes årlig med sikte på full dekning av neste års forventede kostnader.

Selskapets tariffen inneholder ingen forutsetninger om inflasjon eller frivillig avgang/flytting.

Grunnlagsrente

Høyeste tillatte grunnlagsrente for nye forsikringer og for nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring fastsettes av Finanstilsynet. For nye forsikringer ble høyeste grunnlagsrente satt til 3 prosent i 1993, senere endret i november 2005 til 2,75 prosent for kontrakter som blir etablert etter 1.1.2006. For nye medlemmer og ny opptjening i kollektiv pensjonsforsikring ble høyeste grunnlagsrente redusert fra 4 prosent til 3 prosent med virkning fra forsikringens hovedforfall i 2004.

Avsetninger til forsikringsfond pr. 31.12 fordeler seg prosentvis slik på ulike satser for årlig grunnlagsrente:

Rentegaranti	2009	2008
6 %	0,3 %	0,3 %
5%	0,6 %	0,7 %
4%	56,4 %	59,0 %
3,4 %	4,4 %	4,6 %
3%	32,8 %	31,2 %
2,75 %	1,8 %	1,4 %
0 %	3,7 %	2,8 %

I tabellen ovenfor er premiefondet, innskuddsfondet og pensjonistenes overskuddsfond inkludert med 3 prosent og tilleggsavsetningene med 0 prosent.

Samlet gjennomsnittlig rentegaranti for alle bransjer utgjør 3,52 prosent i 2009, det samme som 2007 og 2008. Rentegarantien skal oppfylles på årlig basis. Oppnår selskapet et enkelt år en avkastning som er lavere enn den garanterte renten, kan etter gjeldende lovgivning inntil ett års garantert rente for den enkelte kontrakt dekkes av kontraktens tilleggsavsetning. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2009	2008
Individuell kapitalforsikring	3,3 %	3,2 %
Individuell pensjonsforsikring	3,7 %	3,6 %
Kollektiv pensjonsforsikring	3,5 %	3,6 %
Gruppelivsforsikring	0,4 %	0,6 %
Samlet	3,52 %	3,52 %

For nytegning i 2009 er det benyttet 2,75 prosent grunnlagsrente. For avtaler flyttet til selskapet er grunnlagsrenten i avgivende selskap benyttet, maksimert til 4 prosent.

Premie og avsetninger for pensjon opptjent i 2009 innen kollektiv pensjonsforsikring er beregnet med 3 prosent grunnlagsrente.

Forsikringsrisiko

De fleste bransjer omfatter dekninger for uførhet gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital. Individuelle kontrakter og gruppeliv omfatter også dødsrisikoforsikringer. Innen kollektiv pensjonsforsikring finnes etterlattedekninger der utbetaling starter ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser med mer vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetningene i forsikringsselskapene vesentlig. I dag gjelder dette primært innen offentlig sektor i kollektiv pensjonsforsikring der forsikringsytelsene samordnes fullt ut med ytelsene fra folketrygden. Fremtidige endringer i Lov om foretakspensjon vil også kunne medføre endringer for privat sektor. Normalt vil premietariffene bli tilpasset slike endringer.

Når det gjelder dødsrisiko, vil økende levealder påvirke fremtidige forventede utbetalinger og avsetninger, selv om disse i dag anses for å være tilstrekkelige.

Flytterett

Flytteretten hvor oppgjørsfristen er to måneder for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 millioner kroner kan utgjøre en likvidetsrisiko for mindre livsforsikringsselskaper dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid med et flyttegebyr på maksimalt 5.000 kroner. For større livsforsikringsselskaper vil større fraflytting enn tilflytting over tid ha effekt på fremtidig kontantstrøm.

Styring av risiko i Storebrand Livsforsikring

Vurdering av forsikringsrisiko (underwriting)

Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av kunden. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risiko-premien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger foretas en helsevurdering av de ansatte i bedrifter med få ansatte, for øvrig kreves arbeidsdyktighetserklæring. I underwritingen tas også hensyn til bedriftens næringskategori, bransje og sykehistorikk.

Kontroll og oppfølging av forsikringsrisiko

I den eksisterende forsikringsporteføljen overvåkes forsikringsrisikoen innen hver bransje. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene døds-risiko, opplevelsesrisiko og uførerisiko. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko utgjør det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de avsetninger og utbetalinger som man må gjøre for de forsikrings-tilfeller som inntreffer i perioden. Forsikringstilfeller som man ikke har fått melding om, men som man av erfaring må anta er inntruffet, hensyntas.

Reassuranse

Selskapet styrer også sin forsikringsrisiko gjennom ulike reassuranseprogram. Gjennom katastrofereassuranse (excess of loss) dekkes tap (engangs-erstatninger og reserveavsetninger) utover en nedre grense ved 3 eller flere dødsfall eller uføretilfeller som følge av samme begivenhet. Dekningen har også en øvre grense. Gjennom surplus reassuranse på et enkelt liv dekkes døds- og uførerisiko som overstiger selskapets praktiserte maksimale risikobeløp for egen regning. Selskapets maksimale risikobeløp for egen regning er forholdsvis høye og gjenforsikret risiko er derfor av beskjeden størrelse. I 2010 vil selskapet erstatte gjeldende surplusavtale med en intern avdekning av risiko slik at bare de risikoer som måtte overstige selskapets faktiske maksimale risikobeløp for egen regning vil bli reassurert.

Selskapets risiko innen yrkesskadeforsikringer er dekket gjennom både kvotereassuranse og «excess of loss» beskyttelse av egenregningen. Ved gjenåpningen av skadeselskapet tegnet også selskapet en «excess of loss» for ubegrenset ansvar for motorvogn samt at reiseforsikringen er inkludert i vår katastrofereassuranse.

Tilstrekkelighetstest

Storebrand er pålagt i henhold til IFRS 4 å utføre en tilstrekkelighetstest for å påse at vi har marginer for de forskjellige grunnlagselementene som til sammen utgjør reserven. I henhold til IFRS er det to mulige måter å utføre testen. Hvis man har innarbeidede analyser som påviser marginer i grunnlags-elementene kan man i følge §16 fortsette å bruke disse analysene for å vise at man tilfredsstiller testen. Har man ikke innarbeidede rutiner skal man diskontere ned fremtidige kontantstrømmer i henhold til IAS37.

Storebrand Livsforsikring AS har i 2009 fortsatt sin praksis fra fjoråret og utført testen i henhold til §16. Dette ved å gjennomføre en analyse som tar utgangspunkt i norske premiereserveringsprinsipper, hvor beregningselementene ligger til den sikre siden. Den innarbeidede analysen tar utgangspunkt i de samme forutsetningene som legges til grunn ved beregning av Embedded Value, hvor vi anvender beste anslag på de fremtidige grunnlagselementene basert på dagens erfaringer. Testen innebærer da at vi analyserer dagens marginer mellom forutsetningene i reserveringsgrunnlaget og forutsetningene i Embedded Value analysen.

På grunnlag av dødelighetsundersøkelser som er gjort med antagelser om lavere dødelighet i fremtiden, er det i bransjen generelt identifisert et oppreserveringsbehov for individuelle pensjonsforsikringer. Foreløpige beregninger viser et oppreserveringsbehov på anslagsvis 900 millioner kroner. Denne oppreserveringen er planlagt gjennomført over flere år og med normal finansavkastning forventes det at denne kan dekkes gjennom den løpende avkastningen.

Som for 2008 tilfredsstiller Storebrand testen. Testen har ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2009.

For Storebrand Holding AB og Storebrand Liv Konsern utføres testen i henhold til «IFRS 4 Basic for conclusions (BC 94 – 104)» og «IFRS 4 Basic for conclusions (BC nr. 151)», som er forarbeidet til standarden. Testen er oppfylt hvis de bokførte forpliktelsene i regnskapet er større eller lik netto forpliktelser vurdert til markedsverdi. Netto forpliktelser vil her bety Storebrand Holding AB og Storebrand Liv Konserns forsikringstekniske forpliktelser vurdert til markedsverdi fratrukket nåverdien av eiers andel av overskuddet på disse forsikringskontraktene. I forarbeidene er det nevnt at man kan legge til grunn Embedded Value lignende teknikker.

Per 31.12.2009 er markedsmessig beregning av verdien av forsikringskontraktene for SPP og Euroben høyere enn den bokførte verdien. Dette betyr at det er buffere i netto forpliktelse og testen er tilfredstilt. Testen medfører dermed ingen resultatmessig effekt på regnskapet for 2009.

SPP

Risikoen for selskapet når det gjelder sparing i livsforsikring er delvis kapitalavkastningen på forvaltede midler og delvis de forsikredes liv og helse. Usikkerheten rundt de forsikredes liv og helse kalles forsikringsrisiko og kan deles inn i følgende hovedgrupper:

- dødsfall – utbetaling til forsikredes etterlatte
- pensjon – utbetaling så lenge den forsikrede lever
- uføre – utbetaling ved sykdom eller arbeidsuførhet

En forsikring inneholder ofte en kombinasjon av de tre ulike forsikringsrisikoene. I et gjensidig livsforsikringsselskap er det forsikringskollektivet som står for disse risikoene da de forsikrede her har rollen som både eier og kunde. I et aksjeselskap som SPP, er det ikke forsikringstagerne som er ansvarlig for risikoresultatet, men selskapet.

Begrensning av forsikringsrisikoer

For en risikoforsikring (produkter som forsikrer økonomisk kompensasjon ved død og sykdom/uføre) innvilges gjør SPP en forsikringsmedisinsk risikobedømmning av den forsikrede. Hensikten er å bedømme om og på hvilke vilkår den forsikrede kan få tegnet forsikring med utgangspunkt i den forsikredes helsetilstand. Dette er nødvendig dersom det skal være mulig på lang sikt å tilby forsikringer til riktig premienivå. Ønsket forsikring skal tilfredsstille forsikringstagers forsikringsbehov og betalingssevne. Derfor kan risikobedømmelsen også omfatte undersøkelser rundt betalingssevne.

Fremtidige risikoer

Levealderen i Sverige øker suksessivt (dødeligheten synker). Det er positivt for dødsfallsforsikringer. For pensjonsforsikringer (opplevelsesforsikringer) kan det derimot bli en økonomisk belastning. Försäkringstekniska forskningsnämnden (FTN) som er et bransjeorgan for forsikringsbransjen gjennomførte i 2006 en analyse av dødeligheten som gjør det mulig å se på dødelighetsprognoser som tar hensyn til endring av nivået på forandringstrender. En slik prognose er avgjørende for prissettingen av både dødsfallsforsikringer og pensjonsforsikringer. Forsikringsproduktene er oftest utformet slik at premieberegningen baserer seg på den dødelighet/levealder som var på tidspunktet for tegning av polisen for hele forsikringstiden.

Når det gjelder uføre forsikring er ikke fremtiden like forutsigbar. Endringene i nye uføretilfeller er mye raskere enn endringene i dødelighet/levealder. En av grunnene til dette er problemene med å fastsette de bakenforliggende årsaker og uføregrad. Den raskt økende uførheten i de første årene på 2000 tallet førte til store premieøkninger innenfor bransjen. Flere forsikringsselskaper var tvilende til å tilby frivillige uføredekninger i fremtiden. Fra 2005 har dog uføretilfellene kommet ned i en mer balansert utvikling som medførte at SPP reduserte risikopremiene for uføreforsikringer. Uførheten har allikevel vært betydelig lavere enn antatt i tariffen, noe som har ført et sterkt positivt risikoresultat for 2009.

Hoveddelen av SPP's risikoforsikringer er ettårige. Det vil si at premien kan endres av selskapet for hvert år. Feil i antagelsen på premien for dødsrisiko- og uføreforsikringer kan derfor korrigeres med rask effekt på selskapets risikoresultat.

Risikoeksponering

For å være sikker på at forsikringsselskapene har tilstrekkelig kapital for å dekke sine forsikringsforpliktelser krever Finansinspeksjonen at bransjen stresstester hele sin forsikringsvirksomhet i de så kalte trafikklýsberegningene. Det som testes er premieinntektsiden og forsikringsforpliktelsene. I 2007 kom det krav om at selskapene for forsikringsforpliktelsene også skulle stresse endringer i forsikringsrisikoer. Dette gjelder også såkalt annullerings-risiko som er risikoen for at den forsikrede sier opp avtalen og dermed slutter å betale premie. Nivået på stresstesten følger i hovedsak veiledningene fra CEIOPS (Europeiske tilsynskomiteen for forsikringer og tjenestepensjoner) og deres arbeid med Solvency II.

For SPP skulle en nedgang i dødeligheten med 20 prosent bety et lavere årlig risikoresultat på cirka 130 millioner SEK. Om sannsynligheten for reaktivering ved uførhet synker med 20 prosent betyr det et lavere årlig risikoresultat på cirka 50 millioner SEK. Annulleringsrisikoen er meget liten for SPP da storparten av forsikringsbestanden ikke kan gjenkjøpes.

Av det totale kapitalkravet som stresstesten gir, utgjør forsikringsrisikoene en vesentlig del. Totalt sett påvirker stresstesten risikoresultatet med 180 millioner SEK. Med et forventet risikoresultat på ca. 300 millioner SEK årlig, betyr dette at størstedelen av risikoresultatet vil gå med dersom grunnlaget i stresstesten skulle bli virkelighet. Stresstestene legger til grunn et 1:200 scenario eller et konfidensnivå på 99,5 prosent.

Skadeforsikring

Spesifikasjon av balanseposter vedrørende skadeforsikring										
NOK mill.	Privatbetonte forsikringer					Øvrige ¹	Run-off porte-følge ²	Avset-ning for Oslo Re	Sum 2009	Sum 2008
	Kombi-nerte	Motor-vogn	Øvrig privat	Sum privat	Sum næring					
Ikke opptjent brutto premie	43	102	71	216	12	4			232	177
Finanstilsynets minstekrav	43	102	71	216	7	4			226	177
Brutto erstatningsavsetning	28	55	72	155	289	3	1 003	105	1 555	1 644
Finanstilsynets minstekrav	24	55	69	147	166	3	1 003	22	1 341	1 480
Brutto erstatningsansvar	24	55	9	87	2	3	1 003	105	1 200	1 358
Administrasjonsavsetning	4	9	14	26	12		1	5	44	38
Finanstilsynets minstekrav	4	9	14	26	12		1	5	44	38

1 Består av naturskadepool og trafikkforsikringsforeningen.
2 Denne består av ansvar på forsikringer tegnet før overdragelsen av forsikringsvirksomheten til If i 1999 på avtaler som ikke ble fornyet i If. Dette ansvaret er i sin helhet gjenforsikret i If.

Skadeforsikring		
NOK mill.	2009	2008
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser		
Saldo 1.1	1 361	1 501
Endring i premie- og erstatningsavsetning	-102	-175
Valutakursendringer	-8	34
Andre endringer	-21	
Saldo 31.12	1 229	1 361
Forsikringsforpliktelser brutto		
Saldo 1.1	1 859	2 031
Endring i premie- og erstatningsavsetning	-1	-239
Endring i administrasjonsavsetning	6	-7
Valutakursendringer	-33	75
Saldo 31.12	1 830	1 859

Av posten Reassurandørens andel av forsikringstekniske avsetninger antas det at 200 millioner kroner vil forfalle i løpet av 2009. Av posten avsetninger skadeforsikring antas det at 160 millioner kroner vil forfalle i 2009.

For den nyetablerte skadevirksomheten var brutto forfalt premie på 339 millioner kroner i 2009. Av dette utgjorde opptjent premie for egen regning 278 millioner kroner og erstatningskostnader for egen regning 232 millioner kroner i 2009. For avløpsforretningen som er 100 prosent reassurert i If, er det ingen premie.

Forsikringsteknisk resultat	Privatbetonte forsikringer							2009	2008
	Kombi-nerte	Motor-vogn	Øvrig privat	Sum privat	Sum næring	Øvrige ¹	Avsetning for Oslo Re		
NOK mill.									
Brutto forretning									
Forfalte premier	86	203	303	593	122	8		723	571
Opptjente premier	72	171	293	537	113	7		658	510
Påløpne erstatninger	-70	-127	-159	-356	-91	-3	27	-424	-27
Forsikringsrelaterte brutto driftskostnader	-27	-63	-109	-199	-38	-3	-9	-249	-257
Forsikringsteknisk resultat	-24	-18	26	-17	-16	1	17	-15	226

Påløpne erstatninger, brutto									
Inntruffet i år	-68	-130	-161	-358	-96	-3		-457	-195
Inntruffet tidligere år	-2	3	2	2	5		27	34	291
Totalt for regnskapsåret	-70	-127	-159	-356	-91	-3	27	-423	96

1 Består av naturskadepool og trafikkforsikringsforeningen.
2 Denne består av ansvar på forsikringer tegnet før overdragelsen av forsikringsvirksomheten til If i 1999 på avtaler som ikke ble fornyet i If. Dette ansvaret er i sin helhet gjenforsikret i If.

Eiendeler og forpliktelser skadeforsikring		
NOK mill.	2009	2008
Gjenforsikringsandel av forsikrings tekniske avsetninger	1 229	1 361
Fordringer vedrørende forsikringskontrakter	151	127
Sum eiendeler	1 380	1 488
Premiereserve	232	178
Erstatningsavsetning	1 555	1 644
- herav RBNS	397	568
- herav IBNR	1 158	1 076
Administrasjonsavsetning	44	38
Forpliktelser vedrørende forsikringskontrakter	20	40
Sum forpliktelser	1 851	1 899

Erstatningsutvikling							
Skadeforsikring eksklusive run-off							
NOK mill.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Sum
Beregnete brutto erstatningskostnader							
Per utgangen av skadeåret	16	21	29	79	197	304	
- ett år senere	16	26	31	88	197		
- to år senere	18	26	32	87			
- tre år senere	18	27	32				
- fire år senere	18	27					
- fem år senere							
Beregnet beløp per 31.12.09	18	27	32	87	197	304	666
Totalt utbetalt hittil	-18	-26	-31	-80	-163	-203	-522
Erstatningsavsetning			1	7	34	102	144
Erstatningsavsetning for tidligere års skader (før 2004)							
Sum erstatningsutvikling							145

Risikoforhold og forsikringsrisiko for Storebrand Skadeforsikring AS

For den nye skadevirksomheten vil risikoen for det meste være at det er en liten bestand til å utligne skadene på. Dette kan bety at enkelte storskader kan slå uforholdsmessig ut på resultatet. De største skadene vil typisk være innen ansvarsforsikring på motorvogn og brannforsikring for hus og innbo. For å dempe risikoen har Storebrand dekket seg med Excess of Loss-reassuranse med en egenregning på 5 millioner kroner per skade. For motor har dekningen en ubegrenset kapasitet. For øvrige bransjer har dekningen en kapasitet på 25 millioner kroner. I tillegg kan det også være en opphopning av risiko gjennom vår reiseforsikring og mulige katastrofescenarier som tsunamien i Sørøst-Asia i 2004. Reiseforsikring er derfor også dekket av vår katastrofereassuranse på konsernnivå.

For avløpsforretningen ble i 2000 all landbasert norsk skadeforsikring og all marin direktforsikring i Storebrand Skadeforsikring overført til If. Storebrand har imidlertid beholdt frontingansvaret overfor kundene, da kundene ikke ble informert om risikooverføringen fra Storebrand til If. Storebrand har kun resultatansvar for denne forretning hvis If skulle gå konkurs. Risikoen begrenser seg derfor til en kredittrisiko på If. If har en S&P rating på «A» noe som tilsier en meget begrenset risiko for Storebrand.

Risikoforhold og forsikringsrisiko for Oslo Reinsurance Company

Selskapenes forretningsdrift har vært konsentrert om å avvikle eksisterende reassuranse porteføljer, enten ved å betale de skadekravene som kommer inn til selskapene når de blir rapportert eller ved å forsøke å betale seg ut av kontraktene ved en fremforhandlet sum med forsikringstager (cedent) ved hjelp av kommuteringer.

Porteføljer med mest gjenværende eksponert risiko har vært ansvarsforretning og dekning av de store markedsskadene i 1980-årene. I tillegg har visse skadetyper hatt en negativ utvikling de siste 20 år, først og fremst gjelder dette asbestskader og miljøskader, men også ulike typer helseskader. For disse skadetyperne estimeres forpliktelsene ved å vurdere hver enkelt cedents eksponering for de nevnte skader i tillegg til å se på historikken.

Forsikringsrisiko

Forsikringsrisikoen ligger først og fremst i at skadekravene for -ansvarsrelaterte bransjer øker. Selskapet har i lengre tid minimalisert denne risiko ved å inngå kommuterings-avtaler med forsikringstagerne / cedentene, og med dette har selskapet oppnådd å redusere eksponeringen for den type skader i stor grad. Det er også i 2008 og 2009 gjennomført «scheme of arrangements» som i det alt vesentlige har eliminert fremtidig forsikringsrisiko for selskapet.

Faktiske skader sammenlignet med tidligere estimer

For Storebrand Skadeforsikring AS sin run-off portefølje er all forsikringsrisiko reassurert og utviklingen av disse er i stor grad avhengig av Finanstilsynets parametere som bestemmer minstekravene til avsetninger for de forskjellige bransjer. For Storebrand Skadeforsikring AS sin aktive portefølje ble det en liten avviklingsgevinst i 2009 for tidligere årganger.

Når det gjelder Oslo Reinsurance Company har utviklingen de senere år i stor grad blitt påvirket av i hvilken grad selskapet har lyktes med å kommutere de inngående reassuransekontraktene, det vil si kommet seg ut av ansvaret overfor våre forsikringstagere (cedenter) ved et førtidig oppgjør av forpliktelsene. Dette er særlig blitt gjort innenfor ansvarsrelaterte bransjer, og har medført at eksponeringen og IBNR-behovet er blitt redusert til et minimum.

RESULTATREGNSKAP STOREBRAND ASA

1. januar – 31. desember

Mill. kroner	Note	2009	2008
Driftsinntekter			
Inntekt på investering i datterselskap	2	835	147
Netto inntekter og gevinster fra finansielle instrumenter:			
-aksjer og andeler		-10	-58
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		292	114
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter		-244	144
Andre finansinntekter		2	33
Driftsinntekter		874	380
Rentekostnader		-129	-272
Andre finanskostnader		-14	-11
Driftskostnader			
Personalkostnader	3,4,5	-54	-34
Avskrivninger	12		
Andre driftskostnader		-108	-77
Sum driftskostnader		-162	-111
Sum kostnader		-306	-393
Resultat før skattekostnad		568	-14
Skattekostnad	6		
Årsresultat		568	-14
Disponeringer			
Annen egenkapital		-568	14
Sum disponeringer		-568	14

BALANSE STOREBRAND ASA

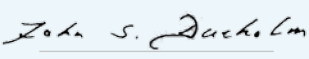
31. desember

Mill.kroner	Note	2009	2008
Anleggsmidler			
Pensjonseiendel	4	367	314
Varige driftsmidler	12	41	36
Aksjer i datterselskaper	7	16 947	16 725
Sum anleggsmidler		17 355	17 075
Omløpsmidler			
Tilgode innen konsernet	17	953	154
Utlån til konsernselskaper	17	17	700
Andre kortsiktige fordringer		11	66
Finansielle eiendeler til virkelig verdi:			
-aksjer og andeler	8	59	74
-obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9,11	1 152	758
-finansielle derivater/andre finansielle instrumenter	10,11	11	153
Bankinnskudd		48	553
Sum omløpsmidler		2 251	2 458
Sum eiendeler		19 606	19 533
Egenkapital og gjeld			
Aksjekapital	13	2 250	2 250
Egne aksjer	13	-20	-23
Overkursfond	13	9 485	9 485
Sum innskutt egenkapital		11 714	11 711
Annen egenkapital	13	4 313	3 734
Sum egenkapital	13	16 026	15 445
Langsiktig gjeld og forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	186	189
Gjeld til kredittinstitusjoner	14		1 475
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14	2 256	753
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser		2 442	2 418
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	14	914	685
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	14		834
Gjeld innen konsernet	17	142	25
Annen finansiell gjeld	10,11	16	
Annen kortsiktig gjeld		65	126
Sum kortsiktig gjeld		1 137	1 670
Sum egenkapital og gjeld		19 606	19 533

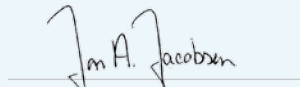
Lysaker, 16. februar 2010
Styret i Storebrand ASA

Birger Magnus
styrets leder

Halvor Stenstadvold

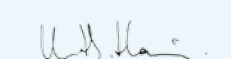

John S. Dueholm

Camilla M. Grieg

Jon Arnt Jacobsen

Birgitte Nielsen

Erik Haug Hansen

Knut Dyrre Haug

Ann-Mari Gjøstein

Annika Lundius

Idar Kreutzer
administrerende direktør

KONTANTSTRØM STOREBRAND ASA

1. januar – 31. desember

NOK mill.	2009	2008
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalinger av renter, provisjoner og gebyrer fra kunder	65	310
Netto inn-/utbetalinger vedrørende verdipapirer til virkelig verdi	-452	607
Utbetalinger til drift	-196	-112
Netto inn-/utbetalinger vedrørende andre operasjonelle aktiviteter	147	672
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-436	1 477
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto innbetalinger ved salg av datterselskaper		9
Netto utbetalinger ved kjøp/kapitalisering av datterselskaper	316	2 340
Netto innbetalinger/utbetalinger ved salg/kjøp av driftsmidler	-6	
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	310	2 348
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Utbetalinger ved nedbetaling av lån	-1 734	-4 609
Innbetaling ved opptak av lån	1 488	1 885
Utbetaling av renter lån	-142	-286
Innbetaling ved utstedelse av aksjekapital	10	14
Utbetaling av konsernbidrag/utbytte		-534
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-379	-3 530
Netto kontantstrøm i perioden	-506	296
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-506	296
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens start	553	258
Beholdning av kontanter/kontantekvivalententer ved periodeslutt	48	553

NOTER STOREBRAND ASA

01 Regnskapsprinsipper

Regnskapet for Storebrand ASA er avlagt i henhold til regnskapslov, god regnskapsskikk i Norge, samt Forskrift om årsregnskap med mer for forsikrings-selskaper. Storebrand ASA benytter ikke IFRS i selskapsregnskapet.

Bruk av estimat og skjønn

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet har det vært brukt estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysning om potensielle forpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Endringene vil bli regnskapsført når det foreligger grunnlag for å fastsette nye estimater.

Klassifiserings og vurderingsprinsipper

Eiendeler og gjeld blir vurdert etter regnskapslovens generelle vurderingsregler. Eiendeler bestemt til varig eie og bruk er klassifisert som anleggsmidler, og eiendeler og fordringer som tilbakebetales innen 1 år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende prinsipper er benyttet for gjeldsposter.

Oppstillingsplan for resultat og balanse

Storebrand ASA er et holdingsselskap med datterselskaper innenfor forsikring, bank og kapitalforvaltning. Oppstillingsplanen i Forskrift om årsregnskap for forsikringsselskaper er ikke benyttet, og det er benyttet en oppstillingsplan i samsvar med regnskapsloven.

Utbytte og konsernbidrag

I selskapsregnskapet vurderes investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper til anskaffelseskost redusert med eventuelle nedskrivninger. Primærinntekten for Storebrand ASA er avkastning på kapital investert i datterselskaper. Mottatt konsernbidrag og utbytte tilknyttet avkastning er derfor behandlet som ordinær driftsinntekt. Foreslåtte og vedtatte aksjeutbytter og konsernbidrag fra datterselskapene er i selskapsregnskapet til Storebrand ASA inntektsført i regnskapsåret.

En forutsetning for inntektsføring er at dette er opptjent inntekt i datterselskapene i Storebrands eierperiode. I motsatt fall blir dette ført som egenkapitaltransaksjon. Det betyr at eierandelen i datterselskapet reduseres med mottatt utbytte eller konsernbidrag.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler til eget bruk er vurdert til anskaffelseskost redusert for planmessige avskrivninger. Nedskrivning foretas dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp av eiendelen.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Det er benyttet norsk pensjonsstandard for pensjoner NRS 6A, som tillater anvendelse av IAS 19 (International Financial Reporting Standards).

Periodens netto pensjonskostnad består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelse, forventet avkastning av pensjonsmidlene samt amortisering av estimatavvik. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser for ytelsesplaner beregnes etter lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag, basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang med videre. Diskonteringsrenten fastsettes lik den risikofrie renten hensyntatt gjennomsnittlig gjenværende løpetid. For finansierte ordninger vurderes pensjonsmidlene til virkelig verdi og fratrekkes i netto forpliktelse i balansen.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningstid i den grad de overstiger 10 prosent av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor).

Virkninger av endringer i pensjonsplan blir løpende resultatført, med mindre planendringen er betinget av fremtidig opptjening. Virkningen fordeles da lineært over tiden til ytelsen er fullt ut opptjent. Arbeidsgiveravgift inngår som en del av pensjonsforpliktelsen, og vises både som del av balanseført forpliktelse og estimatavvik.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet på forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skattefordel balanseføres når det kan sannsynliggjøres at selskapet i fremtiden vil ha tilstrekkelige skattemessig overskudd til å nyttiggjøre seg skattefordelen. Utsatt skatt regnskapsføres direkte mot egenkapitalen dersom den vedrører forhold som er regnskapsført direkte mot egenkapitalen.

Valuta

Omløpsmidler og gjeld blir omregnet til balansedagens valutakurs. Anleggsaksjer blir bokført til anskaffelsesdagens kurs.

Finansielle instrumenter

Investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper vurderes til kostpris redusert med eventuelle nedskrivninger. Det foretas vurdering av nedskrivningsbehov ved hver periodeavslutning på samme måte som for øvrige anleggsmidler.

Andre aksjer og andeler vurderes til virkelig verdi. For papirer notert på børs eller annen regulert markeds plass, settes virkelig verdi til kjøpskurs siste handelsdag frem til og med balansedagen.

Kjøp av egne aksjer blir behandlet som en egenkapitaltransaksjon, og beholdningen av egne aksjer blir presentert som en reduksjon av egenkapitalen.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes i balansen når Storebrand blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser. Alminnelige kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Når en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse blir førstegangsinregnet, måles den til virkelig verdi pluss, i tilfellet av en finansiell eiendel eller en finansiell forpliktelse som ikke er til virkelig verdi over resultatet, transaksjons-utgifter som er direkte henførbare på anskaffelsen eller utstedelsen av den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen.

Finansiell eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for eller en forpliktelse gjøres opp med i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter. For finansielle eiendeler som er notert på børs eller annen regulert markeds plass, settes virkelig verdi til kjøpskurs på siste handelsdag frem til og med balansedagen, og for en eiendel som skal anskaffes eller en forpliktelse som innehas, salgskurs.

Finansielle derivater

Finansielle derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Virkelig verdi av derivatene klassifiseres henholdsvis som en eiendel og som en forpliktelse, med endringer i virkelig verdi over resultatet.

Regnskapsføring av derivater som sikring

Virkelig verdi sikring

Storebrand benytter seg av virkelig verdi sikring, sikringsobjektene er fastrente innlån som måles til amortisert kost. Derivater som faller inn under denne kategorien regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på sikringsobjektet som er henførbart til den sikrede risikoen, justerer sikringsobjektets balanseførte verdi og innregnes i resultatet.

Obligasjonslån

Obligasjonslån regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rente metode. I amortisert kost inngår transaksjonskostnadene på opptakstidspunktet.

02 Inntekt på investering i datterselskap

<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Storebrand Livsforsikring AS	610	
Storebrand Fondene AS	35	14
Storebrand Bank ASA ¹	35	
Storebrand Kapitalforvaltning AS	155	133
Sum	835	147
<i>1 Konsernbidrag bokført som egenkapitaltransaksjon.</i>	130	

03 Personalkostnader

<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Ordinære lønnskostnader	-36	-27
Folketrygdavgift	-12	-11
Pensjonskostnader ¹	6	20
Andre ytelser	-11	-15
Sum	-54	-34

1 Se nærmere spesifikasjon i note 4.

04 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

De ansatte er sikret gjennom en ytelsespensjon på 70 prosent av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet. Ordinære fratredelsesalder er 65 år. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Storebrand Livsforsikring AS. Forsikringen gjelder etter oppnådd pensjonsalder som er 67 år for funksjonærer og 65 år for assurandører. Pensjon til funksjonærer mellom 65 og 67 år og pensjon tilknyttet lønn over 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden (G) blir utbetalt direkte fra selskapene. Det er gitt garanti for opptjent pensjon for lønn over 12 G ved fratreden før 65 år. 12 G utgjør pr. 31.12.2009 kr 874 572. Pensjonsbetingelsene følger av pensjonsvedtektene i Storebrand-konsernet.

Selskapet er pliktig til å ha en tjenestepensjon etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne loven.

Avstemming av eiendeler og gjeld bokført i balansen		
NOK mill.	2009	2008
Nåverdi av forsikret pensjonsforpliktelse	1 676	1 772
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-1 720	-1 749
Netto pensjonforpliktelse/midler forsikret ordning	-44	23
Nåverdi av uforsikret pensjonsforpliktelse	218	226
Ikke innregnede estimatavik	-356	-374
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	-182	-125
Bokført i balansen		
Pensjonseiendel	367	314
Pensjonsforpliktelser	186	189

Endringer i den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelsen i løpet av året		
NOK mill.	2009	2008
Netto pensjonsforpliktelse 1.1	2 000	1 957
Periodens pensjonsopptjening	7	2
Rentekostnader på forpliktelsen	83	87
Estimatavik	-9	133
Utbetalt pensjon	-186	-180
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	1 894	1 998

Endringer i pensjonsmidlenes virkelige verdi		
NOK mill.	2009	2008
Virkelig verdi av pensjonsmidler 1.1	1 749	1 958
Forventet avkastning	106	110
Estimatavik		-177
Innbetalt premie	34	28
Utbetalte pensjoner	-169	-169
Netto pensjonsmidler 31.12	1 720	1 749

Forventede innbetalinger premie (pensjonsmidler) i 2010: 34 millioner kroner

Pensjonsmidler er basert på Storebrand Livsforsikrings finansielle midler som har følgende sammensetning pr 31.12		
NOK mill.	2009	2008
Bygninger og fast eiendom	15 %	14 %
Obligasjoner til amortisert kost	26 %	13 %
Pantelån og andre lån	2 %	2 %
Aksjer og andeler	15 %	15 %
Obligasjoner	38 %	46 %
Sertifikater	1 %	2 %
Andre kortsiktige finansielle eiendeler	2 %	8 %
Sum	100 %	100 %

Bokført avkastning av eiendelene som administreres av Storebrand Livsforsikring ble 5,0 prosent i 2009 og 2,0 prosent i 2008.

Netto pensjonskostnad resultatført i perioden		
NOK mill.	2009	2008
Periodens pensjonsopptjening	7	4
Rentekostnader på forpliktelsen	83	87
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-106	-110
Estimatavik	11	
Netto pensjonskostnad resultatført i perioden	-6	-20

Netto pensjonskostnad inkluderer arbeidsgiveravgift og inngår i driftskostnader.

Hovedforutsetninger benyttet i beregningene av netto pensjonsforpliktelse 31.12		
	2009	2008
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	4,4 %	4,3 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler i regnskapsperioden	6,0 %	6,3 %
Forventet lønnsvekst	4,0 %	4,3 %
Forventet årlig regulering folkeytrygd	4,0 %	4,3 %
Forventet årlig regulering utbetaling av pensjoner	2,0 %	2,0 %
Uførehetstabell	KU	KU
Dødelighetstabell	K2005	K2005

Aktuarielle forutsetninger:
Standardiserte forutsetninger om dødsfallsutvikling samt andre demografiske faktorer utarbeidet av Finansnæringens Hovedorganisasjon. Gjennomsnittlig fratredelseshyppighet på 2-3 prosent for hele arbeidsstokken sett under ett. Uføretabellen er utviklet av Storebrand Livsforsikring AS.

Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12		
Mill. kroner	2009	2008
Nåverdien av den ytelsesbaserte pensjonsforpliktelse	1 894	1 998
Virkelig verdi av pensjonsmidlene	1 720	1 749
Underskudd	174	249

05 Godtgjørelse til administrerende direktør og tillitsvalgte

Tusen kroner	2009	2008
Administrerende direktør		
Lønn	4 529	4 176
Bonus (prestasjonsavhengig)	1 009	4 642
Sum godtgjørelse	5 538	8 818
Andre skattepliktige ytelser	282	282
Pensjonsopptjening ¹	893	955
Representantskap	530	598
Kontrollkomite ²	980	900
Styrets leder	538	564
Styret inklusive styrets leder	2 805	3 198
Godtgjørelse til revisor		
Lovpålagt revisjon	1 729	3 836
Andre attestasjonstjenester	5 317	350
Skatterådgivning		346
Andre tjenester utenfor revisjonen	169	103

1 Pensjonskostnad omfatter årets opptjening.
2 Kontrollkomiteen dekker de norske selskapene i konsernet som har krav om Kontrollkomite. Storebrand Bank ASA. Storebrand Kredittforetak AS har egne kontrollkomiteer.

For ytterligere spesifikasjoner for ledende ansatte i konsernet, styret og kontrollkomite, se note 15 under Storebrand konsern.

Idar Kreutzer er administrerende direktør i Storebrand ASA, og beløpet som er oppgitt i noten er den samlede godtgjørelsen fra konsernet. Han har en lønnsgaranti på 24 måneder etter ordinær oppsigelsestid. Alle arbeidsrelaterte inntekter inklusive konsulentoppdrag kommer til fradrag. Han har en prestasjonsavhengig bonus basert på konsernets ordinære bonusordning som er knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens egen prestasjon bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonusen som tildeles. Tildelt bonus tillegges bonus-bank der 1/3 av saldo utbetales årlig. Tilført beløp i bonusbank eksponeres 50 prosent mot Storebrands aksjekurs og 50 prosent mot beste rente i Storebrand Bank. Innstående på bonusbank pr. 31.12.09 er 4 millioner kroner.

Administrerende direktør er medlem av Storebrands pensjonsordning. Nåverdien av pensjonsavtalen utgjør 15 millioner kroner. Ordningen er beregnet lineært etter de økonomiske forutsetninger benyttet i regnskapet.

Styret i Storebrand ASA vil for ordinær generalforsamling 2010 fremlegge følgende erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i medhold av allmennaksjeloven § 6-16a, basert på konsernets tidligere vedtatte retningslinjer for kompensasjon til ledende ansatte i Storebrand.

STOREBRAND ASA - STYRETS ERKLÆRING
OM FASTSETTELSE AV LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

Styret i Storebrand ASA har siden 2000 hatt et særskilt kompensasjonsutvalg. Kompensasjonsutvalget skal gi tilrådning til styret i alle saker som gjelder selskapets vederlag til administrerende direktør. Utvalget skal holde seg orientert om og foreslå retningslinjer for fastsettelse av godtgjørelse til ledende ansatte i konsernet. I tillegg er utvalget rådgivende organ for administrerende direktør i forhold til kompensasjonsordninger som omfatter alle ansatte i Storebrand-konsernet, herunder Storebrands bonussystem og pensjonsordning.

1 Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret

Storebrand skal ha konkurransedyktige og stimulerende avlønningsprinsipper som bidrar til å tiltrekke, utvikle og beholde høyt kvalifiserte medarbeidere. Det er en målsetting at den totale godtgjørelsen over tid skal bevege seg mot lavere andel fastlønn og høyere andel bonus. Lønnen til ledende ansatte fastsettes med utgangspunkt i stillingens ansvar og kompleksitet. Det utføres jevnlige sammenligninger med tilsvarende stillinger eksternt for å tilpasse lønnsnivået til markedet. Storebrand ønsker ikke å være lønnsledende i forhold til bransjen. Fastlønnen skal ligge ved median for tilsvarende stillinger, nivået for fastlønn og forventet bonus skal ligge i øvre kvartil for tilsvarende stillinger.

Ledende ansatte i Storebrand vil i tillegg til fast lønn kunne motta godtgjørelse i form av årlig bonus, deltakelse i felles pensjonsordning for konsernet, naturalytelser i form av fri avis, telefon, bilordning samt andre personalgoder. Ledende ansatte vil også kunne få en etterlønnsordning, som garanterer lønn fratrullet annen inntekt i en nærmere fastsatt periode på inntil 24 måneder etter avsluttet arbeidsforhold.

2 Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsrettigheter, opsjoner med videre for det kommende regnskapsåret

2.1 Nærmere om bonussystemet

Storebrand-konsernets bonusordning, som tilbys i tillegg til basislønn, er en prestasjonsavhengig bonus knyttet opp mot konsernets verdibaserte styringssystem. Verdiskapningen i konsernet finansierer bonusen, mens de ansattes egne prestasjoner bestemmer hvor stor andel av den finansierte bonusen som blir tildelt. Det blir årlig satt konkrete kvantitative mål for hvordan verdiskapningen i selskapet gir finansiering av bonus. I tillegg må konsernet tilfredsstille mål i forhold til soliditet for at bonus skal finansieres. Det blir årlig også satt konkrete mål for medarbeidernes prestasjoner som blir dokumentert i eget oppfølgingssystem.

For de fleste ansatte utbetales den tildelte bonusen direkte. For ledende ansatte og nøkkelmedarbeidere er det opprettet individuelle bonusbanker. For disse medarbeiderne settes tildelt bonus inn i bonusbanken. Det innskutte beløp deles i to, som forrentes med henholdsvis bankrente og utviklingen i Storebrand aksjen. Årlig utbetaling er 1/3 av saldo. Bonusordningen som er beskrevet ovenfor har fungert uendret siden 2001.

For medlemmer av konsernledelsen og enkelte andre ledende ansatte, med unntak av konsernsjefen, er det etablert en langtidsinsentivordning. I denne ordningen skal halvparten av utbetalt bonus etter skatt benyttes til kjøp av aksjer i Storebrand til markedspris. Disse aksjene har en bindingstid på 3 år, slik at beholdningen for deltagerne i 3-5 års perspektiv kan, med rimelige forutsetninger, utgjøre om lag en årslønn.

For konsernledelsen skal forventet bonusnivå over tid utvikle seg til å utgjøre et nivå på 50 prosent av fastlønn. Faktisk årlig tildelt totalbonus, det vil si innskudd i bonusbanken, skal ikke kunne overstige 100 prosent av fastlønn. Det vil si et tak på 200 prosent av forventet bonusnivå.

Bonusordningene i konsernet, herunder langtidsinsentivordningen, vil i 2010 bli nærmere gjennomgått og vurdert med sikte på foreta eventuelle justeringer. Det kan foretas endringer basert på dette, men kun innenfor de allerede etablerte ordninger som er beskrevet.

2.2 Aksjeprogram ansatte

Ledende ansatte gis, som øvrige ansatte i Storebrand, anledning til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Storebrand ASA med en rabatt i henhold til et aksjeprogram for ansatte. Det praktiseres bindingstid på ett år for denne ordningen.

3 Lederlønnspolitikken ført i 2009

Lederlønnspolitikken ført i 2009 er basert på erklæringen av lederlønnfastsettelsen som ble behandlet på Generalforsamlingen i april 2009.

Konsernledelsen har i snitt ca. 37,5 prosent forventet bonus beregnet i forhold til fast lønn. Det ble i opptjeningsåret 2008 ikke oppnådd målsatte krav for finansiering av bonus. Det ble dermed ikke tildelt bonus til ledende ansatte basert på resultater og prestasjoner i 2008.

Utbetaling fra bonusbanken i 2009 er gjennomført i henhold til regelverket ved at eksisterende innskudd i bonusbank, etter beregnet avkastning med henholdsvis bankrente og utviklingen i Storebrand aksjen fra 01.01.08 til 31.12.08, er utbetalt med 1/3. For året 2008 var avkastningen på innstående i bonusbanken ca. – 37 prosent.

Styret i Storebrand vedtok 10. juni 2008 en langtidsinsentivordning for ledende ansatte (LTI) i henhold til generalforsamlingens vedtak 23. april 2008. Ordningen gjelder for konsernledelsen og andre utvalgte nøkkelpersoner.

På grunn av at det ikke er tildelt bonus i henhold til den generelle bonusordningen for opptjeningsåret 2008, vil den videre opptrappingen av LTI-ordnin-gen starte i 2010, basert på eventuell bonusopptjening i 2009.

For opptjeningsåret 2009 var det grunnlag for ordinær bonusfinansiering. Det er derfor foretatt innskudd i bonusbanken til de ledende ansatte for dette året. For året 2009 var snittavkastningen i bonusbanken ca 70 prosent.

4 Redegjørelse for virkningene for selskapet og aksjeeierne av avtaler om aksjebasert godtgjørelse

I henhold til LTI-ordningen blir halvparten av konserndirektørenes netto utbetalte bonus benyttet til kjøp av aksjer i Storebrand ASA til markedspris og med 3 års bindingstid.

Det er styrets vurdering at dette ikke har negative konsekvenser for selskapet og aksjonærene gitt innretningen av ordningen og størrelsen på den enkelte konserndirektørs portefølje av aksjer i Storebrand ASA.

06 Skatt

<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Resultat før skattekostnad	568	-14
Aksjeutbytte	-5	-7
Realiserte aksjer	1	-5
Permanente forskjeller	-465	66
Endring i midlertidige forskjeller	-111	-70
Årets skattegrunnlag	-12	-29

Betalbar skatt		
Endring utsatt skatt		
Skattekostnad		

Beregning av utsatt skattefordel og utsatt skatt av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring		
Skatteøkende midlertidige forskjeller		
Forskuddsbetalt pensjon	367	314
Verdipapirer	47	
Sum skatteøkende midlertidige forskjeller	414	314

Skattreduserende midlertidige forskjeller		
Verdipapirer		-1
Driftsmidler	-23	-30
Avsetninger	-2	-2
Påløpt pensjon	-186	-189
Sum skattereduserende midlertidige forskjeller	-211	-222
Netto midlertidige forskjeller før fremførbart underskudd	203	92
Fremførbare underskudd	-1 254	-1 240
Fremførbar godtgjørelse	-546	-546
Nedvurdering av utsatt skattefordel ¹	1 597	1 695
Netto skatteøkende/(reduserende) midlertidige forskjeller		
Netto utsatt fordel/forpliktelse i balansen		

1 Det er foretatt en nedvurdering av utsatt skattefordel. Dette er basert på at avkastning fra datterselskaper i hovedsak vil komme form av aksjeutbytte og ikke som skatte-pliktig konsernbidrag. Fremførbar ubenyttet godtgjørelse er oppstått i årene 2000 - 2003, og må benyttes innen 10 år.

Avstemming av skattekostnad mot ordinært resultat		
Resultat før skatt	568	-14
Forventet inntektsskatt etter nominell sats (28%)	-159	4
Skatteeffekten av:		
inntektsført aksjeutbytte	1	2
aksjegevinster		1
permantente forskjeller	130	-19
nedvurdering av utsatt skattefordel	28	11
Skattekostnad	0	0
Effektiv skattesats	0 %	0 %

07 Morselskapets aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper

	Forretnings- kontor	Eierandel/ stemmeandel	Bokført verdi	
<i>NOK mill.</i>			2009	2008
Datterselskaper				
Storebrand Livsforsikring AS	Oslo	100,0 %	13 153	13 153
Storebrand Bank ASA ¹	Oslo	100,0 %	3 055	2 866
Storebrand Kapitalforvaltning AS ²	Oslo	100,0 %	196	177
Storebrand Fondene AS ³	Oslo	100,0 %	131	124
Storebrand Skadeforsikring AS	Oslo	100,0 %	324	324
Storebrand Leieforvaltning AS	Oslo	100,0 %	10	10
Felleskontrollerte/-tilknyttede selskaper				
Storebrand Helseforsikring AS	Oslo	50,0 %	78	70
AS Værdalsbruket ⁴	Værdal	25,1 %	1	
Sum			16 947	16 725

1 Avgitt konsembidrag i 2009 på 118 millioner kroner som kapitalinnskudd. Mottatt konsembidrag på 130 millioner kroner bokført mot kostpris.
2 Avgitt konsembidrag i 2009 på 17 millioner kroner som kapitalinnskudd.
3 Avgitt konsembidrag i 2009 på 6,5 millioner kroner som kapitalinnskudd.
4 74,9 % er eid av Storebrand Livsforsikring AS.

08 Aksjer og andeler

	2009		2008	
<i>NOK mill.</i>	Anskaffelses kost	Virkelig verdi	Anskaffelses kost	Virkelig verdi
Børsnoterte aksjer Norge	86	59	86	74
Ikke børsnoterte aksjer utenfor EØS	1		1	
Sum aksjer	87	59	87	74

09 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

<i>NOK mill.</i>	Sertifikater	Obligasjoner	2009	2008
Sertifikater og obligasjoner	295	857	1 152	758
Herav børsnotert	245	625	870	561
Grunnlag for valutafordeling	295	857	1 152	758
NOK	295	857	1 152	758
Modifisert durasjon	0,68	0,30	0,40	0,37
Gjennomsnittlig effektiv rente	2,27	2,52	2,41	3,84

10 Finansielle derivater

	Brutto nominelt volum	Gjennom- snittelig nominelt volum	Netto nominelt volum	Virkelig verdi Eiendel	Gjeld
<i>NOK mill.</i>					
Fremtidige renteavtaler	950	466	-450		
Renteswapper ¹	1 100	13	1 100	6	
Valutatransaksjoner	1 590	1 376	910	5	16
Sum derivater 2009	3 640	1 854	1 560	11	16
Sum derivater 2008	2 680	3 826	1 980	153	

1 Benyttet til sikringsbokføring, se note 15.

11 Finansiell risiko

Kredittrisiko fordelt på rating					
Rentebærende verdipapirer som eies kortsiktig	AAA	AA	A	BBB	Totalt
Debitorkategori etter garantist	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
<i>NOK mill.</i>					
Stat og statgarantert	309				309
Foretaks obligasjoner			142		142
Finans, bank og forsikring		27	327	55	410
Obligasjoner med fortrinnsrett	171	50			221
Kommune, Fylke	20	42	8		70
Sum 2009	500	119	477	55	1 152
Sum 2008	356	149	253		758

Derivater	AAA	AA	A	Totalt
Motparter	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi	Virkelig verdi
<i>NOK mill.</i>				
Norge		7	2	9
Sverige			2	2
Sum 2009		7	4	11
Sum 2008		151	2	153

Renterisiko
Rentefølsomhet er et måletall for renterisiko som tar utgangspunkt i hvordan renteendringer påvirker markedsverdien til obligasjoner og andre verdi-papirer. Ved en økning/reduksjon av renten på 1,5 prosentpoeng vil verdien på obligasjoner og andre verdipapirer bli endret med 5 millioner kroner.

Likviditetsrisiko						
Udiskonterte kontantstrømmer finansielle forpliktelser						Balanseført verdi
<i>NOK mill.</i>	0-6 mnd	6-12 mnd	1-3 år	3-5 år	Total verdi	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer/banklån	56	970	1 278	1 493	3 797	3 171
Sum 2009	56	970	1 278	1 493	3 797	3 171
Sum 2008	109	1 598	2 362		4 069	3 748

Storebrand ASA har pr. 31.12.2009 likvide midler på 1,3 milliarder kroner.

Valutarisiko				
Finansielle eiendeler og forpliktelser i utenlandsk valuta	Balanse poster eksklusiv valuta derivater Netto på balansen	Valuta transaksjoner Netto salg	Nettoposisjon	
<i>NOK mill.</i>			i valuta	i NOK
EUR	-110	110		1
Sum nettoposisjon valuta 2009				1
Sum nettoposisjon valuta 2008				18

12 Fast eiendom og driftsmidler

	Faste eien- dommer	Maski- ner, biler, inventar	Sum 2009	Sum 2008
NOK mill.				
Anskaffelseskost 1.1	35	25	60	317
Akkumulert avskrivning	-23	-1	-24	-281
Bokført verdi 1.1	11	24	36	37
Tilgang		6	6	1
Avgang				-1
Årets avskrivning/nedskrivning ¹	-1		-1	-1
Bokført verdi 31.12	11	30	41	36
1 Avskrivninger på eiendommer føres under andre finansinntekter.				

Følgende lineære avskrivningssatser brukes for driftsmidler

Maskiner og inventar:	4-8 år
Biler:	6 år
EDB-systemer:	3 år

13 Egenkapital

	Aksje- kapital ¹	Egne aksjer	Overkurs fond	Annen egen- kapital	Egenkapital	
NOK mill.					2009	2008
Egenkapital 01.01	2 250	-23	9 485	3 734	15 445	15 440
Årets resultat				568	568	-14
Aksjeemisjon/emisjonskostnader						-4
Tilbakekjøp egne aksjer ²		3		30	32	46
For mye/lite avsatt aksjeutbytte						-1
Aksjer ansatte ²				-19	-19	-23
Egenkaptal 31.12	2 250	-20	9 485	4 313	16 026	15 445
1 449 909 891 aksjer pålydende 5 kroner.						
2 Det er i 2009 benyttet 517 397 av egne aksjer som er solgt til egne ansatte.						
Beholdning egne aksjer pr. 31.12.09 er på 4 059 843.						

14 Obligasjonslån og banklån

	Rente	Valuta	Netto nomi- nell verdi	2009	2008
NOK mill.					
Obligasjonslån 2005/2009	Flytende	NOK			834
Obligasjonslån 2005/2011	Flytende	NOK	750	751	753
Obligasjonslån 2009/2012	Flytende	NOK	405	405	
Obligasjonslån 2009/2014 ¹	Fast	NOK	550	555	
Obligasjonslån 2009/2014 ¹	Fast	NOK	550	546	
Banklån 2008/2009	Flytende	EUR			685
Banklån 2008/2010	Flytende	EUR	110	914	1 475
Sum ²				3 171	3 748
1 Lånene som har fastrente er sikret med en renteswap, som regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Verdiendringer på lånene som er henförbar til den sikrede risikoen inngår i balanseført verdi og innregnes i resultatet.					
2 Lånene er bokført til amortisert kost og inkluderer opptjente ikke forfalte renter.					
Til inngåtte låneavtaler er det knyttet standard covenantskrav. For alle lån er betingelser og vilkår innfridd i henhold til inngåtte låneavtaler.					
Storebrand ASA har en ubenyttet trekkfasilitet på EUR 115 millioner.					

15 Sikringsbokføring

Selskapet benytter virkelig verdi sikring. Det er renterisiko som sikres. Sikringseffektiviteten følges opp på papirnivå.

Sikringsinstrument - virkelig verdisikring			
	Kontrakt/ nominell verdi	2009 Virkelig verdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld
NOK mill.			
Renteswapper	1 100	6	
Sikringsobjekt - virkelig verdisikring			
	Kontrakt/ nominell verdi	2009 Sikringsverdi ¹	
		Eiendeler	Gjeld
NOK mill.			
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1 100		1 100
Sikringseffektivitet - prospektiv			100%
Sikringseffektivitet - retrospektiv			100%
1 Balanseførte verdier pr. 31.12.			

16 Aksjeeiere

De 20 største aksjonærer	
	Eierandel i %
Gjensidige Forsikring	24,3
Fidelity Funds-Europe	4,7
Folketrygdfondet	4,5
Bank Of New York	3,3
J.P. Morgan Chase Bank	3,2
State Street Bank	3,2
The Northern Trust	2,0
J.P. Morgan Chase Bank	1,8
Bank Of New York	1,7
Clearstream Banking	1,3
State Street Bank	1,1
Dnb Nor Bank Asa	1,1
Citibank N.A.	1,0
Goldman Sachs	1,0
Storebrand ASA	0,9
Oslo Pensjonsforsikring	0,8
State Street Bank	0,8
Citibank N.A.	0,8
Société Générale	0,8
The Northern Trust	0,7
Utenlandsk eierskap av totale aksjer	51,5 %

17 Opplysninger om nærstående parter

	Eier antall aksjer ¹
Ledende ansatte	
Idar Kreutzer	93 355
Odd Arild Grefstad	25 960
Egil Thompson	18 000
Lars Aa. Løddesøl	27 790
Roar Thoresen	28 282
Hans Aasnæs	39 832
Anders Røed	15 042
Elin M. Myrmel-Johansen	7 067
Klaus Anders Nysteen	50 999
Gunnar Rogstad	97 297
Sarah MCPhee	34 387
Styret	
Leiv L. Nergaard	
Halvor Stenstadvold	8 645
Sigurd Einarsson	
Annika Lundius	
Erik Haug Hansen	5 879
Barbara Rose Milian Thoralfsson	
Knut Dyre Haug	11 674
Camilla Marianne Grieg	
Ann-Mari Gjøstein	258
Birger Magnus	20 000
Jon Arnt Jacobsen	
John S. Duemoen	
Birgitte Nielsen	
Kontrollkomité	
Elisabeth Wille	747
Ole Klette	
Harald Moen	595
Ida Hjort Kraby	
Erling Naper	
Representantskap	
Arvid Grundekjøn	50 000
Merete Egelund Valderhaug	
Terje R. Venold	2 031
Karen Helene Ulletveit -Moe	
Olaug Svarva	
Johan H. Andresen jr.	
Roar Engeland	
Vibeke Hammer Madsen	
Tor Haugom	5
Unn Kristin Johnsen	
Rune Pedersen	4 995
Marius Steen	
Marianne Lie	
Kristian Wibe	
Nina Hjellup	1 945
Paul Eggen jr	1 543
Per-Erik Hauge	

1 Oversikten viser antall aksjer eid av vedkommende person, samt nærmeste familie og selskaper der vedkommende har bestemmende innflytelse jfr. RL § 7-26.

Transaksjoner mellom konsernselskaper		
<i>NOK mill.</i>	2009	2008
Resultatposter:		
Konsernbidrag og aksjeutbytte fra datterselskaper	835	147
Kjøp og salg av tjenester (netto)	53	63
Balanseposter:		
Ansvarlig lån til konsernselskaper ¹	17	700
Tilgode fra konsernselskaper	953	154
Gjeld til konsernselskaper	142	25

1 Ansvarlig lån til Storebrand Livsforsikring AS på EUR 70 millioner ble innfridd i 2009.

18 Antall ansatte/årsverk

	2009	2008
Antall ansatte	38	45
Antall årsverk	37	44
Gjennomsnittlig antall ansatte	42	27

STOREBRAND ASA OG STOREBRAND KONSERN

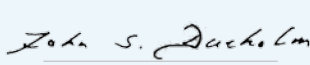
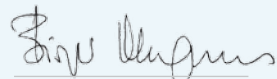
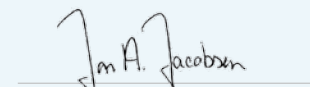
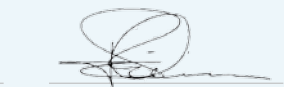
- ERKLÆRING FRA STYRETS MEDLEMMER OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Styret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen, konsernregnskapet og årsregnskapet for Storebrand ASA og Storebrand Konsern for regnskapsåret 2009 og pr. 31. desember 2009 (årsrapporten 2009).

Konsernregnskapet er avlagt i samsvar med de EU-godkjente IFRSer og tilhørende fortolkningsuttalelser, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven som skal anvendes pr. 31. desember 2009. Årsregnskapet for morselskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven, årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven. Årsberetningen for konsern og mor er i samsvar med regnskapslovens krav og Norsk RegnskapsStandard nr. 16 pr. 31.12.2009.

Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning er årsregnskapet og konsernregnskapet for 2009 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av morselskapets og konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet pr. 31. desember 2009. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir årsberetningen en rettviseende oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet og konsernregnskapet. Etter styrets og administrerende direktørs beste overbevisning gir også beskrivelsen av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode, samt beskrivelsen av nærstående vesentlige transaksjoner, en rettviseende oversikt.

Lysaker, 16. februar 2010
Styret i Storebrand ASA

 Halvor Stenstad	 John S. Dueholm	 Birger Magnus styrets leder	 Jon Arnt Jacobsen	 Birgitte Nielsen
 Erik Haug Hansen	 Knut Dyre Haug	 Ann-Mari Gjøstein	 Annika Lundius	 Idar Kreutzer administrerende direktør

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Til generalforsamlingen i Storebrand ASA

Vi har revidert årsregnskapet for Storebrand ASA for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på MNOK 568 for morselskapet og et overskudd på MNOK 934 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Selskapsregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, oppstilling over totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapital og noteopplysninger. International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU er anvendt ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

- Vi mener at
- selskapsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
 - konsernregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet, kontantstrømmene og endringene i egenkapital i regnskapsåret i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU
 - ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge
 - opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Oslo, 16. februar 2010
Deloitte AS

Ingebrigt G. Hisdal, statsautorisert revisor

Storebrand ASA – kontrollkomitéens uttalelse for 2009

Kontrollkomitéen i Storebrand ASA har i møtet 2. mars 2010 gjennomgått styrets forslag til selskapsregnskap, konsernregnskap og årsberetning for 2009 for Storebrand ASA.

Med henvisning til revisors beretning av 16. februar 2010 anser kontrollkomitéen at fremlagte selskapsregnskap, konsernregnskap og årsberetning kan fastsettes som Storebrand ASAs årsregnskap og årsberetning for 2009

Lysaker, 2. mars 2010

Elisabeth Wille
Kontrollkomitéens leder

Storebrand ASA – representantskapets uttalelse for 2009

Styrets forslag til årsregnskap, årsberetning, revisors beretning og kontrollkomitéens uttalelse har på lovbestemt måte vært forelagt representantskapet.

Representantskapet anbefaler generalforsamlingen å godkjenne styrets forslag til årsregnskap og årsberetning for Storebrand ASA og for Storebrand Konsern.

Representantskapet har ingen merknader til styrets forslag til disponering av årsresultatet i Storebrand ASA.

Lysaker, 16. mars 2010

Terje Venold
Representantskapets ordfører

STATUS HANDLINGSPLANEN FOR SAMFUNNSANSVAR 2008-2009 OG NYE MÅL FOR 2009-2010

Dette måles vi på		Status 2008	Mål 2009	Status 2009	Mål 2009–2010
Økonomisk verdiskaping					
Eiere	Egenkapitalavkastning	- 9 %	15 %	8 %	15 %
	Utbyttegrad av konsernresultat etter skatt	0 %	> 35 %	0%	> 35 %
	Kapitaldekning bank	10,8 %	> 10 %	13,5 %	> 10 %
	Solvensmargin i Storebrand Livsforsikring	160 %	> 150 %	170 %	> 150 %
	Kvalifisert til FTSE4Good	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert
	Kvalifisert til Dow Jones Sustainability Index	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert	Kvalifisert
Sosialt ansvar					
Kunder	Andel feilfrie spørringer i net tjenesten	98 %	98 %	99 %	98 %
	Andel besvarte telefoner (kundesenteret)	-	90 %	86 %	90 %
	Andel besvarte telefoner innen 20 sekunder (sentralbordet) ¹	88 %	90 %	91 %	90 %
	Kundetilfredshet i bedriftsmarkedet ²	Nr. 1 i bransjen	Nr. 1 i bransjen	Nr. 1 i bransjen	Nr. 1 i bransjen
	Kundetilfredshet for personkunder med egen rådgiver	-	66	66	66
	Kundetilfredshet for øvrige personmarkeds kunder	-	64	64	64
	Klagebehandlingstid	59 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker	41 % innen 3 uker	70 % innen 3 uker
	Storebrand Livsforsikring blant bransjens ledende globalt innenfor samfunnsansvarlige investeringer ³	Blant ledende globalt	Blant ledende globalt	Blant ledende globalt	Blant ledende globalt
	Meravkastning SB Global SRI (sammenliknet med referanse-indeks)	-33 %	Utgår	-	Utgår
	Investeringer i mikrofinans ⁴	127 mill. NOK	Øke, gitt fornuftige investeringsmuligheter	149 mill. NOK	Utforske nye muligheter innen mikrofinansiering og øke investering hvis forsvarlig
Ansatte	Andel kvinner i ledende stillinger	38 %	40 %	37 %	40 %
	Fordeling kvinner/menn på interne opplæringsprogrammer (ansatte i Norge)	54 % kvinner – 46 % menn	Innenfor 40–60 %	Innenfor 40–60 %	Innenfor 40–60 %
	Andel fornøyd med sine utviklingsplaner i Storebrand ⁵	63 %	70 %	63 %	70 %
	Sykefravær	4,0 %	4 %	4,2 %	4 %
	Andel som synes Storebrand er et flott sted å arbeide ⁵	83 %	85 %	76 %	85 %
	Andel bevisste de etiske retningslinjene i det daglige arbeid ⁵	79 %	90 %	78 %	90 %
	Andel kunnskap/bevissthet rundt Storebrands samfunnsansvar ⁵	63 %	80 %	76 %	80 %
	Mangfold: tiltak for å øke andel ansatte med minoritetsbakgrunn/funksjonshemming	-	Kartlegge	Noe kartlegging igangsatt	Kartlegge
	Bekjempelse av korrupsjon	Igangsatt implementering	Sørge for at alle deler av konsernet får nødv. info. og opplæring	Informasjon og opplæring gitt de ansatte	Sørge for at alle deler av konsernet får nødv. info. og opplæring
	Konsernprinsippene (Code of conduct)	Utviklet og implementert	-	Implementering videreføres	Utgår
Leve- randø- rer	Andel ansatte med autorisasjon som driver personlig økonomisk rådgivning	-	Igangsette autorisasjonordningen	Igangsatt	75 %
	Retningslinjer for innkjøp	Vedtatt. Igangsatt implementering	Implementere	Implementert	Implementere
	Andel tilfredshet med Storebrand blant våre samarbeidspartnere	87 %	80 %	Ikke målt	Utgår
	Økonomisk støtte til organisasjoner og andre lokale tiltak	3,35 mill.	Utgår	-	Utgår
Sam- funnet	Samarbeidspartnere: WBCSD, UNEP og Global Compact	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem

Dette måles vi på		Status 2008	Mål 2009	Status 2009	Mål 2009–2010
Miljøhensyn					
Sam- funnet	Energiforbruk (hovedkontoret) ⁶	Redusert 16 %	160 kWh/ m2 i 2010	Økt 2,9 %	160 kWh/ m2 i 2010
	Energiforbruk (egenforvaltede eiendommer) ⁶	Redusert 6 %	Redusere 3 %	Økt 0,8 %	Redusere 3 %
	Kildesorteringsgrad (hovedkontoret)	75 %	60 %	74 %	60 %
	Kildesorteringsgrad (egenforvaltede eiendommer)	54 %	50 %	54 %	50 %
	Papirforbruk	89 tonn	Redusere 10 %	67 tonn	Redusere 10 %
	Vannforbruk (hovedkontoret)	26 315 m³	Redusere til 25 000 m³	22 588 m³	Redusere til 25 000 m³
	Vannforbruk (egenforvaltede eiendommer)	85 796 m³	Stabilt nivå	78 041 m³	Stabilt nivå
	Klargjøre alle egenforvaltede bygg for energimerking	-	Kartlegge	Kartlagt	Kartlegge
	Andel elektronisk utstyr resirkulert og gjenvunnet	100 %	100 %	100 %	100 %
	Levende Skog-sertifisering av skogeiendommen Værdalsbruket	Sertifisert	Sertifisert	Sertifisert	Sertifisert
	Andel papirløs kunder og kunder med avtalegiro/e-faktura i Storebrand Skadeforsikring ⁸	-	60 %/50 %	54 %/36 %	60 %/50 %
	Flyreiser	11 700 enkeltreiser	Redusere 10 %	6 014 enkeltreiser	Redusere 10 %
CO ₂ -utslipp (tonn) ⁷		2 828 tonn	Redusere 20 %	2 073 tonn	Redusere 20 %

¹ Andel av besvarte innringinger til kundesenteret som er besvart innen 20 sekunder. Beregnet som gjennomsnitt for målt andel per måned.
² Rangering blant selskaper i bransjen i Norge innen segmentet bedriftsmarkedet, målt i Handelshøyskolen BI-Årlig kundeundersøkelse Pensjon og livsforsikring.
³ Resultatet er basert på undersøkelse som ble gjennomført høsten 2007.
⁴ Storebrand har kommittert 200 millioner kroner til mikrofinansinvesteringer hvorav 149 millioner kroner er investert pr. 31.12.09. Dette tallet inkluderer midlertidig tilbakeføringer i Global Microfinance equity fund.
⁵ Tall fra MTI-undersøkelsen (medarbeidertilfredshet) 2009. Undersøkelsen gjennomført av Confrimit.
⁶ Prosent reduksjon ift 2008. Mål for 2010 er for nytt hovedkontor.
⁷ Beregnet eksternt av firmaet CO₂ focus AS.
⁸ For 2009 hadde 54 % elektroniske forsikringsdokumenter og 36 % hadde avtalegiro/e-faktura.

For mer informasjon om den enkelte indikator, herunder rapporteringspraksis, definisjon og beregningsmåte, se www.storebrand.no/samfunnsansvar.

Om rapportering på samfunnsansvarsområdet

Storebrand har siden 1995 utgitt egne miljørapporter og siden 1999 rapportert på det mer utvidede samfunnsansvarsområdet. Konsernet rapporterer langs den tredelte bunnlinje hvor økonomi, miljø og sosialt ansvar blir beskrevet. Målmatrisen på samfunnsansvarsområdet (se ovenfor) inneholder over 40 mål og er bygget opp rundt forholdet til konsernets viktigste interesser: eiere, kunder, ansatte, leverandører og det nasjonale og internasjonale samfunnet. I vårt arbeid med rapportering om samfunnsansvar har vi benyttet Global Reporting Initiative (GRI) sine retningslinjer for rapportering om bærekraft som et verktøy. Vi mener vår rapporteringspraksis i all hovedsak er i samsvar med GRIs rapporteringsprinsipper og at vår rapportering tilfredsstillir nivå B i henhold til retningslinjene. I GRI Indeks tabell på vår hjemmeside; www.storebrand.no/samfunnsansvar er det gitt henvisninger til hvor informasjon om de enkelte indikatorene finnes, enten disse er helt eller delvis besvart.

Mål og data på samfunnsansvarsområdet er innsamlet fra alle enheter i konsernet gjennom etablerte rapporteringsrutiner. Disse omfatter halvårlig standardisert rapportering. I tillegg gjennomfører Enheten for samfunnsansvar separate møter og fellessamlinger med alle mål-ansvarlige i selskapet. Tallene i målmatrisen er satt sammen og bearbeidet med sikte på å presentere et mest mulig helhetlig bilde av Storebrands arbeid med samfunnsansvar. Målene er behandlet og vedtatt i Storebrands konsernledelse og styret, og tiltakene er forankret og følges opp i selskapets ulike fagmiljøer. Det legges stor vekt på å sikre at opplysningene er fullstendige og korrekte, men noe usikkerhet kan allikevel knyttes til enkelte deler av tallmaterialet.

Storebrand ønsker åpenhet rundt sitt samfunnsansvarsarbeid og stiller krav til etterrettelighet og kvalitet i dette arbeidet. Målene og dataene som er innsamlet på samfunnsansvarsområdet har derfor blitt gjennomgått av Deloitte. En slik gjennomgang øker troverdigheten til rapporteringen og dataene som er presentert. I tillegg oppnås det bedre sikkerhet internt for at informasjon som er samlet inn er behandlet på en hensiktsmessig, riktig og systematisk måte.

REVISORS UTTALELSE
OM STATUS HANDLINGSPLAN FOR SAMFUNNSANSVAR

Til ledelsen i Storebrand ASA

Vi har utført visse kontroller knyttet til selskapets rapportering av indikatorer for samfunnsansvar for 2009, presentert under «Status Handlingsplanen for Samfunnsansvar 2008-2009 og nye mål for 2009-2010», sidene 148 – 149 i Årsrapport 2009 for Storebrand ASA. Informasjonen som omfattes av vår kontroll er avgitt av selskapets ledelse, som også har valgt de indikatorer som det er rapportert på. Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner basert på vårt arbeid.

Vi har basert vårt arbeid på revisjonsstandard SA 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk økonomisk informasjon». Formål og omfang av vårt arbeid er avtalt med selskapets ledelse og omfatter de forhold som vi har konkludert på nedenfor.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og intervjuer, samt en stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har utført intervjuer med ansvarlige for rapportering og oppfølging av informasjon om samfunnsansvar på konsernnivå i selskapet og ved hovedkontoret til datterselskapet SPP, Sverige.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet. Ved slik kontroll oppnås lavere sikkerhet enn om vi hadde utført arbeid av samme omfang som ved en revisjon.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta, i all vesentlighet, at:

- Storebrand har anvendt detaljerte rutiner for innsamling, sammenstilling og kvalitetskontroll av de indikatorer for samfunnsansvar som selskapet har valgt å rapportere på for 2009, for bruk til presentasjonen på sidene 148 – 149 i Årsrapport 2009 for Storebrand ASA og som beskrevet under kapitlet «Om rapportering på samfunnsansvarsområdet» på side 149.
- Informasjonen er fremkommet som et resultat av rutinene nevnt ovenfor og er konsistent med underliggende dokumentasjon som er forelagt oss og er presentert på en tilfredsstillende måte på sidene som der er referert til ovenfor.
- Storebrands praksis for rapportering om samfunnsansvar samsvarer i all hoved sak med GRIs rapporteringsprinsipper og den GRI indeks tabell som det er henvist til på side 149, reflekterer på en hensiktsmessig måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRI Sustainability Reporting Guidelines er presentert.

Oslo, 16. februar 2010
Deloitte AS

Preben J. Sørensen
Statsautorisert Revisor
Corporate Responsibility Services

SELSKAPENE I STOREBRAND

	Organisasjonsnummer	Eierandel
Storebrand ASA	916 300 484	
Storebrand Livsforsikring AS	958 995 369	100,0 %
Storebrand Holding AB		100,0 %
SPP Fonder AB		100,0 %
SPP Livförsäkring AB		100,0 %
SPP Liv Pensionstjänst AB		100,0 %
SPP Fastigheter AB		100,0 %
SPP Liv Fondförsäkring AB		100,0 %
Benco Insurance Holding BV ¹		81,1 %
Storebrand Eiendom AS	972 415 731	100,0 %
Storebrand Pensjonstjenester AS	931 936 492	100,0 %
Aktuar Systemer AS	968 345 540	100,0 %
Storebrand Eiendom Holding AS	989 976 265	100,0 %
Storebrand Finansiell Rådgivning AS	989 150 200	100,0 %
AS Værdalsbruket ²	920 082 165	74,9 %
Norsk Pensjon AS	890 050 212	25,0 %
Foran Real Estate		88,5 %
Storebrand Baltic UAB		50,0 %
Evoco UAB		50,0 %
Storebrand Bank ASA	953 299 216	100,0 %
Storebrand I AS	990 645 558	100,0 %
Storebrand Boligkreditt AS	990 645 515	100,0 %
Storebrand Eiendoms kreditt AS	991 853 634	100,0 %
Filipstad Tomteselskap AS	984 133 561	100,0 %
Ring Eiendoms megling AS	987 227 575	100,0 %
Seilduksgaten 25-31 AS	976 698 983	50,0 %
Storebrand Baltic UAB		50,0 %
Hadrian Eiendom AS	976 145 364	90,9 %
Hadrian Utvikling AS	975 794 784	86,2 %
Bjørndalen Panorama AS	991 742 565	100,0 %
Bjørndalen Tomteselskap AS	991 742 565	100,0 %
Ullensaker Boligbygg AS	983 658 628	89,0 %
Ullensaker Boligbygg KS	983 658 628	89,0 %
Storebrand Fondene AS	930 208 868	100,0 %
Storebrand Luxembourg S.A.		99,8 %
Storebrand Kapitalforvaltning AS	984 331 339	100,0 %
Storebrand Alternative Investments AB		100,0 %
Storebrand Skadeforsikring AS	930 553 506	100,0 %
Oslo Reinsurance Company AS		100,0 %
Oslo Reinsurance Company (UK) Ltd.		100,0 %
Storebrand Helseforsikring AS	980 126 196	50,0 %
Storebrand Leieforvaltning AS	911 236 184	100,0 %

¹ SPP Livförsäkring AB eier 80 % og Storebrand Livsforsikring AS eier 8,86 %.
² Storebrand ASA eier 25,1 % og total eierandel for Storebrand er 100 %.

ORD OG UTTRYKK

Generelt

Ansvarlig lånekapital

Ansvarlig lånekapital er lån som har prioritet etter all annen gjeld. Ansvarlig lånekapital er en del av tilleggskapitalen ved beregning av kapitaldekningen.

Durasjon

Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på kontantstrømmen til rentebærende papirer. Modifisert durasjon er beregnet på grunnlag av durasjon og uttrykker verdifølsomhet i forhold til underliggende renteendringer.

Egenkapital

Egenkapitalen består av innskutt egenkapital og opptjent egenkapital. Innskutt egenkapital balanseføres som aksjekapital og overkursfond. Opptjent egenkapital balanseføres som annen egenkapital.

Resultat per ordinær aksje

Resultat per aksje beregnes som majoritetens andel av resultat etter skattekostnad fordelt på antall aksjer. Antall aksjer som medtas i beregningen er gjennomsnittlig antall utestående ordinære aksjer i året. Ved aksjeemisjoner vil nytstedte aksjer medtas fra innbetalingstidspunktet.

Kapitaldekning

Ansvarlig kapital

Ansvarlig kapital er den kapital som kan medregnes ved dekning av kapitalkravene etter myndighetenes forskrifter. Ansvarlig kapital kan bestå av kjernekapital og tilleggskapital.

Kapitaldekningsprosent

Tellende ansvarlig kapital i prosent av risikovektet balanse. De enkelte eiendelsposter og poster utenom balansen gis en risikovekt etter den antatte kredittrisiko de representerer.

Kjernekapital

Kjernekapital er en del av den ansvarlige kapitalen og består av egenkapital fratrukket minstekrav til reassuranseavsetninger i skade-forsikring, goodwill, andre immaterielle eiendeler, netto forskudds-betalt pensjon og noen andre forskjeller. Utstedte fondsobligasjoner kan utgjøre 15 prosent av kjernekapitalen, mens overskytende beløp kan medregnes i tilleggskapitalen. I kjernekapitalen medtas en andel av villkorad återbäring etter betingelser gitt av Finanstilsynet.

Tilleggskapital

Tilleggskapitalen er en del av den ansvarlige kapitalen og består av ansvarlig lånekapital og den andelen av fondsobligasjoner som eventuelt ikke teller som kjernekapital. Til fradrag kommer 50 prosent av eventuell kapitaldekningsreserve og krysseiefradrag i andre finans-institusjoner. For å telle som ansvarlig kapital kan tilleggskapitalen ikke være større enn kjernekapitalen. Evigvarende ansvarlig lånekapital kan sammen med annen tilleggskapital ikke utgjøre mer enn 100 prosent av kjernekapital, mens tidsbegrenset ansvarlig lånekapital

ikke kan utgjøre mer enn 50 prosent av kjernekapitalen. For å telle med fullt ut som ansvarlig kapital må gjenværende løpetid være minst 5 år. Ved kortere gjenværende løpetid reduseres den tellende delen med 20 prosent per år.

Livsforsikring

Administrasjonsresultat

Resultat som følge av at de faktiske driftskostnader avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Gruppelivsforsikring

Kollektiv livsforsikring der forsikringssummen utbetales som engangs-beløp ved død dersom avdøde var medlem av gruppen. Slik forsikring kan ha uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen viser netto realiserte inntekter av finansielle eiendeler inklusiv verdiregulering på fast eiendom uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året. Verdijustert kapitalavkastning viser realiserte inntekter av finansielle eiendeler, verdiregulering av fast eiendom og årets endring i kursreserver, uttrykt i prosent av selskapets gjennomsnittlige kapital i henholdsvis kundefond med garanti og i selskapsporteføljen i året målt etter markedsverdi.

Kapitalforsikring

Individuelle livsforsikringer der forsikringssummen utbetales ved død eller utløpt forsikringstid. Slik forsikring kan ha uførepensjon eller uførekapitalforsikring knyttet til seg.

Kollektiv pensjonsforsikring

Kollektiv livsforsikring, der pensjonsbeløpene utbetales terminvis fra avtalt alder, betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring har vanligvis ektefelle-, barne- og uførepensjon knyttet til seg.

Kursreguleringsfond

Fondet består av urealiserte gevinster i kollektivporteføljen (kontrakts-fastsatte forpliktelser) på finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultat.

Premiereserve

Brutto premiereserve utgjør kontantverdien (forsikringsforpliktelsesene diskontert med den garanterte renten) av selskapets totale forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. Dette tilsvarer summen av de beløp som er ført på forsikringstakernes konti, samt avsatte premie-reserver for kontrakter som ikke kontoføres (rene risikoforsikringer, inklusiv gruppelivsforsikringer med videre).

Rente-/pensjonsforsikring

Individuell livsforsikring, der livrente/pensjonsbeløpet utbetales terminvis fra avtalt alder betinget av at forsikrede lever. Slik forsikring kan ha ektefelle-, barne- og uførepensjon knyttet til seg.

Avkastningsresultat

Resultat som følge av at inntektene av finansielle eiendeler avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Risikoresultat

Resultat som følge av at dødelighet og uførhet i perioden avviker fra det som er forutsatt i premietariffen.

Soliditetskapital

I begrepet soliditetskapital inngår egenkapital, kursreguleringsfond, tilleggsavsetning, villkorad återbäring, over-/underverdi på obligasjoner til amortisert kost og opptjent resultat. Soliditetskapitalen regnes også ut i prosent av samlede kundefond eksklusiv tilleggsavsetninger og villkorad återbäring

Solvensmarginkrav

Et uttrykk for risikoen knyttet til de forsikringsmessige forpliktelser. Beregnes med basis i forsikringsfond og risikoforsikringssum for hver forsikringsbransje.

Solvensmarginkapital

Ansvarlig kapital som i kapitaldekningen tillagt 50 prosent av tilleggsavsetninger og risikoutjevningssfond samt 55 prosent av nedre grense for sikkerhetsavsetninger i skadebransjer.

Tilleggsavsetning

For å sikre soliditeten i livsforsikring, har selskapene anledning til å foreta tilleggsavsetninger i forsikringsfondet. Tilleggsavsetningen er en betinget kundetildelt avsetning som skal føres i resultatregnskapet som en pliktig avsetning og reduserer dermed årsresultatet. Tilleggsavsetning kan benyttes til dekning av renteunderskudd for kontrakter med garantert avkastning. For et enkelt år kan det dekkes inntil ett års rentegaranti fra kontraktens tilleggsavsetning. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital.

Unit Linked

Livsforsikring med investeringsvalg hvor kunden selv kan påvirke risiko og avkastning gjennom valg av plassering i ulike fond.

Villkorad återbäring

Den delen av forsikringskapitalen som ikke er garantert i SPP. Den villkorade återbäringen øker og minsker avhengig av totalavkastningen. Den kan være både negativ og positiv. Den kan maksimalt utgjøre 15 prosent av forsikringskapitalen. Når den villkorade återbäringen blir høyere, omdannes den overskytende delen til en såkalt garantert återbäring. Dette gjelder for forsikringer med individuelt beregnet återbäring. For øvrige forsikringer gjelder tilsvarende prinsipper.

Bank

Annuitetslån

Ved annuitetslån er summen av renter og avdrag (terminbeløp) konstant gjennom hele tilbakebetalingsperioden.

Effektiv rente

Den rente man får når de samlede lånekostnader omregnes til etter-skuddsrente per år. For å komme frem til den effektive renten må man ta hensyn til om renten betales forskuddsvis eller etterskuddsvis, antall terminer per år samt provisjoner og gebyrer.

Realrente

Forrentning etter å ha tatt hensyn til faktisk eller forventet inflasjon. Uttrykkes gjerne som den nominelle renten fratrukket prisstigningstakten.

Rentenetto

Totale renteinntekter minus totale rentekostnader. Oppgis ofte i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Serielån

Et serielån er et lån hvor avdragene er like store i hele tilbake-betalingsperioden. Låntaker betaler faste avdrag og synkende rente-beløp for hver termin, det vil si at det periodiske nedbetalingsbeløpet synker gjennom hele låneperioden hvis renten er fast.

Skadeforsikring

F.e.r

Forkortelse for begrepet for egen regning, det vil si etter tillegg/fradrag for reassuranse.

Forfalt premie

Premie for alle forsikringsavtaler som er inngått i løpet av regnskapsåret. Avtaleperioden faller delvis innenfor og delvis utenfor regnskapsåret.

Opptjent premie

Dette er en periodisering av forfalt premie og utgjør premie for den delen av forsikringens avtaleperiode som faller innenfor regnskapsåret.

Premieavsetning (avsetning til ikke opptjent premie)

Den delen av forfalt premie som ikke er opptjent innen regnskaps-årets slutt.

Påløpne erstatninger

Erstatningsbeløp for alle skader som er inntruffet i perioden uavhengig av om de er meldt selskapet eller ikke, samt endringer i uoppgjorte skader som er inntruffet i tidligere perioder.

Erstatningsavsetning (avsetning til ikke oppgjorte skader)

Avsetning til fremtidige erstatningsutbetalinger for skader som er inntruffet ved regnskapsårets slutt, men ikke ferdig oppgjort. Avsetningen inkluderer også et anslag for erstatninger til skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt til selskapet.

Forsikringsteknisk resultat

Premieinntekt fratrukket skade-og driftskostnader.

Kostnadsandel
Driftskostnader i prosent av opptjent premie.

Kostnadsprosent
Driftskostnader i prosent av opptjent premie.

Skadeprosent
Intruffne skader i prosent av opptjent premie.

Combined ratio
Summen av kostnadsprosent og skadeprosent.

Finansielle derivater
Finansielle derivater omfatter et vidt spekter av instrumenter hvor verdier og verdiutvikling er avledet av aksjer, obligasjoner, valuta eller andre tradisjonelle finansielle instrumenter. I forhold til tradisjonelle instrumenter som aksjer og obligasjoner innebærer derivater mindre kapitalbinding og brukes som et fleksibelt og kostnadseffektivt supplement til tradisjonelle finansielle instrumenter i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater kan brukes både til sikring av uønsket finansiell risiko og som et alternativ til tradisjonelle instrumenter for å ta ønsket risiko.

Aksjeopsjoner
Kjøp av aksjeopsjoner innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av aksjer til en fast kurs. Aksjeopsjoner kan også være knyttet til aksjeindekser i stedet for enkeltaksjer. Salg av aksjeopsjoner innebærer tilsvarende ensidige forpliktelser. I hovedsak benyttes børsomsatte og clearede opsjoner.

Aksjefutures (aksjeindeks futures)
Aksjefutures kan være knyttet til enkeltaksjer, men er normalt knyttet til aksjeindekser. Aksjefutures er standardiserte terminavtaler som er børsnotert og gjenstand for clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

Basisswapper
Basisswapper innebærer avtaler om bytte av hovedstol og rentebetingelser i valuta. Ved avtalenes utløp byttes hovedstol og rentebetingelser tilbake til opprinnelig valtuaslag. Basisswapper brukes til å valutasikre lån.

Fremtidige renteavtaler (FRA)
Fremtidige renteavtaler (FRA) innebærer avtaler om å betale eller motta forskjellen mellom en fast avtalt rente og en fremtidig rente på et fastsatt beløp for en bestemt periode frem i tid. Denne differansen gjøres opp i begynnelsen av den fremtidige perioden. FRA er spesielt velegnet til styring av kortsiktig renterisiko.

Kredittderivat
Med kredittderivat menes en finansiell kontrakt som overfører hele eller deler av kredittrisikoen knyttet til lån, obligasjoner eller lignende fra kjøperen av beskyttelsen (selgeren av risiko) til selgeren av beskyttelsen (kjøperen av risiko). Kredittderivater er omsettelige instrumenter som gjør det mulig å overføre kredittrisiko knyttet til bestemte aktiva til en tredje part uten å selge aktivaene.

Rentefutures
Rentefutures er knyttet til statsobligasjoner eller kortsiktige referanse-renter. Rentefutures er standardiserte terminavtaler og er gjenstand for børsnotering og clearing. Gevinster og tap beregnes daglig og gjøres opp påfølgende dag.

Renteswapper/Assetsswapper
Renteswapper/assetsswapper innebærer en tidsbegrenset avtale om bytte av rentebetingelser mellom to parter. Normalt er det tale om bytte av fast rente mot flytende rente, og instrumentet brukes for å styre den langsiktige renterisikoen.

Renteopsjoner
Renteopsjoner kan være knyttet til pengemarkedsrenter eller obligasjoner. Kjøp av renteopsjoner knyttet til obligasjoner (også kalt for obligasjonsopsjoner) innebærer ensidige rettigheter til kjøp eller salg av obligasjoner til avtalte kurser. Renteopsjoner kan brukes som et fleksibelt instrument for styring av både kortsiktig og langsiktig renterisiko.

Valutaterminer/Valutaswapper
Valutaterminer/valutaswapper innebærer avtaler om fremtidig kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Instrumentene brukes i hovedsak til å valtuasikre verdipapirbeholdninger, bankbeholdninger, ansvarlig lån og forsikringsmessige avsetninger i valuta. Spot forretninger inkluderes også i disse instrumentene.

Valutaopsjoner
Valutaopsjoner gir innehaver en rett, men ingen plikt til fremtidige kjøp og salg av valuta til forhåndsbestemte kurser. Valutaopsjoner brukes til å valutasikre ansvarlig lån i valuta.

STOREBRANDS HISTORIE

1767–1919: Røtter

- 1767**
«Den almindelige Brand-Forsikrings-Anstalt» blir opprettet i København.
- 1814**
Etter løsrivelsen fra Danmark blir ordningen videreført og administrasjonen overført til Christiania. Fra 1913 blir ordningen omgjort til et offentlig selskap og får navnet Norges Brannkasse.
- 1847**
4. mai 1847 stifter private interesser «Christiania almindelige Brandforsikrings-Selskab for Varer og Effecter». Selskapet blir omtalt som Storebrand.
- 1861**
Storebrands eiere oppretter Norges første privateide livsforsikringsselskap «Idun».
- 1867**
Skadeforsikringsselskapet Norden etableres som konkurrent til Storebrand.
- 1917**
Livsforsikringsselskapet Norske Folk blir stiftet.

1920–1969: Vekst og konsolidering

- 1923**
Storebrand kjøper nesten alle aksjene i Idun. Resten blir med et par unntak overtatt i løpet av 1970-årene.
- 1925**
Storebrand endrer sitt vedtektsfestede navn fra Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap (omdøpt 1915) til Christiania almindelige Forsikrings-Aksjeselskap Storebrand. Navnet beholdes til 1971.
- 1936**
Storebrand kjøper Europeiske – det ledende reiseforsikringsselskapet i Norge.
- 1962**
Storebrand innleder en ny oppkjøps- og fusjonsbølge ved å overta Norrøna, som hadde fått økonomiske problemer.

- 1963**
Storebrand overtar Norske Fortuna. Brage og Fram fusjonerer og blir landets største livsselskap.

Storebrand og Idun flytter inn i eget nybygg i det sanerte Vest-Vika. Brage-Fram og Norske Folk følger etter.

1970–1989: Gruppedannelser

- 1978**
Storebrand endrer logo – fra den stiliserte St. Hallvard – og innfører «lenken» som et lett gjenkjennelig varemerke. Det formelle navnet på holdingselskapet endres til A/S Storebrand-gruppen.
- 1983**
Nordengruppen og Storebrand-gruppen fusjonerer.
- 1984**
Norske folk og Norges Brannkasse markedsfører seg som én enhet under betegnelsen UNI Forsikring.

1990–1999: Krise og forvandling

- 1990**
Storebrand og UNI Forsikring beslutter å fusjonere og får formelt konsesjon i januar 1991.
- 1992**
UNI Storebrand mislykkes i forhandlingene med Skandia om etablering av et norsk-ledet nordisk storselskap.
- 1996**
Selskapet endrer navn til Storebrand ASA og etablerer Storebrand Bank AS.
- 1998**
Selskapet flytter inn i nye lokaler på Filipstad Brygge.
- 1999**
Storebrand, Skandia og Pohjola samler sin skadeforsikringsvirksomhet i det nye nordiske svenskregistrerte selskapet «If Skadeförsäkring AB». Storebrand selger seg ut fem år senere.

2000–2009: Nye utfordringer

- 2001**
Fra september 2000 til februar 2003 er det et kraftig fall i norske og internasjonale aksjemarkeder.
 - 2005**
Stortinget vedtar at alle bedrifter skal ha innført tjenestepensjon (OTP) innen 2007. Storebrand møter utfordringen med sitt produkt «Storebrand Folkepensjon».
 - 2006**
Storebrand beslutter å gå inn i skadeforsikring igjen.
 - 2007**
Storebrand kjøper det svenske pensjons-selskapet SPP av Handelsbanken og danner nordens ledende livs- og pensjonsforsikringskonsern.
 - 2008**
Finanskrisen i USA sprer seg til de globale finansmarkedene og i løpet av 2008 faller New York-børsen (Dow Jones DJIA) med 34 prosent og Oslo Børs med 54 prosent.
 - 2009**
Massive statlige tiltakspakker verden rundt demper virkningene av finanskrisen. Verdens aksjemarkeder bunner ut i mars etter den kraftigste nedturen siden 1930-tallet. I annet halvår snur også realøkonomien i de største landene, og mange økonomer mener at vi har lagt det verste bak oss.
- Storebrand bekrefter at det har vært ført samtaler om en mulig sammenslåing med Gjensidige. Samtalene ble avsluttet uten resultat.
- I desember flytter Storebrand inn i sitt nye energieffektive hovedkontor på Lysaker. Energiforbruket halveres i forhold til Storebrands tidligere hovedkontor. Arbeidsmiljøet styrkes og kostnadene reduseres med 40 millioner kroner årlig.

Hovedkontor:

Storebrand ASA
Professor Kohts vei 9
Postboks 500
1327 Lysaker
Tlf.: 22 31 50 50
www.storebrand.no

Kundesenter: 08880

Øvrige selskaper i konsernet:

SPP Livförsäkring AB
Torsgatan 14
S-10539 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 451 70 00
www.spp.se

Storebrand Kapitalforvaltning AS
Filial Sverige
Torsgatan 14
Postboks 5541
S-114 85 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 614 24 00
www.storebrand.se

Storebrand Helseforsikring AS
Professor Kohts vei 9
Postboks 484
1327 Lysaker
Tlf.: 22 31 13 30
www.storebrandhelse.no

Storebrand Helseforsikring AS
Filial Sverige
Rålambsvägen 17, 14tr, DN huset
Box 34242
S-100 26 Stockholm, Sverige
Tlf.: +46 8 619 62 00
www.dkvhalsa.se

Oslo Reinsurance Company AS
Professor Kohts vei 9
Postboks 500
1327 Lysaker
Tlf.: 22 31 50 50
www.oslore.no